

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
WE WROCŁAWIU

PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA ŻMIGRÓD

na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2024 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

PROGRAM OPRACOWANO W BIURZE URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI
LEŚNEJ ODDZIAŁ W BRZEGU

Program zaktualizowała:

.....

mgr inż. Katarzyna Drozd

sekretariat@brzeg.buligl.pl
www.brzeg.buligl.pl

Sprawdził:

Zastępca Dyrektora Oddziału

.....

mgr inż. Marek Matyjaszczyk

Akceptuje:

Dyrektor Oddziału

.....

mgr inż. Janusz Bańkowski

BRZEG 2015

Kierownik projektu: dr Dariusz Rosiński
Współpraca: dr Anna Wójcicka-Rosińska, mgr inż. Urszula Franczak

Fotografie: dr Anna Wójcicka-Rosińska, fot. 11-14
mgr inż. Stanisław Grzesiczak, fot. 1-10
dr Remigiusz Pielech, fot. 15-22

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	11
II.	CELE PROGRAMU	12
III.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA	13
III.1.	Informacje podstawowe	13
III.2.	Położenie	14
III.2.1.	Położenie według podziału administracyjnego kraju	14
III.2.2.	Regionalizacja fizycznogeograficzna	15
III.2.3.	Regionalizacja przyrodniczo-leśna	17
III.2.4.	Regionalizacja geobotaniczna	17
III.3.	Struktura użytkowania ziemi wg gmin	18
III.4.	Charakterystyka ogólna kompleksów leśnych	18
III.5.	Porównanie wybranych cech drzewostanów w ramach grup funkcji lasu	19
III.6.	Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu	19
III.7.	Geologia i geomorfologia	19
III.8.	Klimat	20
III.9.	Warunki hydrologiczne	24
III.9.1.	Wody powierzchniowe	24
III.9.2.	Wody podziemne	26
III.10.	Gleby	26
IV.	FORMY OCHRONY PRZYRODY	29
IV.1.	Rezerваты przyrody	29
IV.2.	Parki krajobrazowe	45
IV.3.	Obszary Natura 2000	50
IV.3.1.	Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty	51
IV.3.1.1.	OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	51
IV.3.2.	Obszary Specjalnej Ochrony	76
IV.3.2.1.	OSO Dolina Baryczy PLB020001	76
IV.4.	Pomniki przyrody	85
IV.4.1.	Istniejące pomniki przyrody	85
IV.4.2.	Proponowane pomniki przyrody	90
IV.5.	Użytki ekologiczne	90
IV.5.1.	Istniejące użytki ekologiczne	91
IV.5.2.	Proponowane użytki ekologiczne	110
IV.6.	Ochrona gatunkowa roślin	111
IV.7.	Ochrona gatunkowa grzybów	128
IV.8.	Ochrona gatunkowa zwierząt	129
IV.8.1.	Ssaki	129
IV.8.2.	Ptaki	132
IV.8.2.1.	Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków	158
IV.8.2.2.	Reintrodukcja sokoła wędrownego	163
IV.8.3.	Płazy i gady	164
IV.8.4.	Ryby i smoczkouste	168
IV.8.5.	Bezkręgowce	169
V.	WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE	175
V.1.	Leśny kompleks promocyjny „Lasy Doliny Baryczy”	175
V.2.	Siedliska przyrodnicze - występowanie i zalecenia ochronne	175
V.2.1.	Siedliska leśne	181
V.2.2.	Siedliska nieleśne	185

V.3.	Cenne zbiorowiska leśne na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo, niestanowiące siedlisk przyrodniczych.....	188
V.4.	Zadrzewienia i zakrzaczenia na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo występujące w formie powierzchniowej i cenne punktowe.....	193
V.5.	Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych.....	199
V.5.1.	Obiekty i miejsca o wartości historycznej i kulturowej.....	201
V.6.	Charakterystyka drzewostanów w aspekcie typologii urządzeniowej.....	202
V.6.1.	Siedliskowe typy lasu.....	202
V.6.2.	Bogactwo gatunkowe i struktura pionowa drzewostanów.....	203
V.6.3.	Pochodzenie drzewostanów.....	206
V.6.4.	Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem.....	207
V.7.	Formy degeneracji ekosystemów leśnych.....	210
V.7.1.	Borowacenie.....	210
V.7.2.	Neofityzacja.....	211
V.7.3.	Monotypizacja.....	212
V.7.4.	Juwenalizacja.....	213
VI.	ZAGROŻENIA.....	215
VI.1.	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.....	215
VI.1.1.	Zakłady przemysłowe uciążliwe dla środowiska.....	215
VI.2.	Strefy zagrożenia przemysłowego.....	216
VI.3.	Planowane przedsięwzięcia zabezpieczające lasy przed negatywnym oddziaływaniem przyszłych inwestycji.....	216
VI.4.	Stan i kształtowanie się stosunków wodnych.....	217
VI.4.1.	Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych.....	217
VI.4.2.	Stan gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin.....	218
VI.5.	Gospodarka odpadami na terenie gmin.....	220
VI.5.1.	Selektywna zbiórka odpadów.....	220
VI.5.2.	Odpady niebezpieczne.....	220
VI.5.3.	Prognoza ilości odpadów.....	221
VI.5.4.	Założenia i cele gospodarki odpadami.....	221
VI.6.	Zagrożenia biotyczne.....	222
VI.6.1.	Choroby grzybowe.....	222
VI.6.2.	Szkodniki owadzie.....	223
VI.6.3.	Szkody powodowane przez zwierzynę płową.....	224
VI.6.4.	Szkody powodowane przez zwierzynę drobną.....	224
VI.7.	Zagrożenia abiotyczne.....	224
VI.7.1.	Pożary.....	225
VI.7.2.	Czynniki klimatyczne.....	225
VI.7.2.1.	Wiatr.....	225
VI.7.2.2.	Wyładowania atmosferyczne.....	226
VI.7.2.3.	Opady i osady atmosferyczne.....	226
VI.7.2.4.	Niskie temperatury.....	227
VI.7.2.5.	Zakłócenia stosunków wodnych.....	227
VI.7.3.	Czynniki antropogeniczne.....	227
VI.7.3.1.	Zaśmiecanie lasu.....	228
VI.7.3.2.	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych.....	228
VII.	WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO, REGULACJI ZASOBÓW ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH.....	229
VII.1.	Ogólne założenia prowadzenia gospodarki leśnej.....	229
VII.2.	Regulacja użytkowania rębego.....	229
VII.2.1.	Gospodarstwo specjalne.....	230

VII.2.2.	Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych.....	230
VII.2.3.	Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania	230
VII.2.4.	Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania	230
VII.3.	Wytyczne w sprawie poprawy stanu środowiska przyrodniczego w trakcie wykonywania prac leśnych.....	231
VIII.	PLAN DZIAŁAŃ - ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY	232
VIII.1.	Kształtowanie stosunków wodnych	232
VIII.2.	Kształtowanie strefy ekotonowej.....	232
VIII.3.	Kształtowanie granicy polno – leśnej.....	233
VIII.4.	Ochrona różnorodności biologicznej.....	233
VIII.4.1.	Szczegółowe zagadnienia w zakresie ochrony bioróżnorodności	233
VIII.4.2.	Ochrona fauny kręgowców – zalecenia	234
VIII.4.3.	Ochrona fauny bezkręgowców – zalecenia.....	235
VIII.4.4.	Ochrona cennych roślin naczyniowych – zalecenia	236
VIII.4.5.	Ochrona siedlisk hydrogenicznych – zalecenia	237
VIII.5.	Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu pul na środowisko.....	237
VIII.6.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie pul	242
VIII.7.	Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy.....	244
VIII.8.	Wnioski końcowe <i>Prognozy</i>	244
VIII.9.	Ochrona przeciwpożarowa	246
VIII.10.	Promocja i edukacja ekologiczna	246
VIII.11.	Rozwój turystyki i rekreacji	249
IX.	LITERATURA	252

SPIS TABEL

Tabela 1.	Szczegółowy podział Nadleśnictwa Żmigród na jednostki podrzędne	13
Tabela 2.	Struktura powierzchni Nadleśnictwa Żmigród wg regionalizacji fizycznogeogra- -ficznej Polski	15
Tabela 3.	Zestawienie powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród w gminach	18
Tabela 4.	Liczba i wielkość kompleksów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.....	18
Tabela 5.	Wybrane cechy drzewostanów w ramach grup funkcji lasu w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.....	19
Tabela 6.	Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Żmigród	19
Tabela 7.	Wieloletnie średnie miesięczne wartości temperatury powietrza we Wrocławiu (1951-2005).....	21
Tabela 8.	Wieloletnie średnie miesięczne wartości sum opadu atmosferycznego we Wrocławiu (1951-2005).....	22
Tabela 9.	Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie” wg załącznika nr 3 do Zarządzenia nr 28 z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 30 grudnia 2013 r., poz. 6632)	34
Tabela 10.	Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Olszyny Niezgodzkie” wg załącznika do Zarządzenia nr 17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 30 czerwca 2014 r.	43
Tabela 11.	Ogólna charakterystyka rezerwatów przyrody zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	44
Tabela 12.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w całości w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”	46
Tabela 13.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w części w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”	47
Tabela 14.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w całości w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.....	53
Tabela 15.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w części w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.....	54
Tabela 16.	Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014).....	54
Tabela 17.	Zestawienie ustalonych typów drzewostanu i składów odnowieniowych upraw dla leśnych siedlisk przyrodniczych (przedmiotów ochrony bądź wskazanych jako przedmioty ochrony) ze składami naturalnych typów lasu w obszarach Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.....	56
Tabela 18.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 wg stanu na 1 stycznia 2015 r. [ha] i na koniec obowiązywania planu [ha]	57
Tabela 19.	Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa i gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014)	57

Tabela 20.	Działania ochronne dla obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie tych działań i obszarów ich wdrażania w granicach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” wg Załącznika nr 8, 9 i 10 do Zarządzenia nr 28 z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 30 grudnia 2013 r., poz. 6632)	59
Tabela 21.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041	62
Tabela 22.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach, na których zinwentaryzowano gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoi siedliskowych z oceną ogólną A, B lub C	69
Tabela 23.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w całości w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001	77
Tabela 24.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w części w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001	78
Tabela 25.	Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory występujące w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001 (źródło: Standardowy Formularz Danych z 04.2014).....	78
Tabela 26.	Planowane wskazania gospodarcze na siedliskach gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001.....	81
Tabela 27.	Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 4.03.2014)	85
Tabela 28.	Wykaz pomników przyrody poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 4.03.2014)	87
Tabela 29.	Wykaz drzew o wymiarach pomnikowych oraz obiektów proponowanych do objęcia ochroną (wg danych Nadleśnictwa Żmigród).....	90
Tabela 30.	Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych obejmujące grunty w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród uznane przez rady gmin za użytki ekologiczne (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 4.03.2014; data dostępu 10.07.2014)	92
Tabela 31.	Zestawienie zaprojektowanych wskazań gospodarczych w obrębie użytków ekologicznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród	106
Tabela 32.	Zestawienie zaprojektowanego użytkowania rębego w obrębie użytków ekologicznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.....	108
Tabela 33.	Zestawienie zapisów projektu pul w obrębie użytków ekologicznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród, na powierzchniach leśnych z wprowadzonym młodym pokoleniem wymagającym zabiegów pielęgnacyjnych.....	109
Tabela 34.	Wykaz zagrożonych i chronionych gatunków roślin naczyniowych i mszaków stwierdzonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	113
Tabela 35.	Zestawienie chronionych i zagrożonych gatunków roślin i grzybów oraz przewidywany na nie wpływ zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Żmigród.....	121
Tabela 36.	Wykaz zagrożonych i chronionych gatunków grzybów wielkoowocnikowych i porostów stwierdzonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	128
Tabela 37.	Wykaz chronionych gatunków ssaków w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	129
Tabela 38.	Wykaz gatunków ptaków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród oraz pozostałym obszarze nadleśnictwa.....	133

Tabela 39.	Zestawienie zapisów projektu pul w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków poza obszarem Natura 2000 OSO Dolina Baryczy PLB020001.....	160
Tabela 40.	Wykaz chronionych gatunków płazów i gadów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	165
Tabela 41.	Wykaz chronionych i cennych gatunków ryb w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	168
Tabela 42.	Wykaz chronionych i cennych gatunków bezkręgowców w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	170
Tabela 43.	Wykaz chronionych typów siedlisk przyrodniczych odnotowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.....	177
Tabela 44.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi niestanowiącymi przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000	179
Tabela 45.	Zestawienie tabelaryczne wybranych zadrzewień występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	193
Tabela 46.	Zabytkowe parki podworskie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	201
Tabela 47.	Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.....	202
Tabela 48.	Wykaz obiektów kultury materialnej zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.....	202
Tabela 49.	Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu wyróżnionych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.....	203
Tabela 50.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego	204
Tabela 51.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury	205
Tabela 52.	Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych.....	206
Tabela 53.	Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem	208
Tabela 54.	Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – borowacenie	211
Tabela 55.	Wykaz gatunków obcych występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród.....	212
Tabela 56.	Zestawienie uszkodzeń biotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych	222
Tabela 57.	Zestawienie uszkodzeń abiotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych	225
Tabela 58.	Zestawienie powierzchniowe i procentowe gospodarstw w ramach obrębów.....	229
Tabela 59.	Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w <i>Prognozie</i> rozwiązania minimalizujące ten wpływ	238
Tabela 60.	Wykaz ścieżek i obiektów edukacyjnych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.....	248

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia. 1.	Stawy Milickie (fot. S. Grzesiczak).....	32
Fotografia. 2.	Rezerwat przyrody „Stawy Milickie” (fot. S. Grzesiczak)	33
Fotografia. 3.	Oznakowanie rezerwatu przyrody „Radziądz” (fot. S. Grzesiczak)	40
Fotografia. 4.	Drzewostan rezerwatu przyrody „Radziądz” (fot. S. Grzesiczak).....	41
Fotografia. 5.	Drzewostan w rezerwacie przyrody „Olszyny Niezgodzkie” (fot. S. Grzesiczak)	42
Fotografia. 6.	Rezerwat przyrody „Olszyny Niezgodzkie” (fot. S. Grzesiczak).....	42
Fotografia. 7.	Dolina Baryczy (fot. S. Grzesiczak)	45
Fotografia. 8.	Stawy rybne w obrębie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” (fot. S. Grzesiczak).....	49
Fotografia. 9.	W dolinie Baryczy (fot. S. Grzesiczak)	51
Fotografia. 10.	Stawy rybne w dolinie Baryczy (fot. S. Grzesiczak).....	77
Fotografia. 11.	Kukułka szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i> (fot. A. Wójcicka-Rosińska).....	112
Fotografia. 12.	Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i> (fot. A. Wójcicka-Rosińska).....	112
Fotografia. 13.	Ropucha szara <i>Bufo bufo</i> (fot. A. Wójcicka-Rosińska)	165
Fotografia. 14.	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i> (fot. A. Wójcicka-Rosińska).....	168
Fotografia. 15.	Bór sosnowy bagienny <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i> (siedlisko przyrodnicze kod: 91D0)z obfitym występowaniem trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i> w runie. Rezerwat przyrody „Stawy Milickie”; leśnictwo Olsza (wydz. leśn. 34-g) (fot. R. Pielech).....	183
Fotografia. 16.	Łęg jesionowo-wiązowy <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> (siedlisko przyrodnicze kod: 91F0) w kompleksie leśnym nad rzeką Orla; leśnictwo Chodlewo (wydz. leśn. 316-d) (fot. R. Pielech).	185
Fotografia. 17.	Ols z turzycą długokłosą <i>Carici elongatae-Alnetum</i> w okresie wysokiego poziomu wody. Leśnictwo Niezgoda, Nadleśnictwo Żmigród, rezerwat „Olszyny Niezgodzkie” (fot. R. Pielech).....	189
Fotografia. 18.	Ols z turzycą długokłosą <i>Carici elongatae-Alnetum</i> w okresie niskiego poziomu wody. Leśnictwo Wilkowo, Nadleśnictwo Żmigród, rezerwat „Stawy Milickie” (fot. R. Pielech).....	189
Fotografia. 19.	Ols z turzycą długokłosą <i>Carici elongatae-Alnetum</i> w okresie niskiego poziomu wody. Leśnictwo Niezgoda, nadleśnictwo Żmigród (13-31-2-08-58-f) (Fot. R. Pielech).	190
Fotografia. 20.	Ols z turzycą długokłosą <i>Carici elongatae-Alnetum</i> w okresie niskiego poziomu wody. leśnictwo Niezgoda, Nadleśnictwo Żmigród (13-31-2-08-78-a) (fot. R. Pielech).....	191
Fotografia. 21.	Ols z turzycą błotną <i>Carici acutiformis-Alnetum</i> (fot. R. Pielech)	192

SPIS RYCIN

Rycina. 1.	Nadleśnictwo Żmigród na tle podziału administracyjnego	14
Rycina. 2.	Lasy Nadleśnictwa Żmigród na tle podziału fizycznogeograficznego Polski.....	16
Rycina. 3.	Diagram klimatyczny dla stacji Wrocław (1951-2005)	21
Rycina. 4.	Średnia roczna temperatura powietrza (°C) w Nadleśnictwie Żmigród (1951-2005)	22
Rycina. 5.	Średnia roczna suma opadu atmosferycznego (mm) w Nadleśnictwie Żmigród (1951-2005).....	23
Rycina. 6.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi poza obszarami Natura 2000 i w zasięgu ostoi siedliskowych, w których nie stanowią przedmiotów ochrony	180
Rycina. 7.	Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych Nadleśnictwie Żmigród	213
Rycina. 8.	Struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Żmigród.....	213

I. WSTĘP

Obecnie w podstawowej jednostce gospodarczej Lasów Państwowych – nadleśnictwie ochrona przyrody realizowana jest w ramach systemu ochrony przyrody i kształtowania środowiska naturalnego w Lasach Państwowych, który jest pochodną wykonywania wybranych zadań z zakresu ochrony przyrody, racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego, oczekiwań społecznych oraz potrzeb i możliwości gospodarczych kraju. System ochrony przyrody i kształtowania środowiska naturalnego w Lasach Państwowych realizowany jest poprzez określanie funkcji wiodących lasów zgodnie z formami ochrony przyrody wymienionymi w art. 6, pkt. 1, ust. 2-9 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (tekst jednolity – Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) oraz zgodnie z kategoriami lasów ochronnych wyszczególnionymi w art. 15 Ustawy *o lasach* (tekst jednolity - Dz.U. 2014 poz. 1153 z późn. zm.).

W niniejszym programie szeroko wykorzystano materiały i informacje z poprzedniego programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród, stanowiącego część planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Żmigród na okres od 01.01.2005 r. do 31.12.2014 r. W obecnej wersji programu zaktualizowano akty prawne, adresy leśne oraz wykaz form ochrony przyrody. Zaktualizowano i uzupełniono wykaz roślin, grzybów i zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, a także szereg informacji dotyczących charakterystyki walorów przyrodniczo-leśnych nadleśnictwa, zagrożeń i planowanych działań w zakresie ochrony przyrody. W programie wykorzystano także wyniki inwentaryzacji przyrodniczej gmin, wyniki inwentaryzacji przyrodniczej gatunków flory i fauny Lasów Państwowych z 2007 roku, dane WZS przy Wojewodzie Dolnośląskim z 2006 i 2008 roku dotyczące fauny, wyniki weryfikacji gatunków zwierząt w ramach planu ochrony rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”, jak również informacje i materiały sporządzone przez pracowników Nadleśnictwa Żmigród oraz dane pochodzące z publikacji naukowych. Źródło informacji na temat rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród stanowiły wyniki przeprowadzonej w latach 2013-2014 inwentaryzacji fitosocjologicznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy” przez zespół ekspertów botaników Uniwersytetu Wrocławskiego (dr Remigiusz Pielech, dr Ewa Szcześniak, dr Zygmunt Dajdok, mgr Marek Malicki) na zlecenie Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu.

II. CELE PROGRAMU

Program ochrony przyrody dla nadleśnictwa sporządzany jest w celu:

- Poprawy warunków ochrony i w miarę możliwości wzbogacania zasobów przyrodniczych ekosystemów leśnych, a w szczególności zachowania różnorodności biologicznej na wszystkich poziomach organizacji (genowym, gatunkowym, populacyjnym, ekosystemowym i krajobrazowym);
- Zinwentaryzowania i zobrazowania walorów przyrodniczych nadleśnictwa;
- Ukazania zagrożeń przyrody nadleśnictwa (głównie ekosystemów leśnych) na tle regionu i kraju;
- Ustalenia hierarchii grup funkcji poszczególnych (całych lub części) kompleksów leśnych;
- Wskazania kolejnych obiektów do objęcia szczególnymi formami ochrony i wstępnego określenia przedmiotów oraz celów i metod ich ochrony;
- Sprawowania ochrony przyrody poprzez doskonalenie gospodarki leśnej i pełne wykorzystanie prac glebowo-siedliskowych;
- Preferowania technologii prac leśnych przyjaznych dla środowiska przyrodniczego;
- Uświadczenia wszystkim grupom społeczeństwa obecnych i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- Umożliwienia w przyszłości wykonania szeregu analiz porównawczych dotyczących zmian stanu lasów i środowiska przyrodniczego;
- Ochrony zabytków kultury materialnej w lasach;
- Opracowania propozycji do planów zagospodarowania przestrzennego;
- Zebrania informacji dotyczących szeroko pojętych aspektów ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, z podaniem materiałów źródłowych w jednym opracowaniu.

III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

III.1. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nadleśnictwo Żmigród jest jednym z 33 nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu. Składa się z 2 obrębów: Sułów i Żmigród, podzielonych na 11 leśnictw, których łączna powierzchnia wynosi 16012,80 ha. Siedziba nadleśnictwa mieści się w Żmigrodzie, ul. Parkowa 4a.

Tabela 1. Szczegółowy podział Nadleśnictwa Żmigród na jednostki podrzędne

Nr	Leśnictwo	Oddziały	Pow. [ha]*
I obręb Sułów:			
1	Olsza	1-12; 12A; 13-38; 38A; 39-50.	1454,40
2	Łąki	51-62; 67-82; 92-107; 128-133.	1399,60
3	Koniowo	63-66; 83-86; 108-112; 134; 174-190; 202-219; 231-250; 263.	1636,31
4	Gruszczyca	87-91; 113-127; 135-173; 191-201.	1917,52
5	Ujeździec	220-230; 251-262; 264-294.	1611,22
Razem obręb:			8019,05
II obręb Żmigród:			
6	Wilkowo	1-46; 51-56; 67-71.	1188,93
7	Borek	118-195.	1425,38
8	Niezgoda	47-50; 57-66; 72-89; 91-98; 102-108; 108A; 109.	1524,55
9	Radziądz	90; 99-101; 110-117; 196-235.	1165,88
10	Przywsie	260-315; 315A.	1101,01
11	Chodlewo	236-259; 316-348.	1588,00
Razem obręb:			7993,75
Razem nadleśnictwo:			16012,80

* bez gruntów stanowiących współwłasność skarbu państwa i osób fizycznych: 1,3998 ha.

Nadleśnictwo Żmigród graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi Lasów Państwowych:

- od północnego zachodu z Nadleśnictwem Góra Śląska (RDLP Poznań),
- od północy z Nadleśnictwem Piaski (RDLP Poznań),
- od północnego wschodu w niewielkim zakresie z Nadleśnictwem Krotoszyn (RDLP Poznań),
- od wschodu z Nadleśnictwem Milicz (RDLP Wrocław),
- od południowego wschodu w niewielkim zakresie z Nadleśnictwem Oleśnica Śląska (RDLP Wrocław),
- od południa z Nadleśnictwem Oborniki Śląskie (RDLP Wrocław),
- od zachodu z Nadleśnictwem Wołów (RDLP Wrocław).

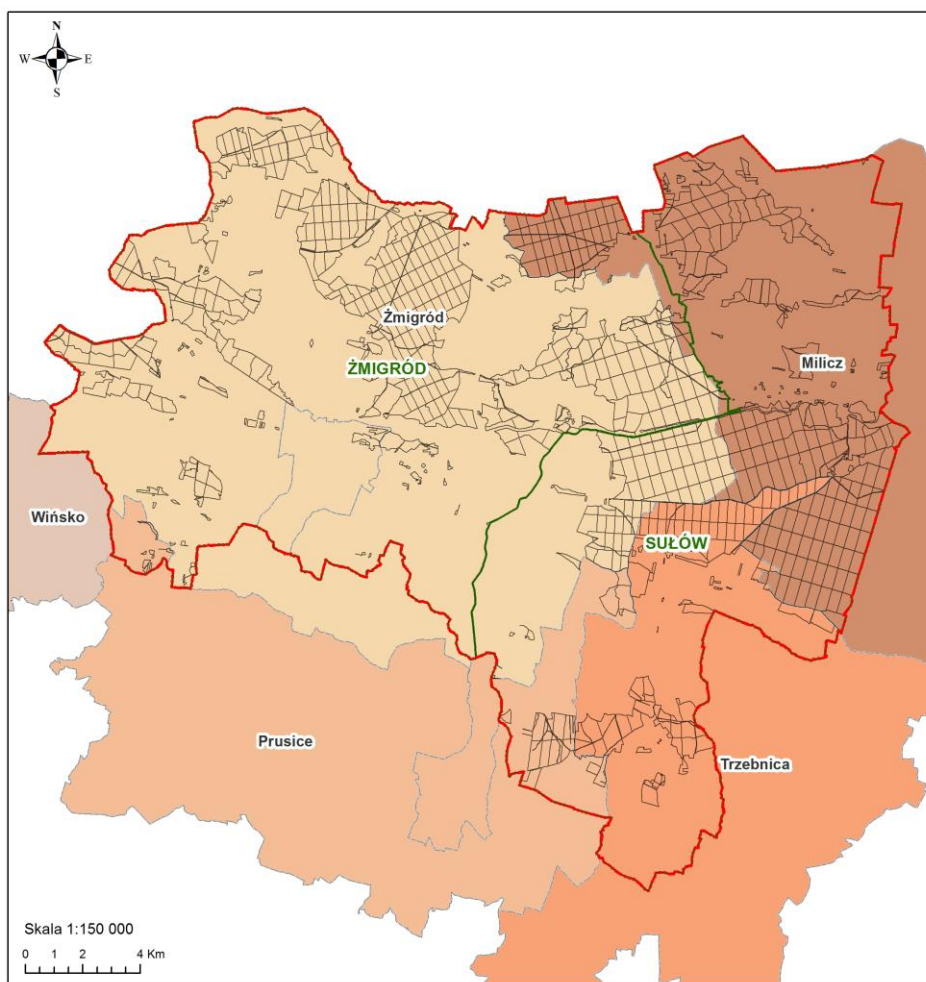
III.2. POŁOŻENIE

III.2.1. POŁOŻENIE WEDŁUG PODZIAŁU ADMINISTRACYJNEGO KRAJU

Pod względem przynależności administracyjnej, Nadleśnictwo Żmigród znajduje się w zasięgu województwa dolnośląskiego i jest położone na terenie następujących jednostek administracyjnych:

Województwo dolnośląskie:

- powiat milicki: gmina Milicz - obszar wiejski
- powiat trzebnicki: gmina Prusice - obszar wiejski
- gmina Trzebnica - obszar wiejski
- gmina Żmigród - miasto
- gmina Żmigród - obszar wiejski

Rycina. 1. Nadleśnictwo Żmigród na tle podziału administracyjnego

III.2.2. REGIONALIZACJA FIZYCNOGEOGRAFICZNA

Pod względem podziału fizycznogeograficznego lasy Nadleśnictwa Żmigród położone są w następujących jednostkach fizycznogeograficznych Polski (Kondracki 2011):

Obszar: Europa Zachodnia

Podobszar: Pozaalpejska Europa Zachodnia

Strefa: Lasów Mieszanych

Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)

Podprowincja: Niziny Środkowopolskie (318)

Makroregion: Obniżenie Milicko-Głogowskie (318.3)

Mezoregion: Kotlina Żmigrodzka (318.33)

Makroregion: Wał Trzebnicki (318.4)

Mezoregion: Wzgórza Trzebnickie (318.44)

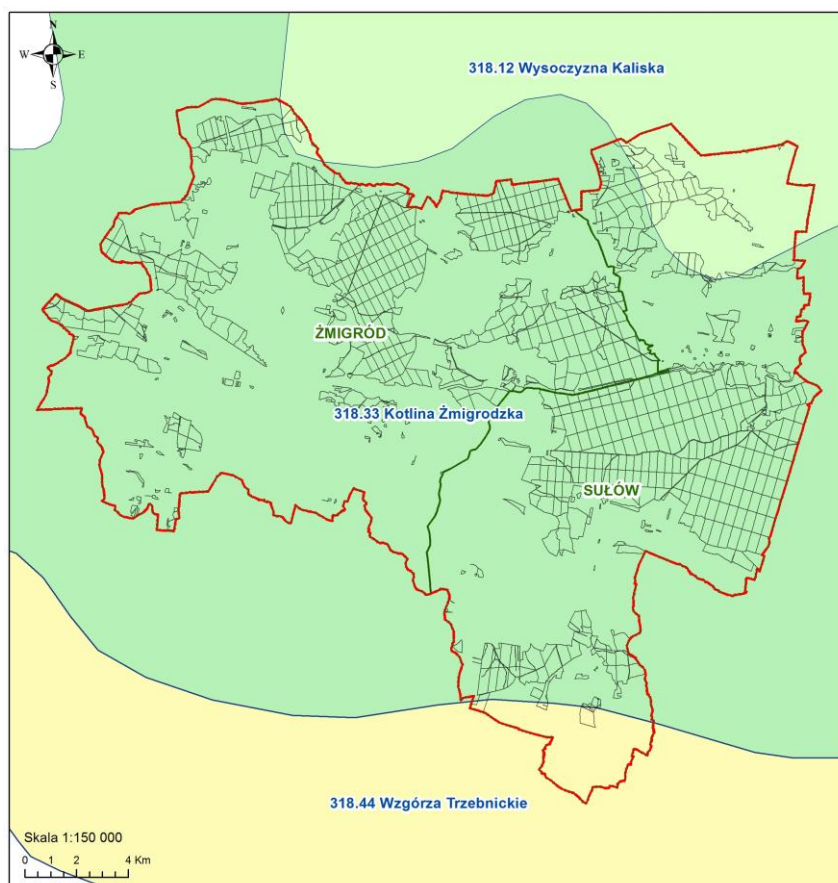
Makroregion: Nizina Południowowielkopolska (318.2)

Mezoregion: Wysoczyzna Kaliska (318.12)

Tabela 2. Struktura powierzchni Nadleśnictwa Żmigród wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Obszar leśny	Prowincja	Makroregion	Mezoregion	Oddział
Sułów	Niż Środkowoeuropejski	Obniżenie Milicko-Głogowskie	Kotlina Żmigrodzka	5-6; 9-11; 18-21; 30-39; 43-291; 293
		Wał Trzebnicki	Wzgórza Trzebnickie	292; 294
		Nizina Południowowielkopolska	Wysoczyzna Kaliska	1-4; 7-8; 12-17; 22-29; 40-42
Żmigród	Niż Środkowoeuropejski	Obniżenie Milicko-Głogowskie	Kotlina Żmigrodzka	1-259; 261-268; 272-348
		Nizina Południowowielkopolska	Wysoczyzna Kaliska	260; 269-271

Mezoregion Kotlina Żmigrodzka obejmuje swym zasięgiem końcowe, kotlinowe zagłębienie lodowca warciańskiego. Zagłębienie to jest odwadniane przez rzekę Barycz i stanowi fragment pradoliny Odry. Mezoregion Kotliny Żmigrodzkiej jest jednym z czterech mezoregionów Obniżenia Milicko-Głogowskiego, stanowiących część tzw. pradoliny barucko-głogowskiej, która ma swój dalszy ciąg na terenie Niemiec po okolice miejscowości Baruth. Dno kotliny wypełniają piaski, porośnięte borami sosnowymi, a w dolinach strug lasami łągowymi. Przez centralną część kotliny ze wschodu na zachód przepływa rzeka Barycz. Na wschód od Żmigrodu znajduje się grupa dużych stawów (Kondracki 2011).

Rycina. 2. Lasy Nadleśnictwa Żmigród na tle podziału fizycznogeograficznego Polski

Mezoregion Wzgórze Trzebnickie tworzy pasmo moren końcowych zlodowacenia warciańskiego otaczającego od południa Kotlinę Żmigrodzką. Wzgórze obejmuje mało zalesioną powierzchnię 610 km², a w istniejących drzewostanach występują buk, jodła i świerk. Południowe stoki wzniesień pokrywają piaski sandrowe i lessy (Kondracki 2011).

Mezoregion Wysoczyzna Kaliska stanowi naturalne przedłużenie Wysoczyzny Leszczyńskiej ku wschodowi. Wysoczyzna położona jest głównie w dorzeczu Warty, jedynie jej południowa część leży w dorzeczu Baryczy. Mezoregion od południa graniczy z Kotliną Żmigrodzką. Wysoczyzna obejmuje mało zalesioną powierzchnię ok. 2620 km², drzewostany tworzą głównie bory mieszane, a w dolinach rzek grądy. Obszar pokrywają denudacyjne równiny morenowe pagórków i wzgórz ostańcowych, będących pozostałością moren czołowych zlodowacenia warciańskiego (Kondracki 2011).

Przeważająca część obszaru nadleśnictwa położona jest w zasięgu mezoregionu Kotliny Żmigrodzkiej. Niewielkie fragmenty w północnej części nadleśnictwa leżą w zasięgu mezoregionu Wysoczyzny Kaliskiej, a tylko część nadleśnictwa wysunięta w kierunku południowo-wschodnim położona jest w zasięgu mezoregionu Wzgórze Trzebnickich.

III.2.3. REGIONALIZACJA PRZYRODNICZO-LEŚNA

Zgodnie z *Regionalizacją przyrodniczo-leśną Polski 2010* (Zielony i Kliczkowska, 2012) lasy Nadleśnictwa Żmigród położone są w zasięgu krainy Wielkopolsko-Pomorskiej (III) w granicach mezoregionu Kotliny Żmigrodzkiej, Milickiej i Grabowskiej (III.35).

Mezoregion obejmuje obszar trzech kotlin: Kotlinę Żmigrodzką, Kotlinę Milicką i Kotlinę Grabowską. Obszar mezoregionu położony jest w zasięgu zlodowacenia środkowopolskiego. Kotlinę Żmigrodzką pokrywają głównie holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły oraz plejstocenijskie piaski, żwiry i mułki rzeczne, tworzące wyższy taras rzeczny. Budowa geologiczna części zachodniej Kotliny Milickiej zbliżona jest do budowy Kotliny Żmigrodzkiej, natomiast część wschodnia kotliny wyróżnia duży taras piasków i żwirów sandrowych. Głównymi utworami geologicznymi Kotliny Grabowskiej są piaski i żwiry sandrowe zlodowacenia środkowopolskiego oraz holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły. Obszary leśne i seminaturalne zajmują 34% powierzchni mezoregionu. Obszar mezoregionu porastają bory sosnowe i bory mieszane z dużym udziałem łągów jesionowo-olszowych i olsów. Nieznaczne powierzchnie w części zachodniej mezoregionu zajmują grądy z udziałem lasów bukowych, łągów jesionowo-olszowych i olsów. Przy północnej granicy mezoregionu występuje niewielka powierzchnia porośnięta przez dąbrowy środkowoeuropejskie i grądy. Lesistość mezoregionu jest średnia i wynosi 31%. Lasy tworzą średnie i duże kompleksy.

III.2.4. REGIONALIZACJA GEOBOTANICZNA

Według *Regionalizacji geobotanicznej Polski* Matuszkiewicza (2008a) obszar Nadleśnictwa Żmigród leży w zasięgu następujących jednostek geobotanicznych:

- Prowincja Środkowoeuropejska
- Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa
- B Dział Brandenbursko-Wielkopolski
- B.4. Kraina Południowowielkopolsko-Łużycka
- B.4b. Podkraina Południowowielkopolska
- B.4b.8. Okręg Wysoczyzny Kaliskiej
 - B.4b.8.h Podokręg Szkaradowski
- B.4b.12. Okręg Doliny Baryczy
 - B.4b.12.a Podokręg Żmigrodzki
 - B.4b.12.c Podokręg Radziadzki
 - B.4b.12.d Podokręg Czeszowski

Okręg Barycki obejmuje Kotliny Żmigrodzką i Milicką i nie znajduje się w całości w granicach województwa dolnośląskiego. Jest to teren o bardzo bogatej sieci cieków i dużym udziale siedlisk wilgotnych i zabagnionych. Pierwotnie dominowały tutaj łągi oraz olesy, lecz ze względu na sprzyjające warunki do hodowli ryb, już od średniowiecza regulowano na tym terenie cieki, meliorowano obszary podmokłe i zakładano stawy, przede wszystkim dla hodowli karpia. Obecnie

kompleks Stawów Milickich jest jednym z największych w Polsce, gdzie naturalne zbiorowiska roślinne zachowały się w niewielkich fragmentach, a w lasach dominują nasadzenia sosnowe. Wyróżniają ten okręg gatunki siedlisk bagiennych i namułkowych: długosz królewski *Osmunda regalis*, uwroć wodna *Crassula aquatica*, lindernia mułowa *Lindernia procumbens* i inne.

III.3. STRUKTURA UŻYTKOWANIA ZIEMI WG GMIN

Tabela 3. Zestawienie powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród w gminach

Lp.	Gmina	Powierzchnia			
		Grunty leśne zalesione i niezalesione [ha]	Związane z gosp. leśną [ha]	Grunty nieleśne [ha]	Ogółem [ha]
1	Milicz	5140,73	209,27	111,88	5461,88
2	Prusice	436,33	10,86	9,69	456,88
3	Trzebnica	1501,84	52,39	89,51	1643,74
4	Żmigród - miasto	27,16	5,42	1,27	33,85
5	Żmigród - obszar wiejski	7708,27	280,42	427,76	8416,45

III.4. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA KOMPLEKSÓW LEŚNYCH

Tabela 4. Liczba i wielkość kompleksów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród

Wielkość kompleksu	Obręb Sułów		Obręb Żmigród		Nadleśnictwo Żmigród	
	Ilość kompleksów/ powierzchnia [ha]		Ilość kompleksów/ powierzchnia [ha]		Ilość kompleksów/ powierzchnia [ha]	
<1.00	18	9,32	19	11,9	37	21,22
1.01-5.00	24	52,67	32	55,57	56	108,24
5.01-20.00	10	87,97	13	138,06	23	226,03
20.01-100.00	6	302,35	5	212,57	11	514,92
100.01-200.00	1	129,25	4	528,11	5	657,36
200.01-500.00	-	-	2	677,45	2	677,45
500.01-2000.00	2	1953,02	3	3671,04	4	3665,95
>2000.00	1	5484,47	1	2699,05	2	10141,63

III.5. PORÓWNANIE WYBRANYCH CECH DRZEWOSTANÓW W RAMACH GRUP FUNKCJI LASU

Tabela 5. Wybrane cechy drzewostanów w ramach grup funkcji lasu w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród

Obiekt, nazwa: rezerwatu, obrębu, nadleśnictwa	Przeciętny wiek	Przeciętny zapas [m ³ /ha]	Średni przyrost [m ³ /ha]	Udział gatunków liściastych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Rezerwat przyrody „Olszyny Niezgodzkie”	69	291	7	40,1	59,9
Rezerwat przyrody „Radziądz”	178	494	5	85,1	14,9
Rezerwat przyrody „Stawy Milickie”	80	297	5	92,3	7,7
Obręb Sułów	56	252	7	35,7	64,3
ogółem obręb	52	236	7	27,7	72,3
Obręb Żmigród	69	259	6	75,1	24,9
ogółem obręb	63	273	7	54,7	45,3
Nadleśnictwo Żmigród	63	256	7	57,7	42,3
ogółem nadleśnictwo	58	255	7	41,2	58,8

III.6. MIEJSCE I ROLA NADLEŚNICTWA W PRZESTRZENI PRZYRODNICZO-LEŚNEJ REGIONU

Tabela 6. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Żmigród

Jednostka	Średni wiek (lata)	Przeciętny zapas (m ³ /ha)	Przeciętny przyrost (m ³ /ha/rok)	Udział powierzchniowy siedlisk borowych (%)	Udział powierzchniowy gatunków iglastych (%)
Obręb Sułów	53	236	7	63,1	72,5
Obręb Żmigród	64	274	7	24,7	44,7
Nadleśnictwo Żmigród	58	255	7	44,2	58,8
RDLP Wrocław*	62	268	brak danych	brak danych	72,2
Lasy Państwowe*	62	261	9,7	51	76,7

*Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1 stycznia 2013 r.

III.7. GEOLOGIA I GEOMORFOLOGIA

Zgodnie z pasowym układem rzeźby terenu Polski, obszar nadleśnictwa zaliczony został do jednej z głównych stref morfogenetycznych tj. staroglacjalnych równin i wysoczyzn bezejernih stadiału Warty. Wyróżniona strefa powiązana jest ściśle z obszarami glacialnymi, które kształtowały

się w okresie plejstocenijskich zlodowaceń. Zasadnicze znaczenie dla genezy rzeźby tej strefy miało zlodowacenie środkowopolskie. Ukształtowało ono mało zróżnicowany krajobraz z przewagą równin z rozległymi i niskimi pagórami lub wzgórzami, płytkimi i szerokimi dolinami oraz rozległymi obniżeniami i równinami zastoiskowymi, miejscami powiązanych z pradolinami. Krajobraz najmłodszego zlodowacenia środkowopolskiego wyróżniają pasy moren czołowych oraz pola sandrowe. Obszar nadleśnictwa położony jest na wysokości od 89 do 125 m n.p.m. Najwyżej położone punkty znajdują się w leśnictwach Gruszczyca i Ujeździec, a najniższe w leśnictwach Przywsie i Chodlewo.

Przeważającą część obszaru nadleśnictwa położona jest w obrębie kotliny Żmigrodzkiej. Od południa otacza ją łuk spiętrzonych wzgórz, natomiast od północy wysoczyzn. Centralny obszar nadleśnictwa położony jest w zasięgu pradoliny Baryczy.

Obszar nadleśnictwa pokrywają głównie utwory polodowcowe zlodowacenia warciańskiego, ponadto występują tu również utwory wodnolodowcowe oraz młodsze, akumulacji rzecznej. Utwory naniesione przez lodowiec to głównie piaski często tworzące wydmy utrwalone lessami oraz żwir. Na terenach o małym spadku występują lokalne zabagnienia i zastoiska wód. Tarasy rzeczne zalewowe utworzone są z holocenijskich piasków, żwirów, mad rzecznych, torfów i namulów, natomiast tarasy nadzalewowe z plejstocenijskich piasków, żwirów i mułków rzecznych (Zielony i Kliczkowska 2012).

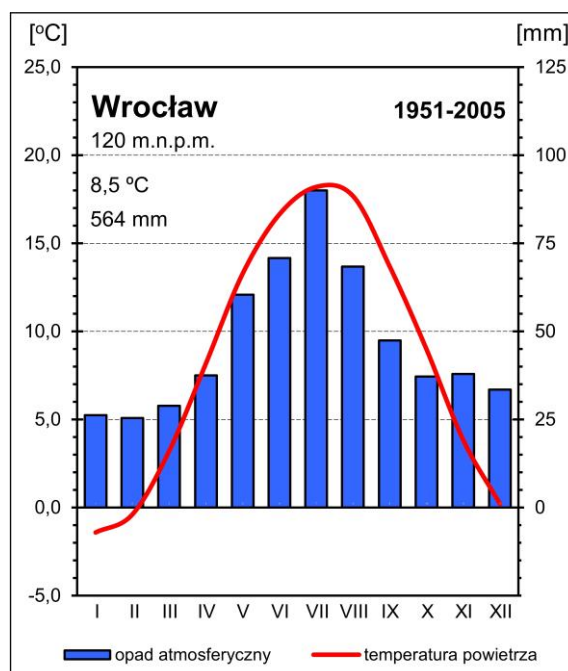
III.8. KLIMAT

Charakterystykę klimatyczną Nadleśnictwa Żmigród oparto o wielkości wieloletnich pomiarów meteorologicznych w stacji Wrocław ($\gamma=51^{\circ}06' N$, $\lambda=16^{\circ}53' E$, $H=120$ m n.p.m.) znajdującej się około 45 kilometrów na południe od centralnej części nadleśnictwa. Przedstawione średnie wartości temperatury powietrza i sumy opadu atmosferycznego w tej stacji, obejmujące okres 1951-2005, zestawione zostały w oparciu o globalną, historyczną bazę danych meteorologicznych (GHCN) oraz o globalną bazę danych wielkości dobowych (GLOBALSOD)¹.

Pogoda i klimat w zasięgu Nadleśnictwa Żmigród kształtowane są głównie przez czynniki cyrkulacyjne. Na większej części obszaru nadleśnictwa nie obserwuje się praktycznie żadnych większych różnic w przebiegu wieloletniej średniej miesięcznej temperatury powietrza oraz wieloletniej średniej miesięcznej sumie opadów atmosferycznych. Niewielkie odmierności w warunkach pogodowych obserwowane są tylko w południowej części nadleśnictwa, u podnóża Wzgórz Trzebnickich. Klimat tej części Polski kształtowany jest przez stałe (Niż Islandzki i Wyż Azorski) oraz sezonowe (Wyż Azjatycki zimą i Niż Południowoazjatycki latem) ośrodki baryczne. Dominującymi masami powietrza w tym regionie są wilgotne masy polarno-morskie (46%) i wykazujące większą suchość masy polarno-kontynentalne (38%). Sytuacje z napływem chłodnych mas arktycznych

¹ Global Historical Climatology Network jest globalną bazą danych meteorologicznych należącą do Światowej Organizacji Meteorologicznej. Zawiera ona średnie wartości temperatury powietrza, a także sumy miesięczne opadu dla około 7300 stacji meteorologicznych z całego świata. Global Summary of Day jest zbiorem informacji o pogodzie z ponad 10000 stacji meteorologicznych od 1. stycznia 1994 roku do dnia obecnego. Niekomercyjny dostęp do danych, realizowany za pośrednictwem światowej sieci Internet, jest bezpłatny i nielimitowany.

stanowią tylko 10% dni w roku. Ciśnienie atmosferyczne jest wyrównane przez cały rok z wyraźnie zaznaczonym maksimum w zimie. Na obszarze nadleśnictwa przeważa cyrkulacja zachodnia, którą okresowo przerywa napływ powietrza z innych kierunków.

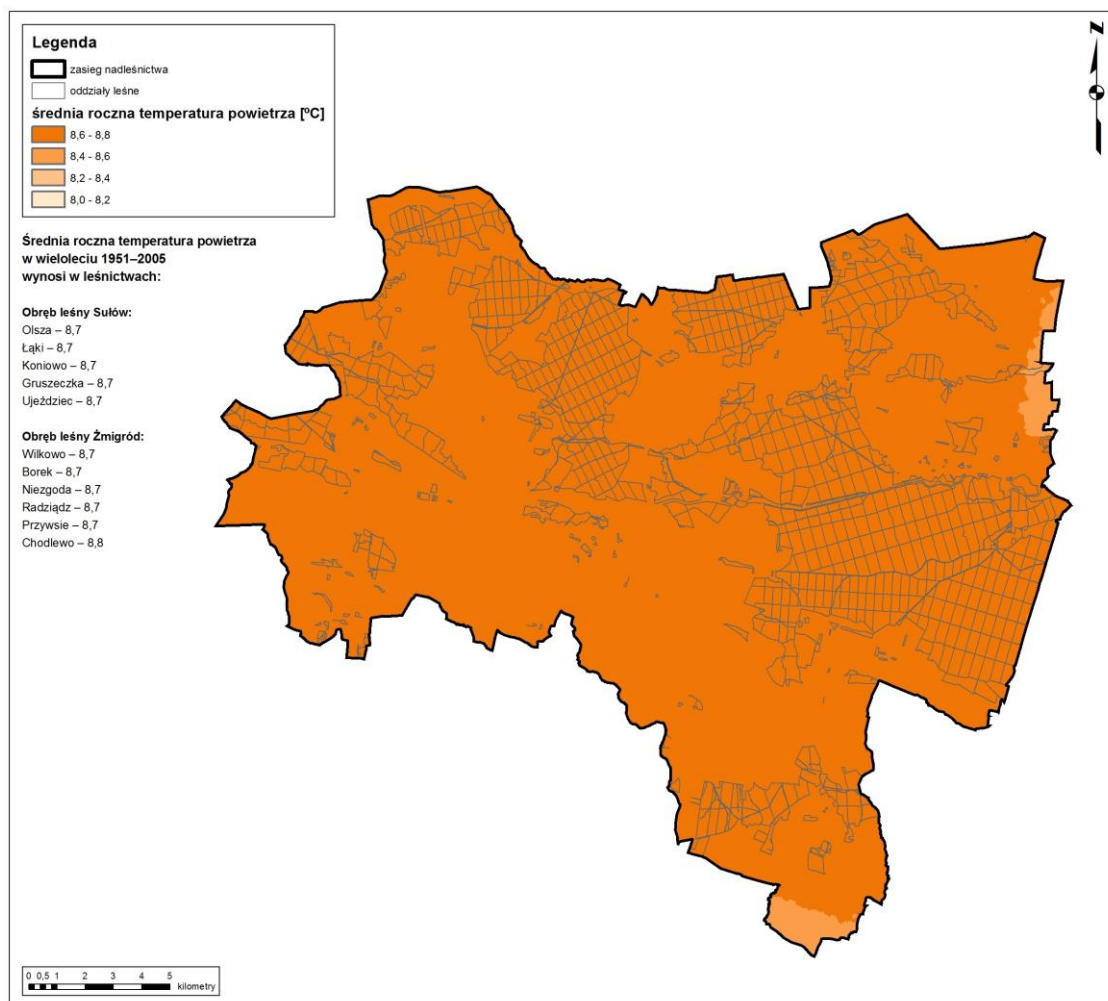

Rycina. 3. Diagram klimatyczny dla stacji Wrocław (1951-2005)

Średnia wieloletnia temperatura powietrza we Wrocławiu (1951-2005) wynosi 8,5°C. Jest ona nieznacznie niższa od przeciętnej notowanej w większości leśnictw (8,7°C). Tylko w leśnictwie Chodlewo (obręb Żmigród), wysuniętym najdalej na zachód, średnia roczna temperatura powietrza jest nieznacznie wyższa i wynosi 8,8°C. W Nadleśnictwie Żmigród nie obserwuje się różnicy średniej rocznej temperatury powietrza pomiędzy obrębami leśnymi.

Tabela 7. Wieloletnie średnie miesięczne wartości temperatury powietrza we Wrocławiu (1951-2005)

Wrocław	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok	IV-IX
1951-1960	-1,7	-2,4	2,1	7,4	12,8	17,0	18,6	17,6	13,6	8,7	3,8	1,0	8,2	14,5
1961-1970	-3,4	-1,4	1,9	8,7	12,4	17,0	17,7	16,9	14,0	9,2	4,2	-1,9	7,9	14,4
1971-1980	-1,4	0,4	3,8	7,2	12,8	16,1	17,2	17,1	13,1	8,1	3,8	1,1	8,3	13,9
1981-1990	-1,1	-0,8	3,9	8,2	13,9	16,1	18,1	17,4	13,8	9,7	3,7	0,8	8,6	14,6
1991-2000	-0,1	1,7	4,1	9,1	13,7	16,9	18,9	18,7	13,9	9,0	3,5	0,3	9,1	15,2
1996-2005	-0,8	1,1	3,7	9,1	14,6	17,2	18,6	18,9	14,0	9,6	4,1	0,0	9,2	15,4
1951-2005	-1,4	-0,4	3,2	8,2	13,3	16,6	18,2	17,7	13,7	9,0	3,8	0,2	8,5	14,6

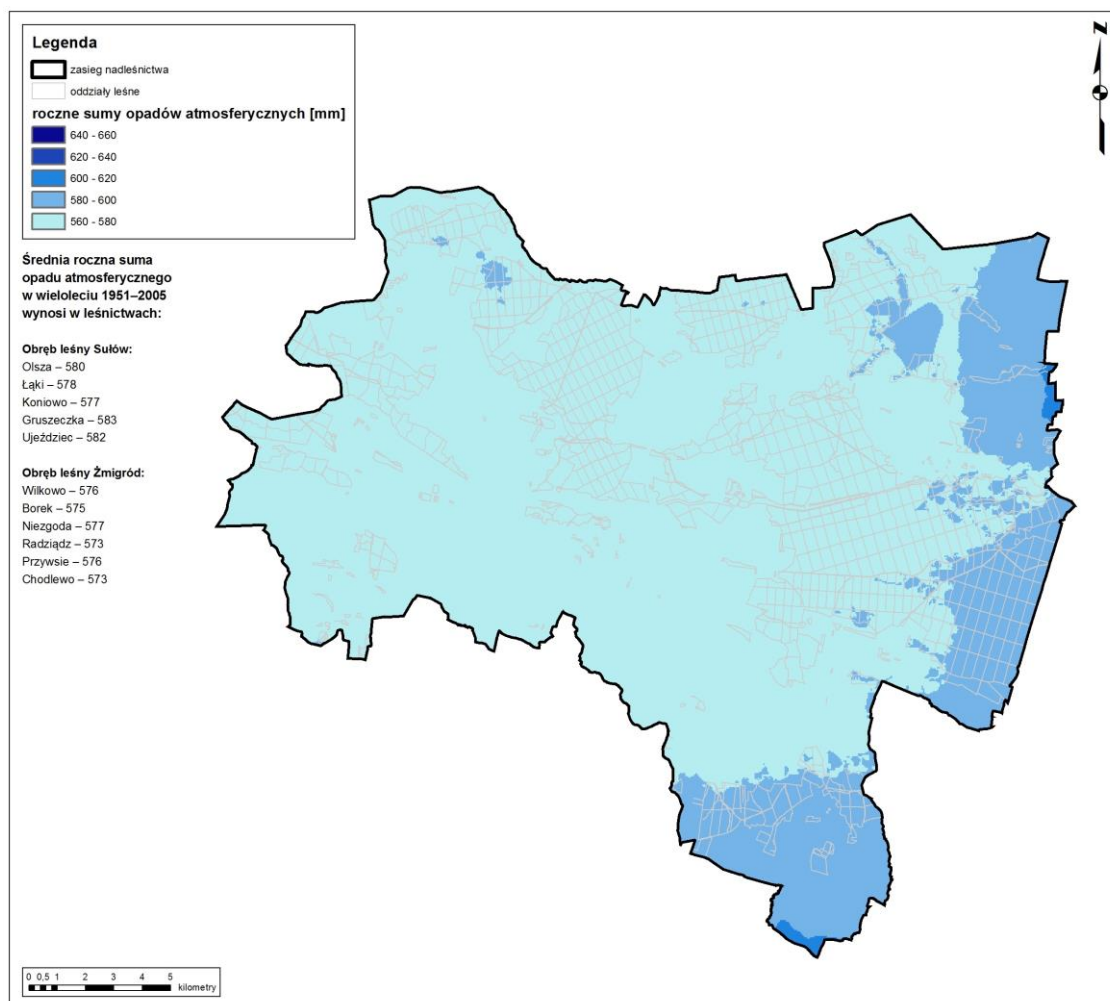

Rycina. 4. Średnia roczna temperatura powietrza (°C) w Nadleśnictwie Żmigród (1951-2005)

We Wrocławiu w analizowanym wieloletniu 1951-2005 najcieplejszym miesiącem roku był lipiec (18,2°C), zaś najcieplejszą dekadą dziesięciolecie 1991-2000. Zima na obszarze Nadleśnictwa Żmigród jest zazwyczaj bardzo łagodna. W okresie 1951-2005 w stacji Wrocław najchłodniejszym miesiącem był styczeń (-1,4°C), a najchłodniejszą dekadą dziesięciolecie 1961-1970.

Tabela 8. Wieloletnie średnie miesięczne wartości sum opadu atmosferycznego we Wrocławiu (1951-2005)

Wrocław	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok	IV-IX
1951-1960	24	23	27	42	50	61	100	57	41	33	28	33	517	350
1961-1970	22	29	29	38	76	65	72	92	38	38	48	29	575	380
1971-1980	35	24	24	42	60	88	119	74	57	53	45	38	658	440
1981-1990	27	23	23	37	57	85	61	67	47	31	35	35	527	353
1991-2000	23	27	38	35	59	66	95	53	54	34	33	31	549	362
1996-2005	26	32	37	31	61	49	111	59	50	37	34	30	557	361
1951-2005	26	25	29	37	60	71	90	68	47	37	38	34	564	375

Rycina. 5. Średnia roczna suma opadu atmosferycznego (mm) w Nadleśnictwie Żmigród (1951-2005)

Suma roczna opadu w leśnej części całego Nadleśnictwa Żmigród przeciętnie wynosi ok. 577 mm, należy jednak zwrócić uwagę, że ten parametr charakteryzuje się dużo większą zmiennością z roku na rok niż wielkość średniej temperatury powietrza. W nadleśnictwie, na podstawie średniej wieloletniej sumie opadów atmosferycznych można stwierdzić, że nie obserwuje się różnic w dostawie wody z atmosfery zarówno pomiędzy obrębami leśnymi, jak i poszczególnymi leśnictwami.

We Wrocławiu, najniższą średnią dziesięcioletnią sumę roczną opadu atmosferycznego zanotowano w latach 1951-1960 (517 mm), zaś najwyższą w latach 1971-1980 (658 mm). W tej stacji najwyższe opady notowane są w miesiącach ciepłej pory roku (maj-wrzesień) z maksimum wynoszącym przeciętnie 90 mm w lipcu. Do najsuchszych zaliczyć można miesiące zimowe styczeń i luty (ok. 25 mm). W analizowanym okresie na terenie nadleśnictwa pokrywa śnieżna zalega przeciętnie od 50-70 dni w roku ze średnią grubością od 5 do 15 centymetrów.

Warunki klimatyczne Nadleśnictwa Żmigród z uwagi na przeciętnie wysokie sumy opadu atmosferycznego oraz korzystne warunki termiczne można zaliczyć do sprzyjających dla wzrostu i hodowli lasu.

III.9. WARUNKI HYDROLOGICZNE

III.9.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Zgodnie z *Mapą podziału hydrograficznego Polski (2007)* teren nadleśnictwa położony jest w obszarze następujących jednostek hydrograficznych (zlewni):

I Odra

II Barycz

III Orla

IV Orla od Masłówki do ujścia

V Kanał Książęcy (Kanał Stawnik, Kanał Kokot), Orla od Kan. Książęcego do dopł. spod Pobiela, Wąsoska Struga

IV Orla od Dąbrocznej do Masłówki

V Kanał Młyński (Młynówka Sułowska), Orla od Dąbrocznej do Kan. Młyńskiego, Orla od Kan. Młyńskiego do Masłówki

IV Masłówka

V Masłówka od Zakrzewskiego Rowu do Grobelki, Masłówka od Grobelki do ujścia

IV Dąbroczna

V Dąbroczna od Złotej Wody do ujścia

IV Orla od Rdęcy do Dąbrocznej (p)

V Orla od Wilczyny do Dąbrocznej, Wilczyna (Kanał Wilczyna), Orla od dopł. spod Białego Kału do Starej Orli, dopływ spod Białego Kału, Orla od Orli Leniwej do dopł. spod Białego Kału, Orla Leniwa

IV Orla od Żydowskiego Potoku do Rdęcy

V Rów Graniczny

III Barycz od Polskiej Wody do Sąsiecznicy

IV Barycz od Sowiny do Sąsiecznicy

V Barycz od Sowiny do Sąsiecznicy

IV Barycz od Kręcicy do Sowiny

V Barycz od Kręcicy do Ługi, Ługa (Kanał Ługa)

IV Sowina (Kanał Sowina)

V Sowina od Posieka do ujścia, Posiek, Biebrza od dopł. z lasu do Posieka, Dopływ z lasu, Biebrza do dopł. z lasu

IV Barycz od Milickiego Potoku do Kręcicy

V Barycz od Brzeźnika do Kręcicy

IV Kręcica (Szkłana Woda)

V Kręcica od dopł. spod Karmina do skrzyżowania z Młynówką Jamnicką, Dopływ spod Karmina, Tymieniec, Kręcica do Tymieńca, Kręcica od Tymieńca do dopł. spod Karmina

III Sąsiecznica (Sieczka)

IV Brzeźnica

V Kanał Przetocki, Brzeźnica od Olszaka do ujścia, Brzeźnica od dopł. w Ujeźdźcu Małym do Kan. Przetockiego, Olszak, Brzeźnica do dopł. w Ujeźdźcu Małym, Dopływ w Ujeźdźcu Małym

IV Jesionka

V Jesionka od Lipniaka do ujścia, Jesionka od Młyńskiej Strugi do Lipniaka, Lipniak

IV Sąsiecznica do Głębokiego Rowu

V Sąsiecznica od Czarnej Wody do Głębokiego Rowu, Sąsiecznica od dopł. z Kuźniczyska do Czarnej Wody, Czarna Woda

IV Głęboki Rów

V Głęboki Rów od Kan. Trzebnickiego do ujścia, Głęboki Rów od Sowy do Kan. Trzebnickiego, Sowa, Kanał Trzebnicki (Polska Woda)

IV Sąsiecznica od Jesionki do Brzeźnicy

V Sąsiecznica od Strużyny do Brzeźnicy, Sąsiecznica od Kątnej do Strużyny, Strużyna (Struga), Kątna, Sąsiecznica od Jesionki do Kątnej

IV Struga

V Struga od Głownika do ujścia, Poręba, Struga od Poręby do Głownika

IV Sąsiecznica od Brzeźnicy do Strugi

V Sąsiecznica od Brzeźnicy do Strugi

IV Sąsiecznica od Strugi do ujścia

V Sąsiecznica od Strugi do ujścia

III Barycz od Sąsiecznicy do Orli

IV Barycz od Sąsiecznicy do Krępy

V Barycz od Sąsiecznicy do Krępy

IV Krępa

V Krępa od Grodka do ujścia, Grodek, Krępa od Czarnego Potoku do Grodka, Czarny Potok, Krępa od Jastrząbki do Czarnego Potoku

IV Barycz od Krępy do Łachy

V Barycz od Krępy do Łachy

IV Łacha

V Łacha od dopł. spod Głębowic do Granicznej Wody, Łacha do dopł. spod Głębowic

Pod względem hydrograficznym lasy Nadleśnictwa Żmigród należą do zlewni rzeki Odry. Przez centralną część nadleśnictwa ze wschodu na zachód przepływa rzeka Barycz zbierająca wody z jej licznych dopływów. Do największych dopływów Baryczy należą: Orla, Sowina, Kręcica, Sąsiecznica. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się kompleks stawów rybnych położonych w kotlinowatych rozszerzeniach doliny Baryczy - Stawy Milickie.

III.9.2. WODY PODZIEMNE

Według podziału jednostek hydrogeologicznych (AHP) Nadleśnictwo Żmigród znajduje się w zasięgu regionu wielkopolskiego prowincji niżowej (Paczyński i Sadurski 2007). Cały obszar nadleśnictwa położony jest w zasięgu występowania głównego zbiornika wód podziemnych Pradolina Barycz - Głogów (GZWP nr 303) (Kleczkowski 1990). Geologiczny wiek utworów zbiornika to utwory czwartorzędu w pradolinach, środowisko porowe, powierzchnia 1 515 km², szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 183 tys. m³/dobę, średnia głębokość ujęć wynosi 60 m. Jest to obszar wysokiej/najwyższej ochrony (źródło: *Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego*, 2005).

III.10. GLEBY

Nadleśnictwo Żmigród posiada opracowanie glebowo-siedliskowe sporządzone przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Brzegu wg stanu na 01.01.2003 r. W wyniku założonych powierzchni typologicznych oraz wykonanego kartowania gleb i siedlisk wyróżniono następujące typy i podtypy gleb:

- 4. Arenosole (AR)
 - 4.2 Arenosole właściwe (ARw)
 - 4.3 Arenosole bielcowane (Arb)
- 9. Czarne ziemie (CZ)
 - 9.1 Czarne ziemie murszaste (CZms)
 - 9.2 Czarne ziemie właściwe (CZw)
- 10. Gleby brunatne (BR)
 - 10.1 Gleby brunatne właściwe (BRw)
 - 10.4 Gleby brunatne kwaśne (BRk)
- 11. Gleby płowe (Pb)
 - 11.2 Gleby płowe brunatne (Pbr)
 - 11.3 Gleby płowe bielcowe (Pb)
 - 11.4 Gleby płowe opadowoglejowe (Pog)
- 12. Gleby rdzawe (RD)
 - 12.1 Gleby rdzawe właściwe (RDw)
 - 12.2 Gleby rdzawe brunatne (RDbr)
 - 12.3 Gleby rdzawe bielcowe (RDb)
- 13. Gleby ochrowe (OC)
- 14. Gleby bielcowe (B)
 - 14.1 Gleby bielcowe właściwe (Bw)
 - 14.3 Gleby glejo-bielcowe właściwe (Bgw)
 - 14.4 Gleby glejo-bielcowe murszaste (Bgms)
- 15. Gleby gruntowoglejowe (G)
 - 15.1 Gleby gruntowoglejowe właściwe (Gw)

- 15.2 Gleby gruntowoglejowe próchniczne (Gp)
- 15.3 Gleby gruntowoglejowe z ruda darniową (Grd)
- 15.4 Gleby gruntowoglejowe torfowe (Gt)
- 15.5 Gleby gruntowoglejowe torfiaste (Gts)
- 15.6 Gleby gruntowoglejowe murszowe (Gm)
- 15.7 Gleby gruntowoglejowe murszaste (Gms)
- 15.8 Gleby gruntowoglejowe mułowe (Gmł)
- 16. Gleby opadowoglejowe (OG)
 - 16.1 Gleby opadowoglejowe właściwe (OGw)
 - 16.4 Gleby opadowoglejowe torfowe (OGSt)
 - 16.5 Gleby opadowoglejowe torfiaste (OGSts)
 - 16.6 Gleby opadowoglejowe amfiglejowe (OGam)
- 17. Gleby mułowe (Mł)
 - 17.1 Gleby mułowe właściwe (Młw)
 - 17.2 Gleby torfowo-mułowe (Młt)
- 18. Gleby torfowe (T)
 - 18.1 Gleby torfowe torfowisk niskich (Tn)
- 19. Gleby murszowe (M)
 - 19.1 Gleby torfowo-murszowe (Mt)
 - 19.2 Gleby mułowo-murszowe (Mmł)
 - 19.4 Gleby namurszowe (Mn)
- 20. Gleby murszowate (MR)
 - 20.1 Gleby mineralno-murszowe (MRm)
 - 20.2 Gleby murszowate właściwe (MRw)
- 21. Mady rzeczne (MD)
 - 21.2 Mady rzeczne właściwe (MDw)
 - 21.3 Mady rzeczne próchniczne (MDp)
 - 21.4 Mady rzeczne brunatne (MDbr)
- 24. Gleby kulturoziemne (AK)
 - 24.3 Kulturoziemy leśne (AKI)
- 25. Gleby industro- i urbanoziemne (AU)
 - 25.1 Gleby industro- i urbanoziemne o niewykształconym profilu (AUi)

Łącznie na terenie Nadleśnictwa Żmigród wyróżniono 41 podtypów gleb, w tym 26 podtypów gleb zostało ujętych w podstawowych powierzchniach typologicznych. Największą powierzchnię zajmują gleby gruntowoglejowe (G) - 4674,66 ha, co daje 31,55% powierzchni opracowania, w tym zdecydowanie dominuje podtyp gleb gruntowoglejowych właściwych (Gw) na powierzchni 3207,12 ha - 21,65%. Następnie kolejno: gleby rdzawe (RD) - 4718,24 ha - 31,85% z największym udziałem podtypu gleb rdzawych właściwych (RDw) - 2343,04 ha - 15,82% oraz gleby bielcowe (B) - 2719,91 ha - 18,36%, w tym największą powierzchnię zajmuje podtyp gleb glejo-bielcowych (Bgw) - 1287,21 ha - 8,69%. Czwartym z kolei typem gleb są mady rzeczne na powierzchni 1404,78 ha -

9,48%, w tym dominują mady brunatne na powierzchni 1087,03 ha - 7,34%. Z powyższego wynika, że największy udział gleb w nadleśnictwie jest związany z siedliskami wilgotnymi i silnie świeżymi. Szczegółowe dane dotyczące podtypów gleb w powiązaniu z utworami geologicznymi i wyróżnionymi typami siedliskowymi lasu zawarte są w tomie II *Operatu glebowo-siedliskowego*. Systematykę podtypów gleb oparto o *Klasyfikację gleb leśnych Polski* (2000).

IV. FORMY OCHRONY PRZYRODY

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) ustanowiła następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Teren Nadleśnictwa Żmigród wyróżnia się szczególnym bogactwem przyrodniczym, które znajduje odbicie w ilości obszarów i obiektów objętych ochroną prawną oraz w różnorodności gatunkowej fauny i flory. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród występują: trzy rezerваты przyrody: „Stawy Milickie”, „Radziądz” oraz „Olszyny Niezgodzkie”, Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”, dwa obszary Natura 2000: obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Baryczy PLB020001. Ponadto na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowano 6 pomników przyrody, zaś poza nimi 16. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zlokalizowane są 62 użytki ekologiczne, zaś na gruntach innej własności dodatkowo jeszcze 2 użytki ekologiczne. Do zachodniej granicy nadleśnictwa przylegają również: Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy” oraz obszar mający znaczenia dla Wspólnoty (OZW) Dolina Łachy PLH020003.

IV.1. REZERWATY PRZYRODY

Według ustawy o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art.13). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zlokalizowane są obecnie trzy rezerваты przyrody: „Stawy Milickie”, „Radziądz” oraz „Olszyny Niezgodzkie”.

Rezerwat przyrody „Stawy Milickie” - powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 września 1973 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 42 poz. 255), które następnie zostało zastąpione Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. na terenie województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 172 poz. 3104).

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 29 maja 2013 r. poz. 3389). Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem nr 28 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 30 grudnia 2013 r. poz. 6632). W listopadzie 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska przygotował projekt zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Projekt ten na dzień 1.01.2015 roku nie wszedł w życie.

Rezerwat przyrody „Stawy Milickie” obejmuje obszar pięciu kompleksów stawów - Radziądz, Jamnik, Ruda Sułowska, Stawno, Potasznia, położonych na terenie gmin: Milicz i Żmigród w województwie dolnośląskim, w skład których wchodzi stawy, lasy i inne grunty o łącznej powierzchni **5298,15 ha**. Numery działek ewidencyjnych oraz adresów leśnych wchodzących w skład rezerwatu, przebieg granic rezerwatu oraz ich opis określają załączniki nr 1, 2 i 3 do Zarządzenia nr 14 z dnia 28 maja 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 29 maja 2013 r., poz. 3389). Łącznie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród znajduje się **230,921 ha** powierzchni rezerwatu, położone w kompleksach Radziądz (68,5743 ha), Jamnik (6,71 ha) oraz Ruda Sułowska (155,6367 ha).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych wielu szczególnie cennych i rzadkich gatunków ptaków oraz fragmentów środowisk wodnych i błotnych, stanowiących miejsca ich gniazdowania, żerowania i odpoczynku, a także innych gatunków zwierząt, roślin i ich siedlisk występujących w rezerwacie. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony rezerwatu są wg Zarządzenia nr 14 z dnia 28 maja 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 29 maja 2013 r., poz. 3389):

- zachowanie środowiska bytowania ptaków wodno-błotnych oraz innych organizmów związanych z siedliskami wodnymi, łąkowymi, leśnymi;
- zapewnienie niezbędnej ilości wody o odpowiedniej jakości dla stawów zlokalizowanych w zlewni Baryczy;
- zachowanie i prowadzenie gospodarki rybackiej nienaruszającej różnorodności siedlisk i gatunków na stawach;
- zachowanie siedlisk przyrodniczych chronionych na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. z 2010 r. Nr 77 poz. 510, z 2012 r. poz. 1041 i z 2013 r. poz. 1302);
- dążenie do zgodności składu gatunkowego lasu z siedliskiem, zróżnicowania wiekowego i gatunkowego drzew, usuwanie gatunków obcych geograficznie, pozostawianie drzew martwych i zamierających;

- zapewnienie istnienia fragmentów siedlisk leśnych o dużym zróżnicowaniu gatunkowym i wiekowym drzewostanu, dobrze wykształconym runie i podszycie, o ukształtowanych siedliskach roślinnych z dużym stopniem naturalności lub będących w trakcie rewitalizacji;
- utrzymanie korytarzy ekologicznych i dogodnych miejsc żerowania dla ptaków, w szczególności podstawowego korytarza ekologicznego jakim jest dolina Baryczy, łącząca wszystkie pięć kompleksów stawowych (zachowanie mozaiki siedlisk - lasów, łąk, stawów, terenów podmokłych, pastwisk, gruntów ornycy);
- wzrost roli turystyki - sieć szlaków turystycznych – pieszych, rowerowych, kajakowych i konnych urozmaicających ofertę turystyczną gmin Żmigród i Milicz i kanalizującą ruch turystyczny, ale też zwiększającą lokalnie antropopresję;
- obecność podmiotu prowadzącego hodowlę ryb w granicach rezerwatu, będącego jednym z największych pracodawców na terenie gmin Milicz i Żmigród;
- położenie rezerwatu w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Ostoja nad Baryczą PLH020041, obszaru specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Baryczy PLB020001 oraz w parku krajobrazowym „Dolina Baryczy”, a także wpisanie rezerwatu na listę Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego - Konwencja Ramsar oraz przyjęcie rezerwatu wraz z całą zlewnią Baryczy do Światowego Programu Ochrony Jezior „Living Lakes”.

Cały rezerwat znajduje się w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Ostoja nad Baryczą PLH020041, obszaru specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Baryczy PLB02000 oraz Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Ponadto obszar ten został wpisany na listę obszarów wodno-błotnych o międzynarodowym znaczeniu - Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzonej w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 r. Nr 7 poz. 24 oraz z 2003 r. Nr 131 poz. 1204 i Nr 131 poz. 1206) - w dniu 27 października 1995 r., a także jako jedyny w Polsce należy do międzynarodowej sieci jezior i innych zbiorników wodnych charakteryzujących się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi – Living Lakes.

Ustalenia planu ochrony rezerwatu sformułowane zostały na podstawie dokumentacji stanu przyrody rezerwatu „Stawy Milickie”, sporządzonej w latach 2007 - 2009 w ramach prac nad planem. Dla siedlisk przyrodniczych wykonano dodatkowe opracowanie pt.: *Identyfikacja rozmieszczenia i stanu zachowania siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy 92/43/EEC na terenie rezerwatu „Stawy Milickie”* (Świerkosz 2012).

Fotografia. 1. Stawy Milickie (fot. S. Grzesiczak)

Plan ochrony uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz OSO Dolina Baryczy PLB02000, o którym mowa w art. 28 ustawy o *ochronie przyrody*. Wszystkie planowane w rezerwacie działania ochronne (także pozostawienie powierzchni do naturalnej sukcesji) służą jednocześnie ochronie siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony ww. obszarów Natura 2000 oraz pozostałych siedlisk i gatunków z załączników I, II i IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w *sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*, a także gatunków z załącznika I Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w *sprawie ochrony dzikiego ptactwa*.

Analiza stanu ekosystemów rezerwatu wykazała, że główne zagrożenia dla istnienia przedmiotów ochrony stanowią czynniki niezwiązane z gospodarką leśną, tj.: niekorzystne zmiany warunków wodnych, utrata miejsc lęgowych i żerowisk ptaków w wyniku sukcesji, zmiana sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz konflikty na styku gospodarki rybackiej i ochrony przyrody.

W stosunku do ekosystemów leśnych określono potrzebę ich utrzymania i racjonalnego użytkowania dla zachowania strukturalnego zróżnicowania (mozaikowości) krajobrazu. W tym celu zaplanowano prace pielęgnacyjne w drzewostanach, pozwalające na zachowanie trwałości lasów (szczegółowy wykaz działań ochronnych zawiera zamieszczona poniżej tabela). Część powierzchni rezerwatu pozostawia się do naturalnej sukcesji – kompleks Ruda Sułowska (oddziały leśne: 34 c, 34 g obręb Sułów w Nadleśnictwie Żmigród), dla zachowania naturalnych procesów w drzewostanach położonych na terenach bagiennych i podmokłych.

Fotografia. 2. Rezerwat przyrody „Stawy Milickie” (fot. S. Grzesiczak)

Ze względu na cel ochrony rezerwatu oraz dużą wrażliwość wielu gatunków i siedlisk na antropopresję w celu zatrzymania potencjalnych niekorzystnych zjawisk na tym obszarze nie udostępniono w rezerwacie obszarów i miejsc dla celów rekreacyjnych, sportowych, a także do celów naukowych. Te ostatnie mogą być realizowane jedynie po otrzymaniu odpowiedniej zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w trybie art. 15 ust. 1 pkt 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.).

Tabela 9. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie” wg załącznika nr 3 do Zarządzenia nr 28 z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 30 grudnia 2013 r., poz. 6632)

Lp.	Przedmiot ochrony	Lokalizacja* (obręb, oddz., wydzielenie)		Cele działań ochronnych	Działania ochronne	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych
1	Populacje chronionych, rzadkich i zagrożonych roślin	Cieki wodne, stawy oraz tereny do nich przyległe		Przeciwdziałanie spadkowi liczebności i zanikaniu populacji chronionych, rzadkich i zagrożonych roślin.	Brak	<p>Czyszczenie i odmulanie cieków przeprowadzać przez cały rok z uwzględnieniem siedlisk chronionych gatunków roślin. W przypadku występowania roślin chronionych wodnych lub z regionalnej listy gatunków zagrożonych (np. grzybień biały <i>Nymphaea alba</i>, grzybień północny <i>Nymphaea candida</i>, grążele żółte <i>Nuphar lutea</i>, gatunki z rodzaju pływacz <i>Utricularia</i>, osoka aloesowata <i>Stratiotes aloides</i>) czyszczenie poprzedzić konsultacją botaniczną. W przypadku stawów lub cieków porośniętych chronionymi roślinami wodnymi na znacznej powierzchni, prace należy zaplanować w taki sposób aby pozostawić co najmniej 10% płatów roślinności wodnej niewykoszonej. W czasie czyszczeń powtarzanych co kilka lat koparka każdorazowo powinna poruszać się zawsze po tej samej stronie rowu.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu</p>
2	Ekosystemy łąk i pastwisk	<u>Kompleks Radziądz</u> Obręb Niezgoda działka ewidencyjna nr 374	<u>Kompleks Radziądz</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 51 f, g, m, cx, dx, fx	Zachowanie ekosystemów łąkowych. Przeciwdziałanie spadkowi różnorodności biologicznej ekosystemów łąk i pastwisk.	Brak.	<p><u>Działania obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego, użytkowanie kośne, z zebraniem pozyskanej biomasy poza obręb siedlisk łąkowych.</p> <p><u>Działania fakultatywne:</u> Koszenie mechaniczne, dwukrotnie w ciągu roku z usuwaniem pozyskanej biomasy poza obręb siedlisk łąkowych, po 30 czerwca na wysokości 5-15 cm. Dopuszczalne jest umiarkowane nawożenie obornikiem oraz dopasanie w okresie jesiennym, w obsadzie 1 DJP/ha.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Przedmiot ochrony	Lokalizacja* (obręb, oddz., wydzielenie)		Cele działań ochronnych	Działania ochronne	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych
3	Ekosystemy rolne i leśne	Grunty rolne i leśne.		Przeciwdziałanie nadmiernemu poziomowi drapieżnictwa. Ochrona ekosystemów rolnych i leśnych przed presją zwierzyny łownej.	Brak	Zabezpieczenie pól uprawnych za pomocą środków o działaniu odstraszającym dopuszczonych do obrotu i stosowania zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jeśli produkt ten spełnia wymogi dotyczące możliwości stosowania go na terenie rezerwatów przyrody. Dopuszcza się gradzenie upraw. Dopuszcza się ograniczenie szkód w uprawach rolnych poprzez odstrzały redukcyjne. Limitowany odstrzał zwierzyny łownej wykonywany będzie przez członków Polskiego Związku Łowieckiego w ilości jeleń – do 20 sztuk, dzik do 70 sztuk, lis do 40 sztuk, jenot do 40 sztuk, norka amerykańska do 40 sztuk, szop prac do 10 sztuk w skali roku. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu
4	Gatunki zwierząt bytujące w rezerwacie	Drogi w rezerwacie.		Zmniejszanie zagrożenia dla zwierząt ze strony pojazdów.	Brak	Ograniczenie do niezbędnego minimum ruchu kołowego przez rezerwat. Podjęcie działań w celu ograniczenia prędkości na drogach przechodzących przez rezerwat. Zakładanie płotków dla wędrujących płazów. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu
5	Siedliska gatunków chrząszczy występujących w rezerwacie	Cały rezerwat.		Ochrona siedlisk chrząszczy.	Brak	Uzupełnianie luk w szpalerach starych dębów i pielęgnacja nasadzeń po uzgodnieniu z zarządcą terenu. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu
6	Drzewostany w rezerwacie	<u>Kompleks Ruda Sułowska</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 42h, 42b, 42f, 42g, 43h, 38d, 38c, 38h, 44b, 44c, 38b, 34f, 34h, 43f, 43b, 43k, 44g, 38a,	<u>Kompleks Ruda Sułowska</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 42h, 42b, 42f, 42g, 43h, 38d,	Regulacja zwarcia drzewostanów w młodszych kategoriach wiekowych.	Brak	Prowadzenie cięć rozluźniających, będących odpowiednikiem czyszczeń i cięć trzebieżowych. Intensywność cięć według zasad hodowli lasu, odpowiednio do wieku drzewostanu. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Przedmiot ochrony	Lokalizacja* (obręb, oddz., wydzielenie)		Cele działań ochronnych	Działania ochronne	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych
		34i, 34k, 38f, 38i, 39b, 39c, 42c, 42d Obręb Żmigród: 91c, 91f, 91k, 102a, 102b, 102c, <u>Kompleks Jamnik</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 86k <u>Kompleks Radziądz</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 43p, 43, 51s, 51t, 52a, 52b, 52d, 52f, 52g, 52j, 70a, 170k, 71a, 34m, 34n, 34s, 51k, 51l, 51n, 51o, 51p, 52h, 71b, 71c, 71d, 71f	38c, 38h, 44b, 44c, 38b, 34f, 34h, 43f, 43b, 43k, 44g, 38a, 34i, 34k, 38f, 38i, 39b, 39c, 42c, 42d Obręb Żmigród: 91c, 91f, 91k, 102a, 102c, <u>Kompleks Jamnik</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 86k <u>Kompleks Radziądz</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 43p, 43, 51s, 51t, 52a, 52b, 52d,			

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Przedmiot ochrony	Lokalizacja* (obręb, oddz., wydzielenie)		Cele działań ochronnych	Działania ochronne	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych
			52f, 52g, 52j, 70a, 170k, 71a, 34m, 34n, 34s, 51k, 51l, 51n, 51o, 51p, 52h, 71b, 71c, 71d, 71f			
		<u>Kompleks Ruda Sułowska</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 38g, 39a, 34d, 34a	<u>Kompleks Ruda Sułowska</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 38g, 39a, 34d, 34a	Zwiększenie zróżnicowania wiekowego drzewostanów.	Brak	Wprowadzanie drugiego piętra i cięcia różnicujące piętrowość. Pozostawiać przestoje gatunków liściastych. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji do osiągnięcia 40m ³ /ha. Dopuszcza się nasadzenia sztuczne. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu
		<u>Kompleks Ruda Sułowska</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 23g, 34d, 34j, 34a, 34b, 42a, 43c, 43d, 43a, 42b, 34h, 43g, 44f, 38j, 43i, 43j, 43k, 44d Obręb Żmigród, oddz.: 91g, 91h <u>Kompleks</u>	<u>Kompleks Ruda Sułowska</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 23g, 34d, 34j, 34a, 34b, 42a, 43c, 43d, 43a, 42b, 34h, 43g, 44f, 38j, 43i, 43j, 43k,	Przebudowa drzewostanu w kierunku zgodnym z siedliskiem.	Brak	Zastosowanie cięć gniazdowych, częściowych, smugowych, przerębowych lub cięć o charakterze trzebieży przebudowy, z intensywnością i nawrotem zgodnie z zasadami hodowli lasu. Dopuszcza się stosowanie odnowienia sztucznego oraz prowadzenie prac pielęgnacyjnych upraw i podrostów. Pozostawiać przestoje drzew liściastych. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji do osiągnięcia 40m ³ /ha. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Przedmiot ochrony	Lokalizacja* (obręb, oddz., wydzielenie)		Cele działań ochronnych	Działania ochronne	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych
		<p><u>Radziądz</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 52i</p> <p><u>Kompleks Jamnik</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 86k, 86m</p>	<p>44d Obręb Żmigród, oddz.: 91g, 91h</p> <p><u>Kompleks Radziądz</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 52i</p> <p><u>Kompleks Jamnik</u> Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.: 86k, 86m</p>			
7	Cały obszar rezerwatu	Cały rezerwat		Ograniczanie liczby drzew, krzewów i bylin gatunków obcych biogeograficznie lub niezgodnych z siedliskiem.	Brak.	Koszenie łąk, popieranie odnowień naturalnych, usuwanie gatunków obcych, w tym czerechmy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i> , nawłoci <i>Solidago</i> sp., rdestowców <i>Reynoutria</i> sp. oraz robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> . Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu
		Cały rezerwat		Ograniczanie nielegalnej penetracji rezerwatu.	Brak.	Kanalizacja ruchu turystycznego: wyraźne oznakowanie istniejących tras turystycznych, postawienie barier i tablic informacyjnych w miejscach przecięcia się szlaków turystycznych z groblami prowadzącymi w głąb rezerwatu. Czasowe zamykanie fragmentów

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Przedmiot ochrony	Lokalizacja* (obręb, oddz., wydzielanie)		Cele działań ochronnych	Działania ochronne	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.		Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych
						szlaków turystycznych. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach tworzenie nowych ścieżek edukacyjnych. Prowadzenie edukacji ekologicznej. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu
		Cały rezerwat		Utrzymanie, remont i budowa urządzeń turystycznych.	Brak.	Konserwacja i naprawa elementów infrastruktury turystycznej, uzupełnianie infrastruktury turystycznej, prowadzenie bieżących prac porządkowych. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu
		Cały rezerwat		Przeciwdziałanie kłusownictwu.	Brak.	Zobligowanie miejscowej policji, straży rybackiej i łowieckiej do częstszych kontroli. Współpraca z Polskim Związkiem Łowieckim. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu
		Cały rezerwat		Zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi i gleby oraz wód odpadami stałymi.	Brak.	Likwidowanie nielegalnych składowisk odpadów w granicach rezerwatu. Organizowanie akcji sprzątnięcia rezerwatu zwłaszcza wzdłuż dróg publicznych i szlaków turystycznych, ale także w lasach. Systematycznie sprzątnięcie miejsc udostępnionych do ruchu turystycznego. Podmiot odpowiedzialny: Właściciel/zarządca terenu

* w załączniku nr 3 do Zarządzenia nr 28 z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 30 grudnia 2013 r., poz. 6632), w tabeli pt. *Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań* błędnie przypisano lokalizację wydzieleni 91 c, 102 a, 102 b, 102 c oraz 86 k i 52 i do kompleksów rezerwatu i obrębów leśnych. Nieścisłość ta została wyjaśniona między Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska we Wrocławiu a Nadleśnictwem Żmigród w pismach ZGM-73-12/14 z dnia 22 stycznia 2014 r. oraz WPN.6205.19.2014.IW z dnia 19 lutego 2014 r. W powyższej tabeli lokalizacja działań ochronnych została przypisana do kompleksów rezerwatu i obrębów leśnych zgodnie z aktualnym projektem pul. W piśmie WPN.6202.4.2014.IW.5 z dnia 25 listopada 2014 r. Regionalna Dyрекcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu poinformowała nadleśnictwo o sporządzeniu projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” – w projekcie dokonano m.in. niezbędnej korekty adresów leśnych, przypisując je do właściwych obrębów leśnych i kompleksów rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Radziądz” - powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa z dnia 15 lutego 1954 r. (MP nr A-22 poz. 359), zastąpionym Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. na terenie województwa dolnośląskiego (Dz.U. Woj. Dolno. nr 172, poz. 3104). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Radziądz” (Dz. Urz. Woj. Dolno. nr 28, poz. 354). Rezerwat nie posiada ustanowionego planu ochrony, ani aktualnie obowiązujących zadań ochronnych. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Rezerwat obejmuje obszar lasu o powierzchni **8,31 ha**, położony na terenie gminy Żmigród, w województwie dolnośląskim. Numery działek ewidencyjnych oraz adresów leśnych wchodzących w skład rezerwatu określa załącznik nr 1, zaś przebieg granicy rezerwatu określa mapa, stanowiąca załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 10 z dnia 28 stycznia 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. nr 28, poz. 354). Rezerwat w całości położony jest na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród, w obrębie leśnym Żmigród, oddziały 202 n oraz 203 b, c, ~g w leśnictwie Radziądz.

Fotografia. 3. Oznakowanie rezerwatu przyrody „Radziądz” (fot. S. Grzesiczak)

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych cennych fragmentów lasu dębowego o cechach zespołu naturalnego. Najcenniejszym walorem rezerwatu jest starodrzew dębowo-bukowy z wieloma egzemplarzami pomnikowych

buków i dębów. Florę rezerwatu tworzą 133 gatunki roślin naczyniowych i 10 gatunków mszaków charakterystycznych dla terenów niżowych i w większości występujących pospolicie na terenie całego kraju (Macicka-Pawlik 1997).

Fotografia. 4. Drzewostan rezerwatu przyrody „Radziądź” (fot. S. Grzesiczak)

Rezerwat przyrody „Olszyny Niezgodzkie” - powołany Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 19 lutego 1987 r. (MP nr 7, poz. 55), zastąpionym Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. na terenie województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 172, poz. 3104). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 9 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Olszyny Niezgodzkie” (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 28, poz. 353). Dla rezerwatu ustanowiono na okres dwóch lat zadania ochronne Zarządzeniem nr 17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 30 czerwca 2014 r. Rezerwat nie posiada ustanowionego planu ochrony. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Rezerwat obejmuje obszar lasu o powierzchni **74,28 ha**, położony na terenie gminy Żmigród, w województwie dolnośląskim. Numery działek ewidencyjnych oraz adresów leśnych wchodzących w skład rezerwatu określa załącznik nr 1, zaś przebieg granicy rezerwatu określa mapa, stanowiąca załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 9 z dnia 28 stycznia

2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. nr 28, poz. 353). Rezerwat w całości położony jest na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród, w obrębie leśnym Żmigród, oddziały 63 ~g, r, s, t oraz 64 ~a, a- f, 65 ~a, a-i, 66 ~a, ~b, a-i w leśnictwie Niezgoda.

Fotografia. 5. Drzewostan w rezerwacie przyrody „Olszyny Niezgodzkie” (fot. S. Grzesiczak)

Fotografia. 6. Rezerwat przyrody „Olszyny Niezgodzkie” (fot. S. Grzesiczak)

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnego obszaru bagiennych olszyn w zasięgu rzeki Ługi. Początki ochrony tego obszaru sięgają okresu międzywojennego i związane są z istniejącym w tamtym okresie rezerwatem przyrody „Die Luge” - pierwszym rezerwatem w Dolinie Baryczy. Dominującym zespołem leśnym jest tu ols porzeczkowy *Ribeso nigri-Alnetum* o typowej kępkowo-dolinkowej strukturze z charakterystycznymi szczudlastymi formami olszy. Na niewielkich powierzchniach występuje ponadto zespół grądu środkowoeuropejskiego *Galio sylvatici-Carpinetum betuli*. Drzewostany rezerwatu w przeważającej mierze buduje olsza czarna, natomiast na mineralnych wyspach w części zachodniej rezerwatu dominuje dąb szypułkowy. Najbardziej okazały o obwodzie 675 cm uznany został za pomnik przyrody. Florę rezerwatu tworzy 276 gatunków roślin naczyniowych charakterystycznych dla terenów niżowych i w większości pospolicie występujących na terenie całego kraju (Anioł-Kwiatkowska i Pender 1997). Od wielu lat na terenie rezerwatu obserwuje się zjawisko zamierania drzewostanu na skutek zbyt wysokiego poziomu wody i trudności w skutecznej jej regulacji, m.in. ze względu na działalność bobrów niszczących obwałowania od strony rzeki (źródło: *informacja RDLP, 2015*).

Tabela 10. Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Olszyny Niezgodzkie” wg załącznika do Zarządzenia nr 17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 30 czerwca 2014 r.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków	Opis sposobów ochrony czynnej			
		Rodzaj zadania	Rozmiar zadania	Lokalizacja zadania	
				wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.
<p>Dominacja nasadzeń drzew iglastych w górnym piętrze drzewostanu oraz występowanie gatunków obcych (dąb czerwony, robinia akacjowa), a także pojedynczych okazów brzozy brodawkowatej i świerka pospolitego w drugim piętrze, utrudniające rozwój gatunków drzew liściastych zgodnych z typem siedliska obecnych w drugim piętrze oraz runie.</p>	<p>Przebudowa drzewostanu w kierunku zgodnym z typem siedliska. Niezbędne jest wykonanie prac pielęgnacyjnych – trzebieżowych w celu zapewnienia stabilności drzewostanu oraz poprawy jakości i struktury na korzyść gatunków liściastych.</p>	<p>Realizacja prac w terminie listopad – grudzień. Ręczna ścinka drzew iglastych (sosna zwyczajna, modrzew europejski, świerk pospolity), pojedynczych okazów brzozy brodawkowatej i świerka pospolitego występujących w drugim piętrze oraz gatunków obcych (dąb czerwony, robinia akacjowa) systemem drewna krótkiego (odcinki około 4m). Szlak technologiczny zrywki zostanie wyznaczony w sposób najmniej ingerujący w drzewostan i runo z wykorzystaniem naturalnych prześwietleń. Robinia akacjowa usunięta zostanie bez dodatkowego prześwietlania drzewostanu w najbliższym otoczeniu okazów tego gatunku.</p>	<p>160 m³, 2,19 ha 83 m³, 3,47 ha 38 m³, 1,49 ha</p>	<p>Oddziały leśne o numerach: 64 b 65 a 66a leśnictwa Niezgodza, Nadleśnictwo Żmigród</p>	<p>Oddziały leśne o numerach: 64 b 65 a 66a leśnictwa Niezgodza, Nadleśnictwo Żmigród</p>

Tabela 11. Ogólna charakterystyka rezerwatów przyrody zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Rok utworzenia	Położenie		Rodzaj	Typ i podtyp wg dominującego		Pow. [ha]	Ważniejsze gatunki / zbiorowiska roślinne obserwowane na terenie rezerwatu
			Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obręb ewid., dz. ewid.		Przedmiotu ochrony	Ekosystemu		
1	„Stawy Milickie”	1973	<p>Żmigród Wilkowo: 34 m-w, 34 ~l~m, ~o; 43 p-w, 43 ~i~l; 51 a-t; cx-gx, 51 ~a~b; 52 a-j, 52 ~a~b; 70 a, 70 ~a; 71 a-g, 71 ~a (część) Nieżgoda: 91 c, f-h, k; 102 a-c Borek: 170 k</p> <p>Sułów Olsza: 23 g; 34 a-k, 34 ~a~f; 38 a-j, 38 ~a; 39 a-c, i, 39 ~a; 42 a-h, 42 ~a~d; 43 a-l, 43 ~a~f; 44 a-h, 44 ~a~b Koniowo: 66 i; 86 k-m</p>	<p>Żmigród Gatka 185/170 Radziądz 613/5, 650/70 (część), 690 (część) Nieżgoda 360/52, 374 Osiek 490, 493</p> <p>Milicz Brzezina Sułowska 258/2 Ruda Sułowska 10/42, 15/44, 8/44, 9/43, 157/1, 160/1, 161/91, 163/102 Grabówka 234/38, 238/39 (część) Olsza 211/34</p>	faunistyczny (Fn)	typ – faunistyczny (PFn), podtyp - ptaków (pt)	typ – wodny (EW), podtyp – jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów (jm)	<p>Cały rezerwat: 5298,15 ha W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród: 2448,0177 ha Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród: 230,921 ha</p>	<p>czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>, pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>, kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>, jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>, różanka <i>Rhodeus amarus</i>, koza <i>Cobitis taenia</i>, koza złotawa <i>Cobitis aurata</i>, piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>, traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>, kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>, nocek duży <i>Myotis myotis</i>, mopek <i>Barbastella barbastellus</i>, wydra <i>Lutra lutra</i>, bóbr europejski <i>Castor fiber</i></p>
2	„Radziądz”	1954	<p>Żmigród Radziądz: 202 n; 203 b, c, ~g</p>	<p>Żmigród Borek 391/202 (część), 393/203 (część)</p>	leśny (L)	typ – fitocenotyczny (PFI), podtyp – zbiorowisk leśnych (zl)	typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów mieszanych nizinnych (lmn)	8,31	<p>zespół kwaśnej buczyny niżowej <i>Luzulo pilosae-Fagetum</i> ze starodrzewem dębowo-bukowym, zespół środkowoeuropejskiego grądu wysokiego <i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli</i></p>
3	„Olszyny Niezgodzkie”	1987	<p>Żmigród Nieżgoda: 63 r-t, ~g; 64 a-f, ~a; 65 a-i, ~a; 66 a-i, ~a, ~b</p>	<p>Żmigród Nieżgoda 375 (część), 343/64, 345/65, 347/66</p>	leśny (L)	typ – fitocenotyczny (PFI), podtyp – zbiorowisk leśnych (zl)	typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów mieszanych nizinnych (lmn)	74,28	<p>ols porzeczkowy <i>Ribesio nigri-Alnetum</i>, tęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>, tęg jesionowo-wiązowy <i>Ficario-Ulmetum minoris</i>, grąd środkowoeuropejski <i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli</i></p>

IV.2. PARKI KRAJOBRAZOWE

Ustawa o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) charakteryzuje park krajobrazowy jako obszar „chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju” (art.16). Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru uchwalane jest przez sejmik województwa. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród zlokalizowany jest Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”.

Fotografia. 7. Dolina Baryczy (fot. S. Grzesiczak)

Uwaga! Przy sporządzaniu wykazu gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród znajdujących się w zasięgu granic parków krajobrazowych przyjęto, że do danego parku krajobrazowego zalicza się wszystkie wydzielania leśne (wydzielenia literowane) zlokalizowane w zasięgu parku, których granice pokrywają się w całości lub w części z obszarem parku. Dla wydzieleni pokrywających się w części z parkiem krajobrazowym przy zaliczaniu do parku krajobrazowego nie stosowano kryterium powierzchniowego. W zamian zastosowano kryterium odległości granicy parku od granicy wydzielenia. Jako minimalną wielkość przyjęto odległość 5 metrów zakładając, że podczas wektoryzacji granic parków krajobrazowych dopuszczalna odchyłka mogłaby wynosić +/- 1mm na mapie w skali 1:5000 (mapa gospodarcza).

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” został powołany Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 czerwca 1996 r. w sprawie utworzenia i ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” (Dz. Urz. Woj. Kalisk. nr 19 poz. 102 oraz Dz. Urz. Woj. Wrocl. nr 6 poz. 65), zmienionym Rozporządzeniem nr 1 Woj. Doln. i Woj. Wlkp. z dnia 2 października 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 38 poz. 656 oraz Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 68 poz. 904). Rozporządzenia te straciły moc po wejściu w życie Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 88 poz. 1012), zmienionego Rozporządzeniem nr 19 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 303 poz. 3494).

Na terenie województwa dolnośląskiego park obejmuje obszar o powierzchni **70040 ha**, w granicach gmin: Cieszków, Krośnice i Milicz w powiecie milickim; Prusice, Trzebnica i Żmigród w powiecie trzebnickim i Twardogóra w powiecie oleśnickim. Opis granic parku w części leżącej w województwie dolnośląskim określa załącznik nr 1 do Rozporządzenia z dnia 28 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 88, poz. 1012), zaś granice Parku przedstawiono na mapie, która stanowi załącznik nr 2 do tego rozporządzenia. W granicach Parku znajduje się **13163,16 ha** gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród, w tym 12619,41 ha powierzchni leśnej oraz 543,75 ha gruntów nieleśnych.

Tabela 12. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w całości w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”

Nazwa obszaru	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Sułków	1 a-h,j; 2 b; 3 c-f; 7 c,i,j; 12 c-d,h,k,m-n; 13 c-f; 14 d; 15 a-f; 16 a-d; 17 a-c,f,j; 18 h-j; 19 l; 21 cx; 23 a-h; 24 h-l; 25 a-g; 27 g,k; 28 a-h; 29 a-o; 30 a-l; 31 a-j; 32 a-l; 33 a-o; 34 a-k; 35 a-i; 36 a-n; 37 a-cx; 38 a-j; 38A a-d; 39 a-j; 40 a-x; 41 a-f; 42 a-h; 43 a-l; 44 a-h; 45 a-p; 46 a-m; 47 a-fx; 48 a-h; 49 a-o; 50 a-wx; 51 a-r; 52 a-i; 53 a-i; 54 a-j; 55 a-h; 56 a-k; 57 a-j; 58 a-f; 59 a-n; 60 a-f; 61 a-k; 62 a-i; 63 a-k; 64 a-l; 65 a-j; 66 a-l; 67 a-n; 68 a-s; 69 a-o; 70 a-l; 71 a-j; 72 a-j; 73 a-i; 74 a-h; 75 a-l; 76 a-h; 77 a-l; 78 a-m; 79 a-n; 80 a-i; 81 a-k; 82 a-l; 83 a-k; 84 a-o; 85 a-m; 86 a-m; 87 a-k; 88 a-t; 89 a-g; 90 a-f; 91 a-j; 92 a-n; 93 a-g; 94 a-m; 95 a-n; 96 a-j; 97 a-m; 98 a-k; 99 a-k; 100 a-h; 101 a-o; 102 a-i; 103 a-j; 104 a-i; 105 a-i; 106 a-i; 107 a-s; 108 a-j; 109 a-m; 110 a-k; 111 a-g; 112 a-h,m; 113 a-m; 114 a-k; 115 a-j; 116 a-f; 117 a-bx; 118 a-j; 119 a-k; 120 a-l; 121 a-x; 122 a-m; 123 a-n; 124 a-w; 125 a-p; 126 a-k; 127 a-k; 128 a-k; 129 a-l; 130 a-n; 131 a-h; 132 a-h; 133 a-g; 134 a-i; 135 a-g; 136 a-i; 137 a-k; 138 a-i; 139 a-i; 140 a-o; 141 a-h; 142 a-f; 143 a-f; 144 a-i; 145 a-d; 146 a-h; 147 a-d; 148 a-c; 149 a-b; 150 a-b; 151 a-d; 152 a-f; 153 a-c; 154 a-g; 155 a-g; 156 a-d; 157 a-b; 158 a; 159 a; 160 a-d; 161 a-d; 162 a-b; 163 a-b; 164 a-f; 165 a-f; 166 a-b; 167 a-d; 168 a-j; 169 a-g; 170 a-i; 171 a-f; 172 a-g; 173 a-g; 174 a-h; 175 a-f; 176 a-j; 177 a-i; 178 a-f; 179 a-g; 180 a-j; 181 a-l; 182 a-h; 183 a-f; 184 a-l; 185 a-i; 186 a-g; 187 a-f; 188 a-o; 189 a-b; 190 a-c; 191 a-h; 192 a-h; 193 a-g; 194 a-f; 195 a-h; 196 a-n; 197 a-k; 198 a-j; 199 a-o; 200 a-j; 201 a-i; 202 a-f; 203 a-f; 204 a-c; 205 a-i; 206 a-d; 207 a-g; 208 a-i; 209 a-i; 210 a-h; 211 a-g; 212 a-g; 213 a-f; 214 a-g; 215 a-j; 216 a-g; 217 a-g; 218 a-g; 219 a-s; 220 a-h; 221 a-i; 222 a-j; 223 a-g; 224 a-g; 225 a-h; 226 a-g; 227 a-n; 228 a-s; 229 a-f; 230 a-f; 231 a-p; 232 a-r; 233 a-h; 234 a-g; 235 a-h; 236 a-d; 237 a-d; 238 a-f,h-y; 239 a-i; 240 a-j; 241 a-p; 242 a-i; 243 a-h; 244 a-r; 245 a-m; 246 z-ax; 247 a-m; 248 a-m; 249 a-w; 250 a-o; 251 a-l; 252 a-g; 253 a-h; 254 a-i; 255 a-l; 256 a-h; 257 a-h; 258 a-l; 259 a-ax; 260 a-l	5927,33	175,02	6102,35
Żmigród	10 a-c; 11 a-d; 12 a-f; 13 a-d; 14 a-c; 15 a-f; 16 a-c; 17 a-d; 18 a-f; 19 a-h; 20 a-f; 21 a-h; 22 a-p; 23 a-f; 24 a-f; 25 a-f; 26 a-f; 27 a-g; 28 a-g; 29 a-f; 30 a-d; 31 a-h; 32 a-g; 33 a-f; 34 a-i,m-w; 35 a-r; 36 a-d; 37 a-g; 38 a-g; 39 a-g; 40 a-i; 41 a-j; 42 a-i; 43 a-w; 44 a-t; 45 a-o; 46 a-o; 47 a-m; 48 a-k; 49 a-j; 50 a-l; 51 a-gx; 52 a-m; 53 a-o; 54 a-p; 55 a-l; 56 a-k; 57 a-bx; 58 a-l; 59	6562,28	368,73	6931,01

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	a-n; 60 a-z; 61 a-g; 62 a-j; 63 a-y; 64 a-i; 65 a-k; 66 a-k; 67 a-g; 68 a-i; 69 a-h; 70 a-g; 71 a-m; 72 a-g; 73 a-o; 74 a-p; 75 a-s; 76 a-n; 77 a-l; 78 a-h; 79 a-f; 80 a-i; 81 a-n; 82 a-m; 83 a-m; 84 a-k; 85 a-m; 86 a-n; 87 a-k; 88 a-o; 89 a-i; 90 a-i; 91 a-m; 92 a-n; 93 a-r; 94 a-k; 95 a-m; 96 a-n; 97 a-t; 98 a-k; 99 a-n; 100 a-g; 101 a-p; 102 a-p; 103 a-w; 104 a-p; 105 a-k; 106 a-l; 107 a-g; 108 a-o; 108A a-r; 109 a-i; 110 a-r; 111 a-j; 112 a-j; 113 a-k; 114 a-f; 115 a-m; 116 a-g; 117 a-r; 118 a-k; 119 a-g; 120 d; 121 d-k; 122 a-h; 123 a-d; 124 a-j; 125 a-c; 126 a-f; 127 a-h; 128 a-s; 129 g-h; 130 b-f; 131 a-g; 132 a-f; 133 a-f; 134 a-i; 135 a-g; 136 a-g; 137 a-g; 138 a-d; 139 a-f; 140 a-j; 141 a-g; 142 a-f; 143 a-b; 144 a-c; 145 a-f; 146 a-d; 147 a-i; 148 a-f; 149 a-f; 150 a-f; 151 a-g; 152 a-f; 153 a-i; 154 a-i; 155 a-i; 156 a-i; 157 a-d; 158 a-d; 159 a-h; 160 a-c; 161 a-f; 162 a-g; 163 a-f; 164 a-j; 165 a-h; 166 a-g; 167 a-h; 168 a-f; 169 a-f; 170 a-k; 171 a-d; 172 a-h; 173 a-h; 174 a-d; 175 a-b; 176 a-d; 177 a-f; 178 a-d; 179 a-c; 180 a-i; 181 a-s; 182 a; 183 a-b; 184 a-f; 185 a-b; 186 a-d; 187 a-f; 188 a-c; 189 a-f; 190 a-g; 191 a-h; 192 a-k; 193 a-r; 194 a-d; 195 a-bx; 196 a-l; 197 a-f; 198 a-p; 199 a-p; 200 a-j; 201 a-j; 202 a-o; 203 a-c; 204 a-n; 205 a-o; 206 a-h; 207 a-j; 208 a-h; 209 a-i; 210 a-o; 211 a-n; 212 a-k; 213 a-j; 214 a-d; 215 a-h; 216 a-i; 217 a-j; 218 a-f; 219 a-h; 220 a-i; 221 a-g; 222 a-g; 223 a-dx; 224 a-g; 225 a-k; 226 a-j; 227 a-h; 228 a-h; 229 a-i; 230 a-g; 231 a-h; 232 a-h; 233 a-ax,fx-hx,jx; 234 a-l; 235 a-wx; 236 a-p; 237 a-j; 238 a-h; 239 a-o; 240 a-l; 241 a-n; 242 a-l; 243 a-f; 244 a-m; 245 a-m; 246 a-k; 247 a-j; 248 a-n,p-gx; 249 a-h; 250 a-i; 251 a-h; 252 a-k; 253 a-r; 254 a-l,n-p; 260 a-k; 261 a-f; 262 a-l; 269 a-g; 270 a-h; 271 a-f; 272 a-h; 273 a-k; 282 a-i; 285 a-l; 286 a-k; 287 a-g; 288 a-f; 289 a-k; 290 a-b; 294 a-f; 295 a-g; 296 a-d; 297 a-c; 298 a-c; 299 a-f; 300 a-f; 301 a-b; 302 a; 303 a-f; 304 a-f; 305 a-b; 306 a-b; 307 a-b; 308 a-c; 309 a-f; 310 a-g; 311 a-b; 312 a-d; 313 a-g; 314 a-b; 315 a-i; 315A d-f; 316 a-b; 317 a-l; 318 a-r; 319 a-k; 320 a-f; 321 a,c-g; 323 a-c; 324 a-l; 325 a-y; 326 a-n; 327 a-l; 328 a-l; 329 a-n; 330 a-m; 331 a-o; 332 a-o; 333 a-m,p-r; 334 a-k; 335 a-b,d-f; 336 a-i; 337 a-f; 338 a-b; 339 a-i; 340 a-o; 341 a-x; 342 a-t; 343 a-k; 344 a-n; 345 a-y; 346 a-z			
Ogółem		12489,61	543,75	13033,36

*powierzchnia wydziałów literowanych

Tabela 13. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w części w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Sułów	1 i; 2 a,c,d; 3 b; 7 b,k; 8 a-b,d; 12 b; 13 a; 14 a,c-c; 17 d; 19 k; 246 w,y,bx	107,70	-	107,70
Żmigród	302 b,f; 311 h; 321 b; 333 n-o; 335 c	22,10	-	22,10
Ogółem		129,80	-	129,80

*powierzchnia wydziałów literowanych

Szczególnym celem ochrony parku jest zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. W celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych na terenie parku wprowadza się następujące zakazy wg §3 ust. 1 Rozporządzenia z dnia 28 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 88, poz. 1012):

- Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 1232 z późn. zm.);
- Umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb

oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;

- Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpożarowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- Pozyskiwania do celów gospodarczych skał oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej;
- Budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior, i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- Likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- Wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- Prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- Utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- Organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- Używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Odstępstwa od ww. zakazów określa §3 ust. 2-5 Rozporządzenia z dnia 28 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 88, poz. 1012) oraz Rozporządzenie nr 19 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. nr 303, poz. 3494).

Większość powierzchni parku jest położona w województwie dolnośląskim, we wschodniej części mezoregionu Obniżenia Milicko-Głogowskiego, w środkowym biegu rzeki Baryczy. W granicach Parku znajdują się najcenniejsze przyrodniczo obszary Kotliny Milicko-Odolanowskiej oraz Żmigrodzkiej, zwane potocznie doliną Baryczy. Park swoimi granicami obejmuje także część Wzniesień Wysoczyzny Południowo-Wielkopolskiej i wzgórz Wału Trzebnickiego. Na terenie parku istnieją liczne stawy rybne o łącznej powierzchni blisko 7500 ha, otoczone polami uprawnymi, łąkami lub lasami.

Fotografia. 8. Stawy rybne w obrębie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” (fot. S. Grzesiczak)

W części dolnośląskiej parku lasy zajmują 45%, natomiast w części wielkopolskiej - 38,8% powierzchni. Przeważają tu lasy sosnowe, ale w okolicach Żmigrodu blisko 14% to podmokłe łągi i olsy, natomiast na południe od Milicza około 4% powierzchni leśnej zajmują lasy bukowe. Na całym obszarze wyróżniono 17 zbiorowisk leśnych (łącznie z zaroślami łożowymi). Występują tu wszystkie nizinne typy siedliskowe lasu. Na obszarze całego parku stwierdzono występowanie 121 zespołów roślinnych – naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych. Do najcenniejszych należą: zespół wgłębki wodnej *Riccietum fluitantis*, rzęsy drobnej i salwinii pływającej *Lemno minoris-Salvinietum natantis*, zespół „lilii wodnych” *Nupharo-Nymphaeetum albae*, zbiorowisko z udziałem grzybieńczyka wodnego *Nymphoidetum peltatae* (bardzo rzadkie w skali Polski), zespół z ciborą i namulnikiem wodnym *Cyperus fuscus-Limosella aquatica*, zespół ponikła błotnego *Eleocharitetum palustris*, łąki trzęślicowe *Molinion*, łąg wierzbowo-topolowy *Salici-Populetum*, ols porzeczkowy *Ribeso nigri-Alnetum*, łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*, łąg jesionowo-wiązowy *Ficario-Ulmetum minoris* oraz grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpinetum betuli*.

W granicach Parku występuje szereg chronionych gatunków roślin naczyniowych. Ponadto spotykane są tu gatunki flory naczyniowej zagrożone wymarciem na obszarze Dolnego Śląska, przede wszystkim związane z siedliskami wodnymi i błotnymi. Są to: grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, jeziorza mniejsza *Najas minor*, kropidło puszczalkowate *Oenanthe fistulosa*, sit błotny *Juncus tenageia*, lindernia mułowa *Lindernia procumbens*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, zamokrzyca ryżowa *Leersia oryzoides*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, namulnik brzegowy *Limosella aquatica*, turzyca ciborowata *Carex bohemica*, cibora brunatna *Cyperus fuscus*, sitowiec nadmorski *Bulboschoenus maritimus*, sitniczka szczecinowata *Isolepis setacea*, kąkol polny *Agrostemma githago*, kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica* i nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*.

W parku stwierdzono 34 gatunki ryb, w tym hodowane karpie *Cyprinus carpio* w odmianie karp lustrzeń, a także niewielkie ilości szczupaka *Esox lucius*, lina *Tinca tinca*, amura białego *Ctenopharyngodon idella*, tołpygi białej *Hypophthalmichthys molitrix* i pstrej *H. nobilis*. Występuje tu też 13 gatunków płazów: grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, ropuchy - paskówka *Epidalea calamita*, szara *Bufo bufo* i zielona *Pseudepidalea viridis*; rzekotka drzewna *Hyla arborea*, traszki - grzebieniasta *Triturus cristatus* i zwyczajna *Lissotriton vulgaris*; żaby - moczarowa *Rana arvalis*, jeziorkowa *R. lessonae*, wodna *R. esculenta*, śmieszka *R. ridibunda* i trawna *R. temporaria*; oraz 5 gatunków gadów: jaszczurki - zwinka *Lacerta agilis* i żyworodna *Zootoca vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix* i żmija zygzakowata *Vipera berus*. Stwierdzono tu także występowanie 56 gatunków ssaków, w tym 29 podlegających ochronie gatunków, m.in. wszystkie gatunki owadożerne oraz wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*, bóbr europejski *Castor fiber*, chomik europejski *Cricetus cricetus*, popielica *Glis glis*, orzesznica *Muscardinus avellanarius*, wydra *Lutra lutra*, gronostaj *Mustela erminea* i łasica *Mustela nivalis*. Największym zainteresowaniem cieszą się jednak ptaki. Stwierdzono ich tutaj aż 277 gatunków, w tym 169 lęgowych, z których większość gniazduje w rezerwacie przyrody „Stawy Milickie”. Na stawach regularnie wyprowadza swe lęgi 60 gatunków ptaków wodno-błotnych, a wiele innych zatrzymuje się na przelotach wiosną i jesienią (źródło: serwis <http://dzpk.pl/pl/>).

IV.3. OBSZARY NATURA 2000

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród zlokalizowane są dwa obszary Natura 2000: obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Baryczy PLB020001. Do zachodniej granicy nadleśnictwa przylega również obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) Dolina Łachy PLH020003, nie obejmuje on jednak żadnych gruntów w zarządzie nadleśnictwa.

Uwaga! Przy sporządzaniu wykazu gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród znajdujących się w zasięgu granic obszarów Natura 2000 przyjęto, że do danej ostoi zalicza się wszystkie wydzielania leśne (wydzielenia literowane) zlokalizowane w jej zasięgu, których granice pokrywają się w całości lub w części z daną ostoją. Dla wydzieleni pokrywających się w części z obszarem Natura 2000 przy zaliczaniu do niego nie stosowano kryterium powierzchniowego. W zamian zastosowano kryterium odległości granicy obszaru Natura 2000 od granicy wydzielenia. Jako minimalną wielkość przyjęto odległość 5 metrów zakładając, że podczas wektoryzacji granic ostoi Natura 2000 dopuszczalna odchyłka mogłaby wynosić +/- 1mm na mapie w skali 1:5000 (mapa gospodarcza).

IV.3.1. OBSZARY MAJĄCE ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY

IV.3.1.1. OZW OSTOJA NAD BARYCZĄ PLH020041

Typ ostoi: B (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej)

Powierzchnia obszaru wg SDF: 82026,38 ha

Suma powierzchni wydzieleń leśnych literowanych zaliczonych do obszaru Natura 2000 zgodnie z przyjętą metodyką: 13405,17 ha, w tym 12860,85 ha powierzchni leśnej oraz 544,32 ha gruntów nieleśnych.

Uwaga! Na dzień 1.01.2015 roku obszar OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 nie posiada zatwierdzonego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Poniższe zestawienia przedmiotów ochrony obszaru sporządzono na podstawie Standardowego Formularza Danych z kwietnia 2014 r. (źródło: serwis <http://natura2000.gdos.gov.pl/>, data dostępu: 18.06.2014). W 2005 roku Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura” w ramach realizowanego przez Ministerstwo Środowiska Projektu PHARE PL0105.02 *Wdrażanie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na terenie Polski*, zadanie: *Opracowanie planów ochrony dla wybranych pilotażowych obszarów zgłoszonych do sieci Natura 2000* opracowało projekt planu ochrony dla obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Projekt ten nie został nigdy zatwierdzony. W granicach obszaru znajduje się rezerwat przyrody „Stawy Milickie”, który posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem nr 28 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 30 grudnia 2013 r. poz. 6632). Plan ten uwzględnia zakres działań ochronnych dla przedmiotów ochrony obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 w granicach rezerwatu przyrody.

Fotografia. 9. W dolinie Baryczy (fot. S. Grzesiczak)

Charakterystyka obszaru

Obszar obejmuje rozległe bagniste obniżenie doliny Baryczy. Jest to typowa rzeka nizinna z wieloma dopływami, fragmentami terenów zalewanych i dobrze zachowanymi starorzeczami. Dolina jest wyścielona utworami glacialnymi, fluwioglacialnymi i współczesnymi aluwiami rzeczonym. W południowo-zachodniej części obszaru znajdują się zalesione morenowe Wzgórza Twardogórskie z najwyższym wzniesieniem - Wzgórzem Joanny (219 m n.p.m.), dominującym nad szeroką i płaską doliną Baryczy. Obszar obejmuje kompleks łąk zalewowych, stawów rybnych (z najbardziej znanymi Stawami Milickimi), pól uprawnych i rozległych terenów leśnych (z wyłączeniem miasta Milicz). O specyfice terenu decyduje bogata sieć hydrograficzna z licznymi kanałami, naturalnymi i sztucznymi ciekami wodnymi, stawami i mokradłami. Lasy tworzą dwa większe kompleksy – Lasy Milickie na zachodzie i Lasy Ostrzeszowskie na wschodzie ostoi. W pobliżu cieków wodnych zachowały się cenne fragmenty łągów i olsów, a na wyżej położonych terenach - cenne buczyny i grądy. Uboższe siedliska porastają bory sosnowe i bory mieszane.

Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności (14 typów siedlisk przyrodniczych i 15 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory). Dobrze wykształcone i zachowane zbiorowiska leśne: największy kompleks łągów jesionowo-olszowych w południowo-zachodniej Polsce, łągi dębowo-wiązowo-jesionowe oraz starodrzewia grądowe i buczynowe. Okresowo odkrywane dno stawów stanowi bardzo cenne siedlisko dla roślinności *Isoëto-Nanojuncetea* wraz z zagrożonymi w Polsce gatunkami roślin. Równie ważne są zbiorowiska podmokłych łąk, muraw napiaskowych, torfowisk przejściowych i nitrofilnych ziołorośli okrajkowych.

W związku z pojawieniem się nowych i wiarygodnych informacji o lokalizacji siedlisk przyrodniczych na terenie nadleśnictwa, w aktualizowanym Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród przyjęto rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych za Pielech i in. (Inwentaryzacja fitosocjologiczna Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy”, 2015). Taki sposób postępowania dodatkowo uzasadniał zapis zawarty w piśmie RDOŚ ws. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Żmigród (znak: WPN.416.6.2012.PS; 31.08.2012), który wskazywał, że „w przypadku rozbieżności w danych z różnych źródeł dotyczących występowania siedlisk przyrodniczych, należy w prognozie przedstawić wyniki weryfikacji.” Jest to zgodne z art. 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.), który mówi, że informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy. Wszystkie informacje o siedliskach przyrodniczych zostały zapisane w bazie Taksator i są widoczne w opisie taksacyjnym wydzielenia. Za podstawowe kryterium identyfikacji siedliska przyrodniczego w zasięgu LKP „Lasy Doliny Baryczy” przyjęto kryterium fitosocjologiczne według aktualnej wiedzy o roślinności rzeczywistej zgromadzonej w terenie w postaci zdjęć fitosocjologicznych (Pielech i in. 2015).

Tabela 14. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w całości w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Sułów	1 f; 2 a-c; 3 a-f; 7 a-f,h-j; 8 a-m; 12 b-d,h,k,m-n; 12A l; 13 a-f; 14 a-d; 15 a-f; 16 a-d; 17 a-j; 18 a-j; 19 a-d,g-i,k-l; 21 cx; 23 a-h; 24 h-l; 25 a-g; 28 a-h; 29 a-o; 30 a-l; 31 a-j; 32 a-l; 33 a-o; 34 a-k; 35 a-i; 36 a-n; 37 a-cx; 38 a-j; 38A a-d; 39 a-j; 40 a-x; 41 a-f; 42 a-h; 43 a-l; 44 a-h; 45 a-p; 46 a-m; 47 a-fx; 48 a-h; 49 a-o; 50 a-wx; 51 a-r; 52 a-i; 53 a-i; 54 a-j; 55 a-h; 56 a-k; 57 a-j; 58 a-f; 59 a-n; 60 a-f; 61 a-k; 62 a-i; 63 a-k; 64 a-l; 65 a-j; 66 a-l; 67 a-n; 68 a-s; 69 a-o; 70 a-l; 71 a-j; 72 a-j; 73 a-i; 74 a-h; 75 a-l; 76 a-h; 77 a-l; 78 a-m; 79 a-n; 80 a-i; 81 a-k; 82 a-l; 83 a-k; 84 a-o; 85 a-m; 86 a-m; 87 a-k; 88 a-t; 89 a-g; 90 a-f; 91 a-j; 92 a-n; 93 a-g; 94 a-m; 95 a-n; 96 a-j; 97 a-m; 98 a-k; 99 a-k; 100 a-h; 101 a-o; 102 a-i; 103 a-j; 104 a-i; 105 a-i; 106 a-i; 107 a-s; 108 a-j; 109 a-m; 110 a-k; 111 a-g; 112 a-h,m; 113 a-m; 114 a-k; 115 a-j; 116 a-f; 117 a-bx; 118 a-j; 119 a-k; 120 a-l; 121 a-x; 122 a-m; 123 a-n; 124 a-w; 125 a-p; 126 a-k; 127 a-k; 128 a-k; 129 a-l; 130 a-n; 131 a-h; 132 a-h; 133 a-g; 134 a-i; 135 a-g; 136 a-i; 137 a-k; 138 a-i; 139 a-i; 140 a-o; 141 a-h; 142 a-f; 143 a-f; 144 a-i; 145 a-d; 146 a-h; 147 a-d; 148 a-c; 149 a-b; 150 a-b; 151 a-d; 152 a-f; 153 a-c; 154 a-g; 155 a-g; 156 a-d; 157 a-b; 158 a; 159 a; 160 a-d; 161 a-d; 162 a-b; 163 a-b; 164 a-f; 165 a-f; 166 a-b; 167 a-d; 168 a-j; 169 a-g; 170 a-i; 171 a-f; 172 a-g; 173 a-g; 174 a-h; 175 a-f; 176 a-j; 177 a-i; 178 a-f; 179 a-g; 180 a-j; 181 a-l; 182 a-h; 183 a-f; 184 a-l; 185 a-i; 186 a-g; 187 a-f; 188 a-o; 189 a-b; 190 a-c; 191 a-h; 192 a-h; 193 a-g; 194 a-f; 195 a-h; 196 a-n; 197 a-k; 198 a-j; 199 a-o; 200 a-j; 201 a-i; 202 a-f; 203 a-f; 204 a-c; 205 a-i; 206 a-d; 207 a-g; 208 a-i; 209 a-i; 210 a-h; 211 a-g; 212 a-g; 213 a-f; 214 a-g; 215 a-j; 216 a-g; 217 a-g; 218 a-g; 219 a-s; 220 a-h; 221 a-i; 222 a-j; 223 a-g; 224 a-g; 225 a-h; 226 a-g; 227 a-n; 228 a-s; 229 a-f; 230 a-f; 231 a-p; 232 a-r; 233 a-h; 234 a-g; 235 a-h; 236 a-d; 237 a-d; 238 a-f,h-y; 239 a-i; 240 a-j; 241 a-p; 242 a-c,f-i; 243 a-h; 244 a-r; 245 a-m; 247 a,c-j,l-m; 248 b-l; 249 a-t; 250 a-o; 251 a-l; 252 a-g; 253 a-h; 254 a-i; 255 a-l; 256 a-h; 257 a-h; 258 a-h; 259 a-ax; 260 a-l	6017,06	179,85	6196,91
Żmigród	10 b-c; 11 a-d; 12 a-f; 13 a-d; 14 a-c; 15 a-f; 16 a,c; 17 a,d; 18 a,c-f; 19 a-h; 20 a-f; 21 a-h; 22 a-p; 23 a-f; 24 a-f; 25 a-f; 26 a-f; 27 a-g; 28 a-g; 29 a-f; 30 a-d; 31 a-h; 32 a-g; 33 a-f; 34 a-i,m-w; 35 a-r; 36 a-d; 37 a-g; 38 a-g; 39 a-g; 40 a-i; 41 a-j; 42 a-i; 43 a-w; 44 a-t; 45 a-o; 46 a-o; 47 a-m; 48 a-k; 49 a-j; 50 a-l; 51 a-gx; 52 a-m; 53 a-o; 54 a-p; 55 a-l; 56 a-k; 57 a-bx; 58 a-l; 59 a-n; 60 a-z; 61 a-g; 62 a-j; 63 a-y; 64 a-i; 65 a-k; 66 a-k; 67 a-g; 68 a-i; 69 a-h; 70 a-g; 71 a-m; 72 a-g; 73 a-o; 74 a-p; 75 a-s; 76 a-n; 77 a-l; 78 a-h; 79 a-f; 80 a-i; 81 a-n; 82 a-m; 83 a-m; 84 a-k; 85 a-m; 86 a-n; 87 a-k; 88 a-o; 89 a-i; 90 a-i; 91 a-m; 92 a-n; 93 a-r; 94 a-k; 95 a-m; 96 a-n; 97 a-t; 98 a-k; 99 a-n; 100 a-g; 101 a-p; 102 a-p; 103 a-w; 104 a-p; 105 a-k; 106 a-l; 107 a-g; 108 a-o; 108A a-r; 109 a-i; 110 a-r; 111 a-j; 112 a-j; 113 a-k; 114 a-f; 115 a-m; 116 a-g; 117 a-r; 118 a-k; 119 a-g; 120 d; 121 d-k; 122 a-h; 123 a-d; 124 a-j; 125 a-c; 126 a-f; 127 a-h; 128 a-s; 129 g-h; 130 b-f; 131 a-g; 132 a-f; 133 a-f; 134 a-i; 135 a-g; 136 a-g; 137 a-g; 138 a-d; 139 a-f; 140 a-j; 141 b-g; 142 a-f; 143 a-b; 144 a-c; 145 a-f; 146 a-d; 147 a-i; 148 a-f; 149 a-f; 150 a-f; 151 a-g; 152 a-f; 153 a-i; 154 a-i; 155 a-i; 156 a-g; 157 a-d; 158 a-d; 159 a-h; 160 a-c; 161 a-f; 162 a-g; 163 a-f; 164 a-j; 165 a-h; 166 a-g; 167 a-h; 168 a-f; 169 a-f; 170 a-k; 171 a-d; 172 a-h; 173 a-h; 174 a-d; 175 a-b; 176 a-d; 177 a-f; 178 a-d; 179 a-c; 180 a-i; 181 a-s; 182 a; 183 a-b; 184 a-f; 185 a-b; 186 a-d; 187 a-f; 188 a-c; 189 a-f; 190 a-g; 191 a-h; 192 a-k; 193 a-r; 194 a-d; 195 a-l,n-ax; 196 a-l; 197 a-f; 198 a-p; 199 a-p; 200 a-j; 201 a-j; 202 a-o; 203 a-c; 204 a-n; 205 a-o; 206 a-h; 207 a-j; 208 a-h; 209 a-i; 210 a-o; 211 a-n; 212 a-k; 213 a-j; 214 a-d; 215 a-h; 216 a-i; 217 a-j; 218 a-f; 219 a-h; 220 a-i; 221 a-g; 222 a-g; 223 b-g,j-m,o-s,z-dx; 224 a-g; 225 a-k; 226 a-j; 227 a-h; 228 a-h; 229 a-i; 230 a-g; 231 a-h; 232 a-h; 233 a-ax,fx-hx,jx; 234 a-l; 235 a-n,s-w; 236 a-ax; 237 a-g,j; 238 a-h; 239 d-o; 240 d-l; 241 c-m; 242 a-b,h-l; 243 a-f; 244 a-m; 245 a-m; 246 a-k; 247 a-b,g-h,j; 248 h,j-m,p-fx; 249 a-h; 250 a-i; 251 a-h; 252 a-k; 253 a-r; 254 a-b,d,g,n-p; 260 a-k; 261 a-f; 262 a-l; 269 a-g; 270 a-h; 271 a-f; 272 a-h; 273 a-k; 281 a-l; 282 a-f,h-i; 285 a-l; 286 a-k; 287 a-g; 288 a-f; 289 a,h-k; 290 a-b; 294 a-f; 295 a-g; 296 a-d; 297 a-c; 298 a-c; 299 a-f; 300 a-f; 301 a-b; 303 a-f; 304 a-f; 305 a-b; 306 a-b; 307 a-b; 308 a-c; 309 a-f; 310 a-g; 311 a-l; 312 a-d; 313 a-g; 314 a-b; 315 a-i; 315A a-f; 316 a-b; 317 a-l; 318 a-r; 319 a-k; 320 a-f; 321 a-g; 323 a-c; 324 b-l; 325 b,d-o,x-y; 326 f-n; 327	6409,59	332,16	6741,75

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	a-l; 328 a-l; 329 a-n; 330 a-m; 331 a-o; 332 a-o; 333 a-m,p-r; 334 a-k; 335 a-f; 336 a-i; 337 a-f; 338 a-b; 339 a-i; 340 a-o; 341 a-x; 342 a-t; 343 a-k; 344 a-n; 345 a-y; 346 a-z			
Ogółem		12426,65	512,01	12938,66

*powierzchnia wydzieliń literowanych

Tabela 15. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w części w zasięgu granic OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Sułów	1 a-d,g-i; 2 d-f,h,j-k; 4 a-d,g-h; 5 c; 7 g,k-l; 9 a,f-i; 10 g-j; 12 a,j; 12A j-k,m; 19 f,j; 20 a,h,j-k; 21 s,ax-bx; 22 j; 24 d-f; 26 g; 27 c; 242 d; 247 b,k; 248 a,m; 249 w	175,87	-	175,87
Żmigród	1 a-c,f; 2 b-c; 3 f-g; 7 f; 8 c-d; 9 d-f,h; 10 a; 16 b; 17 b-c; 18 b; 141 a; 195 m; 223 a,h,w; 235 o-r,x,ax,cx-dx; 237 h-i; 239 a-c; 240 a-c; 241 a-b,n; 242 c-g; 247 c-f,i; 248 d,g,i,n; 254 c,f,h,m; 282 g; 289 b-d,g; 291 a,k-l; 302 a-b,f; 324 a; 325 a,c; 333 n-o	258,33	32,31	290,64
Ogółem		434,20	32,31	466,51

*powierzchnia wydzieliń literowanych

Tabela 16. Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014)

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha] wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny *	Pow. [ha]
3130	Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	90,23	A	Nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.	-
3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	41,01	B	Obr. 2: 200 g; 295 b; 317 l; 341 d,g-h,w-x; 344 b,j; 345 d	30,88
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	49,22	C	Nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.	-
6120	*Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe	73,82	B	Nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.	-
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	65,62	A	Obr. 1: 124 i,k; 126 f; 238 l; 249 c	11,87
6430	Ziołorośla górskie <i>Adenostyilion alliariae</i> i ziołorośla nadrzeczne <i>Convolvuletalia sepium</i>	8,2	B	Nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.	-

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha] wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny *	Pow. [ha]
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże <i>Arrhenatherion</i>	1189,38	B	Obr. 1: 14 b; 117 a-b,d; 118 g-h; 123 f; 228 g; 259 d Obr. 2: 51 b,i,j; 216 c-f,h; 319 b-c; 326 i	32,30
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>	106,63	B	Obr. 1: 228 h-j Obr. 2: 45 f	4,81
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	16,41	A	Nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.	-
9110	Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>	1099,15	B	Nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.	-
9130	Żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>	82,03	B	Nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.	-
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>	1845,59	A	Obr. 1: 45 b; 52 h; 54 a; 58 d; 59 f; 63 c; 64 b,h; 65 b-d,j; 70 c; 71 b; 82 g; 83 g; 85 c; 188 d,o; 238 s-t; 239 h; 240 g; 241 g-h,k-l; 243 h; 244 g,k,m,p; 247 d; 248 l-m; 257 h; 258 g Obr. 2: 46 n; 49 d; 50 b; 51 s,y; 52 d; 53 d*; 54 d,h-i; 60 g,i,o,t,x,z; 61 a; 63 s; 67 c,f; 73 h,j; 74 g-h,m; 75 c,k,p; 84 j; 97 b; 99 b; 103 g,t; 104 l; 105 g,i-j; 106 k-l; 107 g; 109 f; 110 j; 112 f; 117 r; 120 d; 121 d-h,j; 125 b; 129 h; 130 c-d; 131 c; 139 a,c-f; 140 g-h; 141 f; 142 b,f; 143 b; 145 b,d; 155 d-f,i; 156 b-g; 157 a-b; 158 a; 159 c-d; 160 b; 170 h; 171 b; 172 h; 180 i; 181 a,c,f; 184 c,f; 185 a-b; 191 b; 192 a; 193 m-n; 194 b-c; 195 f-h; 196 d; 198 i; 199 a,m,o; 200 h-i; 201 c,i; 202 f,j,n; 203 a-c; 204 a-c; 205 b,d-f,o; 206 d; 207 f; 208 a-c; 209 a,g,i; 210 a,d; 211 a-b,j; 215 b-d,g-h; 216 b; 217 a,g; 219 d; 220 c,f-g; 221 a-b; 222 a-b,d-f; 223 a,d,p,s; 224 f; 225 a,c; 226 c; 228 f; 232 b,h; 233 a,c-g,p; 234 f,i-k; 235 o,x,ax,cx; 237 i; 241 g; 246 f; 248 j,t-y; 262 b; 272 f; 282 f; 288 d; 289 a,i-j; 290 a-b; 310 a,f; 311 c,i; 315 b; 315A d; 318 a,i; 319 g-j; 320 a-f; 321 a-g; 324 f-g; 325 l; 326 g-h; 327 a-c,k; 329 h; 333 a-c; 334 a-d,g-h,j; 335 a,c-d; 336 b; 339 b,d-f; 340 b,j; 341 j-k,n-r; 344 c-h,k,n; 345 g-m,o,w; 346 d	858,59
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe	1681,54	C	Obr. 1: 116 b; 257 c Obr. 2: 147 f-g; 166 g; 180 b-c; 215 a; 317 d,g	19,47

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha] wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny *	Pow. [ha]
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	1058,14	A	Obr. 1: 51 b; 65 a; 66 a; 88 c,l,s; 218 g; 247 m; 248 a,i Obr. 2: 51 t-x; 52 k,m; 71 l-m; 81 i; 90 f; 99 c-d,h,k; 100 b-c; 101 l-n; 108 f,i,j; 110 i,k,p; 111 c; 112 i; 113 g,k; 118 f; 119 a-b,d-g; 138 a; 147 b; 153 b-c; 154 a-c; 155 a-b,g; 167 d,h; 168 b,f; 169 a,f; 204 d-g,i,k; 207 j; 208 h; 209 c-d,h; 210 k; 212 a; 213 c; 214 c; 215 f; 217 c; 223 ax; 225 b; 226 f,i; 228 d; 231 c; 232 a,c; 233 i-l,y-ax,jx; 234 a; 235 k,m-n; 238 a-b,g-h; 239 a,d-m; 240 d-f,j-l; 241 b,d,h,k,m-n; 244 h-i,m; 245 a-b,f,h-k; 246 g-h; 247 d-g,i-j; 248 k-l,n,p-r; 250 f,i; 251 b-c,h; 252 a,h-i; 269 f; 270 b-c; 281 c-h; 282 g; 285 d,g-i; 294 d-f; 295 a,c-g; 296 a; 303 a,c,f; 304 a; 311 l; 312 c; 313 d; 315A f; 316 a-b; 330 f; 331 a,i; 337 f; 338 b; 339 a,g; 340 a,c-g,i,k,m; 341 a,s-t; 342 a-d,j-n; 343 b-f,h,k; 344 i; 345 n,p,s; 346 n-r	679,01

* siedlisko grądu 9170 w wydzieleniu 53d (obr. Żmigród) zajmuje 32% powierzchni wydzielenia, pozostałe siedliska zajmują 100% powierzchni wydziałów, przy czym część wydziałów z siedliskami wchodzi jedynie częściowo w zasięg OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.

W zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 występują dwa siedliska przyrodnicze, których nie wykazano w SDF obszarze. Są to: kwaśne dąbrowy 9190 (79,24 ha; obr. Sułów: 12 h; 81 i; 82 f; 84 f; 86 l; 107 p; 253 h; 254 i; 258 f; 260 d, j, obr. Żmigród: 36 c; 56 d, h; 59 m; 61 f; 70 c; 75 d; 76 a, j, n; 80 c-d, g; 81 c; 86 b-c; 97 d; 104 b; 145 a; 250 c; 252 g; 254 d; 261 b,f; 326 k; 329 i; 330 c) i bór bagienny 91D0 (2,19 ha; obr. Sułów: 34 c, g). Poniższe zestawienie obejmuje wszystkie siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk), zinwentaryzowane powierzchniowo na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród w trakcie szczegółowych badań fitosocjologicznych prowadzonych na tym terenie w latach 2013-2014 (Pielech 2015). Proponowany skład jest zgodny z naturalnym składem gatunkowym leśnych siedlisk przyrodniczych.

Tabela 17. Zestawienie ustalonych typów drzewostanu i składów odnowieniowych upraw dla leśnych siedlisk przyrodniczych (przedmiotów ochrony bądź wskazanych jako przedmioty ochrony) ze składami naturalnych typów lasu w obszarach Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041

Typ siedliska przyrodniczego	TSL	TD	Naturalny skład gatunkowy	Ustalony skład odnowienia	Pow. wydziałów (liczba)
Ostoja nad Baryczą PLH020041					
9170	LMśw	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	241,65 (80)
	LMw	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	74,01 (33)
	Lśw	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	78,41 (35)
	Lw	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	423,43 (151)
	Lł	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	22,8 (9)

Typ siedliska przyrodniczego	TSL	TD	Naturalny skład gatunkowy	Ustalony skład odnowienia	Pow. wydzieł (liczba)
91E0	Lw	Ol-Js	Js 40, Ol 30, Jw i inne 30	Js 40, Ol 30, Jw i inne 30	13,07 (6)
	LŁ	Ol-Js	Js 40, Ol 30, Jw i inne 30	Js 40, Ol 30, Jw i inne 30	1,48 (2)
	OLJ	Ol-Js	Js 40, Ol 30, Jw i inne 30	Js 40, Ol 30, Jw i inne 30	2,53 (1)
91F0	Lśw	Js-Wz-Db	Db 40, Wz 20, Js 20 i inne 20	Db 40, Wz 20, Js 20 i inne 20	4,16 (2)
	Lw	Js-Wz-Db	Db 40, Wz 20, Js 20 i inne 20	Db 40, Wz 20, Js 20 i inne 20	401,80 (141)
	LŁ	Js-Wz-Db	Db 40, Wz 20, Js 20 i inne 20	Db 40, Wz 20, Js 20 i inne 20	220,15 (76)
	OLJ	Js-Wz-Db	Db 40, Wz 20, Js 20 i inne 20	Db 40, Wz 20, Js 20 i inne 20	34,52 (4)

Tabela 18. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 wg stanu na 1 stycznia 2015 r. [ha] i na koniec obowiązywania planu [ha]

Kod siedliska	Gr. leśne niezależone	Gr. związane z gosp. leśną	Drzewostany			KO, KDO	Razem
			<40 lat	40-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2015 r.							
9170	2,29		83,05	318,70	269,98	166,28	840,30
91E0			2,47	11,30		3,31	17,08
91F0	5,24		68,46	342,05	160,53	84,35	660,63
Stan koniec obowiązującego planu							
9170	0,2		125,08	284,59	192,11	238,32	840,30
91E0			2,47	4,53		10,08	17,08
91F0	3,04		92,48	248,58	57,71	258,82	660,63

Tabela 19. Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa i gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 (wg Standardowego Formularza Danych z 04.2014)

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Stan populacji wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny/Uwagi dot. występowania
1060	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Osiadła	C	Obr. 1: 42 a Obr. 2: 240 c;241 l
1083	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Osiadła	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
1084	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Osiadła	B	Obr. 1: 44 h; 65 b; 66 a,h; 83 b Obr. 2: 45 d,i,k-m; 46 c,h,n; 47 j; 51 t; 90 a; 125 a; 181 a; 194 a; 204 h; 209 i; 210 i; 212 a; 215 f; 216 g; 237 j
1088	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	Osiadła	A	Obr. 1: 22j, 38 a-c,g,j; 44 f; 60 c; 83 d; 112 a,c,f,h,m Obr. 2: 47 h-j,l; 51 m-n,w; 54 i,l; 65 a; 66 a-b; 68 a,d-f; 71 a-b,f,i; 90 a,f; 98 a; 99 b-d,i; 101 j,m; 106 h,j; 111 a,g; 112 f,j; 113 a; 114 a,c; 117 j; 181 a; 195 d; 209 i; 222 b; 223 w; 227 f; 228 h; 229 g-h; 230 g; 231 b,h; 232 b,h

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Stan populacji wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny/Uwagi dot. występowania
1124	Kiełb białopłetwy <i>Gobio albipinnatus</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 10-20 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
5339	Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 1000 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
1145	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 2000 i	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
1146	Koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 2000-18000 i	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
1149	Koza <i>Cobitis taenia</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 12000-19000 i	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
1166	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 100-5000 i	B	Obr. 2: 237 h; 241 c; 310 b; 345 d,h
1188	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 11000-19000 i	B	Obr. 2: 49 f-h; 50 c-f; 66 j; 108d; 108A m; 117 a; 229 d; 341 h
1308	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Osiadła, zimująca: 100-270 i	B	Występuje w starszych drzewostanach, przeważnie liściastych i mieszanych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa w obrębie całego obszaru.
1324	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 130 i, zimująca: 10-20 i	B	Występuje w starszych drzewostanach, przeważnie liściastych i mieszanych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa w obrębie całego obszaru.
1337	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 70-80 i	B	Gatunek występuje w obrębie całego obszaru. Obserwacje punktowe: Obr. 1: 38 a; 44 d; 53 d; 70 a Obr. 2: 49 c; 59 b; 103 s; 105 j; 109 g; 110 d,k; 115 k; 116 a; 126 c; 233 b; 332 g
1355	Wydra <i>Lutra lutra</i>	Osiadła, wydająca potomstwo: 100-130 i	B	Gatunek może występować w całym obszarze rzy ciekach i stawach. Obserwacje punktowe: Obr. 1: 66 b Obr. 2: 43 f; 56 a; 89 f; 91 k; 99 d; 114 d; 115 f; 169 a; 200 j; 207 f; 234 c; 344 b

Tabela 20. Działania ochronne dla obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie tych działań i obszarów ich wdrażania w granicach rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” wg Załącznika nr 8, 9 i 10 do Zarządzenia nr 28 z dnia 20 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 30 grudnia 2013 r., poz. 6632)

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja (obręb, oddz., wydzielenie)		Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.			Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	6510 Niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	Kompleks Radziądż: obręb Niezgoda działka ewidencyjna nr 374	Badania fitosocjologiczne potwierdziły obecność łąk świeżych jedynie w niżej wymienionych lokalizacjach. W pozostałych miejscach nie potwierdzono obecności innych siedlisk przyrodniczych <u>Kompleks Radziądż</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 51 b, i, j	<u>Zagrożenia istniejące:</u> Zaniechanie/brak koszenia. Intensyfikacja produkcji łąkarskiej. Ewolucja biocenotyczna, sukcesja. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> Zmiana sposobu uprawy (zaorywanie łąk).	Utrzymanie istniejącego właściwego (FV) stanu zachowania, poprzez utrzymanie typowych cech struktury i funkcji siedliska.	Brak	<u>Działania obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego, użytkowanie kośne, z zebraniem pozyskanej biomasy poza obręb siedlisk łąkowych. <u>Działania fakultatywne:</u> Koszenie mechaniczne, dwukrotnie w ciągu roku z usuwaniem pozyskanej biomasy poza obręb siedlisk łąkowych, z 30 czerwca na wysokości 5-15 cm. Dopuszczalne jest umiarkowane nawożenie obornikiem oraz dopasanie w okresie jesiennym, w obsadzie 1 DJP/ha. Podmiot odpowiedzialny: Właściciele prywatni/ beneficjenci programów rolnośrodowiskowych/ Stawy Milickie S. A.
2	9110 Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagetum</i>	<u>Kompleks Ruda Sułowska</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 91g, 91h	Badania fitosocjologiczne nie potwierdziły we wskazanej lokalizacji występowania siedliska przyrodniczego kwaśnych buczyn. We wskazanych	<u>Zagrożenia istniejące:</u> Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (zaburzenie stosunków wodnych w rzece Baryczą).	Poprawa istniejącego złego (U2) stanu zachowania poprzez poprawę parametrów struktury i funkcji siedliska.	Brak	Prowadzenie cięć gniazdowych, częściowych, przerębowych lub cięć o charakterze trzebieży przebudowy, z intensywnością i nawrotem zgodnie z zasadami hodowli lasu (w ramach rębni złożonych). Intensywność cięć według zasad hodowli lasu, odpowiednio do wieku drzewostanu. Stopniowo usuwać gatunki obce zgodnie z siedliskiem przyrodniczym.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja (obręb, oddz., wydzielenie))		Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.			Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
			miejscach stwierdzono zbiorowiska zastępcze z sosną i z brzozą.	Obce gatunki inwazyjne. Eutrofizacja. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> Usuwanie martwego drewna.			Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji do osiągnięcia 40m ³ /ha. Pozostawiać przestoje. Dopuszcza się stosowanie odnowienia sztucznego oraz prowadzenie prac pielęgnacyjnych podrostów. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Żmigród
3	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	<u>Kompleks Radziądz</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 51s, 51t, 52d, 52f, 52h	Badania fitosocjologiczne potwierdziły obecność grądu jedynie w niżej wymienionych lokalizacjach. <u>Kompleks Radziądz</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 51s, 51y, 52d W wydz. leśn. 51t obecne jest siedlisko 91F0, w pozostałych miejscach zbiorowiska zastępcze z brzozą.	<u>Zagrożenia istniejące:</u> Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (zaburzenie stosunków wodnych w rzece Barycz). Obce gatunki inwazyjne. Eutrofizacja. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> Usuwanie martwego drewna.	Poprawa istniejącego niezadawalającego (U1) stanu ochrony poprzez poprawę parametrów struktury i funkcji siedliska.	Brak	Prowadzenie cięć rozluźniających, będących odpowiednikiem czyszczeń i cięć trzebieżowych. Intensywność cięć według zasad hodowli lasu, odpowiednio do wieku drzewostanu. Stopniowo usuwać gatunki obce oraz kształtować skład gatunkowy zgodnie z siedliskiem przyrodniczym. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji, do osiągnięcia 40m ³ /ha. Pozostawiać przestoje. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Żmigród
4	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Kompleks Ruda Sułowska Nadl. Żmigród, Obręb Sułów, oddz.:	Badania fitosocjologiczne nie potwierdziły we wskazanej lokalizacji występowania siedliska przyrodniczego łęgu	<u>Zagrożenia istniejące:</u> Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (zaburzenie	Poprawa istniejącego niezadawalającego (U1) stanu zachowania poprzez poprawę parametrów struktury i funkcji siedliska.	Brak	Prowadzenie cięć rozluźniających, będących odpowiednikiem czyszczeń i cięć trzebieżowych. Intensywność cięć według zasad hodowli lasu, odpowiednio do wieku drzewostanu. Stopniowo usuwać gatunki obce oraz kształtować skład gatunkowy zgodnie z siedliskiem

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja (obręb, oddz., wydzielenie))		Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
		wg zarządzenia	wg stanu na 1.01.2015 r.			Działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/przewidywane metody i okresy realizacji	Działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
		38a Obręb Żmigród, oddz.: 91f, 91k; Kompleks Radziądz Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 52a, 52b, 52j, 51k, 51l, 51n, 51o, 51p, 71b	91E0. W większości wskazanych lokalizacji stwierdzono występowanie zbiorowiska olsów oraz w kilku przypadkach zbiorowisk zastępczych z sosną i brzozą.	stosunków wodnych w rzece Barycz). Niewłaściwe kształtowanie poziomu wód. Inwazja gatunków obcych. Eutrofizacja. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> Usuwanie martwego drewna.			przyrodniczym. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji do osiągnięcia 40m ³ /ha. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Żmigród
		<u>Kompleks Radziądz</u> Nadl. Żmigród, Obręb Żmigród, oddz.: 52i	Badania fitosocjologiczne nie potwierdziły we wskazanej lokalizacji występowania siedliska przyrodniczego łągu 91E0. We wskazanej lokalizacji stwierdzono zbiorowisko olsu.	jw.	jw.	Brak	Wprowadzanie drugiego piętra i cięcia różnicujące piętrowość. Podczas cięć pozostawianie przestoi gatunków liściastych. Drzewa martwe i zamierające pozostawiać do samoistnej mineralizacji, do osiągnięcia 40m ³ /ha. Dopuszcza się stosowanie odnowienia sztucznego oraz prowadzenie prac pielęgnacyjnych upraw i podrostów. Dopuszcza się cięcia w ramach rębni złożonych w wydzieleniu 52i. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Żmigród

Tabela 21. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone		
1	<p>Siedl. przyr.: Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i>, <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> kod: 3130 ocena ogólna: A (wg SDF)</p>	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Zapisy projektu pul nie odnoszą się do wskazanych siedlisk przyrodniczych, ponieważ żadne z nich nie zostało stwierdzone na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród w granicach OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.	Brak
	<p>Siedl. przyr.: Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i> kod: 3260 ocena ogólna: C (wg SDF)</p>	2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	<p>Siedl. przyr.: Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe kod: 6120 ocena ogólna: B (wg SDF)</p>	3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	<p>Siedl. przyr.: Ziólorośla górskie <i>Adenostylion alliariae</i></p>									

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone		
	<p>i ziólorośla nadrzeczne <i>Convolvuletalia sepium</i> kod: 6430 ocena ogólna: B (wg SDF)</p> <p>Siedl. przyr.: Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk kod: 7230 ocena ogólna: A (wg SDF)</p> <p>Siedl. przyr.: Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i> kod: 9110 ocena ogólna: B (wg SDF)</p> <p>Siedl. przyr.: Żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae-Fagetum</i> kod: 9130 ocena ogólna: B (wg SDF)</p>									

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzonym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone		
2	Siedl. przyr.: Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> kod: 3150 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Siedlisko starorzecza i naturalne zbiorniki eutroficzne 3150 występuje w 11 wydzieleniach leśnych. W opisie taksacyjnym powierzchnie te należą do kategorii użytkowania: bagno, łąka. Projekt pul nie określa żadnych wskaźników gospodarczych w stosunku do tego typu powierzchni, w związku z czym w tym zakresie ocenia się go jako neutralny .	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
3	Siedl. przyr.: Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i> kod: 6410 ocena ogólna: A (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Siedlisko zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych <i>Molinion</i> 6410 występuje w 5 wydzieleniach leśnych. W opisie taksacyjnym powierzchnie te należą do kategorii użytkowania: łąka. Projekt pul nie określa żadnych wskaźników gospodarczych w stosunku do tego typu powierzchni, w związku z czym w tym zakresie ocenia się go jako neutralny .	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzonym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone		
4	Siedl. przyr.: Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże <i>Arrhenatherion</i> kod: 6510 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Siedlisko ekstensywnie użytkowanych niżowych łąk świeżych <i>Arrhenatherion</i> 6510 występuje w 19 wydzieleniach leśnych. W opisie taksacyjnym powierzchnie te należą do kategorii użytkowania: łąka, pastwisko, rola. Projekt pul nie określa żadnych wskazań gospodarczych w stosunku do tego typu powierzchni, w związku z czym w tym zakresie ocenia się go jako neutralny .	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
5	Siedl. przyr.: Torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i> kod: 7140 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Siedlisko torfowisk przejściowych i trzęsawisk z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i> 7140 występuje w 4 wydzieleniach leśnych. W opisie taksacyjnym powierzchnie te należą do kategorii użytkowania: łąka. Projekt pul nie określa żadnych wskazań gospodarczych w stosunku do tego typu powierzchni, w związku z czym w tym zakresie ocenia się go jako neutralny .	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone		
6	Siedl. przyr.: Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> kod: 9170 ocena ogólna: A (wg SDF)	1	0	0	0	0	0	0	<p>Siedlisko grądu 9170 jest najczęściej występującym typem siedliska przyrodniczego na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. W zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 występuje w 308 wydzieleniach leśnych i zajmuje łączną powierzchnię ponad 840 ha.</p> <p>Dla blisko 18% powierzchni siedliska w obszarze projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych.</p> <p>Kolejne 10% siedliska będzie objęte wskazaniami gospodarczymi odnoszącymi się do młodych drzewostanów i upraw. Zabiegi prowadzone w obrębie tej grupy powierzchni z siedliskiem mają na celu utrzymanie we właściwym stanie odnowionych powierzchni drzewostanów, wprowadzenie kolejnych odnowień na powierzchniach wcześniej użytkowanych rębnie oraz poprawę struktury drzewostanów młodszych klas wieku. Ta grupa zabiegów nie wymaga formułowania działań minimalizujących, ponieważ dotyczy powierzchni leśnych, na których właściwa struktura siedliska przyrodniczego jest dopiero kształtowana. Jako pozytywny należy ocenić właściwy dobór gatunków drzew, które będą wprowadzane w trakcie odnowień. Zestawienie składów odnowieniowych na siedlisku prezentuje szczegółowo tabela 20.</p> <p>Przewidziane w projekcie pul zabiegi związane z pozyskaniem drewna zagospodarują łącznie 71% powierzchni z siedliskiem grądu (trzebieże późne, rębnie złożone). W zakresie planowanych rębni złożonych na zdecydowanej większości powierzchni z siedliskiem zostały zaplanowane rębnie złożone ze średnim lub długim okresem odnowienia. Taki sposób zagospodarowania będzie sprzyjał utrzymaniu właściwej struktury wiekowej drzewostanów w obrębie siedliska, a w wielu miejscach przyczyni się do jej poprawy.</p> <p>W stosunku do powierzchni leśnych objętych wskazaniami związanymi z pozyskaniem drewna, konieczne będzie zastosowanie się do ogólnych zaleceń ochronnych, jakie w podobnych sytuacjach formułuje się dla wszystkich leśnych siedlisk przyrodniczych.</p> <p>Wśród powierzchni leśnych z siedliskiem grądu znajdują się 2 wydzielenia leśne (obręb Żmigród: 195g, 345i), dla których projekt pul przewiduje wykonanie zabiegu rębni zupełnej IB. Wiąże się to z bardzo małą powierzchnią wskazanych wydziałów (odpowiednio: 0,58 i 0,57 ha), co uniemożliwia zastosowanie innego typu rębni. Na wskazanych powierzchniach przewidziane pozyskanie wynosi 90%, tak więc w obu przypadkach na powierzchni pozostaną fragmenty starodrzewia. W związku z bardzo małą łączną sumą powierzchni objętej typem rębni zapisy projektu pul w tym zakresie ocenia się jako neutralne.</p>	Konieczne zapewnianie zasobów martwego drewna, z dostosowaniem do konkretnych uwarunkowań lokalnych (wieku i stanu sanitarnego drzewostanu, wymogów przeciwpożarowych i zagrożeń wynikających z wpływów antropogenicznych) poprzez pozostawianie na powierzchni drzew dziuplastych, nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie starych, próchniejących egzemplarzy drzew, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.
		2	+3	0	+2	0	0	0		
		3	0	0	0	0	0	0		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone		
7	Siedl. przyr.: Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe kod: 91E0 ocena ogólna: C (wg SDF)	1	brak	brak	0	0	brak	0	Siedlisko łągu 91E0 ma najmniejsze pokrycie na gruntach w zarządzie nadleśnictwa spośród leśnych siedlisk przyrodniczych. W zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 występuje ono w 10 wydzieleniach leśnych i zajmuje łączną powierzchnię blisko 19 ha. Dla blisko 17% powierzchni siedliska w obszarze projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Kolejne 10% siedliska będzie objęte wskazaniem gospodarczymi odnoszącymi się do młodych drzewostanów. Zabiegi prowadzone w obrębie tej grupy powierzchni z siedliskiem mają na celu poprawę struktury drzewostanów młodszych klas wieku. Ta grupa zabiegów nie wymaga formułowania działań minimalizujących, ponieważ dotyczy powierzchni leśnych, na których właściwa struktura siedliska przyrodniczego jest dopiero kształtowana. Jako pozytywny należy ocenić właściwy dobór gatunków drzew, które będą wprowadzane w trakcie odnowień po planowanych aktualnie zabiegach rębnych. Zestawienie składów odnowieniowych na siedlisku prezentuje szczegółowo tabela 20. Na ponad 70% powierzchni siedliska łągu projekt pul przewiduje zabiegi związane z pozyskaniem drewna (trzebieże późne, rębnie złożone). W zakresie planowanych rębni złożonych dla wszystkich powierzchni z siedliskiem, dla których zaplanowano takie wskazanie gospodarcze, przewidziano rębnie z długim bądź średnim okresem odnowienia. Taki sposób zagospodarowania będzie sprzyjał utrzymaniu właściwej struktury wiekowej drzewostanów w obrębie siedliska.	W trakcie realizacji trzebieży późnych i rębni pozostawiać na powierzchni leśnej drzewa dziuplaste oraz stare, próchniejące egzemplarze drzew, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.
		2	brak	brak	+2	0	brak	0		
		3	brak	brak	0	0	brak	0		
8	Siedl. przyr.: Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i> kod: 91F0 ocena ogólna: A (wg SDF)	1	0	0	0	brak	0	Siedlisko łągu 91F0 jest drugim pod względem zajmowanej powierzchni siedliskiem przyrodniczym na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. W zasięgu OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 występuje ono w 223 wydzieleniach leśnych i zajmuje łączną powierzchnię ponad 660 ha. Dla ponad 13% powierzchni siedliska w obszarze projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Kolejne 11% siedliska będzie objęte wskazaniem gospodarczymi odnoszącymi się do młodych drzewostanów, upraw i odnawianych powierzchni po użytkowaniu rębny. Zabiegi prowadzone w obrębie tej grupy powierzchni z siedliskiem mają na celu utrzymanie we właściwym stanie odnowionych powierzchni drzewostanów, wprowadzenie kolejnych odnowień na powierzchniach wcześniej użytkowanych rębnie oraz poprawę struktury drzewostanów młodszych klas wieku. Ta grupa zabiegów nie wymaga formułowania działań minimalizujących, ponieważ dotyczy powierzchni leśnych, na których właściwa	W trakcie realizacji trzebieży późnych i rębni złożonych pozostawiać na powierzchni leśnej drzewa dziuplaste oraz stare, próchniejące egzemplarze drzew, z wyłączeniem	
		2	+3	0	+2	0	brak			0

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone		
		3	0	0	0	0	brak	0	<p>struktura siedliska przyrodniczego jest dopiero kształtowana. Jako pozytywny należy ocenić właściwy dobór gatunków drzew, które będą wprowadzane w trakcie odnowień. Zestawienie składów odnowieniowych na siedlisku prezentuje szczegółowo tabela 20.</p> <p>Na ponad 75% powierzchni siedliska łęgu projekt pul przewiduje zabiegi związane z pozyskaniem drewna (trzebieże późne, rębnie złożone). W zakresie planowanych rębni złożonych na zdecydowanej większości powierzchni z siedliskiem zostały zaplanowane rębnie złożone ze średnim lub długim okresem odnowienia. Taki sposób zagospodarowania będzie sprzyjał utrzymaniu właściwej struktury wiekowej drzewostanów w obrębie siedliska, a w wielu miejscach przyczyni się do jej poprawy.</p> <p>Rębnie złożone z krótkim okresem odnowienia dotyczą tylko 10 powierzchni leśnych w klasie odnowienia, gdzie w nadchodzącym okresie gospodarczym planowane są cięcia uprzątające. Powierzchnie te stanowią niewielki odsetek łącznej powierzchni siedliska (4%).</p>	<p>sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.</p>

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzieleni drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej pod tabelą

Tabela 22. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach, na których zinwentaryzowano gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoi siedliskowych z oceną ogólną A, B lub C

Lp.	Nazwa gatunku zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041										
1	Gatunek: Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> kod: 1083 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Zapisy projektu pul nie odnoszą się do siedlisk wskazanych gatunków, ponieważ żaden z nich nie został stwierdzony na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród w granicach OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.	Brak
	Gatunek: Kiełb białopłetwy <i>Gobio albipinnatus</i> kod: 1124 ocena ogólna: C (wg SDF)	2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	Gatunek: Różanka <i>Rhodeus amarus</i> kod: 5339 ocena ogólna: C (wg SDF) wg SDF)	3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	Gatunek: Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> kod: 1145 ocena ogólna: B (wg SDF)									
	Gatunek:									

Lp.	Nazwa gatunku zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
	Koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i> kod: 1146 ocena ogólna: B (wg SDF) Gatunek: Koza <i>Cobitis taenia</i> kod: 1149 ocena ogólna: B (wg SDF)									
2	Gatunek: Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> kod: 1060 ocena ogólna: C (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Dostępne informacje na temat występowania siedlisk gatunku na terenie ostoi wskazują na 3 lokalizacje na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Dla wszystkich wydzieleń leśnych, w których występuje siedlisko czerwończyka, projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. W tej sytuacji zapisy projektu pul ocenia się jako neutralne .	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
3	Gatunek: Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	0	brak	0	0	0	brak	Siedlisko gatunku zlokalizowane jest w 26 wydzieniach leśnych. Projekt pul w stosunku do 6 z nich nie określa żadnych wskazań gospodarczych. Dla kolejnych 5 powierzchni leśnych zaplanowane są zabiegi, które nie będą obejmować siedlisk gatunku, tj. starych, dziuplastych drzew. Do takich grup zabiegów zaliczyć można odnowienia powierzchni leśnych oraz zabiegi z grupy pielęgnacji młodszych	1. W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych w wydz. leśn.: 65b (obręb Sułów), 45l, m, 46c, h, 194a, 215f, 216g (obręb Żmigród) oraz rębni złożonych w wydz. leśn.: 66a, h (obręb Sułów), 46n, 125a, 181a, 209i, 212a (obręb Żmigród) należy zachowywać stare dziuplaste drzewa oraz drzewa z widocznymi owocnikami grzybów
		2	0	brak	0	0	0	brak		

Lp.	Nazwa gatunku zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
		3	0	brak	0	-1/0	-1/0	brak	<p>drzewostanów. Tego rodzaju zapisy projektu pul ocenia się jako neutralne dla wskazanego przedmiotu ochrony.</p> <p>Do grupy zabiegów, które potencjalnie mogą oddziaływać na siedlisko pachnicy dębowej zalicza się te związane z pozyskaniem drewna, tj. trzebieże późne i zabiegi rębne. Wśród powierzchni leśnych ze stanowiskami gatunku tego typu zapisy projektu pul przewidziane są dla 15 wydziełów leśnych. Dla tych powierzchni konieczne będzie zastosowanie odpowiednich działań minimalizujących potencjalnie negatywny wpływ planowanych zabiegów.</p>	<p>nadrzewnych, z wyłączeniem drzew i konarów, które należy usunąć ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>2. Pozostawiać również drzewa martwe.</p> <p>3. Wykorzystywać naturalne odnowienia rodzimych dębów (bez wprowadzania gatunków drzew iglastych) przy jednoczesnym usuwaniu zbyt gęstego podszytu, który powoduje zacienianie stanowisk gatunku.</p> <p>4. Zgodnie z zapisami decyzji RDOŚ we Wrocławiu (RDOŚ-02-WSI-6614-3/6-1/09/apc z dnia 23.11.2009) odnośnie odpowiedniego postępowania na siedliskach pachnicy dębowej zaleca się co następuje:</p> <p>a) W trakcie realizacji planowanej rębni w wydz. leśn.: 204c, d (obręb Żmigród) należy pozostawiać drzewa o pierśnicy powyżej 2,3 m;</p> <p>b) W trakcie realizacji planowanej rębni w wydz. leśn.: 207f (obręb Żmigród) należy pozostawiać drzewa o pierśnicy powyżej 2,5 m;</p> <p>c) W trakcie realizacji planowanej rębni w wydz. leśn.: 211a (obręb Żmigród) należy pozostawiać drzewa o pierśnicy powyżej 2,5 m (w szczególności wzdłuż rowu przebiegającego centralnie przez wskazane wydzielenie leśne);</p> <p>d) W trakcie realizacji planowanej rębni w wydz. leśn.: 212a (obręb Żmigród) należy pozostawiać drzewa o pierśnicy pow. 2,5 m;</p>

Lp.	Nazwa gatunku zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
										e) W trakcie realizacji planowanych zabiegów trzebieży późnych i rębni w wydz. leśn.: 206c, d, 207a-f, 208a-f, h (obręb Żmigród) należy wzdłuż rowów pozostawiać olchy o średnicy powyżej 45 cm i pozostałe drzewa liściaste o pierśnicy powyżej 2,0 m.
4	Gatunek: Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> kod: 1088 ocena ogólna: A (wg SDF)	1	brak	0	0	0	0	brak	Siedlisko gatunku zlokalizowane jest w 66 wydzieleniach leśnych. Projekt pul w stosunku do 30 z nich nie określa żadnych wskazań gospodarczych. Dla kolejnych 3 powierzchni leśnych zaplanowane są zabiegi, które nie będą obejmować siedlisk gatunku, tj. starych, dziuplastych drzew. Do takich grup zabiegów zaliczyć można zabiegi z grupy pielęgnacji młodszych drzewostanów oraz pielęgnacji upraw. Tego rodzaju zapisy projektu pul ocenia się jako neutralne dla wskazanego przedmiotu ochrony. Do grupy zabiegów, które potencjalnie mogą oddziaływać na siedlisko kozioroga dębosza zalicza się te związane z pozyskaniem drewna, tj. trzebieże późne i zabiegi rębne. Wśród powierzchni leśnych ze stanowiskami gatunku tego typu zapisy projektu pul przewidziane są dla 33 wydziałów leśnych. Dla tych powierzchni konieczne będzie zastosowanie odpowiednich działań minimalizujących potencjalnie negatywny wpływ planowanych zabiegów.	W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych w wydz. leśn.: 112a, c, f, h (obręb Sułów), 51w, 54i, l, 68a, 71i, 98a, 99b, 111a, g, 112f, 114c, 229g, 230g (obręb Żmigród) oraz rębni złożonych w wydz. leśn.: 68d, 90f, 99c, d, 101m, 106h, j, 113a, 114a, 181a, 209i, 222b, 229h, 231b, 232b, h (obręb Żmigród) należy: a) Zachować na powierzchni wydziałów leśnych zasiedlone przez kozioroga egzemplarze drzew; b) W trakcie cięć nadmiernie ocienione zasiedlone drzewa odstaniać i zapewnić na powierzchni leśnej udział podobnych parametrów egzemplarzy drzew zastępczych; c) Utrzymać zaplanowany sposób użytkowania wskazanych powierzchni leśnych z pozostawianiem luk w zwartych fragmentach drzewostanu w sąsiedztwie zasiedlonych egzemplarzy drzew.
		2	brak	0	0	0	0	brak		
		3	brak	0	0	-1/0	-1/0	brak		

Lp.	Nazwa gatunku zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
5	Gatunek: Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> kod: 1166 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	brak	brak	brak	0	0	brak	Dostępne informacje na temat występowania traszki grzebieniastej wskazują na 5 wydzieleń leśnych. Dla 3 z nich projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. W pozostałych dwóch planowana jest trzebież późna i rębnie złożone. Planowane zabiegi nie będą bezpośrednio dotyczyły siedliska gatunku, jednak czynności związane z ich realizacją w bezpośrednim otoczeniu zasiedlonego przez gatunek zbiornika mogą skutkować niezamierzonym zabiciem pojedynczych osobników migrujących wokół zbiornika na powierzchni drzewostanu. W związku z tym konieczne jest zastosowanie odpowiednich działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanych zabiegów w wydz. leśn.: 310b oraz 345h (obręb Żmigród) należy zachować wokół zbiorników lub innych miejsc mogących stanowić miejsca rozrodu traszki grzebieniastej buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności.
		2	brak	brak	brak	0	0	brak		
		3	brak	brak	brak	0	0	brak		
6	Gatunek: Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> kod: 1188 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Dostępne informacje na temat występowania kumaka nizinnego wskazują na 12 wydzieleń leśnych. W opisie taksacyjnym należą one do kategorii użytkowania: bagno. W stosunku do takich powierzchni projekt pul nie formułuje żadnych wskazań. Tylko w jednym przypadku siedlisko gatunku wypada na powierzchni leśnej z drzewostanem. Jednak dla tego miejsca projekt pul nie przewiduje również żadnych wskazań. W tej sytuacji w ocenie ogólnej zapisy projektu pul ocenia się jako neutralne dla czerwończyka nieparka.	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
7	<p>Gatunek: Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308 ocena ogólna: B (wg SDF)</p> <p>Gatunek: Nocek duży <i>Myotis myotis</i> kod: 1324 ocena ogólna: B (wg SDF)</p>	1	0	0	0	0	0	0	<p>Wskazane gatunki nietoperzy mogą występować głównie w drzewostanach liściastych i mieszanych w odpowiednim wieku (głównie ponad 80-letnich), wykorzystując je jako żerowiska i miejsca letnich schronień.</p>	<p>W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych i zabiegów rębnych pozostawiać na powierzchni wydzieleń leśnych drzewa dziuplaste.</p>
		2	0	0	0	0	0	0	<p>W OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 tego typu drzewostany stanowią zajmując ponad 1600 ha. Do tej grupy zaliczono wszystkie drzewostany w wieku 80 lat i starsze z gatunkiem panującym buk, dąb, brzoza, jesion, jawor, lipa i olsza. Wykorzystanie tego typu drzewostanów przez wskazane gatunki nietoperzy będzie z pewnością różne, choćby z uwagi na duży odsetek lasów bagiennych w tej grupie, które nie stanowią zbyt atrakcyjnych żerowisk dla nocka i mopka.</p>	
		3	0	0	0	0	0	0	<p>Projekt pul pozostawia ponad 30% powierzchni starych drzewostanów bez wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni w projekcie pul przewidziano trzebieże późne i głównie rębnie złożone. Oprócz tego planowane są zabiegi pielęgnacyjne młodszych fragmentów drzewostanów oraz odnowienia. Wskazania gospodarcze z tej grupy pozostaną neutralne dla nocka dużego i mopka.</p> <p>Na kilku powierzchniach starych drzewostanów w projekcie pul zaplanowano rębnie zupełne, jednak będą one wykonywane głównie na małych powierzchniach uszkodzonych drzewostanów olsowych, a więc mało atrakcyjnych dla wskazanych przedmiotów ochrony. Dodatkowo obejmą powierzchnię tylko 9 ha.</p> <p>Jednym z potencjalnych oddziaływań na wskazane gatunki nietoperzy, które może pojawić się w trakcie realizacji zapisów projektu pul, jest płoszenie lub</p>	

Lp.	Nazwa gatunku zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
									<p>zabijanie pojedynczych osobników w wyniku usuwania drzew dziuplastych. Ten rodzaj potencjalnego oddziaływania można określić jako negatywny, bezpośredni, chwilowy. Dotyczy on powierzchni leśnych, na których zaplanowano trzebieże późne i zabiegi rębne.</p> <p>Z uwagi na dość duży odsetek powierzchni objętych takimi wskazaniami w projekcie pul (ponad 60%), w trakcie ich realizacji konieczne będzie zastosowanie odpowiednich działań minimalizujących.</p>	
8	<p>Gatunek: Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> kod: 1337 ocena ogólna: B (wg SDF)</p>	1	0	0	0	0	0	0	<p>Oba gatunki mogą być spotykane na terenie całej ostoi w pobliżu cieków, kanałów, rowów i stawów. Ewentualne zagrożenia dla stabilności ich populacji stanowią czynniki niezwiązane z gospodarką leśną.</p> <p>Z uwagi na brak jakichkolwiek przesłanek o możliwym potencjalnym oddziaływaniu gospodarki leśnej na bobra i wydrę oraz ich siedliska, zapisy projektu pul ocenia się jako neutralne dla obu gatunków.</p>	Brak
	<p>Gatunek: Wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355 ocena ogólna: B (wg SDF)</p>	2	0	0	0	0	0	0		
		3	0	0	0	0	0	0		

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej pod tabelą.

IV.3.2. OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY

IV.3.2.1. OSO DOLINA BARYCZY PLB020001

Typ ostoi: A (obszar specjalnej ochrony ptaków powołany rozporządzeniem Ministra Środowiska)

Powierzchnia obszaru wg SDF: 55516,83 ha

Suma powierzchni wydzieleń literowanych zaliczonych do obszaru Natura 2000 zgodnie z przyjętą metodyką: 7030,18 ha, w tym 6808,02 ha powierzchni leśnej oraz 222,16 ha gruntów nieleśnych.

Uwaga! Na dzień 1.01.2015 roku obszar OSO Dolina Baryczy PLB020001 nie posiada zatwierzonego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Poniższe zestawienia przedmiotów ochrony obszaru sporządzono na podstawie Standardowego Formularza Danych z kwietnia 2014 r. (źródło: serwis <http://natura2000.gdos.gov.pl/>, data dostępu: 26.02.2014). W 2005 roku Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura” w ramach realizowanego przez Ministerstwo Środowiska Projektu PHARE PL0105.02 *Wdrażanie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na terenie Polski*, zadanie: *Opracowanie planów ochrony dla wybranych pilotażowych obszarów zgłoszonych do sieci Natura 2000* opracowało projekt planu ochrony dla Ostoi OSO Dolina Baryczy PLB020001. Projekt ten nie został nigdy zatwierdzony.

Charakterystyka obszaru

Obszar obejmuje dolinę Baryczy pomiędzy Żmigrodem na zachodzie a okolicą Przygodzic na wschodzie. Występuje tu 5 dużych i 5 małych kompleksów stawów rybnych (w sumie 130 stawów) wraz z otaczającymi łąkami, gruntami ornymi, mokradłami i lasami. W związku z prowadzoną intensywnie hodowlą ryb, głównie karpia *Cyprinus carpio*, w sąsiedztwie stawów odstrzeliwane są ptaki rybożerne (czaple, kormorany).

Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej E54, wpisaną na listę obszarów Konwencji Ramsar. Występuje tu co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, 8 gatunków z *Polskiej Czerwonej Księgi* (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bączek *Ixobrychus minutus* (PCK), bąk *Botaurus stellaris* (PCK), bielik *Haliaeetus albicilla* (PCK), błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, kania czarna *Milvus migrans* (PCK), łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, podgorzałka *Aythya nyroca* (PCK), rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, zielonka *Porzana parva* (PCK), zimorodek *Alcedo atthis*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, łabędź niemy *Cygnus olor*, gęgawa *Anser anser*, cyranka *Anas querquedula*, czernica *Aythya fuligula*, krakwa *Anas strepera*, pustułka *Falco tinnunculus*, łyska *Fulica atra*, wodnik *Rallus aquaticus*, rycyk *Limosa limosa*, brzegówka *Riparia riparia*, brzęczka *Locustella luscinioides*; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: bocian biały *Ciconia ciconia*, kania ruda *Milvus milvus*, kropiatka *Porzana porzana* i żuraw *Grus grus*.

Fotografia. 10. Stawy rybne w dolinie Baryczy (fot. S. Grzesiczak)

W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: żuraw *Grus grus*, gęś zbożowa *Anser fabalis* (>4%!); ponadto spotykane są stada gęgawy *Anser anser* do 1300 osobników (C7) i mieszane stada gęsi w ilości do 33000 osobników (C3); ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20000 osobników (C4). W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: gęś zbożowa *Anser fabalis*, mieszane stada gęsi do 20000 osobników; łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* zimuje do 150 osobników; ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20000 osobników (C4).

Tabela 23. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w całości w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Sułów	1 f; 2 a-c; 3 a-f; 7 a-f,h-j; 8 a-m; 12 b-d,h,k,m-n; 12A l; 13 a-f; 14 a-d; 15 a-f; 16 a-d; 17 a-j; 18 a-j; 19 a-d,g-i,k-l; 21 cx; 23 a-h; 24 h-l; 25 a-g; 27 g,k; 28 a-h; 29 a-o; 30 a-l; 31 a-j; 32 a-l; 33 a-o; 34 a-k; 35 a-i; 36 a-n; 37 a-cx; 38 a-j; 38A a-d; 39 a-j; 40 a-x; 41 a-f; 42 a-h; 43 a-l; 44 a-h; 45 n; 46 a-m; 47 c,i-k,m-fx; 48 a-h; 49 a-o; 50 a-wx; 51 a-r; 52 a-i; 53 a-i; 54 a-j; 55 a-h; 56 a-k; 57 a-j; 58 a-f; 59 a-n; 60 a-f; 61 a-k; 62 a-i; 63 a-k; 64 a-l; 65 a-j; 66 a-l; 67 a-n; 68 a-s; 69 a-o; 70 a-l; 71 a-j; 72 a-j; 73 a-i; 74 a-h; 75 a-l; 76 a-h; 77 a-l; 78 a-m; 79 a-n; 80 a-i; 81 a-k; 82 a-l; 83 a-k; 84 a-o; 85 a-m; 86 a-m; 87 a-k; 88 a-t; 89 a-g; 90 a-f; 91 a-j; 92 a-n; 93 a-g; 94 a-m; 95 a-n; 96 a-j; 97 a-m; 98 a-k; 99 a-k; 100 a-h; 101 a-o; 102 a-i; 103 a-j; 104 a-i; 105 a-i; 106 a-i; 107 a-s; 108 a-j; 109 a-m; 110 a-k; 111 a-g; 112 a-h,m; 113 a-m; 114 a-k; 115 a-j; 116 a-f; 117 a-bx; 118 a-j; 119 a-k; 120 a-l; 121 a-x; 122 a-k; 123 a-n; 124 a-w; 125 a-o; 126 a-k; 127 a-g,i-k; 128 a-k; 129 a-l; 130 a-n; 131 a-h; 132 a-g; 133 a-b; 134 a-i; 135 a-g; 136 a-i; 137 a-k; 138 a-i; 139 a-i; 140 a-o; 141 a; 142 a-b; 143 a-b; 144 a-d; 145 a	3327,00	100,88	3427,88

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Żmigród	10 b-c; 11 a-d; 12 a-f; 13 a-d; 14 a-c; 15 a-f; 16 a,c; 17 a,d; 18 a,c-f; 19 a-h; 20 a-f; 21 a-h; 22 a-p; 23 a-f; 24 a-f; 25 a-f; 26 a-f; 27 a-g; 28 a-g; 29 a-f; 30 a-d; 31 a-h; 32 a-g; 33 a-f; 34 a-i,m-w; 35 a-r; 36 a-d; 37 a-g; 38 a-g; 39 a-g; 40 a-i; 41 a-j; 42 a-i; 43 a-w; 44 a-t; 45 a-o; 46 a-o; 47 a-m; 48 a-k; 49 a-j; 50 a-l; 51 a-gx; 52 a-m; 53 a-o; 54 a-p; 55 a-l; 56 a-k; 57 a-bx; 58 a-l; 59 a-n; 60 a-z; 61 a-g; 62 a-j; 63 a-y; 64 a-i; 65 a-k; 66 a-k; 67 a-g; 68 a-i; 69 a-h; 70 a-g; 71 a-m; 72 a-g; 73 a-o; 74 a-p; 75 a-s; 76 a-n; 77 a-l; 78 a-h; 79 a-f; 80 a-i; 81 a-n; 82 a-m; 83 a-m; 84 a-k; 85 a-m; 86 a-n; 87 a-k; 88 a-o; 89 a-i; 90 a-i; 91 a-m; 92 a-n; 93 a-r; 94 a-k; 95 a-m; 96 a-n; 97 a-t; 98 a-k; 99 a-n; 100 a-g; 101 a-p; 102 a-p; 103 a-w; 104 a-p; 105 a-k; 106 a-l; 107 a-g; 108 a-o; 108A a-r; 109 a-i; 110 a-r; 111 a-j; 112 a-j; 113 a-k; 114 a-f; 115 a-m; 116 a-g; 117 a-r; 170 i-k; 204 d-n; 206 h; 207 g-j; 208 c-h; 209 a-i; 210 a-o; 211 a-n; 212 a-k; 213 a-j; 214 a-d; 215 a-h; 216 a-i; 217 a-j; 218 a-f; 219 a-h; 220 a-i; 221 a-g; 222 a-g; 223 a-bx; 224 a-g; 225 a-k; 226 a-j; 227 a-h; 228 a-h; 229 a-i; 230 a-g; 231 a-h; 232 a-h; 233 a-ax,fx-hx,jx; 234 a-l; 235 a-n,s-w	3168,33	120,02	3288,35
Ogółem		6495,33	220,90	6716,23

*powierzchnia wydzieliń literowanych

Tabela 24. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród leżących w części w zasięgu granic OSO Dolina Baryczy PLB020001

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Sułów	1 a-d,g-i; 2 d-f,h,j-k; 4 a-d,g-h; 5 c; 7 g,k-l; 9 a,f-i; 10 g-j; 12 a,j; 12A j-k,m; 19 f,j; 20 a,h,j-k; 21 s,ax-bx; 22 j; 24 d-f; 26 g; 27 c,f; 45 j-m; 47 d-f,l; 122 l-m; 125 p; 127 h; 132 h; 133 c-g; 141 b; 142 c	213,69	1,26	214,95
Żmigród	1 a-c,f; 2 b-c; 3 f-g; 7 f; 8 c-d; 9 d-f,h; 10 a; 16 b; 17 b-c; 18 b; 223 cx; 235 o-r,x,ax,cx-dx	99,00	-	99,00
Ogółem		312,69	1,26	313,95

*powierzchnia wydzieliń literowanych

Tabela 25. Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory występujące w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001 (źródło: Standardowy Formularz Danych z 04.2014)

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Wielkość* populacji wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny/ Uwagi dot. występowania
A151	Batalion <i>Philomachus pugnax</i>	Rozrodcza: P	-	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A022	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Rozrodcza: 29-45 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A021	Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	Rozrodcza: 45-53 males	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A075	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Przelotna: 95-140 i, rozrodcza: 5-7 p	C	Lokalizacja znana – dane wrażliwe.
A081	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	Rozrodcza: 59-92 p	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Wielkość* populacji wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny/ Uwagi dot. występowania
A031	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	Rozrodcza: 50-60 p	C	Obr. 2: 63 h
A030	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Rozrodcza: 15-20 p	C	Lokalizacja znana – dane wrażliwe.
A055	Cyranka <i>Anas querquedula</i>	Rozrodcza: 35-140 p	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A027	Czapla biała <i>Egretta alba</i>	Przelotna: 1500 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A028	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	Przelotna: 1300 i, rozrodcza: 260-417 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A061	Czernica <i>Aythya fuligula</i>	Rozrodcza: 1300-1400 p	A	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A122	Derkacz <i>Crex crex</i>	Rozrodcza: 7-9 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A043	Gęgawa <i>Anser anser</i>	Przelotna: 6000 i, rozrodcza: 400-582 i	A	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A041	Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i>	Przelotna: 1200-3100 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A039	Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i>	Przelotna: 11000-28000 i, zimująca: 6100 i	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A059	Głównika <i>Aythya ferina</i>	Przelotna: 3500-6000 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A073	Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	Rozrodcza: 3-5 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A074	Kania ruda <i>Milvus milvus</i>	Rozrodcza: 10-15 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A051	Krakwa <i>Anas strepera</i>	Rozrodcza: 150-250 p	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A119	Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Rozrodcza: 2-5 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A053	Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	Przelotna: 11000-19000 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A038	Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	Rozrodcza: 6-10 p	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A036	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	Rozrodcza: 110 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A125	Łyska <i>Fulica atra</i>	Przelotna: 6500-12000 i, rozrodcza: 3000-3500 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A070	Nurogęs <i>Mergus merganser</i>	Przelotna: 2320 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A005	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	Przelotna: 1920 i, rozrodcza: 900 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A006	Perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	Rozrodcza: 120 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A060	Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	Rozrodcza: 30-39 p	A	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A196	Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Rozrodcza: 41-99 p	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A197	Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Rozrodcza: 7-115 p	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Wielkość* populacji wg SDF	Ocena ogólna wg SDF	Adres leśny/ Uwagi dot. występowania
A193	Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Rozrodcza: 282-453 p	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A156	Rycyk <i>Limosa limosa</i>	Rozrodcza: 80 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A179	Śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Przelotna: 7500-10500 i	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A118	Wodnik <i>Rallus aquaticus</i>	Rozrodcza: 260-285 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A120	Zielonka <i>Porzana parva</i>	Rozrodcza: 29-36 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A229	Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Rozrodcza: 60-90 p	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.
A127	Żuraw <i>Grus grus</i>	Przelotna: 8000 i, rozrodcza: 64-79 p	C	Obr. 1: 18 b; 66 b,d,h,j-l; 85 f Obr. 2: 43 r; 44 s; 45 f; 46 g; 52 c; 53 j,l,n-o; 56 a; 70 f; 101 h; 112 g; 114 a; 116 f; 216 c; 225 h,j; 229 d; 231 a-b; 234 c

* Kategorie liczebności (kategoria): P = obecne lub Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary, males = osobniki męskie

W tabeli poniżej ocenie poddano wszystkie przedmioty ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001, których występowanie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zostało potwierdzone lub jest niemal pewne z uwagi na preferowany przez dany gatunek ptaka typ siedliska.

Tabela 26. Planowane wskazania gospodarcze na siedliskach gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzanym obiekcie	
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne			
OSO Dolina Baryczy PLB020001											
1	<p>Gatunki: bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A022, bąk <i>Botaurus stellaris</i> A021, błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A081, czapla biała <i>Egretta alba</i> A027, czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> A028, czernica <i>Aythya fuligula</i> A061, derkacz <i>Crex crex</i> A122, gęgawa <i>Anser anser</i> A043, gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> A041, gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> A039, głowienka <i>Aythya ferina</i> A059, kania czarna <i>Milvus migrans</i> A073, kania ruda <i>Milvus milvus</i> A074, krakwa <i>Anas strepera</i> A051, kropiatka <i>Porzana porzana</i> A119, krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> A053, łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> A038, ł. niemy <i>C. olor</i> A036, łyska <i>Fulica atra</i> A125, perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> A005, p. rdzawoszyi <i>P. grisegena</i> A006, podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> A060, rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A196, r. czarna <i>C. niger</i> A197, r. rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A193, rycyk <i>Limosa limosa</i> A156, śmieszka <i>Chroicocephalus</i></p>	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Stan aktualnej wiedzy na temat występowania wskazanych gatunków nie potwierdza ich występowania na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród. Zdecydowana większość z nich to ptaki zasiedlające zbiorniki wodne i ich obrzeża. Drugą grupę stanowią gatunki siedlisk nieleśnych, głównie łąkowych, dla których projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych.</p> <p>W obrębie drzewostanów na gruntach w zarządzie nadleśnictwa prawdopodobne jest występowanie tylko kilku gatunków ze wskazanej grupy. Są nimi: czapla siwa, kania czarna i kania ruda.</p> <p>W czasie bieżącej taksacji drzewostanów na gruntach w zarządzie nadleśnictwa nie stwierdzono w drzewostanach sąsiadujących ze stawami kolonii czapli siwej. Podobnie nie stwierdzono miejsc gniazdowania obu gatunków kań. Aktualnie brak jest również tego typu doniesień od samych pracowników nadleśnictwa.</p> <p>W tej sytuacji zapisy projektu pul można ocenić jako neutralne dla wszystkich wskazanych gatunków ptaków.</p>	Brak
2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak				
3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak				

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzonym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
	<i>ridibundus</i> A179, wodnik <i>Rallus aquaticus</i> A118, zielonka <i>Porzana parva</i> A120.									
2	Gatunek Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> kod: A229 ocena: C (wg SDF)	1	0	0	0	0	0	0	W przypadku zimorodka potencjalne oddziaływanie zapisów projektu pul ogranicza się jedynie do możliwości płoszenia pojedynczych osobników w trakcie realizacji prac leśnych na powierzchniach drzewostanów sąsiadujących z ciekami lub kanałami. Ten typ potencjalnego oddziaływania będzie miał jednak charakter nieznaczący i chwilowy. Nie przyczyni się do pogorszenia stanu zachowania właściwych dla gatunku siedlisk, ponieważ planowane wskazania gospodarcze nie będą obejmować tego typu miejsc. W tej sytuacji ocenia się, że zapisy projektu pul są neutralne dla wskazanego gatunku.	Brak
		2	0	0	0	0	0	0		
		3	0	0	0	0	0	0		
3	Gatunek Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> kod: A030 ocena ogólna: C (wg SDF) Gatunek Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> kod: A075 ocena ogólna: C (wg SDF)	1	0	0	0	0	0	0	Analiza wpływu zapisów projektu pul na bielika i bociana czarnego została przeprowadzona dla powierzchni stref ochrony. Zestawienie poszczególnych wskazań gospodarczych w obrębie stref ochrony okresowej oraz działania minimalizujące potencjalnie negatywny wpływ realizowanych zabiegów zawiera tabela 28.	Patrz: tabela 28.
		2	0	0	0	0	0	0		
		3	0	0	0	0	0	0		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzonym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
4	Gatunek Żuraw <i>Grus grus</i> kod: A127 ocena ogólna: C (wg SDF)	1	0	0	0	0	0	0	Z uwagi na dogodne warunki bytowania gatunku w zasięgu ostoi, obserwuje się go dość często na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, o czym świadczy liczba punktowych obserwacji żurawia zawarta w tabeli 15. Częstym obserwacjom żurawia sprzyja duży udział terenów podmokłych i bagiennych, w dużej mierze poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa. Dzięki przeprowadzonej inwentaryzacji fitosocjologicznej na gruntach nadleśnictwa, wskazującej dokładnie lokalizację zbiorowisk roślinnych, które potencjalnie mogą stanowić atrakcyjne siedliska żurawia, szacuje się, że zajmują one łączną powierzchnię ponad 20 ha. Do potencjalnych siedlisk gatunku zaliczyć można podmokłe obszary turzycowisk, trzcinowisk oraz boru bagiennego. Wszystkie te powierzchnie projekt pul pozostawia bez wskazań gospodarczych. W tej sytuacji ocenia się, że zapisy projektu pul są neutralne dla wskazanego gatunku.	Brak
		2	0	0	0	0	0	0		
		3	0	0	0	0	0	0		
5	Gatunek Nurogęś <i>Mergus merganser</i> kod: A070 ocena: C (wg SDF)	1	0	0	0	0	0	0	Potencjalne siedliska gatunku mogą koncentrować się w nadbrzeżnych pasach drzewostanów, gdzie gatunek może wyprowadzać łęgi w zasiedlonych dziuplach starych drzew. Dotyczy to drzewostanów na powierzchniach przylegających do koryta Baryczy oraz zlokalizowanych nad brzegami stawów. W tej sytuacji konieczne jest zastosowanie się do ogólnych wytycznych dotyczących tego typu miejsc.	W drzewostanach przylegających do stawów lub koryta Baryczy w trakcie wykonywania zabiegów rębnych należy pozostawiać od strony zbiornika lub rzeki bufor w postaci pasa drzewostanu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne
		2	0	0	0	0	0	0		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
		3	0	0	0	0	-1/0	-1/0		czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.
6	Gatunek Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> kod: A031 ocena: C (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	W zasięgu granic ostoi na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowane jest tylko jedno miejsce rozrodu bociana białego na budynku w wydzielaniu leśnym 63 h (obręb Żmigród). Dla powierzchni tej projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. W tej sytuacji w zakresie potencjalnego wpływu na wskazany gatunek, projekt pul ocenia się jako neutralny .	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej pod tabelą.

IV.4. POMNIKI PRZYRODY

Według ustawy o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) pomnikami przyrody są *pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie* (art. 40 ust.1). Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu (art. 40 ust. 2).

IV.4.1. ISTNIEJĄCE POMNIKI PRZYRODY

Wykaz istniejących pomników przyrody sporządzono na podstawie danych uzyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz programów ochrony środowiska gmin w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Łącznie na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowano 6 pomników przyrody, zaś poza nimi 16.

Tabela 27. Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 4.03.2014)

Lp.	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu (wg danych Nadleśnictwa Żmigród)			Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu prawnego)
		Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek	Obw. [cm]	Wys. [m]	
1	Decyzja PWRN nr 29/66 z dnia 28 lutego 1966 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu nr 3 z dnia 20.05.1966 r.)	Sułów Olsza 34 i	Milicz Olsza 211/34 W odległości 200 m od Stawu „Mała Mewa” i mostu na doprowadzalniku „a”.	„Kochankowie” Zrosłodrzew dęba szypułkowego <i>Quercus robur</i> i sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> ; dąb zrośnięty w trzech miejscach (0,6 m, 2,5 m i 10 m) z sosną	Db: 221 So: 198	Db: 24 So: 29	Zabronione jest: 1. Wycinanie, niszczenie lub uszkodzenie drzew, 2. Zrywanie pędów, owoców i liści, 3. Umieszczanie na drzewie tablic i napisów, 4. Nacinanie, rycie napisów i znaków, 5. Wchodzenie na drzewo, 6. Zanieczyszczanie otoczenia i wzniecanie ognia.
2	Decyzja PWRN nr 10/65 z dnia 5 lutego 1965 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu nr 3 z dnia 20.05.1966 r.)	Sułów Olsza 47 d	Milicz Sułów 664 Na wydmie przy szosie z Sułowa do Milicza - Szwedzka Górka	Grupa 4 drzew sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	od 250 do 270	od 12 do 14	Zabronione jest: 1. Wycinanie, niszczenie lub uszkodzenie drzew, 2. Zrywanie pędów, owoców i liści, 3. Umieszczanie na drzewie tablic i napisów, 4. Nacinanie, rycie napisów i znaków, 5. Wchodzenie na drzewo, 6. Zanieczyszczanie otoczenia i wzniecanie ognia.

Lp.	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu (wg danych Nadleśnictwa Żmigród)			Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu prawnego)
		Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek	Obw. [cm]	Wys. [m]	
3	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Sułów Ujeździec 289 k	Trzebnica Komorówko 231/268 Leśna droga przed wioską. Ostatni z grupy dębów.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Zdrowy pień i rozłożysta, duża korona.	535	27	Wymienione drzewa podlegają szczególnej ochronie prawnej polegającej na zakazie: 1. Wycinania, niszczenia, uszkodzania, 2. Zrywania lub pozyskiwania pączków, kwiatów, owoców, liści, pędów, innych elementów oraz ich części, 3. Nacinania, rycia napisów lub znaków, 4. Umieszczania na nich tablic oraz wszelkich innych znaków lub przedmiotów, niezwiązanych z ochroną przyrody, 5. Zmian stosunków wodnych mogących mieć wpływ na stan drzew, 6. W promieniu nie mniejszym niż 15 metrów licząc od pnia drzew i w zasięgu rzutu korony drzew: wznoszenia, budowy lub rozbudowy jakichkolwiek obiektów budowlanych, urządzeń lub instalacji, a także prowadzenia prac ziemnych; zanieczyszczania terenu lub wód; wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów, 7. Wzniesienia ognia.
4	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Sułów Ujeździec 293 d	Trzebnica Komorówko 233/269 Nad stawem, przy drodze.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> U dołu korony liczne suche konary, korona z jednej strony przygięta przez dużą lipę, zdrowy, prosty pień.	440	26	Wymienione drzewa podlegają szczególnej ochronie prawnej polegającej na zakazie: 1. Wycinania, niszczenia, uszkodzania, 2. Zrywania lub pozyskiwania pączków, kwiatów, owoców, liści, pędów, innych elementów oraz ich części, 3. Nacinania, rycia napisów lub znaków, 4. Umieszczania na nich tablic oraz wszelkich innych znaków lub przedmiotów, niezwiązanych z ochroną przyrody, 5. Zmian stosunków wodnych mogących mieć wpływ na stan drzew, 6. W promieniu nie mniejszym niż 15 metrów licząc od pnia drzew i w zasięgu rzutu korony drzew: wznoszenia, budowy lub rozbudowy jakichkolwiek obiektów budowlanych, urządzeń lub instalacji, a także prowadzenia prac ziemnych; zanieczyszczania terenu lub wód; wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów, 7. Wzniesienia ognia.
5	Uchwała nr XXXVI/257/10 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Żmigród (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 108 poz. 1676)	Żmigród Niezgoda 66 b	Żmigród Niezgoda 347/66 Rośnie przy drodze z Niezgody do Rudy Żmigrodzkiej, 50 m na północ od cieką Kokot (Ługa) - rezerwat Olszyny Niezgodzkie.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Pień zdrowy na wysokości 6m rozwidlenie, od szyi korzeniowej ślady wypróchnienia wgłębne. Korona na wysokości 10 m, silnie rozgałęziona.	647	36	W stosunku do pomników przyrody ustanowionych w §1 zakazuje się: a) Niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu; b) Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; c) Uszkodzenia i zanieczyszczania gleby; d) Umieszczania tablic reklamowych.

Lp.	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu (wg danych Nadleśnictwa Żmigród)			Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu prawnego)
		Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek	Obw. [cm]	Wys. [m]	
6	Uchwała nr XXXVI/257/10 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Żmigród (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 108 poz. 1676)	Sułów Łąki 62 c	Żmigród Książęca Wieś 331 Książęca Wieś, 15 m od brzegu Baryczy, na granicy wydzielenia.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Pień zdrowy. Pierwszy konar na wysokości 2 m, korona na wysokości 7 m.	444	26	

Tabela 28. Wykaz pomników przyrody poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 4.03.2014)

Lp.	Akt prawny	Położenie		Gatunek	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu prawnego)
		Gmina, obr. ew., dz. ewid.			
1	Decyzja PWRN nr 9/65 z dnia 5 lutego 1965 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu nr 3 z dnia 20.05.1966 r.)	Milicz Sułów 225	Teren przy kościele parafialnym Parafii Rzymsko-Katolickiej św. Apostołów Piotra i Pawła w Sułowie, zachodnia część podwórca przykościelnego oraz obok dzwonnicy.	Grupa 3 drzew - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Zabronione jest: 1. Wycinanie, niszczenie lub uszkodzenie drzew, 2. Zrywanie pędów, owoców i liści, 3. Umieszczanie na drzewie tablic i napisów, 4. Nacinanie, rycie napisów i znaków, 5. Wchodzenie na drzewo, 6. Zanieczyszczanie otoczenia i wzniecanie ognia.
2	Decyzja PWRN nr 30/64 z dnia 21 marca 1964 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu nr 3 z dnia 20.05.1966 r.)	Prusice Kaszycze Wielkie – Gąski 483	Na grobli nad stawem.	Grupa 2 drzew - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Zabronione jest: 1. Wycinanie, niszczenie lub uszkodzenie drzew, 2. Zrywanie pędów, owoców i liści, 3. Umieszczanie na drzewie tablic i napisów, 4. Nacinanie, rycie napisów i znaków, 5. Wchodzenie na drzewo, 6. Zanieczyszczanie otoczenia i wzniecanie ognia.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Akt prawny	Położenie		Gatunek	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu prawnego)
		Gmina, obr. ew., dz. ewid.			
3	Uchwała nr IX/83/95 Rady Gminy Prusice z dnia 10 marca 1995 r. w sprawie uznania drzew, krzewów i głązów narzutowych za pomniki przyrody i objęcia ich ochroną	Prusice Kaszyce Wielkie – Gąski 483	Przy drodze we wsi.	Robinia akacyjowa <i>Robinia pseudacacia</i>	-
4	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Biedaszków Mały 17	Przy drodze na Parnicę.	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Nieliczne suche gałęzie, na wysokości 2 m pień rozgałęzia się na dwa duże konary tworzące korony rozłożyste. Na konarze, na którym wisi tabliczka widoczne duże wypróchnienie.	<p>Wymienione drzewa podlegają szczególnej ochronie prawnej polegającej na zakazie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wycinania, niszczenia, uszkodzania, 2. Zrywania lub pozyskiwania pączków, kwiatów, owoców, liści, pędów, innych elementów oraz ich części, 3. Nacinania, rycia napisów lub znaków, 4. Umieszczania na nich tablic oraz wszelkich innych znaków lub przedmiotów, niezwiązanych z ochroną przyrody, 5. Zmian stosunków wodnych mogących mieć wpływ na stan drzew, 6. W promieniu nie mniejszym niż 15 metrów licząc od pnia drzew i w zasięgu rzutu korony drzew: wznoszenia, budowy lub rozbudowy jakichkolwiek obiektów budowlanych, urządzeń lub instalacji, a także prowadzenia prac ziemnych; zanieczyszczania terenu lub wód; wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów, 7. Wzniesienia ognia.
5	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Komorówko 155/4	Przy głównej drodze do wsi.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Pień zdrowy, rzadka korona, widoczne wypróchnienie po obciętych konarze. Drzewo powyżej tabliczki rozwidła się na dwa duże konary.	
6	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Komorówko 155/4	Przy głównej drodze do wsi.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Pielęgnowany od strony ulicy, rzadka rozłożysta korona, od strony ulicy na pniu widoczne duże guzy.	
7	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Komorówko 155/4	Przy głównej drodze do wsi.	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> Charakterystyczne dla kasztanowców skrócenie włókien, pień zdrowy, silnie pielęgnowany od strony ulicy, zaatakowany przez śrutówka kasztanowcowiaczka <i>Cameraria ohridella</i> .	
8	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Komorówko 155/4	Przy głównej drodze do wsi, nad stawem	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Duże wypróchnienie pnia widoczne w miejscu po odłamanym konarze.	
9	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Szczytkowice 268/4	Przy głównej drodze, obok posesji nr 78.	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> Charakterystyczne dla kasztanowców skrócenie włókien, pień na wysokości 4 m rozgałęzia się na trzy konary, pień zdrowy.	

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Akt prawny	Położenie		Gatunek	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu prawnego)
		Gmina, obr. ew., dz. ewid.			
10	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Ujeździec Wielki 157	Przy drodze na Przyborów, obok posesji nr 28.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Zdrowy, prosty pień i rozłożysta, równomierna korona.	
11	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Ujeździec Wielki 157	Przy drodze na Przyborów, niedaleko szkoły, lewa strona drogi.	Robinia akacyjowa <i>Robinia pseudacacia</i> Pień nie wykazuje cech chorobowych.	
12	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Ujeździec Wielki 157	Przy drodze na Przyborów, niedaleko szkoły, lewa strona drogi.	Robinia akacyjowa <i>Robinia pseudacacia</i> Pień zdrowy.	
13	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Trzebnica Ujeździec Wielki 157	Przy drodze na Przyborów, niedaleko szkoły, lewa strona drogi.	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Zdrowy pień.	
14	Uchwała nr XXXVII/423/13 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Trzebnica Biedaszków Mały 89/3	Na prywatnej posesji Pana Mieczysława Cieplika.	Grupa 2 drzew - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	W stosunku do pomników przyrody ustanowionych w §1 wprowadza się następujące zakazy: 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu; 2) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby; 4) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych; 5) umieszczania tablic reklamowych.
15	Uchwała Nr XXXVI/257/10 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Żmigród (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 108 poz. 1676)	Żmigród Żmigród –miasto 10/2	Rośnię w parku przy ul. Poznańskiej w Żmigrodzie, przy ruinach zamku 300 m od drogi głównej Żmigród – Rawicz.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Pień zdrowy. Korona na wysokości 2 m rozłożysta z licznie rozwiniętymi konarami.	W stosunku do pomników przyrody ustanowionych w §1 zakazuje się: a) Niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu; b) Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę

Lp.	Akt prawny	Położenie		Gatunek	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu prawnego)
		Gmina, obr. ew., dz. ewid.			
16	Uchwała Nr XXXVI/257/10 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Żmigród (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 108 poz. 1676)	Żmigród Żmigród –miasto 10/2	Rośnie w parku przy ul. Poznańskiej w Żmigrodzie, przy ruinach zamku w odległości 30 m od dębu szypułkowego uznanego za pomnik przyrody.	Cis pospolity <i>Taxus baccata</i> Zdrowy zrosłodrzew, składający się z sześciu przewodników. Korona rozłożysta od strony zachodniej uszkodzone dwa przewodniki z wychyleniem, drobny posusz - około 10%.	terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; c) Uszkodzania i zanieczyszczania gleby; d) Umieszczania tablic reklamowych.

IV.4.2. PROPONOWANE POMNIKI PRZYRODY

Nadleśnictwo Żmigród wskazuje na potrzebę ochrony w formie pomników przyrody 5 obiektów – są to drzewa wyróżniające się indywidualnymi cechami, zwykle rozmiarami, wiekiem, wartością naukową, krajobrazową lub dydaktyczną.

Tabela 29. Wykaz drzew o wymiarach pomnikowych oraz obiektów proponowanych do objęcia ochroną (wg danych Nadleśnictwa Żmigród)

Lp.	Gatunek	Położenie		Opis pomnika	Źródło
		Obręb, leśnictwo, wydz.	Gmina, obr. ewid.		
Propozycje nadleśnictwa					
1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Żmigród Niezgoda 48 h	Żmigród	wiek: 250 lat obwód: 380 cm wysokość: 27 m	Nadleśnictwo Żmigród
2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Żmigród Niezgoda 59 f	Żmigród Niezgoda	wiek: 350 lat obwód: 500 cm wysokość: 28 m	Nadleśnictwo Żmigród
3	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Sułów Koniowo 65 g	Żmigród Książęca Wieś	wiek: 300 lat obwód: 425 cm wysokość: 30 m	Nadleśnictwo Żmigród
4	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Żmigród Borek 158 c	Żmigród Gatka	wiek: 250 lat obwód: 400 cm wysokość: 25 m	Nadleśnictwo Żmigród
5	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Żmigród Borek 170 b	Żmigród Gatka	wiek: 300 lat obwód: 471 cm wysokość: 30 m	Nadleśnictwo Żmigród

IV.5. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytek ekologiczny to indywidualna forma ochrony przyrody wprowadzona do polskich przepisów prawnych przez ustawę o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.). Użytkami ekologicznymi w rozumieniu tej ustawy są „zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty

nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania” (art. 42). Użytki ekologiczne uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i uwidacznia w ewidencji gruntów.

IV.5.1. ISTNIEJĄCE UŻYTKI EKOLOGICZNE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród zlokalizowane są 64 przyrodniczo cenne obszary uznane przez rady gmin za użytki ekologiczne: 8 w gminie Milicz, 5 w gminie Trzebnica, 51 w gminie Żmigród. Obszary cenne uznane przez gminy za użytki ekologiczne obejmują łącznie 643,58 ha gruntów, z czego 519,71 ha znajduje się na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, a pozostałe 123,87 ha zlokalizowane są poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.

Większość istniejących użytków ekologicznych została utworzona na wniosek Nadleśnictwa Żmigród. Tą formą ochrony prawnej zostały objęte głównie silnie podtapiane fragmenty lasów olszynowych, nadmiernie uwilgotnione śródleśne lub nadrzeczne łąki bądź tereny bagienne, a także dawny staw w kompleksie Stawu Starego. Zmiana rodzaju użytku gruntowego na użytek ekologiczny w powszechnej ewidencji gruntów dotyczyła tylko wybranych fragmentów powołanych użytków ekologicznych. Użytki ekologiczne ustanowione na powierzchni nieleśnej (E-Ł, E-Ps, E-R) na gruntach w zarządzie nadleśnictwa obejmują 167,62 ha, pozostałą powierzchnię 354,11 ha zajmują tereny obejmujące mozaikę leśnych i nieleśnych powierzchni, oznaczonych w ewidencji jako: las (Ls), łąka (Ł) i bagno. Zestawienie użytków ekologicznych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród zawiera poniższa tabela.

Tabela 30. Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych obejmujące grunty w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród uznane przez rady gmin za użytki ekologiczne (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Wrocław z dnia 4.03.2014; data dostępu 10.07.2014)

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
Na gruntach w zarządzie nadleśnictwa							
1	Brzezina	Uchwała Nr XXXV/314/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 229, poz. 3131)	Sułów Olsza 30 b	Sułów Olsza 30 b	0,64 Ls	Teren lasów wodochronnych, rezerwar wody z gatunkami roślin siedlisk wilgotnych i kępami drzew i krzewów; siedlisko dla gadów, owadów, ptaków chronionych.	Na terenach objętych ochroną w formie użytków ekologicznych zabrania się: 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu, 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby, 4) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, 5) zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego, 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków leśnych 7) wylewania gnojowicy.
2	Szwedzka Górka	Uchwała Nr XXXV/314/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 229, poz. 3131)	Sułów Łąki 47 d	Sułów Olsza 47 d	0,27 Ls	Miejsce historyczne, mogiła z okresu potopu szwedzkiego. Teren z porastają 180-letni drzewostan sosnowy, miejsce występowania roślin i zwierząt charakterystycznych dla siedlisk borowych.	
3	Trzcinniczysko	Uchwała Nr XXXV/314/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 229, poz. 3131)	Sułów Łąki 51 d	Sułów Łąki 51 b (część), c (część), d (część)	0,94 Ls	Teren silnie podmokły ze stagnującą okresowo wodą, rezerwar wody z gatunkami roślin siedlisk wilgotnych; siedlisko dla gadów, owadów, ptaków chronionych. W pobliżu Baryczy.	
4	Dzika Łąka	Uchwała Nr XXXV/314/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 229, poz. 3131)	Sułów Gruszcza 117 a, 118 h	Sułów Gruszcza 117 a, b, d, 118 g, h	4,92 E-Ps	Niezagospodarowane łąki z charakterystyczną florą i fauną. Usytuowane nad rzeką Krępicą.	

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
5	Lotnisko	Uchwała Nr XXXV/314/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 229, poz. 3131)	Sułów Gruszcza 123 f, 124 g, 125 h, 126 f	Sułów Gruszcza 123 f, h, 124 i, k, n 125 h, i, j 126 f, h	17,32 E-Ł	Niezagospodarowane, silnie podmokłe łąki śródleśne z charakterystyczną florą i fauną.	
6	Mokradło	Uchwała Nr XXXV/314/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 229, poz. 3131)	Sułów Ujeździec 200 f	Sułów Gruszcza 200 j	1,27 Ls	Niezagospodarowane, silnie podmokłe łąki śródleśne z charakterystyczną florą i fauną.	
7	Grzęzawisko	Uchwała Nr XXXV/314/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 229, poz. 3131)	Sułów Ujeździec 229 b	Sułów Ujeździec 229 a (część), b, f (część)	2,16 Ls	Teren silnie podmokły z zamierającym drzewostanem sosny pospolitej i brzozy brodawkowatej z charakterystyczną fauną i florą.	
8	Długie Bagno	Uchwała Nr XXXV/314/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 229, poz. 3131)	Sułów Ujeździec 257 d, 258 b	Sułów Ujeździec 257 d, 258 b	4,00 E-Ps	Niezagospodarowane, silnie podmokłe łąki śródleśne z charakterystyczną florą i fauną.	

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
9	Żabie Kąpielisko	Uchwała Nr IX/88/99 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 30 września 1999 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego	Sułów - 184 i, m	Sułów Koniowo 184 i, l	2,33 Ls	<p>Pozostałość po samosiewie olchowym z pojedynczymi, rozmieszczonymi nierównomiernie egzemplarzami brzozy, sosny, dębu i buka. Stanowi rezerwuwar wody podczas suszy. Licznie występuje kruszyna (gatunek pod częściową ochroną). W runie występują gatunki roślin charakterystyczne dla tego typu siedliska: kosmatka owłosiona, trzęślica modra, orlica pospolita, trzcinnik lancetowaty, siódmaczek leśny. Z fauny: zaskroniec, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, świerszczak, kszyc.</p>	<p>Wprowadzić na działkach wymienionych w ust. 1 następujące zakazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) chwytania i zabijania zwierząt, b) pozyskiwania roślinności, za wyjątkiem robót pielęgnacyjnych zmierzających do zachowania charakteru środowiska, c) wprowadzania obcych gatunków roślin i zwierząt, d) palenia ognisk.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
10	Biedaszkowska Łąka	Uchwała Nr XXI/210/2000 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 26 października 2000 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego	263 a (gm. Trzebnica, obr. ewid. Komorówko, działka nr 222/263)	Sułów Ujeździec 284 a	4,10 E-Ł	Obszar naturalnych łąk położony na południe od miejscowości Biedaszków Mały, nad ciekim wodnym Głęboki Rów przy ścianie kompleksu leśnego. Stanowi rezerwar wody dla przyległych drzewostanów podczas suszy. Występują tu charakterystyczne dla podmokłych łąk gatunki roślin i zwierząt, m.in. knieć błotna, zaskroniec, paź żeglarz, biegacz łąkowy, biegacz skórzasty, biegacz fioletowy, słonka, żuraw, bocian czarny, ropucha szara.	-
11	Łąki Koniowskie	Uchwała Nr XXI/210/2000 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 26 października 2000 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego	246 g, i (gm. Trzebnica, obr. ewid. Koniowo, działki nr 225/246, 221/246)	Sułów Koniowo 246 g, h ,i, o	0,99 E-Ł, E-R	Obszar naturalnych łąk położonych wśród pól, stanowiących ostoję pożytecznej entomofauny, drobnego ptactwa i drobnych ssaków, a także charakterystycznej dla podmokłych łąk roślinności. Występują tutaj: padalec zwyczajny, paź żeglarz, biegacz łąkowy, biegacz skórzasty, biegacz fioletowy, wierzba krucha i szara, skowronek polny, kuropatwa i trznadel.	-

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
12	Wiklina	Uchwała Nr XXI/210/2000 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 26 października 2000 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego	266 b, d (gm. Trzebnica, obr. ewid. Komorówko, działka nr 228/266	Sułów Ujeździec 283 d, 287 b	6,44 Ł, Ls	Fragment zarośli wiklinowych z pojedynczymi egzemplarzami brzozy i olchy. Tereny wodochronne, stanowiące rezerwar wody podczas suszy.	-
13	Żurawia Łąka	Uchwała Nr XXI/210/2000 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 26 października 2000 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego	275 g (gm. Trzebnica, obr. ewid. Domanowice, działka nr 683/275)	Sułów Ujeździec 275 g	7,91 E-Ł	Kompleks łąk położonych wśród kompleksu leśnego. Miejsce występowania gatunków rzadkich i chronionych.	-
14	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Przywsie 311 d	Żmigród Przywsie 311 d	1,01 E-Ps		Wprowadzić na terenach objętych ochroną jako użytki ekologiczne następujące zakazy: a) zakaz dokonywania wszelkich istotnych zmian w obszarze objętym ochroną, a w szczególności zmian w stosunkach wodnych zmierzających do osuszenia terenu,
15	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 237 a, c, d, 242 d, 243 f, 248 p	Żmigród Chodlewo 237 a-d, g-i, 242 d-f, i, 243 f, 248 m	22,98 Ls, E-Ł, E-Ps		b) zakaz wydobywania kopalin (piasku, żwiru), c) zakaz wywozu, składowania i wylewania odpadów,
16	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 238 d, 239 b, d, 240 c, h, 241 a, d, h, j, 246 c, 247 a	Żmigród Chodlewo 238 c-f, 239 b, n-o, 240 c, h, 241 c-d, i-j, l, 245 d, 246 c, 247 a-b	53,73 Ls, E-Ł, Ł		d) zakaz chwytania i zabijania zwierząt, e) zakaz pozyskiwania i niszczenia roślinności, z wyjątkiem robót pielęgnacyjnych zmierzających do zachowania siedliska,
17	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 244 j	Żmigród Chodlewo 244 j, l	1,32 E-Ł		f) zakaz wprowadzania obcych gatunków roślin i zwierząt, g) zakaz palenia ognisk, wypalania traw i biwakowania.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
18	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 248 ix	Żmigród Chodlewo 248 t (część)	0,06 Ls		
19	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 328 k, 329 m, 330 j, k, 331 k, l, 332 k, r	Żmigród Chodlewo 328 j, 329 m, 330 j-m, 331 f (część), i (część), j-k, m (część), 332 f, k	35,59 Ls, E-Ł		
20	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 333 m, 333 n, 334 k	Żmigród Chodlewo 333 n (część), p (część), 334 k (część)	2,42 Ls		
21	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 341 c	Żmigród Chodlewo 341 c	0,59 Ls		
22	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 341 m	Żmigród Chodlewo 341 l (część) - m (część)	1,24 Ls		
23	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 341 w, 342 n, 342 r	Żmigród Chodlewo 341 t (część)-x, 342 f (część), p-r	6,60 Ls, E-Ł		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
24	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 342 b	Żmigród Chodlewo 342 b (część)	0,74 Ls		
25	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 342 g	Żmigród Chodlewo 342 c (część), d (część), f (część)	0,84 Ls		
26	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 346 p	Żmigród Chodlewo 346 w	0,96 Ls		
27	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Chodlewo 347 j, 347 k	Żmigród Chodlewo 347 l-m	3,17 Ls		
28	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Borek 126 b-d, 127 a, c-f, 128 c-g	Żmigród Borek 126 b-d, 127 a-b, d-g, 128 c-g, j, o	44,44 Ls		
29	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Borek 140 d, f, h, 155 c	Żmigród Borek 140 f, h, 155 c	13,88 Ls		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
30	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Borek 152 a, b, d	Żmigród Borek 152 a-b, d	9,28 Ls		
31	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Borek 154 d, h, 155 h, 169 b-d	Żmigród Borek 154 f, i, 155 h, 169 b-d	13,85 Ls		
32	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziądz 101 a, f, g, i-k, 113 c-j	Żmigród Radziądz 101 a, b (część), c (część), d (część), f- g, i-m (część), p (część), 113 c- k (część)	37,14 Ls		
33	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziądz 110 f	Żmigród Radziądz 110 f	0,72 Ls		
34	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziądz 110 m, o	Żmigród Radziądz 110 m, o	2,57 Ls		
35	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziądz 117 n	Żmigród Radziądz 117 t	0,94 Ls		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
36	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziadz 201 l, 202 k	Żmigród Radziadz 201 j (część), 202 k	0,57 Ls		
37	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziadz 216 f	Żmigród Radziadz 216 d-f	0,47 E-Ł		
38	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziadz 217 g	Żmigród Radziadz 217 g	0,20 Ls		
39	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziadz 218 d, h, 219 a, g-j, 220 h	Żmigród Radziadz 218 c (część)- d (część), 219 a, f-h, 220 h (część)	15,83 Ls		
40	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziadz 223 i	Żmigród Radziadz 223 h	1,45 Ls		
41	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziadz 225 f-j, 226 h-j, 227 d-g, i, 228 d, 229 a- d, 230 a-c, f, 231 a, b, 232 d	Żmigród Radziadz 225 d-k, 226 h-j, 227 d-f, h, 228 d, h, 229 a- d, 230 a-f, 231 a-b, d- f, 232 d-f	77,45 Ls, Bagno		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
42	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziądz 233 r	Żmigród Radziądz 233 r	1,10 Ls		
43	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziądz 234 m	Żmigród Radziądz 234 m	0,80 Ls		
44	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Radziądz 234 n	Żmigród Radziądz 234 n	0,79 Ls		
45	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Wilkowo 43 r	Żmigród Wilkowo 43 s	1,98 Ls		
46	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Niezgoda 47 d	Żmigród Niezgoda 47 d	0,94 Ls		
47	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Niezgoda 64 h	Żmigród Niezgoda 64 h	2,81 Ls		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
48	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Niezgoda 103 n, 104 n	Żmigród Niezgoda 103 m-n, 104 o	3,06 Ls		
49	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Łąki 81 a, c	Sułów Łąki 81 a, c	7,94 Ls, E-Ł		
50	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Łąki 103 h	Sułów Łąki 103 h (część), j (część)	5,75 Ls		
51	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 63 j, l, m, 64 g, i, j, 65 i, j, 66 i-l, 84 d	Sułów Koniowo 63 j (część), 64 g, i-l, 65 h-j, 66 i-l, 84 d	46,80 Ls, Bagno		
52	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 84 i-k	Sułów Koniowo 84 h-j	2,65 Ls, E-Ł		
53	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 107 i	Sułów Łąki 107 j	0,66 Ls		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
54	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 112 g, n	Sułów Koniowo 112 f (część), m	1,20 Ls		
55	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 208 f	Sułów Koniowo 208 f	0,70 Ls		
56	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 215 a	Sułów Koniowo 215 a	1,13 Ls		
57	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 215 i, 216 d	Sułów Koniowo 215 j, 216 d	1,78 Ls		
58	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 219 l-o	Sułów Koniowo 219 j-k, m, o-p, s	13,73 Ls, E-Ł, E-R		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
59	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 238 g-i, n-p	Sułów Koniowo 238 j, l-m (część), p-r, w	5,51 Ls, E-Ł		
60	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 240 d, f	Sułów Koniowo 240 b (część), d	2,74 Ls		
61	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 244 a-c	Sułów Koniowo 244 a-c	1,66 Ls, E-Ł, Bagno		
62	bez nazwy	Uchwała Nr 202/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 155, poz. 2130 z 2001 r.)	Żmigród Koniowo 245 j	Sułów Koniowo 245 m	12,65 Ls		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa	Akt prawny	Położenie (wg aktu powołującego)		Pow. [ha], rodzaj użytku – akt pow.	Opis obiektu	Zakazy obowiązujące na terenach objętych ochroną (wg aktu powołującego)
			Obręb, leśnictwo, wydz. – akt pow.	Obręb, leśnictwo, wydz. - PUL 2015			
Na gruntach poza zarządem nadleśnictwa							
63	bez nazwy	Uchwała Nr 266/XXXI/02 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 152, poz. 2031)	gm. Żmigród, obr. ewid. Osiek, działka nr 376, 379, 380, 382/1 AM 2	-	65,87	Teren naturalnie ukształtowanych łąk.	Na ustanowionych w §1 obszarach użytków ekologicznych zabrania się: 1) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z bezpieczeństwem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym 2) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej, 4) likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych, 6) lokalizacji budownictwa letniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, 7) budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.
64	bez nazwy	Uchwała Nr 266/XXXI/02 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 152, poz. 2031)	gm. Żmigród, obr. ewid. Radziądz, działka nr 613/4 AM 3(część)	-	58,00	Teren Stawu Północnego wraz z graniczącymi z nim ugorami.	

Tabela 31. Zestawienie zaprojektowanych wskaźników gospodarczych w obrębie użytków ekologicznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród – patrz uwagi pod tabelą 33

Nadleśnictwo Żmigród - użytki ekologiczne na LS z zaprojektowanymi wskaźnikami gospodarczymi																
adres leśny	rodz_pow.	pow [ha]	funkcja	inform. różne	struktura	wsk1	pow1	% pob. miąższości	wsk2	pow2	wsk3	pow3	wsk4	pow4	wsk5	pow5
13-31-1-02-51-b	D-STAN	1,48	GOSP		KO	PIEL	0,44	0	CW	0,44		0		0		0
13-31-1-03-63 -j	D-STAN	8,75	OCHR	w cz. E na 40% LMw	DRZEW	TP	8,75	0		0		0		0		0
13-31-1-03-64 -i	D-STAN	1,17	OCHR		DRZEW	IIIA	1,17	20	AGROT	0,47	ODN-ZŁOŻ	0,47		0		0
13-31-1-03-64 -j	D-STAN	7,42	OCHR	zbior.: zzOl;	DRZEW	TP	7,42	0	PIEL	0,3	CW	0,3		0		0
13-31-1-03-64 -l	D-STAN	2,11	OCHR	zbior.: zzOl;	DRZEW	PIEL	2,11	0	CW	2,11	AGROT	0,21	POPR	0,21		0
13-31-1-03-65 -i	D-STAN	9,45	OCHR		DRZEW	IIIB	9,45	30	AGROT	3,78	ODN-ZŁOŻ	3,78	PIEL	0,25	CW	0,25
13-31-1-03-65 -j	D-STAN	3,11	OCHR		DRZEW	IIIB	3,11	30	AGROT	1,24	ODN-ZŁOŻ	1,24		0		0
13-31-1-03-84 -h	D-STAN	3,1	OCHR	zbior.: zzSo;w cz. C na 25% LMśw	DRZEW	TP	3,1	0	PIEL	0,2	CW	0,2		0		0
13-31-1-03-84 -j	D-STAN	1,6	OCHR	zbior.: zzBrz;	DRZEW	TW	1,6	0		0		0		0		0
13-31-1-02-103 -j	D-STAN	1,7	OCHR		DRZEW	PIEL	1,7	0	CW	1,7		0		0		0
13-31-1-03-112 -f	D-STAN	1,39	GOSP	zbior.: zzIn_lisc;	DRZEW	TP	1,39	0		0		0		0		0
13-31-1-05-229 -a	D-STAN	4,17	OCHR	zbior.: zzSo;	DRZEW	TP	4,17	0		0		0		0		0
13-31-1-03-238 -j	D-STAN	1,65	OCHR		DRZEW	TW	1,65	0		0		0		0		0
13-31-1-03-244 -b	D-STAN	0,93	OCHR		DRZEW	TW	0,93	0		0		0		0		0
13-31-2-09-101 -p	D-STAN	6,15	OCHR	strefa ochr. okresowej - Bielik	2 PIĘTR	IIIB	6,15	20	AGROT	1,84	ODN-ZŁOŻ	1,84		0		0
13-31-2-07-127 -d	D-STAN	4,11	OCHR	zbior.: zzDb;	DRZEW	TW	4,11	0		0		0		0		0
13-31-2-07-128 -d	D-STAN	2,44	OCHR	zbior.: zzDb;	DRZEW	IB	2,44	95	AGROT	2,44	ODN-ZRB	2,44	PIEL	0,19	CW	0,19

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Nadleśnictwo Żmigród - użytki ekologiczne na LS z zaprojektowanymi wskazaniami gospodarczymi																
adres leśny	rodz_pow.	pow [ha]	funkcja	inform. różne	struktura	wsk1	pow1	% pob. miąższości	wsk2	pow2	wsk3	pow3	wsk4	pow4	wsk5	pow5
13-31-2-07-128 -o	D-STAN	0,73	OCHR	zbior.: zzDb;	DRZEW	PIEL	0,73	0	CW	0,73		0		0		0
13-31-2-07-140 -h	D-STAN	2,06	OCHR	strefa ochr. okresowej – bielik	DRZEW	TP	2,06	0		0		0		0		0
13-31-2-07-152 -b	D-STAN	1,62	OCHR		DRZEW	IIIA	1,62	40	AGROT	0,65	ODN-ZŁOŻ	0,65		0		0
13-31-2-07-152 -d	D-STAN	3,18	OCHR		DRZEW	IIIB	3,18	40	AGROT	1,27	ODN-ZŁOŻ	1,27		0		0
13-31-2-09-202 -k	D-STAN	0,46	OCHR	zbior.: zzSo;	DRZEW	TW	0,46	0		0		0		0		0
13-31-2-09-220 -h	D-STAN	5,56	OCHR		DRZEW	IIIB	5,56	30	AGROT	2,22	ODN-ZŁOŻ	2,22		0		0
13-31-2-09-225 -d	D-STAN	3,21	OCHR		DRZEW	IIIB	3,21	30	AGROT	1,28	ODN-ZŁOŻ	1,28		0		0
13-31-2-09-225 -f	D-STAN	1,24	OCHR		DRZEW	TW	1,24	0		0		0		0		0
13-31-2-09-225 -k	D-STAN	1,48	OCHR		DRZEW	IB	1,48	95	AGROT	1,48	ODN-ZRB	1,48		0		0
13-31-2-09-226 -i	D-STAN	2,09	OCHR		DRZEW	IIIB	2,09	30	AGROT	0,84	ODN-ZŁOŻ	0,84		0		0
13-31-2-09-226 -j	D-STAN	3,47	OCHR		DRZEW	TW	3,47	0		0		0		0		0
13-31-2-09-227 -d	D-STAN	1,73	OCHR		DRZEW	TP	1,73	0		0		0		0		0
13-31-2-09-229 -a	D-STAN	1,72	OCHR		DRZEW	TP	1,72	0		0		0		0		0
13-31-2-09-230 -a	D-STAN	2,58	OCHR		DRZEW	TW	2,58	0		0		0		0		0
13-31-2-09-230 -b	D-STAN	2,76	OCHR		DRZEW	TP	2,76	0		0		0		0		0
13-31-2-09-230 -c	D-STAN	0,61	OCHR		DRZEW	TW	0,61	0		0		0		0		0
13-31-2-09-230 -d	D-STAN	10,61	OCHR		DRZEW	IIIB	10,61	30	AGROT	3,18	ODN-ZŁOŻ	3,18		0		0
13-31-2-09-230 -f	D-STAN	0,82	OCHR		DRZEW	TP	0,82	0		0		0		0		0
13-31-2-09-231 -b	D-STAN	7,12	OCHR	w cz. E ambona	DRZEW	IIIB	7,12	30	AGROT	2,85	ODN-ZŁOŻ	2,85		0		0

Nadleśnictwo Żmigród - użytki ekologiczne na LS z zaprojektowanymi wskazaniem gospodarczymi																
adres leśny	rodz_pow.	pow [ha]	funkcja	inform. różne	struktura	wsk1	pow1	% pob. miąższości	wsk2	pow2	wsk3	pow3	wsk4	pow4	wsk5	pow5
13-31-2-09-231 -d	D-STAN	2,58	OCHR		DRZEW	TW	2,58	0		0		0		0		0
13-31-2-09-231 -f	D-STAN	3,73	OCHR		DRZEW	IIIB	3,73	30	AGROT	1,49	ODN-ZŁOŻ	1,49		0		0
13-31-2-09-232 -d	D-STAN	1,57	OCHR	zbior.: zzOl;	DRZEW	IIIA	1,57	30	AGROT	0,63	ODN-ZŁOŻ	0,63		0		0
13-31-2-11-341 -t	D-STAN	2,12	OCHR		DRZEW	IIIB	2,12	30	AGROT	0,64	ODN-ZŁOŻ	0,64		0		0

Tabela 32. Zestawienie wskazań gospodarczych - zaprojektowanego użytkowania rębego w wydzieleniach leśnych w obrębie użytków ekologicznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród – patrz uwagi pod tabelą 33

Nadleśnictwo Żmigród - użytki ekologiczne na LS z zaprojektowanym użytkowaniem rębnym																
adres leśny	rodz_pow.	pow	funkcja	inform. różne	struktura	wsk1	pow1	proc. pob. miąższości	wsk2	pow2	wsk3	pow3	wsk4	pow4	wsk5	pow5
13-31-1-03-64 -i	D-STAN	1,17	OCHR		DRZEW	IIIA	1,17	20	AGROT	0,47	ODN-ZŁOŻ	0,47		0		0
13-31-1-03-65 -i	D-STAN	9,45	OCHR		DRZEW	IIIB	9,45	30	AGROT	3,78	ODN-ZŁOŻ	3,78	PIEL	0,25	CW	0,25
13-31-1-03-65 -j	D-STAN	3,11	OCHR		DRZEW	IIIB	3,11	30	AGROT	1,24	ODN-ZŁOŻ	1,24		0		0
13-31-2-09-101 -p	D-STAN	6,15	OCHR	strefa ochr. okresowej - Bielik	2 PIĘTR	IIIB	6,15	20	AGROT	1,84	ODN-ZŁOŻ	1,84		0		0
13-31-2-07-128 -d	D-STAN	2,44	OCHR	zbior.: zzDb;	DRZEW	IB	2,44	95	AGROT	2,44	ODN-ZRB	2,44	PIEL	0,19	CW	0,19
13-31-2-07-152 -b	D-STAN	1,62	OCHR		DRZEW	IIIA	1,62	40	AGROT	0,65	ODN-ZŁOŻ	0,65		0		0
13-31-2-07-152 -d	D-STAN	3,18	OCHR		DRZEW	IIIB	3,18	40	AGROT	1,27	ODN-ZŁOŻ	1,27		0		0
13-31-2-09-220 -h	D-STAN	5,56	OCHR		DRZEW	IIIB	5,56	30	AGROT	2,22	ODN-ZŁOŻ	2,22		0		0
13-31-2-09-225 -d	D-STAN	3,21	OCHR		DRZEW	IIIB	3,21	30	AGROT	1,28	ODN-ZŁOŻ	1,28		0		0
13-31-2-09-225 -k	D-STAN	1,48	OCHR		DRZEW	IB	1,48	95	AGROT	1,48	ODN-ZRB	1,48		0		0

Nadleśnictwo Żmigród - użytki ekologiczne na LS z zaprojektowanym użytkowaniem rębnym																
adres leśny	rodz_pow.	pow	funkcja	inform. różne	struktura	wsk1	pow1	proc. pob. miąższości	wsk2	pow2	wsk3	pow3	wsk4	pow4	wsk5	pow5
13-31-2-09-226 -i	D-STAN	2,09	OCHR		DRZEW	IIIB	2,09	30	AGROT	0,84	ODN-ZŁOŻ	0,84		0		0
13-31-2-09-230 -d	D-STAN	10,61	OCHR		DRZEW	IIIB	10,61	30	AGROT	3,18	ODN-ZŁOŻ	3,18		0		0
13-31-2-09-231 -b	D-STAN	7,12	OCHR	w cz. E ambona	DRZEW	IIIB	7,12	30	AGROT	2,85	ODN-ZŁOŻ	2,85		0		0
13-31-2-09-231 -f	D-STAN	3,73	OCHR		DRZEW	IIIB	3,73	30	AGROT	1,49	ODN-ZŁOŻ	1,49		0		0
13-31-2-09-232 -d	D-STAN	1,57	OCHR	zbior.: zzOl;	DRZEW	IIIA	1,57	30	AGROT	0,63	ODN-ZŁOŻ	0,63		0		0
13-31-2-11-341 -t	D-STAN	2,12	OCHR		DRZEW	IIIB	2,12	30	AGROT	0,64	ODN-ZŁOŻ	0,64		0		0

Tabela 33. Zestawienie zaplanowanych zabiegów pielęgnacyjnych w wydzieleniach leśnych w obrębie użytków ekologicznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród (powierzchnie leśne z wprowadzonym młodym pokoleniem)

Nadleśnictwo Żmigród - użytki ekologiczne na LS z wprowadzonym młodym pokoleniem wymagającym zabiegów pielęgnacyjnych (Piel; CW)																
adres leśny	rodz_pow.	pow	funkcja	inform. różne	struktura	wsk1	pow1	proc. pob. miąższości	wsk2	pow2	wsk3	pow3	wsk4	pow4	wsk5	pow5
13-31-1-02-51 -b	D-STAN	1,48	GOSP		KO	PIEL	0,44	0	CW	0,44		0		0		0
13-31-1-03-64 -j	D-STAN	7,42	OCHR	zbior.: zzOl;	DRZEW	TP	7,42	0	PIEL	0,3	CW	0,3		0		0
13-31-1-03-64 -l	D-STAN	2,11	OCHR	zbior.: zzOl;	DRZEW	PIEL	2,11	0	CW	2,11	AGROT	0,21	POPR	0,21		0
13-31-1-03-65 -i	D-STAN	9,45	OCHR		DRZEW	IIIB	9,45	30	AGROT	3,78	ODN-ZŁOŻ	3,78	PIEL	0,25	CW	0,25
13-31-1-03-84 -h	D-STAN	3,1	OCHR	zbior.: zzSo;w cz. C na 25% LMśw	DRZEW	TP	3,1	0	PIEL	0,2	CW	0,2		0		0
13-31-1-02-103 -j	D-STAN	1,7	OCHR		DRZEW	PIEL	1,7	0	CW	1,7		0		0		0
13-31-2-07-128 -d	D-STAN	2,44	OCHR	zbior.: zzDb;	DRZEW	IB	2,44	95	AGROT	2,44	ODN-ZRB	2,44	PIEL	0,19	CW	0,19
13-31-2-07-128 -o	D-STAN	0,73	OCHR	zbior.: zzDb;	DRZEW	PIEL	0,73	0	CW	0,73		0		0		0

Uwaga! Zaplanowane w wydzieleniach leśnych wskazania gospodarcze (tab. 31 i 32), niezbędne z punktu widzenia zachowania trwałości lasu i ciągłości wykorzystania jego wielostronnych funkcji, można wykonać dopiero po właściwym udokumentowaniu braku istotnej wartości przyrodniczej drzewostanu oraz po zniesieniu w tym miejscu formy ochrony przyrody. Zniesienie ochrony w postaci użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy po wcześniejszym uzgodnieniu jej projektu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska (art. 44 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody). Wykonanie zaplanowanych prac na gruncie leśnym zalesionym w granicach poszczególnych użytków ekologicznych jest możliwe również w przypadku wykonywania prac na potrzeby ochrony przyrody, po uzgodnieniu ich z organem ustanawiającym daną formę ochrony, tj. Radą Miejską w Żmigrodzie.

IV.5.2. PROPONOWANE UŻYTKI EKOLOGICZNE

W opracowaniach dotyczących obszaru gmin w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród znalazło się kilka propozycji objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego obszarów cennych dla zachowania różnorodności biologicznej. Wszystkie znajdują się poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa.

Proponowany użytek ekologiczny „Stawy Koniowskie” – w gminie Trzebnica, 0,2 km na północ od wsi Koniówko. Kompleks rybnych stawów paciorkowych, o powierzchni około 40 ha, położonych na południowym skraju dużego masywu lasów milickich. Stawy te posiadają dobrze rozwinięte pasy roślinności szuwarowej ze związku *Phragmition*. Występują tu stanowiska rzadkich gatunków ptaków wodnych i godowiska płazów, takich jak: kumak nizinny *Bombina bombina*, ropucha zielona *Bufo viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, żaba śmieszka *Rana ridibunda*, żaba wodna *Rana esculenta*. Ptaki lęgowe to: błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, czernica *Aythya fuligula*, gałgól *Bucephala clangula*, krakwa *Anas strepera*, łabędź niemy *Cygnus olor*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, samotnik *Tringa ochropus*, trzcinia *Acrocephalus arundinaceus*, zimorodek *Alcedo atthis*. Obszar projektowanego użytku znakomicie nadaje się do prowadzenia edukacji ekologicznej (Bobrowicz i Konieczny, 2004; *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica*, 2012).

Proponowany użytek ekologiczny „Szczotlicha” – w gminie Trzebnica, 1 km na wschód od wsi Koniówko, przy południowej krawędzi drogi gruntowej do Ujeżdźca Małego. Płat murawy szczotlichowej *Spergulo-Corynephorum*, o powierzchni około 5 ha, z dominacją szczotliczy siwej *Corynephorus canescens* i udziałem jasiońca piaskowego *Jasione montana* na luźnych piaskach w otoczeniu wilgotniejszych nieużytków. Występują tu stanowiska rzadkich gatunków roślin i ptaków, m.in. centuria zwyczajna *Centaureum erythraea*, kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*, chrobotki *Cladonia* sp. oraz lerkka *Lullula arborea*, świergotek polny *Anthus campestris*. Wymaga regularnego odkraczania i raz na kilka lat bronowania i kultywatorowania (Bobrowicz i Konieczny, 2004; *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica*, 2012).

Proponowany użytek ekologiczny „Domanowicki Staw” – w gminie Trzebnica, 0,1 km na zachód od północnego krańca wsi Domanowice. Oczko wodne na skraju wsi, o powierzchni około 0,1 ha, położone w krajobrazie rolniczym. Znajdują się tu godowiska płazów: rzekotka drzewna *Hyla*

arborea, żaba wodna *Rana esculenta*. Obszar projektowanego użytku nadaje się do prowadzenia edukacji ekologicznej. Konieczne jest utrzymanie w czystości oczka wodnego ze stałym napełnieniem wodą (Bobrowicz i Konieczny, 2004; *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica*, 2012).

Proponowany użytek ekologiczny „Szczytkowicki Staw” – w gminie Trzebnica, w północnej części wsi Szczytkowice. Wiejskie oczko wodne o powierzchni około 0,2 ha. Znajdują się tu godowiska płazów: ropucha zielona *Bufo viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, żaba wodna *Rana esculenta*. Obszar projektowanego użytku nadaje się do prowadzenia edukacji ekologicznej. Konieczne jest utrzymanie w czystości oczka wodnego ze stałym napełnieniem wodą (Bobrowicz i Konieczny, 2004; *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica*, 2012).

IV.6. OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN

Na podstawie danych pochodzących z inwentaryzacji florystycznych terenu gmin leżących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa stwierdzono występowanie 58 gatunków roślin chronionych i zagrożonych w skali regionu. Spośród nich 22 są pod ochroną ścisłą, 24 - częściową, 11 z nich wpisanych jest do *Polskiej Czerwonej Księgi Roślin*, 24 znajdują się na *Czerwonej Liście Roślin i Grzybów Polski*, a 44 zagrożone są w skali Dolnego Śląska. Do najcenniejszych gatunków należą te związane z wodami stojącymi i płynącymi, z ich obrzeżami oraz siedliskami błotnymi, jak: grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, kotewka orzech wodny *Trapa natans*, kropidło piszczalkowate *Oenanthe fistulosa*, sit błotny *Juncus tenageia*, lindernia mułowa *Lindernia procumbens* czy salwinia pływająca *Salvinia natans*. Występują one głównie w obrębie rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Spośród gatunków leśnych najwięcej skupia się wokół Starego Stawu, gdzie występują na siedliskach łąkowych – kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis* i widłak goździsty *Lycopodium clavatum*, w miejscach piaszczystych – kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium* i centuria pospolita *Centaurium erythraea*, w podtopionych olsach – listera jajowata *Listera ovata*, a w rozlewiskach stawu – grzybienie białe *Nymphaea alba*, grzybienie północne *Nymphaea candida*, salwinia pływająca *Salvinia natans* oraz kotewka orzech wodny *Trapa natans*. Na uwagę zasługują stanowiska kruszczyka drobnolistnego *Epipactis microphylla*. Jedno z nich znajduje się w kompleksie leśnym przy drodze ze Żmigrodu do Radziądza oraz stanowiska wiciokrzewu pomorskiego *Lonicera periclymenum* zlokalizowane na północ od miejscowości Borki-Nowe Domy i na terenie zdewastowanego niemieckiego cmentarza w pobliżu Gruszczyki.

Fotografia. 11. Kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis* (fot. A. Wójcicka-Rosińska)

Fotografia. 12. Podkolan biały *Platanthera bifolia* (fot. A. Wójcicka-Rosińska)

Tabela 34. Wykaz zagrożonych i chronionych gatunków roślin naczyniowych i mszaków stwierdzonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny (prawo krajowe, N2000)	Polska Czerwona Księga	Polska Czerwona Lista	Zagrożone gatunki Dolnego Śląska	Adres leśny / Uwagi dot. występowania
1	Bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>	Ochrona częściowa	-	-	VU	Występuje na terenach podmokłych w obrębie torfowisk i borów bagiennych. Notowane z terenu gminy Milicz (Anioł-Kwiatkowska i in. 1992). Obr. 1: 123 h,j;124 p;125 k,p;192 h;199 j,l;225 a
2	Bielistka siwa (B. sina, B. blada)	<i>Leucobryum glaucum</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V (kod 1400)	-	-	-	Gatunek acydofilny, rosnący głównie w zbiorowiskach borowych z klasy <i>Vaccinio-Piceetea</i> . Rzadziej spotykana w lasach bukowych, mieszanych, olsach, na obrzeżach torfowisk i wrzosowiskach. Gatunek odnotowany w trakcie bieżącej taksacji. Obr. 1: 28 a,h;31 c,i-j;35 a-b,f;38 c,i;38A a;39 b,i-j;43 h;50 k;122 l-m;134 i;159 a;160 b;168 b-c,h;169 a,c;174 b,d;175 a;176 a-b,g-h;177 a-b,d;178 a-b;179 a;180 a;183 c;184 h;185 a;197 d;198 a-b;236 b-c;237 a Obr. 2: 3 g-h;4 g;14 a-c
3	Buławnik czerwony	<i>Cephalanthera rubra</i>	Ochrona ścisła	EN	E	EN	Gatunek widnych, żyznych lasów liściastych. Podawany dla doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
4	Buławnik mieczolistny	<i>Cephalanthera longifolia</i>	Ochrona ścisła	-	V	VU	Gatunek widnych, żyznych lasów liściastych. Podawany dla doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
5	Buławnik wielkokwiatowy	<i>Cephalanthera damasonium</i>	Ochrona ścisła	-	V	VU	Gatunek widnych, żyznych lasów liściastych. Podawany dla doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
6	Centuria pospolita	<i>Centaurium erythraea</i>	Ochrona częściowa	-	-	-	Gatunek łąk, pastwisk, ugorów i muraw. Znaleziony pod Koniówkiem (ugór), kilka stanowisk znajduje się nad brzegami Starego Stawu, na groblach Stawy Jeleniego oraz na południowo-wschodnim obrzeżu stawu Sieczkowskiego, a także na łąkach w dolinie Orlej i Dąbrocznej. Obr. 1: 249 b
7	Cibora brunatna	<i>Cyperus fuscus</i>	Niechroniona	-	-	NT	Porasta brzegi starorzeczy i jezior, obrzeża bagien. Występuje w rezerwacie Stawy Milickie i nad Baryczą. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny (prawo krajowe, N2000)	Polska Czerwona Księga	Polska Czerwona Lista	Zagrożone gatunki Dolnego Śląska	Adres leśny / Uwagi dot. występowania
8	Cis pospolity	<i>Taxus baccata</i>	Ochrona częściowa	VU	-	-	Stanowisko antropogeniczne w parku przypałacowym w Sułowie.
9	Czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i>	Ochrona częściowa	-	[V]	-	Rośnie w żyznych, wilgotnych i cienistych lasach liściastych, szczególnie buczynach. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
10	Długosz królewski	<i>Osmunda regalis</i>	Ochrona ścisła, nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1	-	V	EN	Rośnie w olsach, zaroślach wierzbowych, na torfowiskach, w podmokłych, cienistych lasach. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
11	Dzięgiel litwor nadbrzeżny	<i>Angelica archangelica subsp. litoralis</i>	Ochrona częściowa	-	-	-	Rośnie w zbiorowiskach ziołorośli nadrzecznych nad brzegami stawów. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
12	Fiołek mokradłowy	<i>Viola stagnina</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	-	E	VU	Występuje na mokrych łąkach, torfowiskach, aluwiach. Notowany z kompleksu Stawów Milickich. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
13	Gałuszka kulecznica	<i>Pilularia globulifera</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej, nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1	CR	E	RE	Porasta brzegi i dna zbiorników wodnych. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
14	Gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>	Ochrona częściowa	-	-	VU	Gatunek cienistych lasów liściastych. Stwierdzony między Domanowicami a Komorówkiem, gdzie rośnie w dąbrowie (Bobrowicz i Konieczny 2004). Obr. 1: 286 g
15	Grzybień białe	<i>Nymphaea alba</i>	Ochrona częściowa	-	-	LC	Występuje w starorzeczach, stawach, przybrzeżnych strefach jezior, w wodach wolno płynących kanałach i zakolach rzek. Stwierdzony w okolicach Niezgody, na rozlewiskach Starego Stawu, w okolicach Sułowa w Kanale Młyńskim oraz w kompleksie stawów w Rudzie Sułowskiej. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
16	Grzybień północne (G. zapoznane)	<i>Nymphaea candida</i>	Ochrona częściowa	VU	-	-	Rośnie na płytkich wodach o dnie zwykle torfowym lub piaszczysto-mulistym i mulistym. Stwierdzony w okolicach Niezgody, na rozlewiskach Starego Stawu. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny (prawo krajowe, N2000)	Polska Czerwona Księga	Polska Czerwona Lista	Zagrożone gatunki Dolnego Śląska	Adres leśny / Uwagi dot. występowania
17	Grzybieńczyk wodny	<i>Nymphoides peltata</i>	Ochrona ścisła	VU	[V]	EN	Zasiedla przeważnie ciepłe, eutroficzne zbiorniki wodne. Występuje w dolinie Baryczy w różnej wielkości stawach hodowlanych, m.in. w rezerwacie Stawy Milickie. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
18	Jezierza mniejsza	<i>Najas minor</i>	Ochrona ścisła	-	V	EN	Rośnie zanurzona na dnie wód, jezior i stawów na głębokości 4,5 m. Notowana z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
19	Kąkol polny	<i>Agrostemma githago</i>	Niechroniony	-	-	VU	Archeofit, występuje w uprawach żyta, na glebach piaszczystych i piaszczysto-gliniastych. Notowany z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
20	Kocanki piaskowe	<i>Helichrysum arenarium</i>	Ochrona częściowa	-	-	-	Gatunek muraw piaszkowych i przydroży. Występuje w północnej części gminy Trzebnica, najobficiej pod Komorowem (Bobrowicz i Konieczny 2004). Stwierdzone przy północno-wschodnim brzegu Starego Stawu, na północno-zachód od Chodlewa, na terenie dawnej stacji kolejki wąskotorowej w Gruszczy, na poboczu drogi leśnej z Łąk do Sułowa (Aniol-Kwiatkowska i in. 1992). Obr. 1: 47 a;68 b;87 f,j;140 j;250 c
21	Kosaciec syberyjski	<i>Iris sibirica</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	-	V	VU	Występuje na torfowiskach niskich i na wilgotnych łąkach trzęślicowych. Notowany z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
22	Kotewka orzech wodny	<i>Trapa natans</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej; nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1	CR	E	EN	Występuje w naturalnych, eutroficznych zbiornikach wodnych. Notowana z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
23	Kropidło piszczalkowate	<i>Oenanthe fistulosa</i>	Niechronione	-	-	EN	Rośnie nad brzegami rzek, rowów i na mokradłach. Notowane z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
24	Kruszczyk drobnolistny	<i>Epipactis microphylla</i>	Ochrona ścisła	EN	V	-	Występuje w żyznych, cienistych lasach i zaroślach liściastych. Stwierdzony w kompleksie leśnym przy drodze ze Żmigrodu do Radziądza (Koła 1991). Obr. 2: 210 a-b;216 a-b

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny (prawo krajowe, N2000)	Polska Czerwona Księga	Polska Czerwona Lista	Zagrożone gatunki Dolnego Śląska	Adres leśny / Uwagi dot. występowania
25	Kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>	Ochrona częściowa	-	-	-	Rośnie w żyznych lasach liściastych, także na ich obrzeżach i na śródleśnych przydrożach, w lasach na siedliskach kwaśnych i ubogich, w zaroślach, na łąkach i wydmach. Notowany także na stanowiskach silnie przekształconych antropogenicznie. Występuje nielicznie pod Koniówkiem (Bobrowicz i Konieczny 2004), na północny-zachód od Niezgody, przy szosie do Czarnego Lasu, oraz na południowy zachód od Radziądza (Koła 1991). Obr. 1: 236 b,d;250 l Obr. 2: 46 n;147 a;200 c;201 a;205 c;211 a;319 h;332 d
26	Krwawnik pannoński	<i>Achillea pannonica</i>	Niechroniony	-	-	NT	Gatunek suchych muraw i przydroży. Znaleziony pod Domanowicami (1997). Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
27	Kukułka krwista	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Ochrona częściowa	-	-	CR	Występuje na wilgotnych łąkach i torfowiskach. Notowana z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
28	Kukułka szerokolistna	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Ochrona częściowa	-	-	NT	Rośnie na wilgotnych glebach torfowych, głównie na wilgotnych łąkach. Stwierdzona na podmokłych łąkach wokół Starego Stawu (Berdowski i Panek 1993). Obr. 1: 249 c
29	Lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>	Ochrona ścisła	-	-	LC	Spotykana w rzadkich, widnych lasach, zaroślach, zrębach, rzadziej wśród ziołorośli. Notowana z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
30	Lindernia mułowa	<i>Lindernia procumbens</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej; nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1	CR	V	VU	Pojawia się w miejscach okresowo zalewanych, na brzegach rzek, starorzeczy, obecnie głównie na dnach wysychających stawów. Notowana z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
31	Listera jajowata	<i>Listera ovata</i>	Ochrona częściowa	-	-	-	Gatunek wilgotnych lasów i zarośli. Stwierdzona na północnym brzegu Starego Stawu, na północ od Niezgody przy szosie do Wilkowa (Koła 1991), 2 stanowiska w okolicy Rudy Sułowskiej (Anioł-Kwiatkowska i in. 1992). Obr. 1: 40 o-p Obr. 2: 34 n-o;45 j

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny (prawo krajowe, N2000)	Polska Czerwona Księga	Polska Czerwona Lista	Zagrożone gatunki Dolnego Śląska	Adres leśny / Uwagi dot. występowania
32	Listera sercowata	<i>Listera cordata</i>	Ochrona ścisła	-	[V]	EN	Cieniste lasy, szczególnie iglaste. Notowana z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
33	Namulnik brzegowy	<i>Limosella aquatica</i>	Niechroniony	-	-	NT	Jest gatunkiem związanym ściśle ze zbiornikami namuliskowymi. Notowany na brzegach kanałów w rezerwacie „Olszyny Niezgodzkie”, na obrzeżach stawów w rezerwacie „Stawy Milickie”. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
34	Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>	Ochrona częściowa	-	-	-	Gatunek świetlistych lasów, rośnie na porębach leśnych, na obrzeżach lasów. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
35	Nasieźrzał pospolity	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	-	V	VU	Występuje na wilgotnych, śródleśnych polanach i wilgotnych łąkach. Gatunek charakterystyczny dla łąk trzęślicowych ze związku <i>Molinion caeruleae</i> . Stwierdzony przy północno-zachodnim brzegu Starego Stawu. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
36	Orlik pospolity	<i>Aquilegia vulgaris</i>	Ochrona częściowa	-	-	VU	Preferuje widne lasy liściaste i niezbyt wilgotne zarośla. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
37	Paprotnik kolczysty	<i>Polystichum aculeatum</i>	Ochrona ścisła	-	[V]	VU	Rośnie w półcienistych wąwozach, często skalistych, przeważnie w buczynach. Gatunek charakterystyczny dla jaworzyn ze związku <i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i> . Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
38	Pełnik europejski	<i>Trollius europeus</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	-	-	VU	Preferuje łąki bagienne, torfowiska, lasy bagienne, brzegi potoków, ziołorośla. Notowany z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
39	Podejrzon marunowy	<i>Botrychium matricariifolium</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	CR	E	CR	Gatunek widnych lasów, występuje najczęściej w bliźniczyzkach, murawach i na polanach. Znaleziony ostatnio pod Komorówkiem (Bobrowicz i Konieczny 2004). Obr. 1: 288 j
40	Podkolan biały	<i>Platanthera bifolia</i>	Ochrona częściowa	-	-	LC	Gatunek świetlistych lasów i zarośli, występuje na polanach i porębach. Stwierdzony między Domanowicami a Komorówkiem (Bobrowicz i Konieczny 2004), gdzie rośnie w kwaśnej dąbrowie oraz na północ od wsi Borek, na skraju lasu i łąk w dolinie Orlej (Koła 1991). Obr. 1: 234 f-g; 286 g

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny (prawo krajowe, N2000)	Polska Czerwona Księga	Polska Czerwona Lista	Zagrożone gatunki Dolnego Śląska	Adres leśny / Uwagi dot. występowania
41	Różanecznik żółty	<i>Rhododendron luteum</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej; nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1 DS – zał. II i IV (kod: 4093)	CR	E	-	Stanowisko antropogeniczne. Gatunek subkontynentalny, umiarkowanie światłoządny. Preferuje gleby świeże, mezotroficzne, lekko kwaśne. Jest znany tylko z jednego stanowiska, uznanego za naturalne. Obr. 1: 199 i, k
42	Rutewka żółta	<i>Thalictrum flavum</i>	Niechroniona	-	-	NT	Rośnie na torfowiskach, wilgotnych łąkach, brzegach wód. gatunek charakterystyczny dla związku <i>Filipendulion</i> . Występuje w kompleksie stawów milickich. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
43	Salwinia pływająca	<i>Salvinia natans</i>	Ochrona ścisła	-	V	VU	Występuje głównie w wodach stojących - w starorzeczach, stawach, rowach, wchodząc w skład zbiorowisk pleustonowych. Stwierdzona w rowach i rozlewiskach Starego Stawu, na całej długości kanału Sowina przecinającego łąki ciągnące się wzdłuż Baryczy od Osieka do Żmigrodu, oraz w kompleksach stawów Radziądz i Ruda Sułowska. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
44	Sit błotny	<i>Juncus tenageia</i>	Niechroniony	-	R	EN	Rośnie na mulistych brzegach wód. Występuje w kompleksie stawów milickich. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
45	Sitniczka szczecinowata	<i>Isolepis setacea</i>	Niechroniona	-	-	LC	Występuje w miejscach zalewanych i na wilgotnych ugorach. Notowana z obszaru doliny Baryczy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
46	Śniedek baldaszkowaty	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	Niechroniony	-	-	LC	Gatunek suchych muraw i przydroży. Znaleziony na przydrożu pod Szczytkowicami oraz na poboczu drogi polnej na południowy zachód od Piotrkosic. Obr. 1: 68 b
47	Śnieżyca wiosenna	<i>Leucoium vernum</i>	Ochrona częściowa	-	V	NT	Występuje w lasach łęgowych oraz na kwaśnych i wilgotnych łąkach. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
48	Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V (kod: 1866)	-	-	NT	Występuje w rozproszeniu w wilgotnych lasach łęgowych i grądach. Obr. 2: 139 d

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny (prawo krajowe, N2000)	Polska Czerwona Księga	Polska Czerwona Lista	Zagrożone gatunki Dolnego Śląska	Adres leśny / Uwagi dot. występowania
49	Turzyca ciborowata	<i>Carex bohemica</i>	Niechroniona	-	V	NT	Występuje w podsychających, wilgotnych miejscach. Obserwowana na dnie spuszczonej stawów w kompleksie stawów milickich. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
50	Wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>	Ochrona częściowa	-	-	-	Występuje w cienistych lasach liściastych i mieszanych oraz zaroślach. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
51	Wiciokrzew pomorski	<i>Lonicera periclymenum</i>	Ochrona częściowa	-	-	-	Gatunek podszytowy świetlistych lasów i zarośli. Rośnie na terenie zdewastowanego niemieckiego cmentarza w pobliżu Gruszczy, przy drodze do Książęcej Wsi (Anioł-Kwiatkowska i in. 1992) oraz na północ od wsi Borek, przy drodze do Czarnego Lasu (Koła 1991). Obr. 1: 140 k,n Obr. 2: 147 a;163 d;180 i;188 a;189 b;190 a-c;191 a;192 a,g;193 d
52	Widlicz cyprysowy	<i>Diphasiastrum tristachyum</i>	Ochrona ścisła DS – zał. V (kod 5187)	EN	V	CR	Występuje na wrzosowiskach i w widnych borach sosnowych. Gatunek charakterystyczny rzędu <i>Calluno-Ulicetalia</i> . Występuje w rozległym kompleksie borów na północ od Koniówka (Bobrowicz i Konieczny 2004). Obr. 1: 164 d;176 b,g;177 d;237 a
53	Widlicz spłaszczony	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V (kod 5184)	-	-	VU	Obr. 1: 171 f
54	Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V (kod 5105)	-	-	VU	Porasta torfowiska, wrzosowiska, widne suche bory i lasy mieszane. Gatunek charakterystyczny klasy <i>Nardo-Callunetea</i> . Występuje w rozległym kompleksie borów na północ od Koniówka (Bobrowicz i Konieczny 2004), na zachodnim brzegu Starego Stawu, w lesie między stawem Mewa Mała i stawem Grabówka Duża, w kompleksie leśnym na północny zachód od Brzeziny Sułowskiej oraz przy zachodniej granicy śródleśnej polany położonej na zachód od Gruszczy (Anioł-Kwiatkowska i in. 1992, PO Stawy Milickie 2014). Obr. 1: 12 j,l;23 b;28 g;34 b,h;44 d-f;126 b,d;150 a;172 a;176 g;177 d;199 a;201 i;236 a;237 a Obr. 2: 43 o

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny (prawo krajowe, N2000)	Polska Czerwona Księga	Polska Czerwona Lista	Zagrożone gatunki Dolnego Śląska	Adres leśny / Uwagi dot. występowania
55	Widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V (kod 5104)	-	-	VU	Występuje w borach jodłowych i sosnowych, a także bagiennych borach brzoźowo-sosnowych i brzoźowo-świerkowych. Gatunek charakterystyczny rzędu <i>Piceetalia abietis</i> i regionalnie zespołu <i>Abietetum polonicum</i> i <i>Vaccinio-uliginosi-Betuletum pubescentis</i> . Gatunek stwierdzony w kompleksie leśnym przy zachodnim brzegu stawu Mewa Duża w trakcie bieżącej taksacji. Obr. 1: 15 a;34 h;220 f
56	Wolfia bezkorzeniowa	<i>Wolffia arrhiza</i>	Niechroniona	-	-	LC	Występuje, zwykle masowo, w wodach słodkich, często w niewielkich zbiornikach wodnych, takich jak starorzecza, kanały, stawy. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
57	Wrzosiec bagienny	<i>Erica tetralix</i>	Ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej; nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1	-	[V]	VU	Gatunek charakterystyczny mokrych wrzosowisk z rzędu <i>Sphagno-Ericetalia</i> . Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.
58	Zamokrzyca ryżowa	<i>Leersia oryzoides</i>	Niechroniona	-	-	VU	Występuje w ciepłych, płytkich wodach i mokradłach mezotroficznych, użyźnianych okresowym zalewem z namułami. Notowana ze stawów koło Radziądza. Brak informacji o występowaniu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród.

Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1409). Kategorie zagrożenia wg **Polskiej Czerwonej Księgi Roślin** (Kaźmierczakowa i in. 2001): CR – gatunki krytycznie zagrożone, EN – gatunki zagrożone, VU – gatunki narażone. Kategorie zagrożenia wg **Czerwonej Listy Roślin i Grzybów Polski** (Zarzycki i in. 2006): E – gatunki wymierające, krytycznie zagrożone, V – gatunki narażone, [V] – gatunki narażone na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania, R – gatunki rzadkie, potencjalnie zagrożone wymarciem. Kategorie zagrożenia wg **Czerwonej listy roślin naczyniowych Dolnego Śląska** (Kački i in. 2003): RE - gatunki wymarłe w regionie, CR - gatunki krytycznie zagrożone, EN - gatunki wymierające, VU - gatunki narażone, NT - gatunki bliskie zagrożenia, LC - gatunki słabo zagrożone.

Tabela 35. Zestawienie chronionych i zagrożonych gatunków roślin i grzybów oraz przewidywany na nie wpływ zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Żmigród

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
Część I: Gatunki roślin i grzybów, dla których nie przewiduje się wpływu zapisów projektu pul				
Bagno zwyczajne	3,14 (2)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Bielistka siwa	30 (11)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Kocanki piaskowe	2,58 (2)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Kruszczyk drobnolistny	0,41 (1)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Kruszczyk szerokolistny	1,27 (2)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Kukułka szerokolistna	6,22 (1)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Listera jajowata	3,01 (3)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Śnieżyczka przebiśnieg	8,96 (1)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
Wiciokrzew pomorski	2,21 (3)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Widłak goździsty	18,97 (5)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Widłak jałowcowaty	1,35 (1)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Chrobotek reniferowy	6,36 (3)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Płucnica islandzka	18,74 (4)	Brak wskazań	Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku.	
Część II: Gatunki roślin i grzybów, dla których nie przewiduje się istotnego wpływu zapisów projektu pul ze względu na liczebność populacji i/lub zdolności regeneracyjne gatunku, rodzaj planowanego zabiegu w miejscu występowania gatunku lub specyfikę siedliska gatunku				
Stanowiska gatunków w tej grupie, dla których nie przewidziano wskazań gospodarczych umieszczono w I części tabeli.				
Bagno zwyczajne	3,77 (1)	Odnowienia	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania populacji gatunku w nadleśnictwie z uwagi na jego wysoką liczebność i duże zdolności regeneracyjne.	Brak
	5,72 (1)	Pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	18,45 (3)	Trzebież późna		
Bielistka siwa	35,2 (9)	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania	Brak

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
	151,76 (34)	Trzebież późna	populacji gatunku w nadleśnictwie z uwagi na jego wysoką liczebność i duże zdolności regeneracyjne.	
	4,19 (1)	Rębnia zupełna		
Centuria pospolita	1,36 (1)	Trzebież późna	Zabieg nie będzie wykonywany na powierzchni siedliska gatunku, tylko w obrębie sąsiadującego z nim drzewostanu. W tej sytuacji wpływ zapisów projektu pul neutralny.	Brak
Kocanki piaskowe	0,66 (1)	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Zabieg nie będzie wykonywany na powierzchni siedliska gatunku, tylko w obrębie sąsiadującego z nim drzewostanu. W tej sytuacji wpływ zapisów projektu pul neutralny.	Brak
	1,57 (1)	Pielęgnacje upraw		
	4,19 (1)	Rębnia zupełna		
	1,96 (1)	Trzebież późna		
Śniedek baldaszkowaty	1,96 (1)	Trzebież późna	Zabieg nie będzie wykonywany na powierzchni siedliska gatunku, tylko w obrębie sąsiadującego z nim drzewostanu. W tej sytuacji wpływ zapisów projektu pul neutralny.	Brak
Wiciokrzew pomorski	1,84 (1)	Odnowienia	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, krótkotwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania populacji gatunku w nadleśnictwie z uwagi na jego wysoką liczebność i duże zdolności regeneracyjne.	Brak
Widłak goździsty	3,27 (1)	Odnowienia	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, krótkotwale	Brak

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
	3,05 (2)	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania populacji gatunku w nadleśnictwie z uwagi na jego wysoką liczebność i duże zdolności regeneracyjne.	
Podgrzybek tęgoskórowy	7,33 (1)	Trzebież późna	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania populacji gatunku w nadleśnictwie z uwagi na jego duże zdolności regeneracyjne.	Brak
Chrobotek reniferowy	19,56 (6)	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania populacji gatunku w nadleśnictwie z uwagi na jego wysoką liczebność i duże zdolności regeneracyjne.	Brak
	2,34 (1)	Pielęgnacje upraw		
	2,0 (1)	Rębnia zupełna		
	4,7 (1)	Rębnie złożone		
	89,73 (20)	Trzebież późna		
Płucnica islandzka	27,91 (8)	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania populacji gatunku w nadleśnictwie z uwagi na jego wysoką liczebność i duże zdolności regeneracyjne.	Brak
	7,36 (3)	Pielęgnacje upraw		
	25,89 (2)	Rębnia zupełna		
	2,12 (1)	Rębnie złożone		
	141,48 (27)	Trzebież późna		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydziałów ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
Część III: Gatunki roślin, dla których przewiduje się potencjalne wystąpienie negatywnego wpływu zapisów projektu pul, wymagające stosowania działań minimalizujących ten wpływ				
Stanowiska gatunków w tej grupie, dla których nie przewidziano wskazań gospodarczych lub zaprojektowano wskazania gospodarcze, dla których nie przewiduje się negatywnego wpływu na te gatunki umieszczono w I i II części tabeli. Poniżej pozostałe ich stanowiska wymagające stosowania działań minimalizujących potencjalnie negatywny wpływ zapisanych w projekcie pul zabiegów.				
Bagno zwyczajne	2,75 (1)	Rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W drzewostanach, gdzie w mozaice występują fragmenty borów bagiennych z dużymi skupiskami bagna zwyczajnego zaleca się w miarę możliwości ich ochronę i zachowanie odpowiedniej odległości od tego typu miejsc w czasie realizacji prac na pozostałej powierzchni wydzielenia (dotyczy wydz. leśn. z planowaną rębnią zupełną: 124p, 125p – obręb Sułów).
	10,7 (1)	Rębnia zupełna		
Gnieźnik leśny	3,18 (1)	Rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	Planowany zabieg w wydz. leśn.: 286 g obręb Sułów wykonać poza okresem wegetacyjnym.
Kruszczyk drobnolistny	3,62 (1)	Rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	Planowane zabiegi w wydz. leśn.: 216 b obręb Żmigród (rębnie złożone) oraz 210 b, 216 a – obręb Żmigród (trzebież późna) wykonać poza okresem wegetacyjnym.
	2,04 (2)	Trzebież późna		
Kruszczyk szerokolistny	26,34 (4)	Trzebież późna	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	1. Planowane zabiegi w wydz. leśn.: 46 n, 200 c, 211 a, 332 d - obręb Żmigród (rębnie złożone) oraz 236 b – obręb Sułów, 147 a, 201 a, 319 h – obręb Żmigród (trzebież późna) wykonać poza okresem wegetacyjnym. 2. W czasie realizacji zabiegów w obrębie upraw W wydz. leśn. 236 d – obręb Sułów w miarę technicznych możliwości chronić widoczne
	20,54 (4)	Rębnie złożone		
	0,96 (1)	Pielęgnacje upraw		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
				stanowiska gatunku.
Listera jajowata	6,32 (2)	Rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	Planowany zabieg w wydz. leśn.: 40 o obręb Sułów oraz 45 j obręb Żmigród wykonać poza okresem wegetacyjnym.
Podejrzon marunowy	1,83 (1)	Rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	Planowany zabieg w wydz. leśn.: 288 j obręb Sułów wykonać poza okresem wegetacyjnym.
Podkolan biały	1,5 (1)	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	Planowane zabiegi w wydz. leśn.: 234 f obręb Sułów (czyszczenia późne), 234 g obręb Sułów (trzebież późna) oraz 286 g obręb Sułów (rębnia IIIAU) wykonać poza okresem wegetacyjnym.
	2,01 (1)	Trzebież późna		
	3,18 (1)	Rębnie złożone		
Wiciokrzew pomorski	0,63 (1)	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W czasie realizacji planowanych zabiegów w wydz. leśn.: 140 n obręb Sułów oraz 147a, 188a, 189b, 190a, b, c, 191a, 192g, 163d obręb Żmigród pozostawiać na powierzchni wydzialeń egzemplarze drzew ze wskazanym gatunkiem.
	39,77 (8)	Trzebież późna		
	5,84 (1)	Rębnie złożone		
Widlicz cyprysowy	11,1 (1)	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 237a, 164d, 176b, g, 177d obręb Sułów chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.
	11,94 (4)	Trzebież późna		
Widlicz spłaszczony	2,33 (1)	Trzebież późna	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 171f obręb Sułów chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
Widłak goździsty	37,5 (7)	Trzebież późna	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W czasie realizacji planowanych zabiegów w wydz. leśn.: 12j, 126d, 150a, 172a, 176g, 177d – obręb Sułów oraz 43o obręb Żmigród (trzebież późna), a także wydz. leśn.: 23b, 126b, 201i obręb Sułów (rębnia złożona) chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem. W miejscach planowanej rębni zupełnej (wydz. leśn. 236a obręb Sułów) w miejscach występowania gatunku pozostawiać fragmenty starodrzewia w postaci biogrup.
	11,42 (3)	Rębnie złożone		
	0,97 (1)	Rębnia zupełna		
Widłak jałowcowaty	20,33 (2)	Rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 15 a, 220 f – obręb Sułów chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.
Siedziuń sosnowy	7,48 (2)	Rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 156 b, g – obręb Żmigród chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.

Uwaga! W przypadku rozpoznania chronionego gatunku rośliny w miejscach nieujętych w powyższej tabeli należy postępować zgodnie z wytycznymi co do działań minimalizujących potencjalnie negatywne oddziaływanie zabiegów gospodarczych zawartymi w tej tabeli oraz w *Programie ochrony przyrody*.

IV.7. OCHRONA GATUNKOWA GRZYBÓW

Dane na temat występowania zagrożonych i chronionych gatunków grzybów na terenie nadleśnictwa są bardzo ubogie. Zanotowano tu występowanie płucnicy islandzkiej *Cetraria islandica*, porastającej piaszczyste gleby w widnych borach sosnowych i na wrzosowiskach oraz chrobotków *Cladonia* sp., a także borowika pasożytniczego *Boletus parasiticus* i szmaciaka gałęzistego *Sparassis crispa*.

Tabela 36. Wykaz zagrożonych i chronionych gatunków grzybów wielkoowocnikowych i porostów stwierdzonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochronny	Czerwona Lista Roślin i Grzybów	Adres leśny / Uwagi dot. występowania
Grzyby wielkoowocnikowe					
1	Podgrzybek tęgoskórowy (Borowik pasożytniczy)	<i>Xerocomus (Boletus) parasiticus</i>	Ochrona częściowa	R	Obr. 1: 36 b
2	Siedziun sosnowy (Szmaciak gałęzisty)	<i>Sparassis crispa</i>	Niechroniony	R	Obr. 2: 156 b,g
Porosty					
3	Chrobotek reniferowy	<i>Cladonia rangiferina</i>	Ochrona częściowa DS – zał. V (kod 1378)	-	Naziemny porost, rosnący w skupionych murawkach. Obr. 1: 15 b,f;27 c;43 h-i;45 g,k;47a;48 f;137 h;138 c,g;139 f;146 a-b;174 b,d,g;175 a-b;176 b,d,g;220 a-b;236 b;241 b Obr. 2: 15 a-b;16 b;23 d-f
4	Chrobotki - rodzaj	<i>Cladonia</i> sp.	Niektóre gatunki podlegają ochronie ścisłej lub częściowej DS – zał. V (kod 1378)	-	Występowanie gatunków z rodzaju <i>Cladonia</i> na gruntach nadleśnictwa jest bardzo częste, jednak bardzo rzadko wskazują one na obecność siedliska przyrodniczego, dla którego są charakterystyczne tj. boru chrobotkowego.
5	Płucnica islandzka	<i>Cetraria islandica</i>	Ochrona częściowa	VU	Rośnie w widnych lasach sosnowych i na wrzosowiskach. Stwierdzona na północ od wsi Borek, przy szosie do Czarnego Lasu, w borach sosnowych w okolicach Gruszczyki oraz na zachodnim brzegu stawu Mewa Duża. Obr. 1: 29 h;69 m;92 d-f,i;93 b-c;94 f-i;95 f-i;117 d,h,l;122 h;138 g;139 b;144 h;146 a,d;147 a;164 b-c;165 a;169 c,g;170 c,f,g;171 f;172 d-f;175 b;176 a;178 a;179 f;208 i;236 b Obr. 2: 15 a;16 b;135 g

Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1408). Kategoria zagrożenia dla porostów wg **Czerwonej Listy Roślin i Grzybów Polski** (Zarzycki i in. 2006): R - gatunek potencjalnie zagrożony z powodu ograniczonego zasięgu geograficznego i małych obszarów siedliskowych, VU – gatunki narażone.

IV.8. OCHRONA GATUNKOWA ZWIERZĄT

IV.8.1. SSAKI

Na podstawie danych zawartych w inwentaryzacjach faunistycznych gmin położnych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa stwierdzono występowanie na tym terenie 21 chronionych gatunków ssaków. Najcenniejsze spośród nich stanowią przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.

Tabela 37. Wykaz chronionych gatunków ssaków w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obwód, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Nietoperze <i>Chiroptera</i>				
1	Borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek związany z obszarami leśnymi. Zasiedla szczeliny w drzewach, dziuple i skrzynki lęgowe dla ptaków. Notowany z terenu gminy Milicz oraz Trzebnica. Związany zwłaszcza z lasami liściastymi.
2	Gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek związany z terenami zabudowanymi. Latem kolonie rozrodcze spotykane są w budynkach (głównie na strychach), w dziuplach drzew oraz skrzynkach dla ptaków i nietoperzy. Notowany z terenu gminy Milicz oraz Żmigród. Żeruje na terenach leśnych.
3	Gacek szary <i>Plecotus austriacus</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek ściśle związany z obszarami zabudowanymi. Zimuje głównie w małych piwnicach przydomowych, sporadycznie w fortyfikacjach i jaskiniach. Notowany z terenu gminy Milicz. Unika zwartych kompleksów leśnych.
4	Karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek synantropijny, poluje głównie nad wodami, ale też w osiedlach i terenach otwartych. Samice tworzą kolonie letnie liczące do 50-500 osobników pod okapami, w szczelinach murów, lub belek nośnych, w pustych drzewach lub pod korą; zimują w zakamarkach budynków, na wieżach, za obrazami w kościołach. Notowany z terenu gminy Milicz oraz Trzebnica.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
5	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – NT	Zgodnie z danymi inwentaryzacji LP z 2007 roku gatunek odnotowano na gruntach nadleśnictwa: Obr. 2: 208 c	Przedmiot ochrony obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Gatunek w dużym stopniu leśny, o osiadłym trybie życia. Hibernuje w podziemiach. Latem jako schronień używa zwykle szczelin za drewnianymi okiennicami oraz szczelin na strychach i konstrukcjach betonowych lub murowanych. Za letnie kryjówki służą mu również drewniane budynki, dziuple, szczeliny za odstającą korą drzew i skrzynki dla nietoperzy.
6	Mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek synantropijny. Jego kryjówkami letnimi są niemal wyłącznie budynki, gdzie kryje się na strychach, w szczelinach dachów i ścian. Zimuje głównie w nadziemnych częściach budynków (strychy, przewody wentylacyjne), rzadko w piwnicach i fortyfikacjach. W kościele w Barkowie stwierdzono jesienną kwaterę gatunku.
7	Nocek Brandta <i>Myotis brandtii</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje zalesione tereny nizinne. Jego letnimi kryjówkami są głównie budynki i skrzynki dla nietoperzy (zwłaszcza płaskie, o wąskim, szczelinowym otworze), niekiedy również dziuple drzew. W budynkach spotykany zarówno w szczelinach dachu i ścian, jak i za okiennicami. Zimą spotykany jest w podziemiach, zarówno naturalnych, jak i sztucznych. Razem z nockiem wąsatkiem tworzy trudną do odróżnienia parę gatunków.
8	Nocek duży <i>Myotis myotis</i> kod: 1324	PL – ochrona ścisła DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Zgodnie z danymi inwentaryzacji LP z 2007 roku gatunek odnotowano na gruntach nadleśnictwa: Obr. 1: 88 c	Przedmiot ochrony obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Zamieszkuje głównie w osiedlach ludzkich, latem kryjąc się na dużych strychach, wieżach kościelnych i w innych budowlach. Zimuje w piwnicach, fortyfikacjach, opuszczonych kopalniach, w jaskiniach. Notowany z terenu gminy Milicz oraz Żmigród. Związany z terenami leśnymi, gdzie zlokalizowane są jego żerowiska.
9	Nocek Natterera <i>Myotis nattereri</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje tereny zalesione i mozaikę polno-leśną. Jego letnimi kryjówkami najczęściej są dziuple i skrzynki. Zimuje w wilgotnych, umiarkowanie ciepłych podziemiach - jaskiniach, fortyfikacjach, starych kopalniach, piwnicach i studniach. Notowany z terenu gminy Trzebnica. Żeruje w pobliżu koron drzew lub krzewów.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
10	Nocek rudy <i>Myotis daubentonii</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje okolice obfitujące w wody płynące i stojące, zarówno w krajobrazie zalesionym, jak i otwartym. Latem zamieszkują głównie dziuple drzew, zimą hibernuje w kryjówkach podziemnych - jaskiniach, starych kopalniach, fortyfikacjach, piwnicach i studniach, wybierając w nich miejsca chłodne (3-6 °C) i wilgotne. Notowany z terenu gminy Milicz, Trzebnica i Żmigród. Związany z wodami otwartymi, gdzie żeruje na owadach, których rozwój larwalny przebiega w wodzie.
11	Nocek wąsatek <i>Myotis mystacinus</i>	PL – ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Częstszy na terenach wyżynnych i górskich, niż na nizinach, głównie siedliska synantropijne. Jego letnimi kryjówkami są głównie budynki, niekiedy również dziuple. Zimą spotykany jest w podziemiach, zarówno naturalnych (jaskinie), jak i sztucznych (sztolnie, fortyfikacje). Notowany z terenu gminy Milicz. Gatunek eurytopowy.
Gryzonie Rodentia				
12	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> kod: 1337	PL – ochrona częściowa DS – zał. II, IV, V KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Zgodnie z danymi inwentaryzacji LP z 2007 roku oraz danymi z planu ochrony rezerwatu Stawy Milickie z 2014 roku gatunek odnotowano na gruntach nadleśnictwa: Obr. 1: 38 a; 44 d; 53 d; 70 a Obr. 2: 49 c; 59 b; 103 s; 105 j; 109 g; 110 d,k; 115 k; 116 a; 126 c; 233 b; 332 g	Przedmiot ochrony obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Gatunek ziemnowodny ściśle związany z wszelkiego typu ciekami i zbiornikami. Zasiedla zarówno duże rzeki i jeziora jak i niewielkie źródła i potoki i strumienie, stawy czy starorzecza. Preferuje biotopy naturalne z dobrze zachowaną zwartą roślinnością nadbrzeżną zapewniającą odpowiednią bazę pokarmową.
13	Wiewiórka pospolita <i>Sciurus vulgaris</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Spotykana w większych kompleksach leśnych w północnej części gminy Trzebnica. Występuje często w parkach, zadrzewieniach śródpolnych i sadach w dolinie Baryczy. Preferuje drzewostany liściaste w starszych klasach wiekowych (powyżej 70 - 80 lat).
Drapieżne Carnivora				
14	Gronostaj <i>Mustela erminea</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Zamieszkuje skraje lasów, zarośla, również doliny rzeczne i groble stawowe. Preferuje doliny rzeczne. Występuje rzadko i nielicznie.
15	Łasica <i>Mustela nivalis</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Spotykana na brzegach lasów, w zaroślach, na miedzach i łąkach. Występuje także w osiedlach ludzkich. Występuje powszechnie w krajobrazie rolniczym.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
16	Wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355	PL – ochrona częściowa DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – NT	Zgodnie z danymi inwentaryzacji LP z 2007 roku gatunek odnotowano na gruntach nadleśnictwa: Obr. 1: 66 b Obr. 2: 43 f; 56 a; 89 f; 91 k; 99 d; 114 d; 115 f; 169 a; 200 j; 207 f; 234 c; 344 b	Przedmiot ochrony obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Zamieszkuje zadrzewione i zakrzewione brzegi stawów i rzek. Spotykana w obrębie stawów sołectw Grabówka, Radziądz i Ruda Sułowska. Obserwowana również na terenie leśnictw Wilkowo, Niezgodą oraz Borek. Stwierdzona także na rzece Orla oraz kanałach Książęcym i Kokot.
Owadożerne <i>Insectivora</i>				
17	Jeż wschodni <i>Erinaceus concolor</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Spotykany w różnych biotopach, w pobliżu siedzib ludzkich, ogrodach, sadach, parkach, brzegach lasów z gęstym podszytem, na groblach stawów.
18	Kret europejski <i>Talpa europaea</i>	PL – ochrona częściowa, osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Zamieszkuje ogrody, sady, łąki, pola, skraje lasów liściastych, groble.
19	Ryjówka aksamitna <i>Sorex araneus</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Zamieszkuje lasy, zarośla wśród łąk i pól, obrzeża stawów i groble.
20	Rzęsorek rzeczek <i>Neomys fodiens</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Związany ściśle ze zbiornikami wodnymi. Wstępuje na obrzeżach stawów i groblach, rowach, kanałach, podmokłych łąkach z drzewami i krzewami oraz w olsach.
21	Zębiełek karliczek <i>Crocidura suaveolens</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje tereny otwarte i częściowo pokryte krzewami i luźnymi zadrzewieniami. Gatunek w dużej mierze synantropijny, występuje w sąsiedztwie osiedli ludzkich. Rzadki.

PL – Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). **PCzL / PCzK** – Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) / Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce (Głowaciński, 2001). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: DD - gatunki o danych niepełnych. **DS** – Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. **KB** – Konwencja Berneńska – Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). **Czerwona Lista IUCN** – IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2. Stosowane skróty kategorii zagrożenia: NT – gatunki bliskie zagrożenia, LC – gatunki najmniejszej troski.

IV.8.2. PTAKI

Pod względem ornitofauny obszar Nadleśnictwa Żmigród wraz z sąsiednim Nadleśnictwem Milicz, należy do najciekawszych w skali województwa. Istniejący tu rezerwat przyrody „Stawy Milickie” należy do najwartościowszych nie tylko w skali kraju, ale i Europy. Jest to miejsce łągów znacznej liczby zagrożonych gatunków. Ponadto stanowi niezwykle cenny obszar, na którym migrujące jesienią i wiosną ptaki mogą odpocząć i zebrać siły do dalszej wędrówki. Okoliczne drzewostany są bezpiecznym miejscem łągowym dla takich gatunków jak: bielik czy bocian czarny. Łącznie w zasięgu

nadleśnictwa stwierdzono występowanie 53 gatunków terenów otwartych, 57 gatunków terenów wodnych i wodno-błotnych, 62 gatunki leśne oraz strefy ekotonowej lasu.

Tabela 38. Wykaz gatunków ptaków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród oraz pozostałym obszarze nadleśnictwa

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Ptaki terenów otwartych, śródpolnych zadrzewień i osiedli ludzkich				
1	Bażant <i>Phasianus colchicus</i>	PL – łowny DP – zał. IIA i IIIA KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Agrocenozy z zakrzewionymi miedzami i zadrzewieniami śródpolnymi, obrzeża miast, np. ugory, ogrody działkowe.
2	Białorzzytka <i>Oenanthe oenanthe</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Notowana w okolicach Komorówka. Tereny ruderalne (miejsca budów, składowiska materiałów i surowców budowlanych, piaskownie i zwirownie) oraz większe zręby zupełne i wczesne uprawy leśne (1-szy rok).
3	Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A084	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy i migrujący. Notowany na rozległych polach pod Piotrkosicami i w rzepaku pod Kaszycami Wielkimi. Otwarte przestrzenie, łąki, bagna, ugory w dolinach rzecznych, kompleksy roślinności szuwarowej z wysokimi turzycami i torfowiska z miejscami porastającą brzozą niską, wierzbą rokitą. Gnieździ się na polach uprawnych, w zbożu lub rzepaku, V – VII.
4	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> A031	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Zgodnie z danymi inwentaryzacji faunistycznej gminy Żmigród (Witkowski 1991) gatunek odnotowano na gruntach nadleśnictwa: Obr. 2: 63 h	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy w osiedlach ludzkich, także w bezpośrednim sąsiedztwie lasów i borów. Żeruje również na przyleśnych i śródleśnych terenach otwartych (podleśne łąki, polany). Lęgi od IV do VII, czasami do VIII.
5	Czajka <i>Vanellus vanellus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Zgodnie z danymi z waloryzacji przyrodniczej gminy Trzebnica (Bobrowicz i Konieczny 2004) gatunek odnotowano na gruntach nadleśnictwa: Obr. 1: 263 b	Lęgowa. Wilgotne i podmokłe tereny o niskiej runi, zwłaszcza kośne łąki i pastwiska oraz pola uprawne o wilgotnej glebie, też zastoiska śródpolne.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
6	Derkacz <i>Crex crex</i> A122	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy. Notowany na łąkach w okolicach Wilkowa, Rudy Sułowskiej, Radziądza, Bartkowa i Brzezi. Trwałe użytki zielone (łąki i ugory) i inne tereny trawiaste, lokalnie pola uprawne na wilgotnych glebach. Łęgi od VI do VII, rzadko do VIII.
7	Dudek <i>Upupa epops</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Łęgowy. Stanowiska pod Rudą Sułowską, Sułowem, Komorowem. Preferuje krajobraz otwarty z ekstensywnym rolnictwem, np. rejony z wypasem bydła. Nieodzowna obecność starszych dziuplastych drzew.
8	Dymówka <i>Hirundo rustica</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Łęgowa. Osiedla ludzkie, głównie wioski, zwłaszcza obory i stajnie z prowadzoną hodowlą bydła i koni.
9	Dzierlatka <i>Galerida cristata</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Prawdopodobnie łęgowa. Pozbawione roślinności lub z niewielką jej ilością tereny jak np. place, parkingi, torowiska, itp.
10	Dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Łęgowy. Zasiedla głównie parki i większe zadrzewienia w osiedlach ludzkich, rzadziej skraje lasów liściastych.
11	Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Zgodnie z danymi z planu ochrony rezerwatu Stawy Miłickie gatunek odnotowano na gruntach nadleśnictwa: Obr. 1: 66 i	Łęgowa. Notowana w kompleksie stawów Radziądz, Ruda Sułowska, nad Baryczą pod Sułowem. Kępy drzew i krzewów, głównie w sąsiedztwie wód, zwłaszcza w dolinach rzecznych.
12	Gawron <i>Corvus frugilegus</i>	PL – ochrona ścisła poza obszarem administracyjnym miast; ochrona częściowa w obszarze administracyjnym miast DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Łęgowy. Gniazduje głównie w osiedlach ludzkich – parki, cmentarze, aleje oraz w zadrzewieniach śródpolnych.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
13	Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> A338	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Notowany w okolicach Koniówka, Ujeżdźca, Przeborowa i Komorówka. Kępy krzewów i niskich drzew w krajobrazie otwartym i w strefie ekotonu. Także w uprawach leśnych. Lęgi V – VII, jeszcze w VIII karmienie młodych. Zaleca się pozostawianie lub nasadzanie kęp krzewów (głóg, róża, tarnina) w strefie ekotonu.
14	Jarzębka <i>Sylvia nisoria</i> A307	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Notowana na podmokłych obrzeżach Starego Stawu. Kępy krzewów i niskich drzew w krajobrazie otwartym i w strefie ekotonu. Lęgi V – VII, jeszcze w VIII karmienie młodych. Wskazane jest pozostawianie lub nasadzanie kęp krzewów (głóg, róża, tarnina) w strefie ekotonu.
15	Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkiego typu drzewostany powyżej 40 – 50 lat, zwłaszcza wilgotne i podmokłe.
16	Jerzyk <i>Apus apus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Dość liczny gatunek lęgowy w Żmigrodzie i Sułowie. Gatunek synantropijny, żeruje nad lasami i borami oraz uprawami i młodnikami, także nad śródlęsnymi wodami. Wyjątkowo lęgi w lasach i borach, przy obecności wysokich drzew z dziuplami.
17	Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane (w borach brak), również w zieleni wysokiej osiedli ludzkich.
18	Kawka <i>Corvus monedula</i>	PL – ochrona ścisła Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Osiedla ludzkie, stare parki.
19	Kłaskawka <i>Saxicola rubicola</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Spotykana w okolicach Rudy Sułowskiej i Sułowa. Tereny otwarte, np. pobocza dróg, składowiska gruzu, obrzeża wykopów – piasku i żwiru, też zręby zupełne przylegające do terenów otwartych.
20	Kopciuszek <i>Phoenicurus ochruros</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Budynki i środowiska ruderalne.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
21	Kulczyk <i>Serinus serinus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Zieleni wysoka osiedli ludzkich, aleje śródpolne.
22	Kuropatwa <i>Perdix perdix</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIA KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Gatunek silnie zmniejszający liczebność. Agrocenozy, ale także rozległe zręby i wczesne uprawy leśne.
23	Kwiczół <i>Turdus pilaris</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Obrzeża wszelkiego typu zadrzewień liściastych i mieszanych, w borach rzadki, też w zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki, cmentarze), zwłaszcza części peryferyjnych.
24	Łozówka <i>Acrocephalus palustris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Wysoka roślinność zielna, np. kępy pokrzyw, nawłoci, itp., w krajobrazie otwartym.
25	Makolągwa <i>Carduelis cannabina</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Obrzeża wszelkiego typu zadrzewień liściastych i mieszanych, w borach rzadki, też w zieleni osiedli ludzkich (parki, cmentarze, podwórkowe i ogrodowe kępy krzewów i żywopłoty), zwłaszcza części peryferyjnych.
26	Mazurek <i>Passer montanus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Obrzeża wszelkiego typu zadrzewień liściastych i mieszanych, w borach rzadki, też w zieleni osiedli ludzkich (parki, cmentarze, podwórkowe i ogrodowe kępy drzew). Chętnie gniazduje w budkach lęgowych.
27	Myszołów <i>Buteo buteo</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane i iglaste, sporadycznie w peryferyjnych częściach rozległej zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki).
28	Oknówka <i>Delichon urbicum</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Osiedla ludzkie – gniazda na zewnątrz budynków (głównie przy oknach, pod balkonami, gzymsami), też na budowach poza osiedlami ludzkimi, np. na jazach.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
29	Ortolan <i>Emberiza hortulana</i> A379	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Obrzeża wszelkiego typu zadrzewień liściastych i mieszanych, aleje śródpolne. Lęgi V – VII.
30	Piegża <i>Sylvia curruca</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Zieleń osiedli ludzkich i terenów otwartych – kępy krzewów i żywopłoty oraz zieleńce, także strefa ekotonu.
31	Pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Gniazduje pojedynczo w suchych borach sosnowych. Luźne i nasłonecznione drzewostany liściaste i mieszane ze świerkiem. Osiedla ludzkie – parki, cmentarze, aleje, wysoka zieleń przydomowa. Chętnie odwiedza starsze ogrody działkowe.
32	Pliszka siwa <i>Motacilla alba</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Sąsiedztwo wód płynących i stojących, z partiami niepokrytego roślinnością terenu, np. mosty, nabrzeża, drogi i torowiska. Także tereny zurbanizowane – place, środowiska ruderalne, rozległe płaskie dachy na halach i magazynach.
33	Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Trwałe użytki zielone (łąki i ugory), torfowiska niskie oraz pola uprawne, zwłaszcza z uprawami buraków, rzepaku i ziemniaków.
34	Płomykówka <i>Tyto alba</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Notowana w Koniowie i Komorówku. Gatunek synantropijny. Opuszczone i mało odwiedzane przez ludzi części zabudowań, np. strychy, wieże kościelne. Żeruje w krajobrazie otwartym.
35	Pokląskwa <i>Saxicola rubetra</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Trwałe użytki zielone (łąki i ugory), przesuszony torfowiska oraz rzadko zachwaszczony pola.
36	Potrzeszcz <i>Miliaria calandra</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Pola i trwałe użytki zielone z „chwastami” i krzewami lub małymi drzewkami na miedzach i poboczach dróg.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
37	Pójdźka <i>Athene noctua</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Opuszczone i części zabudowań, np. strychy, wieże kościelne, w krajobrazie otwartym. Także dziuplaste drzewa, głównie ogłowione wierzby.
38	Przepiórka <i>Coturnix coturnix</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Pojedyncze stanowiska znajdują się w krajobrazie otwartym na całym obszarze nadleśnictwa. Notowana na wschód od Starego Stawu, na północ od Ujeżdźca i Domanowic. Pola uprawne, zwłaszcza z uprawami jęczmienia, owsa i pszenicy.
39	Pustułka <i>Falco tinnunculus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. W osiedlach ludzkich we wnękach budynków i innych obiektach murowanych (kominy). Opuszczone gniazda srok, wron w zadrzewieniach śródpolnych i kępach drzew.
40	Sierpówka <i>Streptopelia decaocto</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Osiedla ludzkie oraz luźna zadrzewienia w ich sąsiedztwie. Czasami we wnętrzu większych kompleksów leśnych, z dala od siedzib ludzkich.
41	Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Tereny otwarte o niskiej runi – pola uprawne, pastwiska, kośne łąki, ugory o niskiej roślinności. Także na większych polanach śródleśnych.
42	Słownik rdzawy <i>Luscinia megarhynchos</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Kępy krzewów i drzew liściastych w krajobrazie otwartym, zadrzewienia śródpolne i nadrzeczne oraz w osiedlach ludzkich. Czasami w strefie ekotonu.
43	Sroka <i>Pica pica</i>	PL – ochrona częściowa DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Zadrzewienia, pasy i kępy drzew i krzewów w otoczeniu terenów otwartych.
44	Srokosz <i>Lanius excubitor</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Tereny otwarte z krzewami lub/i drzewami na miedzach i poboczach dróg.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
45	Szczygieł <i>Carduelis carduelis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelka zieleń osiedli ludzkich i brzegów lasów oraz zadrzewień śródpolnych. W borach brak.
46	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wymagana obecności dziupli lub budek. Gniazduje też w zakamarkach budynków.
47	Śpiewak <i>Turdus philomelos</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkie zadrzewienia, nawet kępy drzew i krzewów w agrocenozach.
48	Świergotek łąkowy <i>Anthus pratensis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Pojedyncze pary w wilgotniejszych partiach nadbaryckich łąk. Wilgotne i podtopione łąki i pastwiska, torfowiska.
49	Świergotek polny <i>Anthus campestris</i> A255	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Występuje nielicznie na piaszczystych ugorach pod Sułowem oraz Koniówkiem. Zasiedla otwarte suche, nasłonecznione obszary za skąpą roślinnością, takie jak wydmy nadrzeczne, ugory, zwirownie, ubogie pola uprawne
50	Świerszczak <i>Locustella naevia</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Występuje niezbyt licznie na obrzeżach niektórych stawów. Ugory i niekoszone łąki oraz torfowiska. Także na obrzeżach miast.
51	Uszatka <i>Asio otus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa Występuje rzadko i w rozproszeniu na całym obszarze nadleśnictwa, również w parku przyzakładowym w Żmigrodzie. Preferuje skraje lasów, parki oraz śródpolne zadrzewienia z przewagą drzew iglastych. Występuje w rozproszeniu na całym obszarze nadleśnictwa. Osiadła.
52	Wrona siwa <i>Corvus cornix</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Skraje zadrzewień w krajobrazie otwartym, doliny rzeczne.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
53	Wróbel <i>Passer domesticus</i>	PL - ochrona ścisła Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Osiedla ludzkie, żeruje czasami w polach, kilkaset metrów od osad.
Ptaki terenów wodnych, wodno-błotnych i trzcinowisk				
54	Batalion <i>Philomachus pugnax</i> A151	PL - ochrona ścisła PCzL – EN PCzK – EN DP – zał. I, IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy. Błotniste i piaszczyste brzegi wód, pływiczny, spuszczone stawy rybne.
55	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A022	PL – ochrona ścisła PCzL – VU PCzK – VU DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy. Notowany na stawach rybnych, m.in.: Starym, Zimowym, Nowym Dolnym, Mewa Duża, Grabówka, Łosiowym, Nasiennym, Jamnik, Niezgoda. Prowadzi skryty i cichy tryb życia na rozległych, ale też mniejszych, trzcinowiskach okolic stawów, bagien i starorzeczy lub w wiklinie nadrzecznych brzegów. Lęgi V – VIII.
56	Bąk <i>Botaurus stellaris</i> A021	PL – ochrona ścisła PCzL – LC PCzK – LC DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy i przelotny. Notowany na stawach rybnych, m.in. Niezgoda, Jeleni, Jamnik, Sanie, Stary Staw, Mewi Duży. Zbiorniki wodne z szerokimi szuwarami: naturalne jeziora, stawy hodowlane, glinianki, starorzecza, podmokłe trzcinowiska. Lęgi IV – VII.
57	Biegus malutki <i>Calidris minuta</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Migrant. Żeruje na otwartych brzegach stawów i meliznach oraz pływaczach rozlewisk Baryczy.
58	Biegus mały <i>Calidris temminckii</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Migrant. Żeruje na otwartych brzegach stawów i meliznach oraz pływaczach rozlewisk Baryczy.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
59	Biegus zmienny <i>Calidris alpina</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – EN PCzK – EN KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Migrant. Żeruje na otwartych brzegach stawów i mieliznach oraz płycznach rozlewisk Baryczy.
60	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A081	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy. Notowany na stawach w Radziądzu, Jamniku, Niezgodzie, Saniach i okolicach Koniówka. Szuwary nadwodne wód stojących i wolno płynących. Żeruje głównie na terenach otwartych, agrocenozy. Lęgi w szuwarach od IV do VII.
61	Brodzicz piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Migrujący. Błotniste, piaszczyste i kamieniste brzegi wód, czasami zalane grunty orne.
62	Brodzicz śniady <i>Tringa erythropus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Migrujący. Błotniste i piaszczyste brzegi wód, zalane i podtopione pola, łąki i pastwiska, torfowiska.
63	Brzegówka <i>Riparia riparia</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Zgodnie z danymi inwentaryzacji faunistycznej gminy Żmigród (Witkowski 1991) gatunek odnotowano na gruntach nadleśnictwa: Obr. 2: 71 b	Lęgowa. Notowana na stawie Rudy, koło Raszowic oraz przy brzegu stawu Jeleni. W naturalnych i sztucznych skarpach i obrywach, zwłaszcza nad rzekami i w piaskowniach.
64	Brzęczka <i>Locustella luscinioides</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Notowana na stawie Mewi Duży. Trzcinowiska i szuwary nad wodami stojącymi i wolno płynącymi.
65	Cyraneczka <i>Anas crecca</i>	PL – łowna DP – zał. IIA i IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Notowana na stawie Mewa Duża i Starym. Preferuje płytkie wody stojące w otoczeniu terenów zadrzewionych.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
66	Cyranka <i>Anas querquedula</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIA KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa. Notowana na stawie Mewa Duża i Starym oraz nad Baryczą koło Żmigrodu i Kędzi. Płytkie wody stojące, najchętniej pośród łąk i pastwisk oraz pól.
67	Czapla purpurowa <i>Ardea purpurea</i> A029	PL - ochrona ścisła PCzK – LC DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Zalutująca. Preferuje brzegi wód z szuwarami i tereny podmokłe.
68	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa. Obserwowana przez cały rok na stawach rybnych. Kolonia łęgowa koło Radziądza. Różnego rodzaju zbiorniki wodne, doliny rzeczne, bagna. Kolonie są często lokalizowana na wyspach lub w starych drzewostanach w pobliżu wód.
69	Czernica <i>Aythya fuligula</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa i migrująca. Notowana na Stawach Koniowskich. Zbiorniki wodne stojące lub o słabym prądzie, o gęsto zarośniętych brzegach i otwartym lustrze wody. Spotyka również na niewielkich, dość zarośniętych stawach, torfowiskach i mniej zarośniętych gliniankach. Gniazduje w szuwarach lub na łądzie.
70	Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Łęgowy, głównie na Baryczy w i stawach rybnych. Zamieszkuje wody słodkie, rzeki, starorzecza, jeziora w strefie lasów liściastych czasem nawet stawy rybne pod warunkiem, że w pobliżu znajdują się stare, dziuplaste drzewa. Łęgi w dziuplach.
71	Gęgawa <i>Anser anser</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA, IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa. Notowana na Stawach Milickich. Słodkowodne zbiorniki gęsto porośnięte trzcinami, bagniste łąki i moczary. Preferuje tereny trudnodostępne. Żeruje na łąkach i pastwiskach oraz oziminach.
72	Głowienka <i>Aythya ferina</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA, IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa, migrująca. Stawy hodowlane i jeziora eutroficzne o bujnej roślinności wynurzanej, także starorzecza, torfianki i zbiorniki zaporowe, chętnie w koloniach mew.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
73	Kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Pojedyncze pary na bardzo zarośniętych stawach w Saniach, Radziądzu i Niezgodzie. Wszelkie akwenty wód stojących i wolno płynących, także niewielkie powierzchniowo, z szuwarem lub krzewami, np. <i>Salix</i> sp.
74	Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Nielęgowa, obserwowany na stawach rybnych koło Radziądza. Płytkie zbiorniki wodne oraz duże rzeki obfitujące w ryby.
75	Krakwa <i>Anas strepera</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIA KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa i migrant, czasami zimuje na Baryczy. Notowana na Stawach Koniowskich. Bogato zarośnięte, nizinne zbiorniki stojącej wody o rozległej toni wodnej jak jeziora i stawy. Lęgi głównie na stawach.
76	Kropiatka <i>Porzana porzana</i> A119	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa. Notowana na podmokłych obrzeżach Starego Stawu i nad Baryczą. Zasiedla bagienne, zalewowe doliny rzeczne oraz turzycowiska i szuwary na płytkich zbiornikach wodnych. Lęgi od V do VII.
77	Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Notowany na łąkach przy wschodnim brzegu Starego Stawu, na północ od Bychowa, na Baryczą na wschód od Żmigrodu oraz na stawie Zimowy. Błotniste i piaszczyste brzegi wód, zalane i podtopione pola, łąki i pastwiska, torfowiska.
78	Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIA KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa, migrująca i zimująca. Stawy i rzeki. Sporadycznie także rowy melioracyjne i małe oczka wodne.
79	Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIA i IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Pojedyncze pary na podmokłych łąkach na wschodnim brzegu Starego Stawu, po wschodniej stronie drogi Radziądź – Ruda Żmigrodzka, pod Bychowem i Koniówkiem. Wszelkie tereny podmokłe i rozleglejsze zastoiska (też bobrowe – <i>Castor fiber</i>) z niewysoką roślinnością zielną, także podmokłe polany śródleśne i bagniste zręby i uprawy.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
80	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	PL – ochrona ścisła PCzL - VU PCzK – VU DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – NT SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Migrant. Błotniste i piaszczyste brzegi wód, zalane i podtopione pola, łąki i pastwiska. Bardzo nielicznie widywany w kwietniu oraz od lipca do jesieni.
81	Kwokacz <i>Tringa nebularia</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Migrant. Błotniste i piaszczyste brzegi wód, zalane i podtopione pola, łąki i pastwiska.
82	Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> A038	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy, głównie nad Baryczą i na stawach. Notowany na łąkach pod Chodlewem, na stawie Jamnik oraz Stawach Koniowskich. Duże jeziora z pasem trzcin, śródlądne jeziora, moczary, stawy, najczęściej rybne, rzadziej na starorzeczach.
83	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy. Wszelkie akweny wód stojących i wolno płynących, także niewielkie powierzchniowo, z szuwarem lub krzewami, np. <i>Salix</i> spp.
84	Łyska <i>Fulica atra</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA, IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa. Wody stojące, wyjątkowo większe wody wolno płynące. Gatunek zanikający w związku z obecnością norki amerykańskiej <i>Mustela vison</i> (Stajszczyk, 2010).
85	Mewa siwa <i>Larus canus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Prawdopodobnie łęgowa nad Baryczą. Obserwowana także podczas migracji i zimą. Lęgi w V.
86	Mewa srebrzysta <i>Larus argentatus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Zalująca, głównie zimą. Różnego rodzaju wyspy w nurcie rzek, na jeziorach naturalnych, zbiornikach zaporowych, stawach hodowlanych, w zwirowniach, a także na dachach budynków.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
87	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy. Liczny gatunek łąkowy na stawach w Radziądzu, Niezgodzie, Jamnikach i Saniach oraz Stawach Koniowskich. Preferuje akweny z wykształconą roślinnością wodną, np. trzcinowiska i inne zespoły szuwarowe (oczeret, pałka), mannowska.
88	Perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy. Występuje na Stawach Milickich, najliczniej w Saniach i Niezgodzie oraz na Stawach Koniowskich. Wody stojące od około 0,5 – 1,5 ha powierzchni, z obficie wykształconą tzw. miękką wynurzoną roślinnością wodną, np. mannowska, płyty rdestu ziemnowodnego, osoki aloesowej.
89	Perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Łęgowy. Występuje na Stawach Milickich i Stawach Koniowskich. Wody stojące oraz leniwie płynące, z dobrze wykształconą roślinnością wodną, np. zespoły szuwarowe (trzcin, oczeret, pałka), mannowska, płyty rdestu ziemnowodnego.
90	Płaskonos <i>Anas clypeata</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIA, IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Łęgowy. Notowany na stawie Mewa Duża, Starym Stawie i nad Baryczą pod Żmigrodem. Płytkie stawy, jeziora, zalane pola, mokradła i starorzecza lub zbiorniki na otwartej przestrzeni o gęsto zarośniętych manną, turzycami, trzciną i pałką brzegach.
91	Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> A060	PL – ochrona ścisła PCzL – EN PCzK – EN DP – zał. I KB – zał. III Czerwona lista IUCN – NT R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa. Głównie na stawach w kompleksach Radziądz, Niezgoda i Ruda Sułowska. Płytkie wody śródlądowe z dobrze rozwiniętymi szuwarami, kożuchami roślinności, głównie na stawach hodowlanych i jeziorach. Gniazdo na stałym łądzie w pobliżu wody lub w kępie roślinności wodnej. Chętnie gniazduje na wyspach w koloniach śmieszki.
92	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> A272	PL – ochrona ścisła PCzL – NT PCzK – NT DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Prawdopodobnie łąkowy. Notowany w zaroślach koło stawu w Gąskach. Preferuje miejsca wilgotne, nadbrzeżne zarośla, zakrzewione, podmokłe łąki, skraje lasów i parki. Najczęściej widywany jest w gąszczu trzcinowisk.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
93	Potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Trzcinowiska i kępy krzewów na obrzeżach wód stojących i leniwie płynących, zakrzewione torfowiska.
94	Remiz <i>Remiz pendulinus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Notowany na groblach między stawami. Zadrzewienia łęgowe nad wodami i w ich sąsiedztwie, zwłaszcza z brzoza i wierzbami.
95	Rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Płaty i smugi wynurzonej roślinności wodnej i bagiennej, o strukturze mozaikowej, np. przemieszany szuwar pałkowy z mallowiskiem i suchszymi partiami trawiastymi i suchymi badyłami „chwastów” na groblach stawowych. Obrzeża wód, zabagnione łąki i obszary torfowiskowe.
96	Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A197	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa i migrant. Jeziora i stawy z niską roślinnością szuwarową, torfianki, starorzecza.
97	Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A193	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa i migrant. Obserwowana nad Baryczą. Notowana na stawie Rudy. Wyspy w nurcie rzek, na jeziorach, stawach, zwirowniach, pokryte niską roślinnością.
98	Ryzyk <i>Limosa limosa</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – NT R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Migrant i lęgowy, głównie wiosną na spuszczonej stawach i podczas wylewów Baryczy. Torfowiska, podmokłe łąki, brzegi wód. Występuje na biotopach wtórnych, np. łąkach i polach rzepaku. Na przelotach można spotkać rzyki na obszarach zalewanych.
99	Samotnik <i>Tringa ochropus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Prawdopodobnie lęgowy. Notowany w olsie na południe od Grabówki, na wschód od stawu Jamnik oraz na Stawach Koniowskich. Brzegi wód, także na terenach zadrzewionych. Podmokłe i bagniste olsy i łąki w dolinach rzecznych i na obrzeżach jezior i stawów, śródleśne bagienka i torfowiska.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
100	Sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – VU PCzK – VU KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Migrant. Piaszczyste i żwirowe, rzadziej błotniste wyspy i brzegi wód.
101	Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Pojedyncze pary na niezalanych stawach obsadowych pod Radziądzem, Niezgodą i Nowymi Domami. Piaszczyste i żwirowe, rzadziej błotniste wyspy i brzegi wód, wymokliska śródpolne, spuszczone stawy i osadniki. Czasami tereny ruderalne z kałużami wody, również rozległe zręby zupełne z kałużami.
102	Śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowa. Notowana na stawie Niezgodą, Rudy oraz na Stawach Koniowskich. Wyspy na wodach stojących i płynących. W okresie połęgowym często żerująca na polach i składowiskach odpadów komunalnych. Często w okresie połęgowym (VII – III) nad wszelkimi większymi wodami.
103	Trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Notowany na Stawach Koniowskich. Trzciniowiska oraz szuwały trzciniowo – pałkowe, nad wodami stojącymi i wolno płynącymi.
104	Trzcinniczek <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Notowany na Stawach Koniowskich. Trzciniowiska oraz szuwały trzciniowo – pałkowe, nad wodami stojącymi i wolno płynącymi.
105	Wąsatka <i>Panurus biarmicus</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – LC PCzK – LC KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Notowana w północnej części stawu Stary, Północ, Jeleni, Mewi Duży. Trzciniowiska nad wodami, głównie stojącymi, zwłaszcza w krajobrazie otwartym.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
106	Wodnik <i>Rallus aquaticus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy. Notowany w trzcinowiskach na stawach Stary i Jeleni, Jamnik, Mewi Duży. Szuwary i trzcinowiska na brzegach wód płynących i stojących, także rozlewiska wykreowane przez bobra.
107	Zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Łęgowy na stawach (III – IV i VII – IX) w Rudzie Żmigrodzkiej i Rudzie Sułowskiej. Małe zbiorniki wodne na bagnach oraz płytkie stawy i jeziora o bujnej roślinności zanurzonych i z obszarami roślinności wystającej ponad lustro wody.
108	Zielonka <i>Porzana parva</i> A120	PL – ochrona ścisła PCzL – NT PCzK – NT DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowa. Notowana na stawach koło Radziądza, Niezgody oraz Brzeziny Sułowskiej. Szuwary trzcinowe i pałkowe nad wodami stojącymi i wolno płynącymi. Łęgi od V do VII / VIII.
109	Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> A229	PL – ochrona ścisła DP - zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Łęgowy. Notowany na Stawach Koniowskich. Strome i podmyte brzegi wód, głównie płynących w otoczeniu lub sąsiedztwie co najmniej grup drzew. Łęgi od IV do VIII. Ochrona gatunku to: - pozostawianie drzew i krzewów nad ciekami w pasie 10 m, - pozostawianie leżących w wodzie drzew i ich części (pni, konarów).

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
110	Żuraw <i>Grus grus</i> A127	PL – ochrona ścisła DP - zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Zgodnie z danymi z projektu planu ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001 z 2006 roku, inwentaryzacji LP z 2007 roku, inwentaryzacji faunistycznej gminy Żmigród (Witkowski 1991) oraz planu ochrony rezerwatu „Stawy Milickie” gatunek obserwowano punktowo na gruntach nadleśnictwa: Obr. 1: 18 b; 66 b,d,h,j-l; 85 f; 238 m; 279 g Obr. 2: 43 r; 44 s; 45 f; 46 g; 52 c; 53 j,l,n-o; 56 a; 70 f; 101 h; 112 g; 114 a; 116 f; 216 c; 225 h,j; 229 d; 231 a-b; 234 c; 238 d; 239 b; 240 h; 304 f; 314 b; 317 l; 328 j; 330 h; 331 j; 341 f,h; 342 f; 343 g; 344 b; 345 d,t	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy. Notowany w całym zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Podmokłe i zalane tereny otwarte, zakrzaczone i zadrzewione, w tym zalewiska bobra. Również w sąsiedztwie osad ludzkich. Żeruje m. in. na polach. Także migrant i zimujący. Lęgi III – VII.
Ptaki terenów leśnych				
111	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A075	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony strefowej PCzL – LC PCzK – LC DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Znana lokalizacja – dane wrażliwe	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy, migrujący i zimujący. Lęgi w starszych drzewostanach, żeruje głównie nad wodami (ryby, ptaki wodne). Zjada też padlinę. Lęgi II – VI/VII.
112	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A030	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony strefowej DP - zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Znana lokalizacja – dane wrażliwe	Przedmiot ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001. Lęgowy. Różnego typu starsze zadrzewienia, najchętniej wilgotnych i bagiennych. Gniazda lokuje najczęściej na dębach. Żeruje głównie nad wodami, często pod okapem drzew. Lęgi IV – VII.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
113	Bogatka <i>Parus major</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Wszelkie typy zadrzewień, od drągowin (łęgi w budkach) po starodrzewy. Także kępy krzewów z grupami drzew. W osiedlach wszelkie miejsca z kępami drzew.
114	Czarnogłówka <i>Poecile montanus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Wilgotne i podmokłe drzewostany mieszane, nawet dość młode (powyżej 35 – 40 lat).
115	Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Starsze wiekowi bory sosnowe, mieszane i świerkowe, także z jodłą.
116	Czyż <i>Carduelis spinus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Rozległe bory świerkowe i mieszane, koczujące stada można spotykać wszędzie, gdzie występują drzewa obfitujące w nasiona, głównie brzozy i olsze.
117	Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> A236	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkie typy drzewostanów, powyżej 80 lat, preferuje starodrzewia sosnowe i buczyny. Spotykany również w dużych starych peryferyjnych parkach. Łęgi od IV do VI. Wyjątkowo ważny gatunek na terenach leśnych – tzw. <i>umbrella species</i> = gatunek parasolowy, decydujący o istnieniu populacji innych gatunków, m. in. gągoła, siniaka, puszczyka i włośchatki, kraski oraz nietoperzy i wielu innych gatunków, w tym licznych bezkręgowców.
118	Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkiego typu drzewostany w wieku powyżej 40-50 lat, zadrzewienia, większe parki. Unika małych zadrzewień śródpolnych.
119	Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A238	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Pojedyncze pary gniazdują w drzewostanach dębowych na groblach stawowych. Starsze (powyżej 90 lat) drzewostany liściaste, zwłaszcza z dębami <i>Quercus sp.</i> Także stare peryferyjne parki. Toleruje niewielkie rozluźnienie (prześwietlenie) drzewostanów. Łęgi IV – V do VI. W celu właściwej ochrony zaleca się: - zachowanie starych lasów liściastych i mieszanych, - pozostawianie odpowiedniej liczby drzew zamierających i martwych oraz ochrona drzew dziuplastych.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
120	Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> A234	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Starsze lasy liściaste i mieszane, rzadziej bory mieszane. Spotykany też w dużych parkach i zadrzewionych cmentarzach. Preferuje skraje lasów. Lęgi od IV / V do VI. Ochrona gatunku polega na pozostawianiu martwych i zamierających drzew liściastych oraz wywrotów i wiatrołomów (gat. liść.). Zaleca się pozostawiać na obrzeżach lasów smugi starodrzewi, izolujących drzewostany od terenów otwartych. Toleruje lekkie rozluźnienie drzewostanów.
121	Dzięciołek <i>Dendrocopos minor</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza lęgowe, też parki i zadrzewione cmentarze. Obecna gospodarka leśna nie zagraża temu gatunkowi, ale wskazane jest pozostawianie drzew liściastych o miękkim drewnie, głównie topól (zwłaszcza osika) i wierzb.
122	Gajówka <i>Sylvia borin</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Lasy liściaste i mieszane, częsta w grądach.
123	Gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wilgotne bory sosnowe z podrostem świerka lub jodły, rzadziej lasy mieszane ze świerkiem i jodłą.
124	Grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Lasy i bory mieszane. Unika olsów i borów sosnowych. Stosunkowo liczny w rozczłonkowanych grądach między Kędziami a Lubielą oraz na południe od Chodlewa.
125	Grzywacz <i>Columba palumbus</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA, IIA Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkie drzewostany, ale w borach sosnowych rzadki. Żeruje na polach.
126	Kania czarna <i>Milvus migrans</i> A073	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony strefowej PCzL – NT PCzK – NT DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Nielęgowa. Historyczne dane o występowaniu na wschód od stawu Jamnik, w kompleksie między Rudą Żmigrodzką a Niezgodą, na zachód od Rudy Żmigrodzkiej oraz na wschód od Korzeńska. Żeruje na terenach otwartych i składowiskach odpadów komunalnych. Lęgi z reguły na skrajach łąk i łąk, również w niewielkich zadrzewieniach. Lęgowa od IV do VII / VIII. Ochrona gatunku – zachować stare drzewostany w dolinach rzek i sąsiedztwie wód stojących.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
127	Kania ruda <i>Milvus milvus</i> A074	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony strefowej PCzL – NT PCzK – NT DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – NT R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Niełęgowa, zalatująca. Notowana nad Baryczą na północ od Osieka Małego, w pobliżu Niezgody i na stawach obok Radziądza (wg projektu planu ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001 z 2006 roku). Historyczne dane o występowaniu w kompleksie leśnym między Radziądzem, Żmigrodem a Rudą Żmigrodzką oraz na północ od Kędzi. Żeruje nad wodami oraz na terenach otwartych i składowiskach odpadów komunalnych. Lęgi z reguły na skrajach łągów i łągów, również w niewielkich zadrzewieniach. Lęgowa od IV do VII / VIII.
128	Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Prawdopodobnie lęgowy. Notowany na wschód od Korzeńska oraz między Łąkami a Rudą Sułowską. Starsze drzewostany, bory sosnowe, zwłaszcza z gniazdami kruką, w których chętnie odbywa lęgi.
129	Kos <i>Turdus merula</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach rzadki, również w zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki, cmentarze).
130	Kowalik <i>Sitta europaea</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Lasy i bory mieszane.
131	Krętogłów <i>Jynx torquilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkie zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach i w zieleni wysokiej osiedli rzadki.
132	Krogulec <i>Accipiter nisus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe: Obr. 1: 236 b	Lęgowy. Widywany w okresie lęgowym między Kędziami a Chodlewem oraz w sąsiedztwie Stawów Koniowskich (Bobrowicz i Konieczny 2004). Głównie młodniki i drągowiny (liściaste i iglaste), parki tylko peryferyjne i rozległe.
133	Kruk <i>Corvus corax</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i iglaste, rzadki, rzadko w zieleni wysokiej peryferyjnych części osiedli ludzkich. Obecnie w ekspansji.
134	Krzyżodziób świerkowy <i>Loxia curvirostra</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Sporadycznie lęgowy. Bory sosnowe z domieszką świerka.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
135	Kukułka <i>Cuculus canorus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach rzadka, też w zieleni wysokiej peryferii osiedli ludzkich (parki, cmentarze).
136	Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A224	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Bory sosnowe, zwłaszcza suche i świeże, z płatami nagiego gruntu, też wrzosowiska. Preferuje mozaikę starych sośnin, zrębów, upraw i młodników. Lęgi od V / VI do VII / VIII.
137	Lerka <i>Lullula arborea</i> A246	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe: Obr. 1: 236 b	Lęgowa. Notowana w kompleksie leśnym między Koniówkiem a Łakami oraz nad Starym Stawem (Bobrowicz i Konieczny 2004). Tereny otwarte w borach sosnowych i na ich obrzeżach, zwłaszcza suche i świeże, z płatami nagiego gruntu, m. in. wrzosowiska. Lęgi od IV do VII / VIII.
138	Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach rzadka, też w zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki, cmentarze), też w centrach miast.
139	Muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i> A321	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Spotykana w drzewostanach dębowo-bukowych w południowo zachodniej części gminy Milicz. Starsze drzewostany liściaste i mieszane (powyżej 70 – 80 lat), głównie grądy i buczyny. Chętnie gniazduje w budkach. Lęgi V – VII. Ochrona gatunku – kreować drzewostany zasobne w zamierające i martwe drzewa, chronione zachowawczo do stanu terminalnego.
140	Muchołówka mała <i>Ficedula parva</i> A320	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Spotykana w drzewostanach dębowo-bukowych w południowo zachodniej części gminy Milicz Preferuje starsze drzewostany (powyżej 70 – 80 lat) – buczyny i grądy z dużym udziałem grabu. Lęgi V – VII. Ochrona gatunku – kreować drzewostany zasobne w zamierające i martwe drzewa
141	Muchołówka szara <i>Muscicapa striata</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Starsze drzewostany liściaste i mieszane, również osiedla ludzkie – parki, cmentarze, aleje, wysoka zieleń przydomowa. Lęgi V, VI-VII.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
142	Muchołówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Rzadsza niż siostrzana muchołówka białoszyja. Starsze drzewostany liściaste, mieszane i iglaste, rzadko większe zadrzewienia śródpolne i osiedla ludzkie – parki, cmentarze. Chętnie gniazduje w budkach.
143	Mysikrólik <i>Regulus regulus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Bory świerkowe, jodłowe oraz sosnowe na siedliskach wilgotnych z udziałem świerka.
144	Paszkot <i>Turdus viscivorus</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Gatunek leśny - wszelkiego typu starsze drzewostany liściaste, mieszane i iglaste (w borach z sosną najliczniej). Zimą ściśle związany z obecnością jemioli, spotykany wtedy także w rozległej zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki, cmentarze, aleje topolowe).
145	Pelzacz leśny <i>Certhia familiaris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane i iglaste, sporadycznie w peryferyjnych częściach rozległej zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki).
146	Pelzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Starsza wysoka zieleń osiedli ludzkich (parki i zadrzewione cmentarze) oraz skraje starszych i luźnych drzewostanów liściastych i mieszanych, zwłaszcza w dolinach rzecznych.
147	Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Młode klasy wiekowe drzewostanów liściastych i mieszanych – starsze uprawy, a szczególnie młodniki i drągowiny, zwłaszcza po rozluźnieniu w/w drzewostanów. Także zarośla i strefa ekotonu na skraju lasu.
148	Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Lasy i bory mieszane, głównie w średnich i starszych klasach wiekowych. Także parki i zadrzewione cmentarze oraz zadrzewienia śródpolne.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
149	Pokrzywnica <i>Prunella modularis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Młode klasy wiekowe drzewostanów liściastych, mieszanych i iglastych – starsze uprawy, młodniki i drągowiny. Także większe peryferyjne parki oraz zadrzewienia śródpolne.
150	Puszczyk <i>Strix aluco</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Dziuple w lasach liściastych i mieszanych, rzadziej w borach mieszanych. W osiedlach ludzkich parki i cmentarze z dziuplastymi drzewami oraz opuszczone budynki (strychy, kominy). Ochrona gatunku – pozostawianie starych drzew dziuplastych z osłoną kilku innych w bezpośrednim sąsiedztwie.
151	Raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Drzewostany liściaste i mieszane, skraje osiedli ludzkich – peryferyjne parki, zaniedbane cmentarze. Zadrzewienia śródpolne.
152	Rudzik <i>Erithacus rubecula</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Lasy liściaste i mieszane, rzadziej w borach mieszanych. W osiedlach ludzkich peryferyjne parki i zaniedbane cmentarze. Większe zadrzewienia śródpolne.
153	Sikora uboga <i>Poecile palustris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Lasy liściaste i mieszane, rzadko w borach mieszanych. W osiedlach ludzkich peryferyjne parki i zaniedbane cmentarze. Większe zadrzewienia śródpolne.
154	Siniak <i>Columba oenas</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy, w dziuplach. Stwierdzony w rezerwacie Radziądź, na zachód od rezerwatu Olszyny Niezgodzkie, w kompleksie między Niezgodą a Rudą Sułowską. Stare (powyżej 90 – 100 lat) dziuplaste drzewostany liściaste (głównie buczyny) i mieszane, rzadziej iglaste (stare sośniny). Związany z dzięciołem czarnym (dziuple). Lęgi od III / IV do VII / VIII.
155	Słonka <i>Scolopax rusticola</i>	PL – gat. łowny PCzL – DD DP – zał. IIA i IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Występuje w rozproszeniu na obszarach leśnych. Wilgotne i podtopione drzewostany liściaste i mieszane, rzadziej iglaste.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
156	Sosnowka <i>Periparus ater</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Bory w średnich i starszych klasach wiekowych. Nieodczowna obecność dziupli lub budek lęgowych.
157	Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Lasy liściaste i mieszane, rzadko w borach mieszanych. W osiedlach ludzkich peryferyjne parki i zaniedbane cmentarze. Większe zadrzewienia śródpolne.
158	Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i> A217	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony strefowej PCzL – LC PCzK – LC DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Prawdopodobnie lęgowa. W roku 2004 stwierdzona w borach pod Koniówkiem (Bobrowicz i Konieczny 2004). Bory świerkowe i sosnowo – świerkowe, także z jodłą oraz bory mieszane. Drzewostany iglaste z gęstym podszytem i wysokim podrostem powyżej 80–100 lat, często w pobliżu młodników. Toleruje lekkie rozluźnienie drzewostanu.
159	Strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe: Obr. 1: 66 b Obr. 2: 56 a	Lęgowa. Występuje w rezerwacie Stawy Miłickie (wg planu ochrony rezerwatu Stawy Miłickie). Lasy lęgowe nad brzegami wód płynących i stojących. Preferuje siedliska wilgotne.
160	Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Lasy wszelkich typów (preferuje łągi) i bory mieszane. Zwłaszcza gęste z wykrotami. Także większe peryferyjne i zaniedbane parki oraz zadrzewienia śródpolne.
161	Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Lasy liściaste i mieszane, rzadziej bory mieszane i peryferyjne parki.
162	Trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i> A072	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obr. 2: 64 a;142 b;233 l;321 c	Przelotny i lęgowy. Notowane łągi w kompleksie leśnym między Rudą Żmigrodzką a Niezgodą, na zachód od Rudy Niezgodzkiej, na wschód od Korzeńska i na północny-wschód od Niezgody (wg projektu planu ochrony OSO Dolina Baryczy PLB020001 z 2006 roku). Lasy i bory mieszane w starszych klasach wiekowych, a w sąsiedztwie tereny otwarte z trwałymi użytkami zielonymi, miedzami, polany śródleśne. łągi V / VI – VII / VIII.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
163	Turkawka <i>Streptopelia turtur</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Gatunek zmniejszający liczebność. Lasy i bory. Preferuje drzewostany w wieku 25-50 lat. Także większe zadrzewienia śródpolne.
164	Wilga <i>Oriolus oriolus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Lasy i bory mieszane. Peryferyjne parki i większe zadrzewienia śródpolne.
165	Zaganiacz <i>Hippolais icterina</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza prześwietlone, z kępami krzewów, także wyższa zieleń śródmiejska.
166	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Wszelkie typy zadrzewień, od młodników / drągowin po starodrzewia. Także kępy krzewów z grupami drzew. W osiedlach wszelkie miejsca z kępami drzew.
167	Zniczek <i>Regulus ignicapilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Bory mieszane oraz kępy świerka lub jodły w drzewostanach liściastych i mieszanych. Peryferyjne większe parki.
Ptaki strefy ekotonowej lasu				
168	Cierniówka <i>Sylvia communis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowa. Kępy krzewów i niskich drzew w krajobrazie otwartym i w strefie ekotonu. Także w uprawach leśnych.
169	Dzwoniec <i>Chloris chloris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Obrzeża lasów liściastych i mieszanych, zwłaszcza zieleń wysoka wsi i miast oraz zadrzewienia śródpolne.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
170	Słowik szary <i>Luscinia luscinia</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Prawdopodobnie lęgowy. Kępy krzewów i drzew liściastych w krajobrazie otwartym, zadrzewienia śródpolne i nadrzeczne oraz w osiedlach ludzkich. Czasami w, strefie ekotonu.
171	Świergotek drzewny <i>Anthus trivialis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Obrzeża lasów i borów oraz polany, zręby i uprawy w głębi drzewostanów. Także luźne, widne lasy (dąbrowy) i bory sosnowe.
172	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Lęgowy. Obrzeża lasów i borów oraz polany, zręby i uprawy w głębi drzewostanów. Także zadrzewienia i aleje w krajobrazie otwartym.

PL - Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). **PCzL / PCzK** - Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) / Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce (Głowaciński, 2001). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, LC - gatunki niższego ryzyka, DD - gatunki o statusie słabo rozpoznany i zagrożeniu stwierdzonym, ale bliżej nieokreślonym. **DP** - Dyrektywa Ptasia - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - wcześniej dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. **KB** - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). **Czerwona Lista IUCN** - IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2. Stosowane skróty kategorii zagrożenia: NT - gatunki bliskie zagrożenia, LC - gatunki najmniejszej troski. Nazwy łacińskie podane za: <http://komisjafaunistyczna.pl>

IV.8.2.1. STREFY OCHRONY OSTOI, MIEJSC ROZRODU I REGULARNEGO PRZEBYWANIA GATUNKÓW

Podstawy prawne ochrony strefowej zawiera Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w *sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz.U. 2014 poz. 1348). W załączniku nr 4 do ww. rozporządzenia wymieniono gatunki zwierząt, wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania. Informacje o stwierdzonych przypadkach gniazdowania zgłaszają leśnicy, ornitologowie oraz służby konserwatorskie. Wyznaczanie granic miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz prowadzenie wykazu gatunków chronionych strefowo leży w gestii regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Strefy zatwierdza i likwiduje dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Granice stref ochrony oznacza się tablicami z napisem: „ostoja zwierząt” i informacją: „osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”. Liczba i powierzchnia stref ulegają częstym zmianom, co związane jest z zakładaniem nowych lub opuszczaniem starych gniazd, a także w rezultacie wystąpienia przypadków losowych np. zniszczenia gniazda w wyniku huraganu, gwałtownej burzy lub uderzenia pioruna. Strefa może zostać zlikwidowana przez dyrektora RDOŚ na wniosek nadleśnictwa. Zwyczajowo jednak decyzja taka może być wydana w przypadkach, gdy gniazdo jest przez trzy kolejne sezony niezajęte. W związku z tym zaleca się, aby nadleśnictwo gromadziło informacje na

temat stanu obiektu, poprzez obserwacje całoroczne, szczególnie w okresie lęgowym, które należy potwierdzić sporządzeniem notatki służbowej przez leśniczego na koniec roku (źródło: *Instrukcja Ochrony Lasu*, 2012). Osoby kontrolujące gniazda muszą posiadać pisemne upoważnienie od dyrektora RDOŚ oraz powiadomić nadleśnictwo o prowadzeniu obserwacji w obrębie stref.

Strefa ochrony całorocznej ma na celu ochronę istniejących stanowisk lęgowych ptaków. Miejsce lęgu obejmuje drzewo gniazdowe oraz cały drzewostan (lub obszar) w jego otoczeniu. Strefa stwarza ptakom możliwość odpoczynku, pilnowania lęgu, obserwacji czy noclegu, a także zbudowania nowego gniazda w przypadku utraty dotychczasowego. Obowiązują tu zakazy: „przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony, oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą; wycinania drzew lub krzewów bez zezwolenia regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska; dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków; wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji”. Odstępstwo od tych zakazów możliwe jest tylko w celu wykonania niezbędnych prac sanitarnych w sytuacjach katastrofalnych. Planowane prace muszą być pisemnie zgłoszone dyrektorowi RDOŚ, który rozpatruje każdy przypadek indywidualnie (art. 60 Ustawy o ochronie przyrody). W strefach całorocznych wykonuje się wszystkie niezbędne prace leśne, po uprzednim uzyskaniu zgody z RDOŚ, w tym obligatoryjne prace z zakresu ochrony lasu (np. prognostyczne czy niezbędne dla zachowania trwałości lasu).

Strefa ochrony okresowej powinna zapewniać ptakom spokój i bezpieczeństwo podczas wyprowadzania lęgów. W strefach tych, będących obszarami wyłączonymi okresowo z działalności gospodarczej, niezbędne prace związane z pozyskaniem drewna, hodowlą i ochroną lasu muszą być wykonywane poza okresowym terminem ochrony określonym ww. na początku rozdziału rozporządzeniem.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez nadleśnictwo oraz Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w Nadleśnictwie Żmigród zlokalizowanych jest 10 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków:

(A030) BOCIAN CZARNY *CICONIA NIGRA*

- Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/16/09/mk z dnia 15 października 2009 r.
- Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/16/10/mk z dnia 11 maja 2010 r.

(A075) BIELIK *HALIAEETUS ALBICILLA*

- Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/17/09/mk z dnia 15 października 2009 r.
- Decyzja SR.V.6631/s/30/km/05 z dnia 29 lipca 2005 r.
- Decyzja SR.V.6631/s/31/km/05 z dnia 25 lipca 2005 r.
- Decyzja SR.V.6631/s/32/km/05 z dnia 25 lipca 2005 r.
- Decyzja SR.V.6631/s/33/km/05 z dnia 25 lipca 2005 r.
- Decyzja SR.V.6631/s/34/km/05 z dnia 25 lipca 2005 r.
- Decyzja SR.V.6631/s/35/km/05 z dnia 25 lipca 2005 r.
- Decyzja WPN.6442.4.2014.MK z dnia 15 maja 2014 r.

Zgodnie z załącznikiem nr 4 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348) ustala się:

- dla bociana czarnego *Ciconia nigra* - strefę ochrony całorocznej w promieniu do 200 m od gniazda oraz strefę ochrony okresowej w promieniu do 500 m od gniazda. Ochrona okresowa obowiązuje od 15 marca do 31 sierpnia.
- dla bielika *Haliaeetus albicilla* - strefę ochrony całorocznej w promieniu do 200 m od gniazda oraz strefę ochrony okresowej w promieniu do 500 m od gniazda. Ochrona okresowa obowiązuje od 1 stycznia do 31 lipca.

Tabela 39. Zestawienie zapisów projektu pul w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków poza obszarem Natura 2000 OSO Dolina Baryczy PLB020001

Gatunek	Decyzja ustanawiająca strefę ochrony	Status	Pow. (ha)	Zapisy projektu pul	Uwagi i działania minimalizujące
Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/16/09/mk z dnia 15 października 2009 r. Strefa ochrony poza OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	8,03	Brak wskazań 8,03 ha (3 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	25,27	Odnowienia 5,4 (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje upraw 0,49 ha (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 3,14 ha (2 wydz. leśn.) Trzebież późna 13,16 ha (7 wydz. leśn.) Rębnie złożone 3,08 ha (1 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 15.03-31.08. 2. W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.
Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/16/10/mk z dnia 11 maja 2010 r. Strefa ochrony w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	7,25	Brak wskazań 7,25 ha (5 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	38,46	Odnowienia 4,58 (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje upraw 12,47 ha (5 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 3,28 ha (2 wydz. leśn.) Trzebież późna 8,39 ha (5 wydz. leśn.) Rębnie złożone 9,74 ha (2 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 15.03-31.08. 2. W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Gatunek	Decyzja ustanawiająca strefę ochrony	Status	Pow. (ha)	Zapisy projektu pul	Uwagi i działania minimalizujące
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/17/09/mk z dnia 15 października 2009 r. Strefa ochrony poza OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	14,07	Brak wskazań 14,07 ha (4 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	59,24	Brak wskazań 1,2 ha (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje upraw 0,56 ha (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 4,77 ha (3 wydz. leśn.) Trzebież późna 52,71 ha (15 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07.
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja SR.V.6631/s/30/k m/05 z dnia 29 lipca 2005 r. Strefa ochrony poza OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	10,77	Brak wskazań 10,77 ha (6 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	56,47	Brak wskazań 11,71 ha (8 wydz. leśn.) Pielęgnacje upraw 0,81 ha (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 7,68 ha (5 wydz. leśn.) Trzebież późna 21,39 ha (9 wydz. leśn.) Rębnie złożone 14,06 ha (6 wydz. leśn.) Rębnia zupełna 0,82 (1 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07. 2. W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja SR.V.6631/s/31/k m/05 z dnia 25 lipca 2005 r. Strefa ochrony w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	17,0	Brak wskazań 17,0 ha (3 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	52,89	Brak wskazań 26,94 ha (7 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 1,14 ha (2 wydz. leśn.) Trzebież późna 20,61 ha (4 wydz. leśn.) Rębnie złożone 3,18 ha (1 wydz. leśn.) Rębnia zupełna 1,02 (1 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07. 2. W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.

Gatunek	Decyzja ustanawiająca strefę ochrony	Status	Pow. (ha)	Zapisy projektu pul	Uwagi i działania minimalizujące
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja SR.V.6631/s/32/k m/05 z dnia 25 lipca 2005 r. Strefa ochrony w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	23,42	Brak wskazań 23,42 ha (6 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	28,45	Brak wskazań 2,54 ha (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje upraw 1,93 ha (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 3,52 ha (1 wydz. leśn.) Trzebież późna 2,89 ha (2 wydz. leśn.) Rębnie złożone 17,57 ha (3 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07. 2. W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja SR.V.6631/s/33/k m/05 z dnia 25 lipca 2005 r. Strefa ochrony poza OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	17,67	Brak wskazań 17,67 ha (6 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	29,9	Brak wskazań 6,43 ha (2 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 1,23 ha (1 wydz. leśn.) Trzebież późna 2,06 ha (1 wydz. leśn.) Rębnie złożone 20,18 ha (6 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07. 2. W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja SR.V.6631/s/34/k m/05 z dnia 25 lipca 2005 r. Strefa ochrony w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	10,85	Brak wskazań 10,85 ha (5 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	37,98	Brak wskazań 19,18 ha (11 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 3,7 ha (1 wydz. leśn.) Trzebież późna 6,47 ha (3 wydz. leśn.) Rębnie złożone 8,63 ha (2 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07. 2. W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.

Gatunek	Decyzja ustanawiająca strefę ochrony	Status	Pow. (ha)	Zapisy projektu pul	Uwagi i działania minimalizujące
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja SR.V.6631/s/35/k m/05 z dnia 25 lipca 2005 r. Strefa ochrony w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	21,68	Brak wskazań 21,68 ha (6 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	57,92	Brak wskazań 28,72 ha (11 wydz. leśn.) Odnowienia 1,64 (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 6,57 ha (4 wydz. leśn.) Trzebież późna 7,08 ha (4 wydz. leśn.) Rębnie złożone 13,15 ha (6 wydz. leśn.) Rębnia zupełna 0,76 ha (1 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07. 2. W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja WPN.6442.4.201 4.MK z dnia 15 maja 2014 r. Strefa ochrony w zasięgu OSO Dolina Baryczy PLB020001	całoroczna	16,06	Brak wskazań 16,06 ha (7 wydz. leśn.)	Brak
		okresowa	71,87	Brak wskazań 5,84 ha (6 wydz. leśn.) Odnowienia 11,3 (2 wydz. leśn.) Pielęgnacje upraw 0,64 ha (1 wydz. leśn.) Pielęgnacje młodszych drzewostanów 10,29 ha (5 wydz. leśn.) Trzebież późna 23,14 ha (6 wydz. leśn.) Rębnie złożone 20,63 ha (7 wydz. leśn.)	Zaplanowane zabiegi mogą negatywnie oddziaływać na chroniony gatunek, jeśli będą realizowane w okresie lęgowym gatunku. Oddziaływanie może mieć charakter oddziaływania negatywnego, chwilowego pośredniego (płoszenie, utrata lęgu w wyniku opuszczenia gniazda). Działanie minimalizujące: 1. Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07. 2. W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.

IV.8.2.2. REINTRODUKCJA SOKOŁA WĘDROWNEGO

Nadleśnictwo Żmigród współpracuje od 2010 roku ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Dzikich Zwierząt „Sokół” przy realizacji projektu *Reintrodukcja Sokola Wędrownego w Polsce*. Projekt realizowany jest w ramach *Programu Restytucji Populacji Sokola Wędrownego*, który został zatwierdzony przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w 1993 roku.

Sokół wędrowny to jeden z najrzadszych gatunków ptaków w Polsce. Ekotyp leśny sokoła wędrownego *Falco peregrinus* występował w Europie od północno-wschodnich Niemiec poprzez Polskę, południową Szwecję, Danię, Finlandię, przez kraje nadbałtyckie, północną Ukrainę i Białoruś, przez niziny Rosji aż po Ural. Na skutek zatrucia środowiska DDT (w połowie XX w.) drastycznie zmniejszyła się liczebność sokołów wędrownych na całym areale jego występowania. Niektóre populacje wyginęły, między innymi nadrzewna populacja europejska. Pierwsze próby hodowli sokoła

wędrownego podjęli polscy sokolnicy już pod koniec lat siedemdziesiątych, a pierwsze wyniki uzyskano w połowie lat osiemdziesiątych. Gdy na początku lat siedemdziesiątych odradzało się polskie sokolnictwo, sokół wędrowny praktycznie już nie występował na terenie kraju, dlatego też wszystkie ptaki w polskich hodowlach pochodzą z podobnych - zachodnioeuropejskich. Wszystkie ptaki reprezentują nominatywny podgatunek sokoła wędrownego, a ich przodkowie pochodzą z populacji niemieckiej, szkockiej i skandynawskiej.

Pierwszych wsiedleń na terenie nadleśnictwa dokonano 3 czerwca 2010 r. w trzech sztucznych gniazdach na terenach nadleśnictw Żmigród i Milicz, gdzie umieszczono 14 młodych sokołów. W 2011 roku wypuszczono 8, w 2012 - 19 ptaków w dwóch terminach. W dniach 24 maja, 14 czerwca i 2 lipca 2013 r. na terenie nadleśnictw Żmigród i Milicz umieszczono w sztucznych gniazdach trzy partie młodych sokołów wędrownych (razem 40 ptaków). Sokoły, które tu trafiły, pochodzą z hodowli w Słowacji, Czechach, Niemczech i Polsce.

IV.8.3. PŁAZY I GADY

Herpetofauna terenu nadleśnictwa jest wyjątkowo bogata, jej skład gatunkowy jest kompletny i typowy dla wielkich dolin rzecznych. Związane jest to ze stosunkowo mało zniszczonymi biotopami leśno-stawowymi. Występuje tu 18 gatunków płazów i gadów. Najrzadziej spotyka się traszkę grzebieniastą i ropuchę paskówkę. Na szczególną ochronę zasługuje, jeszcze stosunkowo liczna w tym rejonie, populacja żmii zygzakowatej *Vipera berus*. Największe skupiska płazów i gadów to tereny między Żmigrodem, Łąktą, Wilkowem, Grabówką, Książęcą Wsią i Osiekiem. Na uwagę zasługuje również teren położony między Chodlewem, Grabcami a rzeką Baryczą, wraz z kanałem Kokot. Na początku lat 70-tych XX w. spotykano tam jeszcze żółwia błotnego *Emys orbicularis*. Gatunek ten pospolity w dolinach rzek Orli i Baryczy w latach 50. i 60. (Staw Łosiowy k. Radziądz, Barycz w okolicach wsi Kędzie) został wyeliminowany w efekcie przebudowy stawów, regulacji rzek oraz melioracji i likwidacji starorzeczy (źródło: Jabłoński [w] Witkowski 1991). Na terenie gminy Milicz w latach 60. XX w. wyginął jeszcze jeden gatunek - gniewosz plamisty *Coronella austriaca*. Jedno z ostatnich stanowisk tego gatunku znajdowało się w okolicach Gruszczy (źródło: Jabłoński [w] Witkowski 1991).

Fotografia. 13. Ropucha szara *Bufo bufo* (fot. A. Wójcicka-Rosińska)

Tabela 40. Wykaz chronionych gatunków płazów i gadów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszary, oddziały (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
PŁAZY				
1	Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje głównie tereny z glebami luźnymi lub słabo zwięzłymi- piaszczystymi, piaszczysto-gliniastymi, czarnoziemami, w których łatwo może się zagrzebać. Często spotyka się ją także w ogródkach warzywnych i na polach uprawnych. W okresie godowym wybiera wody stojące i wolno płynące w krajobrazie otwartym, np. miejsca eksploatacji kruszyw (piasek, drobny żwir), stawy rybne. Notowana z terenu gminy Żmigród i doliny Baryczy.
2	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> kod: 1188	PL - ochrona ścisła PCzL – DD DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Observacje punktowe w OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 Obr. 2: 108d; 108A m; 49 f-h; 50 c-f; 66 j; 117 a; 229 d; 341 h Ponadto poza OZW Obr. 1: 293 b	Przedmiot ochrony obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Preferuje niewielkie zbiorniki wodne położone na łąkach i skrajach lasów, rozlewiska, starorzecza z obfitą roślinnością wodną. Występuje na stawach rybnych pod Koniówkiem (Bobrowicz i Konieczny), na Stawach Milickich oraz w dolinie Baryczy.
3	Ropucha paskówka <i>Epidaleia calamita</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek zagrożony, prowadzi skryty tryb życia. Preferuje tereny otwarte o suchych przepuszczalnych glebach, częsta w sąsiedztwie wyrobisk - zwirowni i kamieniołomów. Notowana z terenu gminy Żmigród i doliny Baryczy.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
4	Ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje wilgotne drzewostany w średnim wieku i starsze. Niezbędna obecność niewielkich akwenów o wodzie stojącej, najchętniej niezarybionych. Notowana z terenu gminy Żmigród, Trzebnica i doliny Baryczy.
5	Ropucha zielona <i>Bufo viridis</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek ten preferuje krajobraz rolniczy, szczególnie suche i średnio wilgotne łąki, pola uprawne, sady i tereny kamieniste, szczególnie chętnie zasiedla takie środowiska, gdy sąsiadują z zabudowaniami wiejskimi lub miejskimi. Notowana z terenu gminy Żmigród, Trzebnica i doliny Baryczy.
6	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Obserwacje punktowe: Obr. 1: 250 a; 293 k	Preferuje skraje wilgotnych i podmokłych zadrzewień i zakrzewień nad wodami; również w obrębie osiedli ludzkich (Bobrowicz i Konieczny). Notowana z terenu gminy Żmigród, Trzebnica, Milicz i doliny Baryczy.
7	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> kod: 1166	PL - ochrona ścisła PCzL – NT PCzK – NT DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Obr. 1: 293 b Obr. 2: 237 h; 241 c; 310 b; 345 d, h	Przedmiot ochrony obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Gatunek rzadki. Występuje lokalnie, głównie w bezrybnych akwenach wód stojących, często śródleśnych lub częściowo ocienionych drzewami. Obserwowana w zbiorniku wodnym pod Komorówkiem w gminie Trzebnica.
8	Traszka zwyczajna <i>Triturus vulgaris</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Rozmnaża się w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, po okresie rozrodu żyje na lądzie w cienistych lasach. Notowana z terenu gminy Żmigród, Milicz i doliny Baryczy.
9	Żaba jeziorkowa <i>Pelophylax lessonae</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Jest płazem typowym dla małych zbiorników wodnych. Rozród odbywa się także w rowach melioracyjnych, kałużach, okresowych rozlewiskach na łąkach, w przybrzeżnej strefie większych zbiorników wodnych. Notowana z terenu gminy Żmigród, Milicz i doliny Baryczy.
10	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje tereny podmokłe i akweny wód stojących i wolno płynących, również na obrzeżach lasów i borów mieszanych. Notowana z terenu gminy Żmigród, Milicz i doliny Baryczy.
11	Żaba śmieszka <i>Pelophylax ridibundus</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. V KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje wody stojące i wolno płynące, także na terenach zalesionych. Występuje na stawach rybnych pod Koniówkiem i w rezerwacie Stawy Milickie. Gatunek rzadki.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszary, oddziały (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
12	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. V KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje tereny podmokłe i akweny wód stojących i wolno płynących, również wilgotne i podmokłe lasy oraz bory mieszane. Notowana z terenu gminy Żmigród, Trzebnica, Milicz i doliny Baryczy.
13	Żaba wodna <i>Pelophylax kl. esculentus</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. V KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje obficie zarośnięte roślinnością, płytkie zbiorniki wodne. Notowana z terenu gminy Żmigród, Trzebnica, Milicz i doliny Baryczy.
GADY				
14	Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i>	PL - ochrona częściowa DS – zał. IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje różnego typu tereny otwarte, łąki, nieużytki, ugory, skraje pól uprawnych, tereny dobrze nasłonecznione, a w lasach obrzeża dróg leśnych. Zimuje od IX-X do IV.
15	Jaszczurka żyworodna <i>Lacerta vivipara</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Występuje w kompleksach leśnych. Gatunek rzadszy, preferuje siedliska bardziej wilgotne. Zimuje od X-XI do III.
16	Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Preferuje wilgotne lasy liściaste i mieszane, rzadziej wilgotne bory mieszane. Często występuje na obrzeżach drzewostanów, przy polanach i drogach. Chętnie kryje się pod kłodami leżących drzew. Zimuje od X do III / IV.
17	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LR/LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Spotykany głównie nad brzegami wód. Ściśle związany z obecnością płazów (pokarm). Składanie jaj w VI i VII. Wylęg młodych w VIII i na pocz. IX. Zimuje od X do III / IV.
18	Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>	PL - ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Występuje głównie w wilgotnych drzewostanach i na torfowiskach. Aktywna od III - początku IV do X, gody IV - początek VI. W VIII-IX samica rodzi do 18 młodych.

PL – Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). PCzL / PCzK – Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) / Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce (Głowaciński, 2001). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, DD - gatunki o statusie słabo rozpoznanym i zagrożeniu stwierdzonym, ale bliżej nieokreślonym. DS - Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. KB - Konwencja Berneńska - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). Czerwona Lista IUCN - IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2. Stosowane skróty kategorii zagrożenia: NT - gatunki bliskie zagrożenia, LR - gatunki niższego ryzyka, LC - gatunki najmniejszej troski.

Fotografia. 14. Zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix* (fot. A. Wójcicka-Rosińska)

IV.8.4. RYBY I SMOZKOUSTE

Na ichtiofaunę terenu nadleśnictwa znaczący wpływ wywierają stawy hodowlane, położone w zlewni rzek oraz zanieczyszczenia wód i przebudowa koryt rzek. Barycz, pomimo uregulowania jej koryta, ma aż 20 gatunków ryb (źródło: Błachuta [w] Witkowski 1991). Najliczniej występuje w niej kielb *Gobio gobio* oraz koza *Cobitis taenia*, bardzo liczne są również płoć *Rutilus rutilus* i ciernik *Gasterosteus aculeatus*. Niewielka ilość drapieżników powoduje, że duże zagęszczenie osiągają inne drobne gatunki, takie jak ukleja *Alburnus alburnus*, jazgarz *Gymnocephalus cernua* i różanka *Rhodeus amarus*. Sąsiedzka jest w swym dolnym biegu znacznie zanieczyszczona i ma tylko 9 gatunków. Najbardziej zanieczyszczona jest Orla, której uboga ichtiofauna liczy zaledwie 6 gatunków, najbardziej odpornych na zanieczyszczenie. Swoistym ewenementem jest dolny odcinek Kanału Książęcego – występuje tu aż 11 gatunków, co na tak małą rzeczkę jest liczbą wyjątkowo dużą. Z uwagi na silne porośnięcie koryta przez rośliny, doskonale warunki do rozrodu znajdują tu gatunki fitofilne.

Tabela 41. Wykaz chronionych i cennych gatunków ryb w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Uwagi
1	Koza <i>Cobitis taenia</i> kod: 1149	PL - ochrona częściowa PCzL – DD CzLR – LC DS – zał. II KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Notowana w Baryczy i Kanale Młyńskim. Gatunek rzeczny, zamieszkuje środkowe i dolne odcinki rzek. Przebywa z dala od brzegów w strefie głębokiej wody o słabym prądzie. Gatunek wrażliwy na wszelkie zmiany pochodzenia antropogenicznego (zanieczyszczenia wód, regulacje i zabudowa hydrotechniczna rzek).

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Uwagi
2	Koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i> kod: 1146	PL – ochrona ścisła PCzL – EN CzLR – VU DS – zał. II KB – zał. III Czerwona lista IUCN - DD	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Notowana w Baryczy w okolicach Żmigrodu. Zasiedla wody czyste, w górnych i środkowych biegach rzek o dnie skalistym, piaszczystym lub piaszczysto – mulistym lub wody bardzo wolno płynące. Ukrywa się pod kamieniami lub w piasku. Potencjalne zagrożenie niesie ze sobą zanieczyszczenie wód powierzchniowych, drapieżnictwo ze strony innych gatunków ryb, nielegalne pozyskanie chronionych gatunków ryb w czasie amatorskiego połowu ryb.
3	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> kod: 1145	PL - ochrona częściowa PCzL – NT PCzK – NT CzLR – VU DS – zał. II KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Notowany w Sąsiedzniczy i Krępie. Zasiedla wody stojące i wolno płynące, płytkie, drobne muliste zbiorniki, starorzecza, kanały. Żyje w pobliżu dna, podczas dnia zagrzebują się w mule. Zagrożeniem dla gatunku są zanieczyszczenia wód, regulacje i zabudowa hydrotechniczna rzek.
4	Różanka <i>Rhodeus amarus</i> kod: 5339	PL - ochrona częściowa PCzL – NT PCzK – NT CzLR – VU DS – zał. II KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LR/LC	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Notowana w Baryczy, Sąsiedzniczy, Krępie. Preferuje wody stojące lub wolno płynące, zasiedlając jeziora, stawy, starorzecza i kanały. Występuje również w dolnym i środkowym biegu dużych rzek. W ciekach ryba ta wybiera miejsca zarośnięte roślinnością zanurzoną, o dnie mulistym, wyraźnie utrzymując się bliżej brzegów. Do rozrodu wymaga obecności małży (skójki lub szczeżui). Zagrożeniem są zanieczyszczenia wód, regulacje i zabudowa hydrotechniczna rzek.
5	Śliz pospolity <i>Barbatula barbatula</i>	PL - ochrona częściowa CzLR – LC Czerwona lista IUCN - LC	Stwierdzony w Sąsiedzniczy, Głębokim Rowie, Baryczy, Krępie, Kanale Młyńskim, Krępicy i Młyńskiej Strudze. Żyje w środkowym i górnym biegu rzek oraz w stawach z kwaśnym odczynem wody. Preferuje miejsca ze żwirowym lub kamienistym dnem oraz powalonymi do wody drzewami. Zagrożeniem są regulacje cieków.

PL - Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). PCzL / PCzK - Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) / Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce (Głowaciński, 2001). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, DD - gatunki o statusie słabo rozpoznanym i zagrożeniu stwierdzonym, ale bliżej nieokreślonym. CzLR - Czerwona lista minogów i ryb (Witkowski, 2009). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: VU – gatunki narażone, LC - gatunki najmniejszej troski. DS - Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. KB – Konwencja Berneńska - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). Czerwona Lista IUCN – IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2. Stosowane skróty kategorii zagrożenia: LR - gatunki niższego ryzyka, LC - gatunki najmniejszej troski.

IV.8.5. BEZKRĘGOWCE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród stwierdzono występowanie 26 cennych gatunków owadów. Występują tu pospolite gatunki biegaczowatych, które tworzą typowy element entomofauny nizinnych lasów liściastych. Uzupełnieniem tej grupy owadów są gatunki uznawane za rzadkie i cenne, których obecność jest świadectwem różnicowania biotopów. Obecność kozioroga dębosza *Cerambyx credo* i pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* zależy od występowania starych dębów na ciepłych, eksponowanych stanowiskach. Spośród motyli najcenniejszymi gatunkami są: barczatka kataks *Eriogaster catax*, czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar* oraz modraszek telejus *Phengaris teleius*.

Tabela 42. Wykaz chronionych i cennych gatunków bezkręgowców w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszar, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Chrzęszcze <i>Coleoptera</i>				
1	Biegacz gładki <i>Carabus glabratus</i>	PL - ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek spotykany w wilgotnych lasach różnych typów. Częstszy na pogórzu i w górach, na niżu rzadszy. Zasiedla podmokłe zarośla koło Raszowic. Obecnie prowadzona gospodarka w lasach nie stanowi realnego zagrożenia dla gatunku.
2	Biegacz pomarszczony <i>Carabus intricatus</i>	PL - ochrona częściowa PCzL – LC Czerwona lista IUCN – LR/NT	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek nieczęsty, w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa prawdopodobny. Żyje w starych lasach liściastych i mieszanych. Rzadki. Obecnie prowadzona gospodarka w lasach nie stanowi realnego zagrożenia dla gatunku.
3	Biegacz skórzasty (b. piaskowy) <i>Carabus coriaceus</i>	PL - ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Występuje głównie na terenach piaszczystych. Preferuje drzewostany suche i świetliste, zazwyczaj liczniejszy w lasach niż w borach. W Polsce najczęstszy w południowej części, zwłaszcza w górach i na pogórzu. Występuje w rozproszeniu w gminie Trzebnica. Obecnie prowadzona gospodarka w lasach nie stanowi realnego zagrożenia dla gatunku.
4	Biegacz Ulricha <i>Carabus ulrichi</i>	PL - ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek nieczęsty. Zasiedla tereny otwarte na glebach gliniastych oraz obfitujących w margle i gleby wapienne. W Polsce tylko w południowej części. Rzadki. Obecnie prowadzona gospodarka w lasach nie stanowi realnego zagrożenia dla gatunku.
5	Biegacz problematyczny <i>Carabus problematicus</i>	PL - ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek kserofilny, żyjący na otwartych lub słabo porośniętych terenach, również w jasnych lasach sosnowych. Notowany z terenu gminy Żmigród. Obecnie prowadzona gospodarka w lasach nie stanowi realnego zagrożenia dla gatunku.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obszary, oddziały (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
6	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> kod: 1083	PL - ochrona częściowa PCzL – EN PCzK – EN DS – zał. II KB – zał. III	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Notowany z terenu gminy Żmigród i Milicz. Biotopem są prześwietlone lasy liściaste, głównie grądy i łęgi oraz obrzeża bardziej zwartych drzewostanów liściastych i mieszanych, czasami stare parki i sady. Jelonek rogacz do rozwoju potrzebuje dębów, ale odnotowywano go również na buku, brzozie, wierzbach, wiązach, olszy, grabie, topolach, lipach, jesionie, kasztanowcach oraz drzewach owocowych. Warunkiem występowania jest obecność martwych i zamierających drzew i ich fragmentów (leżące konary, pniaki, nabiegi korzeniowe). Preferuje środowiska wilgotnego próchniejącego drewna.
7	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> kod: 1088	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – VU PCzK – VU DS – zał. II i IV Czerwona lista IUCN – VU	Obr. 1: 22 i-j;38 a-c,g,j;44 f;60 c;83 d;112 a,c,f,h,m Obr. 2: 47 h-j,l-i;51 m-n,w;54 i,l;65 a;66 a-b;68 a,d-f;71 a-b,f,i;90 a,f;98 a;99 b-d,i-i;101 j,m;106 h,j;111 a,g;112 f,j;113 a;114 a,c;117 j;181 a;195 d;209 i;222 b;223 w;227 f;228 h;229 g-h;230 g;231 b,h;232 b,h;235 y	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Jest kambioksylofagiem, w Polsce żerującym i przechodzącym rozwój wyłącznie na żywych dębach: szypułkowym i (rzadko) bezszypułkowym. Większość stanowisk występuje na groblach stawów milickich.
8	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – VU PCzK - VU DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN - NT	Obr. 1: 44 h;65 b;66 a,h;83 b;284 c;289 g;293 b, d Obr. 2: 45 d,i,k-m;46 c,h,n;47 j;51 t;90 a;125 a;181 a;194 a;204 h;209 i;210 i;212 a;215 f;216 g;237 j	Przedmiot ochrony OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Jest to gatunek reliktowy lasów pierwotnych, preferuje świetliste drzewostany liściaste i mieszane. W środowisku zmienionym przez człowieka gatunek spotykany jest w parkach, zadrzewieniach cmentarnych oraz alejach. Rozwój pachnicy dębowej jest ściśle związany ze starymi dziuplastymi (koniecznie próchniejącymi) drzewami. Znajduje dogodne warunki bytowania na terenie całego nadleśnictwa.
9	Tęcznik liszkarz <i>Calosoma sycophanta</i>	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek palearktyczny, zasiedla lasy iglaste, liściaste, najchętniej przebywa w koronach drzew.

Lp.	Gatunek	Status ochrony	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
10	Tęcznik mniejszy <i>Calosoma inquisitor</i>	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Gatunek palearktyczny, żyje głównie w jasnych lasach liściastych - młodych buczynach, dębinach oraz w sadach. Poluje również na drogach i przecinkach leśnych.
11	<i>Velleius dilatatus</i>	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Występuje w rezerwacie Stawy Milickie. Żyje w sąsiedztwie gniazd szerszeni, zazwyczaj pod gniazdami wśród jego opadłych szczątków, resztek pokarmu i ekskrementów szerszeni. Prowadzi drapieżny sposób życia, odżywiając się larwami muchówek, żerujących w wymienionych materiałach. Postacie dorosłe znajdowane również na soku wyciekającym z drzew, zwłaszcza dębów, niekiedy także koło takich drzew wśród mchów, pod opadłymi liśćmi i w ściółce.
Ważki Odonata				
12	Straszka północna <i>Sympecma paedisca</i>	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Występuje w rezerwacie Stawy Milickie. Ważka związana z płytkimi, szybko nagrzewającymi się wodami o obfitej roślinności szuwarowej. Zimą spędzają w stadium dorosłym hibernując ukryte w zeschniętej roślinności. Okres godowy, trwa zwykle od końca kwietnia do końca maja.
Motyle Lepidoptera				
13	Barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i> kod: 1074	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – EN PCzK - VU DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – DD	Obr. 2: 170 g;195 bx;196 c;256 a;315 d-f	Notowana nad Orlą, Baryczą i Krępą w okolicach Żmigrodu. Gatunek występuje w środowiskach kserotermicznych na zaawansowanych etapach sukcesji. Preferuje również tarniny i głogi rosnące na miedzach i w obrębie zadrzewień śródpolnych. Roślinami pokarmowymi są rozmaite krzewy liściaste, głównie tarnina i głóg.
14	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> kod: 1060	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – LC PCzK - LR DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LR/NT	Obr. 1: 42 a Obr. 2: 240 c;241 l	Występuje w rezerwacie Stawy Milickie i nad Baryczą w okolicach Bartkowa. Gatunek higrofilny. Zasiadla brzegi wód i bagien oraz podmokłe łąki, głównie w miejscach wilgotnych, często w pobliżu i wewnątrz starorzeczy i rowów. Częściowo jego siedlisko stanowią łęgi nadrzeczne, zwłaszcza fragmenty podmokłe z prześwitami lub graniczące z kwiecistymi łąkami. Związany troficznie ze szczawiem <i>Rumex</i> sp.

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
15	Kraśnik pięcioplamek <i>Zygaena trifolii</i>	PCzL – VU	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Występuje w rezerwacie Stawy Milickie. Występuje na leśnych polanach oraz na murawach kserotermicznych. Owad dorosły od poł. VI do poł. VIII, niepłochliwy.
16	Mieniak strużnik <i>Apatura ilia</i>	PCzL – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Występuje w podmokłych zaroślach koło Raszowic. Preferuje lasy liściaste i mieszane, głównie łąki. Preferuje leśne gruntowe drogi i skraje lasów, czasami w parkach. Troficznie związany z topolami <i>Populus</i> sp. (gąsienica). Istotna jest obecność osiki <i>Populus tremula</i> . Imago żeruje na wilgotnej ziemi, padlinie i odchodach.
17	Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i> kod: 6177	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzK – LR PCzL – LC DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LR/NT	Obr. 1: 228 o;259 d, h Obr. 2: 118 g	Występuje nad Sowiną w pobliżu wsi Ujeździec Mały oraz nad Orlą w pobliżu Czarnego Lasu. Zasiedla wilgotne łąki, obrzeża torfowisk niskich oraz inne siedliska otwarte, pod warunkiem występowania rośliny żywicielskiej wraz z przynajmniej jednym z gatunków mrówek gospodarzy. Troficznie związany z krwiściągiem lekarskim <i>Sanguisorba officinalis</i> . Gąsienice muszą być „adoptowane” przez mrówki z rodzaju <i>Myrmica</i> , np. <i>M. scabrinodis</i> , <i>M. rubra</i> i <i>M. gallieni</i> .
18	Paż królowej <i>Papilio machaon</i>	PCzL – LC	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Zasiedla fragmenty lasu sosnowego w pobliżu wsi Gruszczecka. łąki, ugory, zbocza wałów przeciwpowodziowych, nasłonecznione stoki wzgórz i pagórów, polany śródlęgowe, sąsiedztwo dróg i linii kolej. Zalatuje do sadów i ogrodów. Troficznie związany z roślinami baldaszkowatymi <i>Apiaceae</i> . Widywany od V do VIII – IX.
19	Rojnik morfeusz <i>Heteropterus morpheus</i>	PCzL - NT	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Występuje w rezerwacie Stawy Milickie. Występuje na podmokłych osłoniętych łąkach, skrajach lasów. Roślinami żywicielskimi gąsienic są trawy, najczęściej trzęślica modra <i>Molinia caerulea</i> , trzcinnik lancetowaty <i>Calamagrostis canescens</i> , kłosownica leśna <i>Brachypodium sylvaticum</i> .

Lp.	Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Trzmiele <i>Bombus</i>				
20	Trzmiel gajowy <i>Bombus lucorum</i>	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Widne drzewostany, obrzeża bardziej zwartych kompleksów leśnych.
21	Trzmiel kamiennik <i>Bombus lapidarius</i>	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Tereny otwarte i obrzeża drzewostanów, od IV do IX – X. Zagroženiem jest zalesianie i zaorywanie terenów otwartych, wypalanie traw (gniazda czasami w syrkim gruncie, zwykle pod kamieniami i w szczelinach murów).
22	Trzmiel leśny <i>Bombus pratorum</i> (<i>B. sylvarum</i>)	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Światliste drzewostany, leśne polany, przesieki, otwarte pobocza dróg leśnych, ogrody. Wiosną (od V) troficznie ściśle związany z jasnotą i dąbrówką.
23	Trzmiel ogrodowy <i>Bombus hortorum</i>	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Tereny otwarte, także przyleśne.
24	Trzmiel rudy <i>Bombus pascuorum</i>	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Spotykany w widnych, rzadkich lasach jak i na terenach otwartych.
25	Trzmiel ziemny <i>Bombus terrestris</i>	PL – ochrona częściowa	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Tereny otwarte i obrzeża drzewostanów. Preferuje obecność koniczyny. Widywany od III do X. Zagroženiem jest zalesianie i zaorywanie terenów otwartych, wypalanie traw (gniazda w norach kreta i gryzoni).
Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>				
26	Siwoszek błękitny <i>Oedipoda caerulea</i>	PCzL - NT	Brak informacji o dokładnej lokalizacji stanowisk na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	Stwierdzony na murawie szczotlichowej pod Koniówkiem. Zasiedla suche, dobrze nasłonecznione miejsca, bujnie porośnięte roślinnością. Żywi się trawami.

PL - Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348). **PCzL / PCzK** - Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) / Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce (Głowaciński, 2004). Stosowane skróty kategorii zagrożenia: CR - gatunki skrajnie/krytycznie zagrożone, EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, NT - gatunki niższego ryzyka, bliskie zagrożenia, LC/LR - gatunki niższego ryzyka/ najmniejszej troski. **DS** - Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. **KB** - Konwencja Berneńska - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263). **Czerwona Lista IUCN** - IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2. Stosowane skróty kategorii zagrożenia: VU - gatunki narażone, LR/NT - gatunki niższego ryzyka, bliskie zagrożenia, DD - gatunki o niedostatecznych danych.

V. WALORY PRZYRODNICZO–LEŚNE

V.1. LEŚNY KOMPLEKS PROMOCYJNY „LASY DOLINY BARYCZY”

Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Doliny Baryczy” utworzony został zarządzeniem nr 61 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 listopada 2011 r. (znak: ZO-731-44/2011). Zgodnie z nim obszar położony jest na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu i obejmuje nadleśnictwo Milicz oraz Nadleśnictwo Żmigród.

LKP „Lasy Doliny Baryczy” jest obszarem funkcjonalnym o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym, a celem jego działania jest promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrona zasobów przyrody w lasach oraz edukacja leśna społeczeństwa. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu został zobowiązany do opracowania jednolitego programu gospodarczo-ochronnego LKP „Lasy Doliny Baryczy” i przekazania go Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych oraz gospodarzom gmin objętych granicami LKP „Lasy Doliny Baryczy” - do wiadomości, a nadleśniczym nadleśnictw Milicz i Żmigród do realizacji oraz do nadzorowania realizacji tego programu. Program ten powinien zawierać m.in. następujące zagadnienia:

- ocenę rozpoznania stanu lasu, zwłaszcza jego walorów przyrodniczych i zagrożeń;
- ocenę dotychczasowych kierunków i metod zagospodarowania lasu pod kątem realizacji funkcji lasu: ekologicznych, produkcyjnych i społecznych oraz wskazanie ewentualnych zmian i korekt w tym zakresie;
- określenie kierunków działań w celu udostępniania lasu, m.in. na potrzeby edukacyjne, turystyczne i rekreacyjne.

Założenia i kierunki działań, określone w jednolitym programie gospodarczo-ochronnym LKP „Lasy Doliny Baryczy”, należy uwzględniać w planie urządzenia lasu nadleśnictw Milicz i Żmigród.

V.2. SIEDLISKA PRZYRODNICZE - WYSTĘPOWANIE I ZALECENIA OCHRONNE

Siedlisko przyrodnicze jest pojęciem wprowadzonym przez przepisy prawa Unii Europejskiej w ramach wyznaczania obszarów sieci Natura 2000. Oznacza ono obszar lądowy lub wodny wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne, zarówno całkowicie naturalne, jak i półnaturalne. Należy mieć na uwadze, że siedlisko przyrodnicze w ujęciu obszarów sieci Natura 2000 nie jest tożsame z definicją biologiczną, ekologiczną lub leśną siedliska. Pojęcie siedliska przyrodniczego wprowadziła w Unii Europejskiej Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a polskie prawo (Ustawa o ochronie przyrody, tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) w oparciu o tą dyrektywę definiuje siedlisko przyrodnicze, jako „obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne” (art. 5). Siedliska przyrodnicze zostały wyznaczone celem ochrony miejsc bytowania cennych z punktu widzenia przyrodniczego gatunków roślin i zwierząt często zagrożonych wyginaniem.

Obszar Nadleśnictwa Żmigród na tle regionu wyróżnia się bogactwem i zróżnicowaniem cennych ekosystemów leśnych oraz w mniejszym stopniu nieleśnych lub przejściowych. Stało się to podstawą do zaproponowania w 2007 roku powołania na jego terenie oraz na terenach sąsiadujących z nadleśnictwem obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. W zasięgu granic tej ostoi znalazło się ponad 80% gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród. Dużą liczbę przedmiotów ochrony tego obszaru stanowią siedliska przyrodnicze, których typy i lokalizacja zostały określone w oparciu o wyniki inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 wykonanej w latach 2006-2007 na gruntach Lasów Państwowych. Na podstawie art. 13 ust 1 ustawy o lasach wydane zostało Zarządzenie nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 lipca 2006 r. *w sprawie ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych* (znak: ZO – 732 – 2 – 18/2006). Na podstawie ww. zarządzenia 25 lipca 2006 roku Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wydał Decyzję nr 61 w sprawie przeprowadzenia w roku 2006-2007 powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (znak: ZO-732-2-19/2006), a 7 sierpnia 2006 Decyzję nr 63 wprowadzającą jednolity tekst Decyzji 61.

Celem inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w 2007 roku było uzyskanie możliwie wiarygodnych danych o występowaniu na całym terenie Lasów Państwowych siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i oszacowanie ich stanu. Przeprowadzenie takiej oceny krajowych zasobów poszczególnych siedlisk przyrodniczych (oraz ich stanu) było obowiązkiem wynikającym z Dyrektywy Siedliskowej (tzw. obowiązek monitoringu i raportowania). Jedynym sposobem uzyskania takich danych było przeprowadzenie inwentaryzacji terenowej. Bazy danych opisu taksacyjnego stanowiły cenny materiał wstępny do takiej inwentaryzacji, ale nie wystarczały do wiarygodnej identyfikacji leśnych siedlisk przyrodniczych na terenie nadleśnictwa (źródło: *Metodyka inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych, zał. 1 do decyzji nr 5 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 stycznia 2007 roku w sprawie metodyk inwentaryzacji siedlisk i roślin*). Niestety od chwili powołania obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 w 2007 roku, materiały wstępne uzyskane drogą preselekcji danych taksacyjnych, dostarczające wiedzy na temat prawdopodobnej lokalizacji płatów siedlisk przyrodniczych nie zostały zweryfikowane na gruncie. Do 2013 roku dla wskazanego obszaru Natura 2000 nie sporządzono również planu zadań ochronnych, który pozwoliłby przynajmniej na częściowa weryfikację siedlisk przyrodniczych w terenie.

29 listopada 2011 r. na terenie dwóch nadleśnictw – Żmigród i Milicz powołano Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Doliny Baryczy” (dalej zamiennie: LKP). Na dużej powierzchni pokrywa się on z obszarem OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041. Zgodnie z przyjętymi dla LKP założeniami, w jego zasięgu konieczne było dokonanie właściwej oceny rozpoznania stanu lasu, zwłaszcza jego walorów przyrodniczych. Konsekwentnie do przyjętych celów w 2013 roku przystąpiono do inwentaryzacji fitosocjologicznej całego tego obszaru. Jej celem było:

- 1) rozpoznanie fitosocjologicznego zróżnicowania zespołów leśnych oraz ich zbiorowisk zastępczych;

- 2) wykonanie map roślinności rzeczywistej i potencjalnej;
- 3) weryfikacja i aktualizacja mapy chronionych siedlisk przyrodniczych Natura 2000.

Prace wykonywał zespół autorski w składzie: Remigiusz Pielech, Marek Malicki, Zygmunt Dajdok i Ewa Szczęśniak; w oparciu o wytyczne zawarte w załączniku precyzującym założenia metodyczne, tj. „Instrukcji urządzania lasu. Cz. 2 – Instrukcja wyróżniania i kartowania w Lasach Państwowych typów siedliskowych lasu oraz zbiorowisk roślinnych” (PGL LP 2010).

Za podstawowe kryterium identyfikacji siedliska przyrodniczego w zasięgu LKP „Lasy Doliny Baryczy” przyjęto kryterium fitosocjologiczne według aktualnej wiedzy o roślinności rzeczywistej zgromadzonej w terenie w postaci zdjęć fitosocjologicznych (Pielech i in. 2015). Efektem prac było wyróżnienie 9 typów siedlisk przyrodniczych na terenie całego LKP.

W związku z pojawieniem się nowych i wiarygodnych informacji o lokalizacji siedlisk przyrodniczych na terenie nadleśnictwa, w aktualizowanym Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród przyjęto rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych za Pielech i in. (2015). Taki sposób postępowania dodatkowo uzasadniał zapis zawarty w piśmie RDOŚ ws. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Żmigród (znak: WPN.416.6.2012.PS; 31.08.2012), który wskazywał, że „w przypadku rozbieżności w danych z różnych źródeł dotyczących występowania siedlisk przyrodniczych, należy w prognozie przedstawić wyniki weryfikacji.” Jest to zgodne z art. 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.), który mówi, że informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy.

Zestawienie siedlisk przyrodniczych dla gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród prezentuje poniższa tabela.

Tabela 43. Wykaz chronionych typów siedlisk przyrodniczych odnotowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa siedliska	Kod typu	Powierzchnia siedliska na gruntach w zarządzie nadleśnictwa [ha]	Powierzchnia siedliska w obszarach siedliskowych Natura 2000 [ha]
Siedliska nieleśne				
1	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	3150	30,88	30,88
2	Zmiennowilgotne łąki trzęslicowe <i>Molinion</i>	6410	11,87	11,87
3	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże <i>Arrhenatherion</i>	6510	33,68	32,30
4	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>	7140	4,81	4,81

Lp.	Nazwa siedliska	Kod typu	Powierzchnia siedliska na gruntach w zarządzie nadleśnictwa [ha]	Powierzchnia siedliska w obszarach siedliskowych Natura 2000 [ha]
Siedliska leśne				
5	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>	9170	952,72	858,59
6	Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>	9190	84,01	79,24
7	Bory i lasy bagienne - siedlisko priorytetowe	91D0	2,19	2,19
8	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe - siedlisko priorytetowe	91E0	31,46	19,47
9	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	91F0	728,12	679,01
Razem			1879,74	1718,36

Wpływ zapisów projektu pul, pod kątem odpowiedniego zabezpieczenia zasobów przyrodniczych w nadleśnictwie, przeanalizowano również w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych poza granicami ostoi siedliskowych Natura 2000 oraz siedlisk przyrodniczych niestanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, ale zlokalizowanych w zasięgu ostoi siedliskowej. Do takich siedlisk należały:

- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion*;
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*;
- 9190 Kwaśne dąbrowy *Quercetea robori-petraeae*;
- 91D0 Bory i lasy bagienne - siedlisko priorytetowe;
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe- siedlisko priorytetowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*.

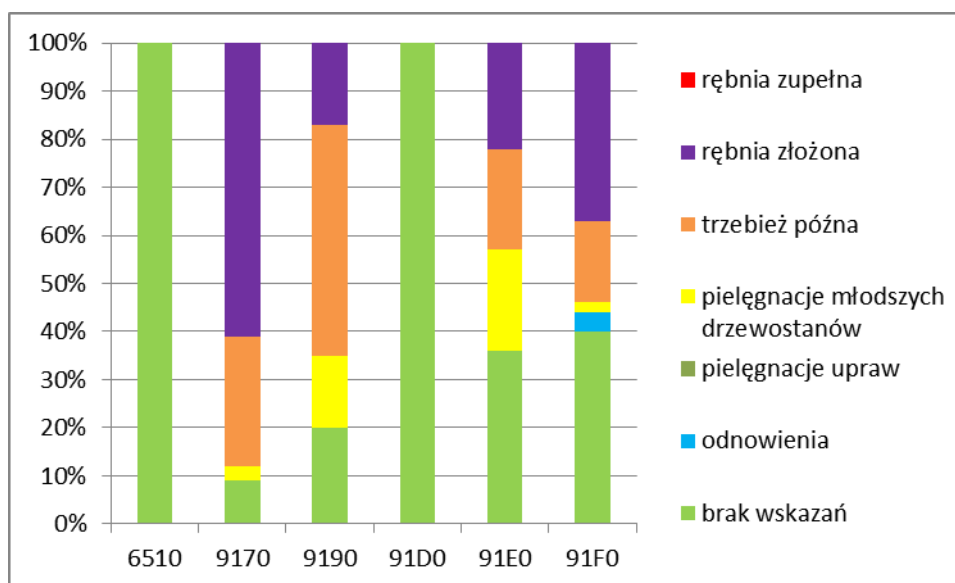
Zestawienie zapisów projektu pul dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 oraz w obszarach Natura 2000, ale niestanowiących przedmiotów ochrony ostoi prezentuje poniższa tabela.

Tabela 44. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi niestanowiącymi przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000

Siedlisko przyrodnicze	Zapisy projektu pul	Łączna powierzchnia wydzieleń leśnych z siedliskiem (ha) oraz ich liczba	Uwagi do projektu pul
Siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000			
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion</i>	Brak wskazań	1,4 (2)	Brak
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	Brak wskazań	7,96 (6)	Brak
	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	2,27 (2)	Brak
	Trzebież późna	22,73 (12)	Pozostawiać na powierzchni wydzielenia leśnego drzewa dziuplaste i zabezpieczać odpowiednią ilość martwego drewna.
	Rębnie złożone	51,07 (15)	
9190 Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	1,6 (3)	Brak
	Trzebież późna	3,23 (1)	Pozostawiać na powierzchni wydzielenia leśnego drzewa dziuplaste i zabezpieczać odpowiednią ilość martwego drewna.
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródlikowe-siedlisko priorytetowe	Brak wskazań	4,22 (3)	Brak
	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	2,48 (1)	Brak
	Trzebież późna	2,44 (3)	Pozostawiać na powierzchni wydzielenia leśnego drzewa dziuplaste i zabezpieczać odpowiednią ilość martwego drewna.
	Rębnie złożone	2,51 (1)	
91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	Brak wskazań	17,91 (14)	Brak
	Odnowienia	1,96 (1)	Brak
	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	1,13 (1)	Brak
	Trzebież późna	7,56 (5)	Pozostawiać na powierzchni wydzielenia leśnego drzewa dziuplaste i zabezpieczać odpowiednią ilość martwego drewna.
	Rębnie złożone	16,58 (5)	
Siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000, niestanowiące przedmiotów ochrony ostoi			
9190 Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>	Brak wskazań	16,61 (10)	Brak
	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	10,35 (5)	Brak
	Trzebież późna	34,44 (18)	Pozostawiać na powierzchni wydzielenia leśnego drzewa dziuplaste i zabezpieczać odpowiednią ilość martwego drewna.
	Rębnie złożone	13,63 (5)	

Siedlisko przyrodnicze	Zapisy projektu pul	Łączna powierzchnia wydziałów leśnych z siedliskiem (ha) oraz ich liczba	Uwagi do projektu pul
91D0 Bory i lasy bagienne - siedlisko priorytetowe - siedlisko priorytetowe	Brak wskazań	2,19 (2)	Brak

Wszystkie wydzielenia leśne, w których zlokalizowane są płyty jedynego nieleśnego siedliska przyrodniczego pozostawiono w projekcie pul bez wskazań gospodarczych. Leśne siedliska przyrodnicze pozostające poza siedliskowymi obszarami Natura 2000 w projekcie pul są zagospodarowane w sposób, który pozwolił na pozostawienie bez wskazań gospodarczych dużego udziału powierzchniowego każdego z tego typu siedlisk. We wszystkich przypadkach wykluczono zagospodarowanie rębnią zupełną powierzchni leśnych z siedliskami przyrodniczymi. Podsumowując, nie przewiduje się, aby przyjęty w projekcie pul sposób zagospodarowania powierzchni leśnych z siedliskami przyrodniczymi poza obszarem Natura 2000 i pozostałych niestanowiących przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 mógł przyczynić się do zubożenia ich zasobów. W tej sytuacji ocenia się go jako neutralny.

Rycina. 6. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi poza obszarami Natura 2000 i w zasięgu ostoi siedliskowych, w których nie stanowią przedmiotów ochrony

V.2.1. SIEDLISKA LEŚNE

9170 – GRĄD ŚRODKOWOEUROPEJSKI I SUBKONTYNENTALNY GALIO-CARPINETUM, TILIO-CARPINETUM

Grądy środkowoeuropejskie charakteryzują się złożoną strukturą, dużym bogactwem florystycznym oraz wyraźnie zaznaczoną zmiennością sezonową. Na badanym terenie charakteryzują się dużym zróżnicowaniem, na co wpływ ma różnorodność zajmowanych przez nie siedlisk. Wyróżnione zostały dwa wyraźnie odrębne podzespoły: typowy (*Galio sylvatici-Carpinetum subass. typicum*) – odpowiadający grądom na siedliskach umiarkowanie żyznych oraz ubogi (*Galio sylvatici-Carpinetum subass. holcetosum mollis*) – obejmujący grądy na najuboższych, kwaśnych siedliskach i nawiązujący do acidofilnych dąbrów. Dodatkowo podzespół typowy zróżnicowany jest wilgotnościowo. Na glebach świeżych obserwowany jest wariant typowy (*Galio sylvatici-Carpinetum subass. typicum var. typicum*), podczas gdy na glebach wilgotnych rozwija się wariant wilgotny z czyszcem leśnym (*Galio sylvatici-Carpinetum subass. typicum var. Stachys sylvatica*), nawiązujący do łągów jesionowo-wiązowych (Pielech i in. 2015).

Drzewostan grądów budowany jest przede wszystkim przez dąb szypułkowy *Quercus robur* i grab zwyczajny *Carpinus betulus*, a w niektórych płatach większy udział może osiągać buk zwyczajny *Fagus sylvatica* i dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*. Ponadto w podzespole typowym występuje także lipa drobnolistna *Tilia cordata*, a w wariantcie wilgotnym także jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* i wiąz polny *Ulmus minor*. Grądy różnią się również stopniem rozwinięcia podszytu. W podzespole ubogim zwarcie warstwy krzewów rzadko przekracza 20% i tworzy je głównie grab, jarzębina *Sorbus aucuparia*, buk *Fagus sylvatica* i kruszyna pospolita *Frangula alnus*. W podzespole typowym średnio zwarcie podszytu wynosi blisko 40% i tworzy je grab, lipa, klon polny *Acer campestre*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, jeżyny *Rubus* spp., a w wariantcie wilgotnym również dziki bez czarny *Sambucus nigra*, czeremcha zwyczajna *Prunus padus* i wiąz polny *Ulmus minor*. Największe różnice pomiędzy wyróżnionymi typami grądów zaznaczają się jednak w składzie gatunkowym runa. Spośród gatunków diagnostycznych jedynie dwa gatunki roślin zielnych – gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea* i fiołek leśny *Viola reichenbachiana* – występują powszechnie wszystkich typach i są na badanym terenie najlepszymi gatunkami diagnostycznymi grądu. Obok nich powszechnie występują gatunki charakterystyczne klasy *Querco-Fagetea* oraz inne gatunki leśne, np. kłosownica leśna *Brachypodium sylvaticum*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, nercznica krótkoostna i samcza *Dryopteris carthusiana* i *D. filix-mas* i sałatnik leśny *Mycelis muralis*. Istnieje też duża liczba gatunków, która różnicuje grądy na wyróżnione podzespoły i warianty. Podzespół ubogi charakteryzuje się częstym występowaniem gatunków acidofilnych, takich jak turzyca pigułkowata *Carex pilulifera*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, orlica pospolita *Pteridium aquilinum* czy złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*. Wariant typowy podzespołu typowego wyróżnia się stałym występowaniem leśnych mezofitów, m.in. gajowca żółtego *Galeobdolon luteum*, kokoryczki wielokwiatowej *Polygonatum multiflorum* i prosownicy rozpięzchłej *Milium effusum*. Z kolei wariant wilgotny obejmuje lasy z udziałem gatunków o większych wymaganiach wilgotnościowych lub troficznych, występujących

również w łągach jesionowo-wiązowych. Są to przede wszystkim czyściec leśny *Stachys sylvatica*, kuklik pospolity *Geum urbanum*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, bodziszek cuchnący *Geranium robertianum*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere* i bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea* (Pielech i in. 2015).

W Leśnym Kompleksie Promocyjnym „Lasy Doliny Baryczy” grądy występują na całym obszarze i są jednym z najczęściej spotykanych zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym. Największe kompleksy dobrze zachowanych grądów typowych w zasięgu Nadleśnictwa Żmigród znajdują się w leśnictwie Chodlewo. Z kolei największy kompleks grądów reprezentujących podzespół ubogi (*G.s.-C. holcetosum mollis*) występuje w leśnictwie Borek (Pielech i in. 2015).

9190 - KWAŚNE DĄBROWY QUERCETEA ROBORI-PETRAEAE

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje ubogie lasy dębowe z acydofilnym runem, typowe dla strefy wpływów klimatu atlantyckiego, występujące w Polsce w zachodniej części kraju. Na obszarze nadleśnictwa drzewostan na typ siedlisku budują dęby szypułkowy *Quercus robur* lub bezszypułkowy *Quercus petraea*, a często oba gatunki występują obok siebie. Dąb bezszypułkowy jest jednak gatunkiem charakterystycznym omawianego zespołu, podczas gdy dąb szypułkowy równie często występuje w innych zespołach leśnych. Oprócz dębów w drzewostanie jako gatunki domieszkowe występują także sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, a niekiedy również grab *Carpinus betulus*. Większy udział sosny w płatach zespołu jest najprawdopodobniej efektem zabiegów gospodarczych. W warstwie krzewów, obok gatunków z drzewostanu, zazwyczaj dominują kruszyna pospolita *Frangula alnus* i jarzębina *Sorbus aucuparia*. W runie występują liczne trawy, m.in. trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, kostrzewa owcza *Festuca ovina* agg., śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa*, trzcinnik piaszkowy *Calamagrostis epigeios*, kłosówka miękka *Holcus mollis* i inne. Typowymi składnikami runa są też gatunki acidofilne, takie jak turzyca pigułkowata *Carex pilulifera*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, borówka czarna *Vaccinium myrtillus* i brusznica *V. vitis-idea*, orlica pospolita *Pteridium aquilinum* czy złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*. Ważną rolę diagnostyczną odgrywają również gatunki z rodzaju jastrzębiec, przede wszystkim jastrzębiec leśny *Hieracium murorum*. Płaty zespołu kwaśnej dąbrowy wykształcają się na świeżych siedliskach piaszczystych i piaszczysto-gliniastych. Na terenie nadleśnictwa skupiają się w leśnictwach: Łąki, Koniowo, Ujeździec, Wilkowo, Niezgodą i Chodlewo (Pielech i in. 2015).

***91D0 - BORY I LASY BAGIENNE – SIEDLISKO PRIORYTETOWE**

Drzewostan boru bagiennego buduje sosna zwyczajna z niewielką domieszką brzozy brodawkowatej. W warstwie krzewów obok gatunków drzewostanu występuje także kruszyna pospolita *Frangula alnus*. Runo zdominowane jest przez trzęślicę modrą *Molinia caerulea*, której towarzyszą nieliczne gatunki acidofilne, np. siódmaczek leśny *Trientalis europaea* czy sit rozpierzchły *Juncus effusus*. Bardzo dobrze rozwinięta warstwa mszaków charakteryzuje się dużym udziałem torfowców, w tym torfowca frędzlowatego *Sphagnum fimbriatum* i błotnego *S. palustre*. Obok nich rosną gatunki występujące także w innych zbiorowiskach borowych, m.in. rokitnik pospolity

Pleurozium schreberi, płonnik pospolity *Polytrichum commune* czy bielistka siwa *Leucobryum glaucum*. Poniższe zdjęcia fitosocjologiczne dokumentują dwa odnalezione płaty zespołu i reprezentują podzespół trzęślicowy sosnowego boru bagiennego – *Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris subass. molinietosum* (Matuszkiewicz 2001).

Powyższe zdjęcia pozwalają na identyfikację zespołu, którego dwa niewielkie płaty występują jedynie na obrzeżach rezerwatu „Stawy Milickie” w lokalnych obniżeniach otoczonych lasem sosnowym. Nie odnaleziono natomiast płatów reprezentujących podzespół typowy z bagnem zwyczajnym *Ledum palustre* i borówką bagienną *Vaccinium myrtillus*. Zdaniem Matuszkiewicza (Matuszkiewicz 2001) czynnikiem różnicującym zespół na dwa podzespoły jest miąższość pokładu torfu – zidentyfikowany podzespół trzęślicowy wykształca się na pokładach torfu płytszych niż około 80 cm (Pielech i in. 2015).

Fotografia. 15. Bór sosnowy bagienny *Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris* (siedlisko przyrodnicze kod: 91D0) z obfitym występowaniem trzęślicy modrej *Molinia caerulea* w runie. Rezerwat przyrody „Stawy Milickie”; leśnictwo Olsza (wydz. leśn. 34-g) (fot. R. Pielech)

***91E0 - ŁĘGI WIERZBOWE, TOPOLOWE, OLSZOWE I JESIONOWE *SALICETUM ALBAE*, *POPULETUM ALBAE*, *ALNENION GLUTINOSO-INCANAE*, OLSY ŹRÓDLISKOWE - SIEDLISKO PRIORYTETOWE**

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Łęgi są silnie zróżnicowane ekologicznie i geograficznie co powoduje, że naturalna kompozycja gatunkowa ich runa jest równie silnie zróżnicowana.

Drzewostan łągu jesionowo-olszowego na obszarze Nadleśnictwa Żmigród buduje głównie olsza czarna *Alnus glutinosa*, a w starszych i typowych postaciach duży jest również udział jesionu

Fraxinus excelsior. Warstwa krzewów jest dobrze rozwinięta i oprócz gatunków budujących drzewostan tworzą ją porzeczki czerwona *Ribes rubrum* i czarna *Ribes nigrum*, czeremcha zwyczajna *Prunus padus*, dziki bez czarny *Sambucus nigra*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, jeżyny *Rubus* spp. i inne. Runo jest zazwyczaj bardzo bujne i bogate w gatunki. Niektóre gatunki nitrofilne typowe dla większości łąg wykazują tu największe przywiązanie, np. czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*, kuklik pospolity *Geum urbanum* czy chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*. Występują tu też licznie gatunki wybitnie higrofilne typowe dla szuwarów, ziołorośli i źródlisk, takie jak przytulia błotna *Galium palustre*, turzyca odległokłosa *Carex remota*, karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, kosaciec żółty *Iris pseudacorus*, wiązówka błotna *Filipendula ulmaria* i inne. Łęg jesionowo-olszowy rozwija się nad niewielkimi, wolno płynącymi ciekami wodnymi. Sporadycznie bywa też spotykany na obrzeżach dużych kompleksów olsów, gdzie jednak może być mylony z suchszymi postaciami olsów np. z zespołem *Carici acutiformis-Alnetum* lub z niektórymi postaciami *Carici elongatae-Alnetum* (np. z opisywanym przez Matuszkiewicza (2001) podzespołem *stachyetosum*) (Pielech i in. 2015). W Nadleśnictwie Żmigród siedlisko to jest dość rzadkie i zajmuje łączną powierzchnię nieco ponad 30 ha skupiając się w leśnictwach Ujeździec, Borek i Chodlewo.

91F0 - ŁĘGOWE LASY DĘBOWO-WIĄZOWO-JESIONOWE *FICARIO-ULMETUM*

Drzewostan łągu jesionowo-wiązowego tworzy przede wszystkim dąb szypułkowy *Quercus robur* przy współdziale jesionu *Fraxinus excelsior*, wiązów szypułkowego *Ulmus laevis* i polnego *U. minor* oraz czeremchy zwyczajnej *Prunus padus*. Cechą charakterystyczną zespołu jest wielogatunkowa i dobrze rozwinięta warstwa krzewów. Obok gatunków drzewostanu tworzą ją trzmielina zwyczajna *Euonymus europaea*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, porzeczka czerwona *Ribes rubrum*, dziki bez czarny *Sambucus nigra*, malina właściwa *Rubus idaeus*, jeżyna popielica *Rubus caesius* oraz głogi jednoszyjkowy *Crataegus monogyna* i dwuszyjkowy *C. laevigata*. W runie duży udział mają nitrofilne gatunki łągowe, m.in. bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, kuklik pospolity *Geum urbanum*, czartawa błotna *Circaea lutetiana*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*. Rośnie tutaj też kilka gatunków zielnych, które na omawianym obszarze są co prawda rzadkie, ale wykazują silne przywiązanie do zespołu *Ficario-Ulmetum* i mogą lokalnie pełnić rolę dobrych gatunków diagnostycznych. Są to czosnaczek pospolity *Alliaria petiolata*, świerząbek gajowy *Chaerophyllum temulum* i czworolist pospolity *Paris quadrifolia* (Pielech i in. 2015). Łęg jesionowo-wiązowy występuje zazwyczaj w dolinach dużych rzek nizinnych i znajduje się w strefie ich zalewów.

Dolina Baryczy została już dawno temu uregulowana i ujęta w wały przeciwpowodziowe, dlatego zalewy związane z wezbrzeniami nie grają już dzisiaj dużej roli w kształtowaniu roślinności leśnej. Jednak lasy położone w pobliżu Baryczy i jej dopływów, rosnące na madach rzecznych, wciąż doświadczają wysokich wahań zwierciadła wody. W takich właśnie miejscach na badanym obszarze występują dzisiaj łągi jesionowo-wiązowe. Ich łączny areal wynosi około 760 ha. W Nadleśnictwie

Żmigród najlepiej zachowane płaty występują w leśnictwie Chodlewo, pomiędzy rzekami Barycz i Orla (Pielech i in. 2015).

Fotografia. 16. Łęg jesionowo-wiązowy *Ficario-Ulmetum minoris* (siedlisko przyrodnicze kod: 91F0) w kompleksie leśnym nad rzeką Orla; leśnictwo Chodlewo (wydz. leśn. 316-d) (fot. R. Pielech).

V.2.2. SIEDLISKA NIELEŚNE

3150 - STARORZECZA I NATURALNE EUTROFICZNE ZBIORNIKI WODNE ZE ZBIOROWISKAMI Z *NYMPHEION*, *POTAMION*

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje szeroką grupę naturalnych zbiorników wodnych o różnym statusie troficznym (głównie: mezo- i eutroficznych) oraz różnej genezie (naturalne jeziora, naturalne drobne zbiorniki wodne, starorzecza). Starorzecza są starymi korytami rzek odciętych w wyniku wyżłobienia (odcięcia) przez rzekę nowego koryta. Wyróżniają się zwykle półkolistym kształtem wynikającym z procesów erozyjno-akumulacyjnych w korycie rzeczonym prowadzących do powstania zakoli i meandrów. Najczęściej są to zbiorniki wód nieprzepływowych o słabej dynamice mas wodnych. Wiele spośród nich jest silnie wypłycona. Wody, podobnie jak w jeziorach eutroficznych, charakteryzują się znaczną zawartością związków pokarmowych, co jest związane ze sposobem zasilania (możliwy okresowy dopływ żyznych wód rzecznych). Powierzchnia zbiornika może być pokryta na dużym obszarze przez pleustofity (np. tzw. rzęsy wodne, salwinia pływająca itp.), co ogranicza rozwój roślinności dennej. Możliwe jest występowanie zakwitów wody utworzonych przez glony, także tych wywołanych przez sinice.

Gatunki roślin typowe dla siedliska to: rogatek sztywny *Ceratophyllum demersum*, wywłócznik kłosowy *Myriophyllum spicatum*, wywłócznik okółkowy *M. verticillatum*, przętka pospolita *Hippuris vulgaris*, włosienicznik krążkolistny *Batrachium circinatum*, zamętlica błotna *Zannichellia palustris*, moczarka kanadyjska *Elodea canadensis*, grążel żółty *Nuphar lutea*, grzybień białe *Nymphaea alba*, grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, kotewka orzech wodny *Trapa natans*, rdestnica grzebieniasta *Potamogeton pectinatus*, rdestnica kędzierzawa *P. crispus*, rdestnica lśniąca *P. x nitens*, rdestnica nitkowata *P. filiformis*, rdestnica ostrolistna *P. acutifolius*, rdestnica pływająca *P. natans*, rdestnica połyskująca *P. lucens*, rdestnica przeszyta *P. perfoliatus*, rdestnica stępiona *P. obtusifolius*, rdestnica ścieśniona *P. compressus*, rdest ziemnowodny *Polygonum amphibium*, okrężnica bagienna *Hottonia palustris*, osoka aloesowata *Stratiotes aloides*, rzęsa drobna *Lemna minor*, rzęsa garbata *L. gibba*, rzęsa trójrowkowa *L. trisulca*, spirodela wielokorzeniowa *Spirodela polyrhiza*, wgłębka wodna *Riccia fluitans*, wgłębik pływający *Ricciocarpus natans*, żabiściek pływający *Hydrocharis morsus-ranae*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, mech zdrojek *Fontinalis antipyretica*, jeziora morska *Najas marina* i wiele innych. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zinwentaryzowano 11 zbiorników, które zakwalifikowano do opisywanego typu siedliska przyrodniczego. Większość z nich zlokalizowana jest na terenie leśnictwa Chodlewo.

6410 - ZMIENNOWILGOTNE ŁĄKI TRZĘŚLICOWE MOLINION

Omawiane siedlisko przyrodnicze jest jedną z najbardziej zróżnicowanych półnaturalnych formacji łąkowych powstałych na skutek ekstensywnej gospodarki człowieka. Łąki te wyróżniają się wielogatunkową strukturą i swoistą fenologią rozwoju, a ich amplituda ekologiczna jest bardzo szeroka. Powstają zarówno na podłożach zasobnych, jak i mezotroficznym oraz oligotroficznym, wilgotnym i świeżym. Specyficzną cechą siedliska jest zmienny poziom wody gruntowej w ciągu roku, stanowiący zasadniczy element różnicujący i decydujący o wykształceniu się swoistej roślinności. Łąki trzęślicowe wyróżniają się zwykle dużym bogactwem gatunkowym. W badanych fitocenozach m.in. na gruntach Nadleśnictwa Żmigród, liczba taksonów w zdjęciu fitosocjologicznym mieści się w przedziale od 25 do 43. W nielicznych płatach obserwowano gatunki rzadkie, takie jak mieczyk dachówkowy *Gladiolus imbricatus* czy przytulia północna *Galium boreale*. Łąki trzęślicowe badanego obszaru są pozbawione charakterystycznych i bardzo rzadkich gatunków kalcyfilnych ze względu na specyfikę podłoża. Wiele płatów nawiązuje do znacznie uboższego i acydofilnego zbiorowiska *Junco-Molinietum* i charakteryzuje się pośrednim składem gatunkowym, przejawiającym się występowaniem takich taksonów jak pięciornik kurze ziele *Potentilla erecta*, drżączka średnia *Briza media*, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis* czy turzyca pospolita *Carex nigra*. Jednak we wszystkich płatach notowano inne taksony charakterystyczne dla zespołu i związku, jak: bukwnica zwyczajna *Betonica officinalis*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*. Bardzo często obserwowano trzęślicę modrą *Molinia caerulea*, a także inne gatunki traw, zwykle w dużych ilościach, np. wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, czy śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa* (Pielech i in. 2015).

Wiele łąk zakwalifikowanych do związku *Molinion* nie jest obecnie użytkowana lub jest tylko sporadycznie koszona. Łąki trzęślicowe wykształciły się w wyniku specyficznego, ekstensywnego

sposobu użytkowania, którego głównym celem nie było pozyskanie paszy, lecz ściółki dla bydła. Koszono je raz w roku lub rzadziej, przy czym najczęściej bardzo późno – zwykle we wrześniu lub na początku października (Michalska-Hejduk i Kopeć 2012). Zbyt intensywne wykaszanie powoduje ich przekształcanie się w łąki wilgotne ze związku *Calthion*, które odznaczają się jeszcze występowaniem niektórych gatunków łąk trzęślicowych, ale wciąż postępuje ich zanik. Innym kluczowym warunkiem występowania omawianych fitocenoz jest zmienny poziom wody gruntowej, który na początku okresu wegetacyjnego jest bardzo wysoki i łąki mogą być zalane, podczas gdy w lecie opada nisko, często poza zasięg systemu korzeniowego wielu roślin, stąd też zbiorowiska te noszą nazwę łąk zmiennowilgotnych. Omawiany zespół występuje zwykle w miejscu potencjalnego występowania trzęślicowych dąbrów *Molinio arundinaceae-Quercetum*. Na badanym terenie należy do jednych z rzadszych zbiorowisk łąkowych (Pielech i in. 2015). W Nadleśnictwie Żmigród większe płaty tego typu siedliska występują w leśnictwie Koniowo i Gruszczyca.

6510 - EKSTENSYWNIE UŻYTKOWANE NIŻOWE ŁĄKI ŚWIEŻE *ARRHENATHERION*

Zbiorowisko to obejmuje wysokoproduktywne i cenne gospodarczo łąki świeże. Charakteryzują się one wielowarstwową, bujną runią. Liczba taksonów na powierzchni 25 m² waha się w przedziale 22-35. Charakterystyczne jest występowanie rajgrasu wyniosłego *Arrhenatherum elatius*, a także wielu innych gatunków traw takich jak, kostrzewa czerwona *Festuca rubra*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, kłosówka wełnista *Holcus lanatus*. Z gatunków dwuliściennych licznie występuje przytulia pospolita *Galium mollugo*, krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, przetacznik ożankowy *Veronica chamaedrys* czy gwiazdnica trawiasta *Stellaria graminea*.

Na obszarze nadleśnictwa łąki rajgrasowe są użytkowane kośnie – zwykle wykaszane jeden raz do roku, zdecydowanie rzadziej prowadzony jest na nich sporadyczny wypas. Brak użytkowania prowadzi do wykształcania się zbiorowisk zaroślowych, te zaś przechodzą w grądy (Pielech i in. 2015).

7140 - TORFOWISKA PRZEJŚCIOWE I TRZĘSAWISKA

Torfowiska rozwijające się przy powierzchni oligo- lub mezotroficznych wód, o pośrednim typie zasilania, tj. korzystające z wody opadowej i w części również podziemnej lub powierzchniowej, porośnięte przez różnorodne torfotwórcze zbiorowiska roślinne, w formie kołyszających się na powierzchni wody kożuchów, pływających dywanów (pła), trzęsawisk, zbudowanych przez średnio wysokie i niskie turzyce, torfowce i mchy brunatne. Roślinność torfowisk przejściowych i trzęsawisk jest bardzo zróżnicowana florystycznie, ale wspólną cechą fitocenoz jest dwuwarstwowa struktura, na którą składają się warstwa mszysta i zielna; gatunki drzewiaste przy stałych warunkach wodnych mogą osiedlać się tylko sporadycznie i na krótki czas. Warstwę mszystą budują albo torfowce (wyłącznie lub w przewadze), i wtedy najczęściej jest ona bardzo zwarta, albo mchy właściwe, których udział może być bardzo zróżnicowany. Warstwa ta jest spajana przez kłącza i korzenie roślin naczyniowych, których zwarcie może być bardzo różne, nawet od 5 do 90%. Najczęściej są to zbiorowiska skrajnie ubogie florystycznie, rzadko liczba gatunków w płacie przekracza 20. Zarówno

w warstwie zielonej, jak i mszystej zaznacza się dominacja 1-2 gatunków. Powoduje to, że fitocenozy mają wygląd: 1) płaskiego, dywanowego mszaru torfowcowego z nielicznymi gatunkami z grupy turzycowatych o niskim wzroście, np. wełnianki wąskolistnej *Eriophorum angustifolium*, przygiełki białej *Rhynchospora alba*, turzycy dzióbkowatej *Carex rostrata*, turzycy nitkowatej *Carex lasiocarpa*; 2) turzycowiska z torfowcami; 3) mechowiska z turzycami; 4) turzycowiska ze znaczną domieszką roślin dwuliściennych, np. pięciopalecznika błotnego *Comarum palustre*, bobrka trójlistkowego *Menyanthes trifoliata*; 5) unoszącego się na powierzchni wody, słabo spletanego kożucha pionierskich gatunków wkraczających na otwarte lustro wody, jak czermień błotna *Calla palustris*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, pięciopalecznik błotny *Comarum palustre*. Siedlisko występuje w kilku niewielkich płatach w granicach OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041.

V.3. CENNE ZBIOROWISKA LEŚNE NA TERENACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO, NIESTANOWIĄCE SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Do cennych i charakterystycznych dla obszaru Nadleśnictwa Żmigród zbiorowisk roślinnych należą przede wszystkim olsy. Na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy”, który swoim zasięgiem obejmuje grunty Nadleśnictwa Żmigród i Milicz, olsy występują bardzo powszechnie. Rozwijają się one w warunkach stale wysokiego poziomu wody, który może znajdować się powyżej poziomu gruntu nawet ponad 200 dni w roku. W takich warunkach dochodzi do długiego okresu beztlenowego w glebie, który jest jednym z najważniejszych czynników środowiskowych kształtujących skład gatunkowy olsów (Pielech i in. 2015). Jednocześnie spośród występujących w Polsce zbiorowisk leśnych olsy charakteryzują się największą biomasą naziemną runa (Kwiatkowska i Dudziec 1974). Wysoka produktywność wraz z długim okresem silnego uwilgotnienia gleby sprawiają, że olsy są ważnym zbiorowiskiem torfotwórczym (Marek 1965). Olsy nie są trwałym elementem krajobrazu, lecz w określonych warunkach środowiska mogą pojawiać się, po czym ustępują miejsca innym zbiorowiskom (Marek 1965).

Obniżanie się poziomu wody w olsach, spowodowane czynnikami antropogenicznymi, prowadzi do zanikania gatunków bagiennych, zwiększenia udziału terofitów i ekspansji gatunków obcych geograficznie (Kopeć i in. 2014). Murszenie torfu i uwalnianie związków mineralnych prowadzi jednocześnie do ekspansji gatunków nitrofilnych, z pokrzywą zwyczajną na czele (Kazda i in. 1991, Kazda 1995). Takie zbiorowiska są często opisywane jako zespół *Poo trivialis-Alnetum* Ol. 1972 (Olaczek 1972, Pender i Anioł-Kwiatkowska 1995, Kopeć i in. 2014).

Zdecydowana większość olsów na terenie nadleśnictwa reprezentuje płaty zespołu *Carici elongatae-Alnetum* - **olsu z turzycą długokłosą**. Duża ich część ma charakter drzewostanów odroślowych, a zbiorowisko jest w fazie dojrzałej. Tutejsze lasy bagienne były znane i badane już od dawna i są jednym z ważniejszych kompleksów olsów w Polsce (Marek 1965). Ich największe skupienie znajduje się w leśnictwie Niezgodza, a część tego kompleksu chroniona jest w rezerwacie „Olszyny Niezgodzkie” (Pielech i in. 2015). Ponadto dobrze zachowane olsy występują wokół stawów hodowlanych, a część z nich znajduje się również w rezerwacie „Stawy Milickie”.

Inne tak duże kompleksy lasów olsowych znajdują się w Kotlinie Warszawskiej, Kotlinie Biebrzańskiej, na Równinie Kurpiowskiej, Pobrzeżu Szczecińskim, Polesiu Podlaskim i Wołyńskim (Matuszkiewicz W 2006).

Fotografia. 17. Ols z turzycą długokłosą *Carici elongatae-Alnetum* w okresie wysokiego poziomu wody. Leśnictwo Niezgodą, Nadleśnictwo Żmigród, rezerwat „Olszyny Niezgodzkie” (fot. R. Pielech)

Fotografia. 18. Ols z turzycą długokłosą *Carici elongatae-Alnetum* w okresie niskiego poziomu wody. Leśnictwo Wilkowo, Nadleśnictwo Żmigród, rezerwat „Stawy Milickie” (fot. R. Pielech)

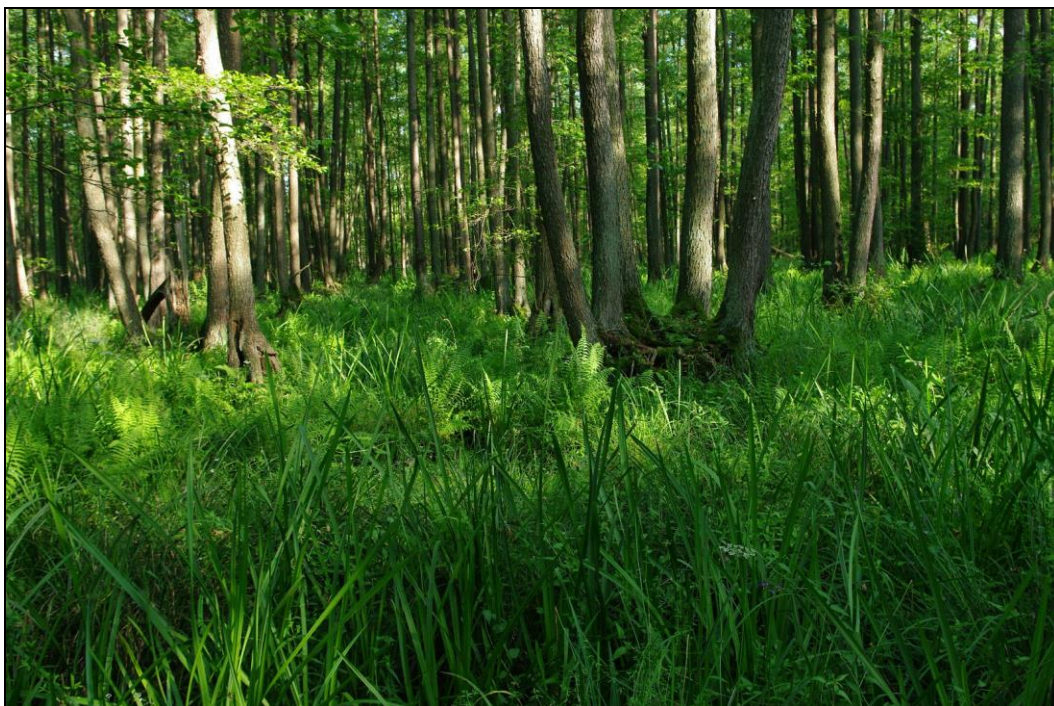
Ols z turzycą długokłosą wyróżnia się spośród wszystkich zbiorowisk leśnych charakterystyczną strukturą kępkowo-dolinkową. Kępy tworzą korzenie przybyszowe olchy czarnej, które w warunkach wysokiego poziomu wody wynoszą szyję korzeniową w górę. Tworzona w ten sposób kępa, w starych olsach licząca nawet 2 metry wysokości ponad poziom gruntu, pokryta jest cienką warstwą rozkładającej się materii organicznej i jest miejscem występowania gatunków umiarkowanie acidofilnych, takich jak niecznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana* i szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*. Na obrzeżach kęp rośnie niekiedy jeden z gatunków uznawanych za charakterystyczne – porzeczką czarna *Ribes nigrum* – który jednak w warunkach Kotliny Żmigrodzkiej notowany był z podobną stałością w łągach jesionowo-olszowych. Pomiedzy kępami znajdują się silnie zabagnione obniżenia, zwane dolinkami, które od jesieni do wiosny są całkowicie zalane wodą. W dolinkach występuje cała grupa roślin bagiennych i szuwarowych, składających się na charakterystyczną kombinację gatunkową tego zespołu. Spośród gatunków jednoliściennych występują tu kosaciec żółty *Iris pseudacorus*, turzyce błotna i długokłosa *Carex acutiformis* i *C. elongata*, trzcinnik lancetowaty *Calamagrostis canescens*, jeżogłówka gałęzista *Sparganium erectum* i inne.

Fotografia. 19. Ols z turzycą długokłosą *Carici elongatae-Alnetum* w okresie niskiego poziomu wody. Leśnictwo Niezgodą, nadleśnictwo Żmigród (13-31-2-08-58-f) (Fot. R. Pielech).

Licznie występują też niektóre rośliny dwuliścienne, np. karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, psianka słodkogórz *Solanum dulcamara*, gorysz błotny *Peucedanum palustre*, ostrożeń błotny *Cirsium palustre*, przytulia błotna *Galium palustre*, okrężnica bagienna *Hottonia palustris* i rdest ostrogorzki *Polygonum hydropiper*. Częstym składnikiem olsów jest również paproć zachyłnik błotny *Thelypteris palustris*. W olsach, które weszły w fazę rozpadu drzewostanu i doświadczają stale

wysokiego poziomu wody, częste są również trzcina pospolita *Phragmites australis* oraz rzęsy drobna i trójrowkowa *Lemna minor* i *L. trisulca* (Pielech i in. 2015).

Fotografia. 20. Ols z turzycą długokłosą *Carex elongatae-Alnetum* w okresie niskiego poziomu wody. leśnictwo Niezgod, Nadleśnictwo Żmigród (13-31-2-08-78-a) (fot. R. Pielech).

Drugi typ olsów na terenie nadleśnictwa to **olisy z turzycą błotną** *Carex acutiformis-Alnetum* SCAMONI 1935. Jest to bagienne zbiorowisko leśne z jednogatunkowym drzewostanem budowanym przez olszę czarną. Warstwa krzewów jest stosunkowo słabo rozwinięta i budują ją głównie kruszyna pospolita, młode okazy olchy i jeżyny. Runo ma wybitnie szuwarowy charakter i zdominowane jest przez turzycę błotną *Carex acutiformis* lub sitowie leśne *Scirpus sylvaticus*. Często są również gatunki charakterystyczne dla związku *Alnion glutinosae* i wyższych jednostek, m.in. karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, porzeczka czarna *Ribes nigrum*, psianka słodkogórz *Solanum dulcamara*, gorysz błotny *Peucedanum palustre*, trzcinnik lancetowaty *Calamagrostis canescens*, a także inne gatunki szuwarowe, np. kosaciec żółty *Iris pseudacorus*, turzyca sztywna *Carex elata*, mozga trzcinowata *Phalaris arundinacea* czy przytulia błotna *Galium palustre* (Pielech i in. 2015).

Ols z turzycą błotną, w przeciwieństwie do olsu z turzycą długokłosą *Carex elongata*, nie wykształca struktury kępkowo dolinkowej. Jest to najprawdopodobniej spowodowane mniejszą niż w przypadku tego drugiego zbiorowiska amplitudą wahań poziomu wody w ciągu roku. Większość obserwowanych płatów charakteryzowała się stosunkowo młodym drzewostanem, co może wskazywać, że jest to wczesne stadium rozwojowe olsu z turzycą długokłosą.

Fotografia. 21. Ols z turzycą błotną *Carex acutiformis*-*Alnetum* (fot. R. Pielech)

Na obszarze LKP „Lasy Doliny Baryczy” ols z turzycą błotną występuje w rozproszeniu na niewielkich powierzchniach. Rozwija się w dawnych starorzeczach lub w wyniku zaprzestania użytkowania zabagnionych użytków zielonych. Zespół ten nie był dotąd podawany z Polski, chociaż przynajmniej na terenie Dolnego Śląska i Ziemi Lubuskiej znane są jego płaty (materiały niepublikowane Pielech i in.). Jest natomiast dobrze udokumentowany w krajach ościennych, m.in. w Czechach (Douda 2008, Chytrý 2013) i na Słowacji (Slezák i in. 2011, Hrivnák i in. 2013, Slezák i in. 2014).

Przeprowadzona w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Żmigród na środowisko (na lata 2015-2024) analiza wskazań gospodarczych na powierzchniach, na których zinwentaryzowano zbiorowiska olsów (*Alnion*) wykazała, że blisko połowę (46%) tego typu drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Wśród nich znalazły się przede wszystkim dobrze zachowane olsy ze stale stagnującą wodą na dnie lasu i wyraźnie wykształconą strukturą kępową, charakterystyczną dla tego zbiorowiska leśnego. Kolejne 16% powierzchni tego typu zbiorowiska leśnego stanowią młode drzewostany bądź uprawy wymagające zabiegów pielęgnacyjnych. W tej puli znajdują się również powierzchnie wymagające odnowienia. Zabiegi związane z pozyskaniem drewna (trzebieże późne oraz rębnie złożone) zaplanowano na łącznej powierzchni ponad 350 ha (31% powierzchni olsów). Zabiegi te są zaplanowane w zdecydowanej większości na powierzchniach z drzewostanami uszkodzonymi lub niezgodnymi i częściowo niezgodnymi z zajmowanym typem siedliskowym lasu. Ostatnim typem zabiegów planowanych na powierzchni olsów są rębnie zupełne. W planie urządzenia lasu na lata 2015-2024 dla Nadleśnictwa Żmigród ograniczają się one do 4 niewielkich powierzchni leśnych (łącznie - 5,11 ha), gdzie drzewostan zamiera w wyniku silnych uszkodzeń. Z uwagi na małą powierzchnię każdego z tych 4 wydzieleni leśnych niemożliwe było zaplanowanie innego typu zabiegu gospodarczego.

V.4. ZADRZEWIENIA I ZAKRZACZENIA NA TERENACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO WYSTĘPUJĄCE W FORMIE POWIERZCHNIOWEJ I CENNE PUNKTOWE

Tabela 45. Zestawienie tabelaryczne wybranych zadrzewień występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
1	01- 8-g	BRZ	1,24	25	Ł: ZADRZEW: BRZ 25
2	01- 11-d	BRZ	1,84	30	Ł: ZADRZEW: BRZ 30,OL 30
3	01- 12-g	BEZ.C	0,92		R: ZAKRZEW: BEZ.C, CZM 0,BRZ 0,LIG 0
4	01- 12-l	BRZ	0,50	20	R: ZADRZEW: BRZ 20,SO 15
5	01- 18-b	SO	1,59	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70
6	01- 19-g	SO	1,16	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60
7	01- 21-b	SO	1,42	65	BAGNO: ZADRZEW: SO 65
8	01- 21-d	DB	0,54	190	PS: ZADRZEW: DB 190
9	01- 22-g	SO	3,14	28	PS: ZADRZEW: SO 28,BRZ 28
10	01- 30-c	OL	1,40	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50
11	01- 34-c	SO	0,94	90	BAGNO: ZADRZEW: SO 90,SO 28,BRZ 28
12	01- 34-g	SO	1,25	90	BAGNO: ZADRZEW: SO 90,BRZ 29,SO 29
13	01- 36-j	OL	0,41	30	PS: ZADRZEW: OL 30
14	01- 36-m	OL	0,21	30	PS: ZADRZEW: OL 30
15	01- 37-n	OS	0,23	48	PS: ZADRZEW: OS 48,DB 48,BRZ 48, BRZ 25
16	01- 37-t	BRZ	0,25	25	PS: ZADRZEW: BRZ 25
17	01- 37-w	BRZ	0,58	25	PS: ZADRZEW: BRZ 25
18	02- 51-f	OL	0,35		ZBIORNIK: ZAKRZEW: OL, WB 0,CZM 0
19	02- 52-d	OL	0,61	80	BAGNO: ZADRZEW: OL 80,DB 120,GB 45
20	03- 66-k	OL	0,49	90	BAGNO: ZADRZEW: OL 90,OL 70,OL 30
21	03- 66-l	OL	0,63	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70
22	02- 67-m	WB	0,12	50	BAGNO: ZADRZEW: WB 50
23	02- 67-n	OS	0,86	50	R: ZADRZEW: OS 50,ŚW 50
24	02- 68-g	LP	0,28		R: ZAKRZEW: LP, ŚL.T 0,DB 0,SO 0
25	02- 68-h	AK	0,20	60	R: ZADRZEW: AK 60
26	02- 68-n	OL	0,76	60	PS: ZADRZEW: OL 60,LP 100; ZAKRZEW: WB, OS 0,DB 0
27	02- 68-p	DB	0,30	71	PS: ZADRZEW: DB 71
28	02- 77-g	BRZ	2,93	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,SO 50, SO 100; ZAKRZEW: BRZ, KRU 0
29	02- 78-c	SO	1,79	45	BAGNO: ZADRZEW: SO 45,OL 45,BRZ 45,OL 20; ZAKRZEW: OL, BRZ 0,ŚW 0
30	02- 78-d	OL	1,26	20	BAGNO: ZADRZEW: OL 20,BRZ 20, BRZ 45,SO 100,DB 150; ZAKRZEW: OL, BRZ 0

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
31	02- 81-a	OL	6,11	50	E-Ł: ZADRZEW: OL 50,OL 70,DB 140; ZAKRZEW: OL, KRU 0,DB 0
32	02- 82-i	SO	0,80	110	PL ŁOW-Ł: ZADRZEW: SO 110,OL 40,BRZ 50
33	03- 83-f	BRZ	6,05	40	PL ŁOW-Ł: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40, OL 60,SO 60,DB 100; ZAKRZEW: OL, BRZ 0,CZM 0
34	03- 84-d	OL	0,57	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40
35	03- 85-f	OL	0,93	5	BAGNO: ZADRZEW: OL 5,BRZ 25,DB 140; ZAKRZEW: WB, OL 0,BRZ 0
36	02- 98-f	SO	0,80	23	BAGNO: ZADRZEW: SO 23,BRZ 23,ŚW 23,SO 93,DB 93
37	02- 99-b	DB	0,51	100	BAGNO: ZADRZEW: DB 100,SO 100,BK 70
38	02- 99-g	SO	1,39	120	BAGNO: ZADRZEW: SO 120,DB 120
39	02- 101-h	SO	0,93	95	BAGNO: ZADRZEW: SO 95,SO 65,SO 155
40	02- 103-i	SO	1,13	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,DB 160,OL 20; ZAKRZEW: OL, SO 0,BRZ 0,CZM 0
41	02- 104-g	SO	1,99	75	BAGNO: ZADRZEW: SO 75,BRZ 75,OL 75,DB 130
42	02- 105-f	BRZ	0,61	34	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 34,SO 34,OL 34
43	04- 117-n	SO	0,41	20	R: ZADRZEW: SO 20,BRZ 20
44	04- 117-o	SO	0,71	20	R: ZAKRZEW: SO 20
45	04- 117-p	BRZ	0,09	40	R: ZADRZEW: BRZ 40
46	04- 117-y	SO	2,28	20	R: ZADRZEW: SO 20
47	04- 123-h	SO	2,05	30	E-Ł: ZADRZEW: SO 30
48	04- 124-f	SO	0,92	125	BAGNO: ZADRZEW: SO 125,ŚW 80; ZAKRZEW: CZM, OL 0,BRZ 0
49	04- 124-n	WB	0,67		E-Ł: ZAKRZEW: WB, CZM 0,OL 0,OS 0
50	04- 125-h	OL	0,77	15	E-Ł: ZAKRZEW: OL 15
51	04- 126-h	SO	0,52	54	E-Ł: ZADRZEW: SO 54,ŚW 54,SO 95
52	02- 130-c	OL	1,48	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,SO 50,BRZ 50,SO 115
53	04- 140-a	SO	0,84	65	R: ZADRZEW: SO 65,BRZ 65,SO 20,BRZ 20
54	04- 172-g	SO	0,26	85	BAGNO: ZADRZEW: SO 85,ŚW 50
55	04- 173-g	SO	0,22	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50
56	03- 181-i	SO	0,80		BAGNO: ZAKRZEW: SO, BRZ 0
57	04- 201-h	SO	0,46	35	BAGNO: ZADRZEW: SO 35; ZAKRZEW: KRU
58	03- 205-i	BRZ	0,45	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 50
59	03- 209-b	SO	1,09	75	BAGNO: ZADRZEW: SO 75; ZAKRZEW: WB, OL 0,BRZ 0,DB 0
60	03- 209-c	WB	0,26		BAGNO: ZAKRZEW: WB, OL 0,BRZ 0
61	03- 209-d	SO	5,93	65	BAGNO: ZADRZEW: SO 65,BRZ 65,OL 65,ŚW 65,SO 120,BRZ 30; ZAKRZEW: WB, BRZ 0,DB 0,JRZ 0
62	03- 211-g	SO	0,23	35	BAGNO: ZADRZEW: SO 35,BRZ 30
63	03- 219-k	BRZ	5,15	25	E-R: ZADRZEW: BRZ 25,OS 25,SO 100,DB 80; ZAKRZEW: WB
64	03- 219-m	BRZ	2,28	20	E-Ł: ZADRZEW: BRZ 20,OL 20, OL 30; ZAKRZEW: WB
65	03- 219-o	BRZ	0,94	25	E-R: ZADRZEW: BRZ 25; ZAKRZEW: WB, BRZ 0,OL 0
66	03- 219-p	OL	0,78	25	E-R: ZADRZEW: OL 25,OS 25; ZAKRZEW: WB, OL 0,BRZ 0
67	03- 219-s	OL	4,26	30	E-Ł: ZADRZEW: OL 30

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
68	05-227-h	BRZ	0,32	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40
69	03-232-i	OL	1,61	60	Ł: ZADRZEW: OL 60,DB 100,SO 100
70	03-232-l	OL	0,27	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60
71	03-232-m	DB	1,77	100	Ł: ZADRZEW: DB 100
72	03-232-p	OL	2,18	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60
73	03-233-d	OL	0,50	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40
74	03-233-g	OL	1,52	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60; ZAKRZEW: WB, KRU 0,BRZ 0
75	03-238-p	OL	0,29	25	E-Ł: ZADRZEW: OL 25,BRZ 25; ZAKRZEW: WB, OL 0,BRZ 0,CZM 0
76	03-238-w	OL	0,45	20	E-Ł: ZADRZEW: OL 20; ZAKRZEW: WB, OL 0,BRZ 0,KRU 0
77	03-244-a	OL	0,47	50	E-Ł: ZADRZEW: OL 50,OL 25,BRZ 25
78	03-244-c	OL	0,30	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30
79	03-246-h	WB	0,22		E-Ł: ZAKRZEW: WB
80	03-246-o	WB	0,20		E-R: ZAKRZEW: WB
81	03-249-l	WB	0,41		BAGNO: ZAKRZEW: WB, OL 0,CZM 0
82	05-255-f	OL	0,32	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45; ZAKRZEW: WB
83	05-255-h	OL	1,91	49	BAGNO: ZADRZEW: OL 49,OL 80; ZAKRZEW: WB, BRZ 0,OL 0
84	05-259-g	WB	0,38		BAGNO: ZAKRZEW: WB
85	05-259-t	DB	0,52	150	PS: ZADRZEW: DB 150,AK 50
86	05-260-b	SO	0,35	100	BAGNO: ZADRZEW: SO 100,BRZ 50
87	05-262-f	WB	0,67		BAGNO: ZAKRZEW: WB
88	03-263-r	SO	0,72		R: ZAKRZEW: SO, BRZ 0
89	03-263-y	SO	0,04	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50
90	05-273-c	BRZ	2,39	65	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 65,DB 65,OL 65; ZAKRZEW: WB, CZM 0
91	05-275-a	DB	0,31	60	BAGNO: ZADRZEW: DB 60,BRZ 60,OS 40; ZAKRZEW: KRU
92	05-283-c	WZ	0,40	80	Ł: ZADRZEW: WZ 80,DB 80
93	05-283-d	BRZ	1,65	55	Ł: ZADRZEW: BRZ 55
94	05-288-k	TP	1,84	60	R: ZADRZEW: TP 60; ZAKRZEW: BRZ
95	05-293-b	LP	0,67	100	ZBIORNIK: ZADRZEW: LP 100,OL 100,JS 100,DB 200
96	05-293-c	OL	1,03	50	Ł: ZADRZEW: OL 50
97	05-293-g	DB	0,05	120	PS: ZADRZEW: DB 120,DB.C 120,OL 80
98	05-294-k	BRZ	0,51		R: ZAKRZEW: BRZ, SO 0
99	05-294-l	BRZ	0,16		R: ZAKRZEW: BRZ, SO 0
100	06-22-h	BRZ	0,38	20	R: ZADRZEW: BRZ 20
101	06-22-n	OL	0,63	5	PL ŁOW-Ł: ZAKRZEW: OL 5
102	06-35-l	BRZ	0,20	20	PS: ZADRZEW: BRZ 20,OS 20,AK 30
103	06-41-h	OL	1,19	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 45,OL 45
104	06-43-j	OL	0,31	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30
105	06-44-p	BRZ	0,29	35	R: ZADRZEW: BRZ 35
106	06-46-j	OL	0,35	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
107	08-49-f	OL	0,50	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30; ZAKRZEW: IWA, CZM 0, OL 0
108	08-49-h	OL	1,09	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40; ZAKRZEW: IWA, OL 0, CZM 0
109	08-50-c	OL	0,65	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40; ZAKRZEW: IWA, WB 0, CZM 0
110	08-50-d	OL	0,62	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45; ZAKRZEW: CZM, IWA 0, OL.S 0
111	08-50-f	OL	0,20	100	BAGNO: ZADRZEW: OL 100; ZAKRZEW: CZM, WB 0, IWA 0
112	06-51-d	OL	1,04	40	PL ŁOW-R: ZADRZEW: OL 40
113	06-51-f	OL	0,99	40	Ł: ZADRZEW: OL 40
114	06-51-m	OL	0,63	40	PS: ZADRZEW: OL 40
115	06-52-c	OL	0,71	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40
116	06-53-o	OL	0,52	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50
117	06-54-b	OL	1,62	30	PS: ZADRZEW: OL 30
118	08-60-b	OL	0,27	80	BAGNO: ZADRZEW: OL 80; ZAKRZEW: OL, CZM 0
119	08-60-y	OL	0,31	80	BAGNO: ZADRZEW: OL 80
120	08-63-t	OL	0,26	80	BAGNO: ZADRZEW: OL 80; ZAKRZEW: IWA, OL 0, CZM 0
121	08-66-j	OL	0,80	25	BAGNO: ZADRZEW: OL 25
122	06-70-f	WB	0,38		BAGNO: ZAKRZEW: WB
123	08-81-d	DB	2,33	70	PL ŁOW-R: ZADRZEW: DB 70, KL 70
124	08-81-n	WB	0,32		BAGNO: ZAKRZEW: WB
125	08-82-a	OL	3,44	90	Ł: ZADRZEW: OL 90
126	08-94-d	ŚW	0,28	50	BAGNO: ZADRZEW: ŚW 50, BRZ 50; ZAKRZEW: BRZ, SO 0
127	08-96-i	OL	0,54	50	PL ŁOW-R: ZADRZEW: OL 50, BRZ 50
128	08-97-n	BRZ	4,94	50	PL ŁOW-Ł: ZADRZEW: BRZ 50, OL 50
129	09-99-a	KRU	0,70		R: ZAKRZEW: KRU, ŚL.T 0, LSZ 0
130	09-99-f	OL	1,18		PS: ZAKRZEW: OL, CZM 0, WB 0
131	09-99-g	DB	0,45	80	Ł: ZADRZEW: DB 80; ZAKRZEW: CZM, KRU 0, WB 0
132	09-99-i	JB	0,84	50	R: ZADRZEW: JB 50; ZAKRZEW: WB, OS 0
133	09-99-m	WB	0,06		Ł: ZAKRZEW: WB, LSZ 0
134	09-99-n	WB	0,06	60	PS: ZADRZEW: WB 60, DB 60; ZAKRZEW: CZM, JS 0, LSZ 0
135	09-101-h	OL	1,92	90	BAGNO: ZADRZEW: OL 90, OL 50; ZAKRZEW: OL, OL.S 0, BRZ 0
136	08-108A-j	MD	0,73	24	PL ŁOW-R: ZADRZEW: MD 24
137	08-108A-k	MD	1,02	24	PL ŁOW-R: ZADRZEW: MD 24
138	09-110-d	TP	2,45	50	BAGNO: ZADRZEW: TP 50, DB 90; ZAKRZEW: WB, DB 0, OS 0, BRZ 0
139	09-116-f	DB	2,97	105	BAGNO: ZADRZEW: DB 105, OL 105; ZAKRZEW: OL, CZM 0
140	09-117-a	OL	1,80	90	BAGNO: ZADRZEW: OL 90, OL 60; ZAKRZEW: OL, CZM 0
141	09-117-c	OL	0,21		BAGNO: ZAKRZEW: OL, WB 0
142	07-118-g	DB	4,52	140	PS: ZADRZEW: DB 140
143	07-118-i	DB	2,13	140	PS: ZADRZEW: DB 140, OL 60, OL 35
144	07-121-c	JB	0,17	25	R: ZADRZEW: JB 25, DB 25, JW 25
145	07-121-k	ŚW	0,23	18	R: ZADRZEW: ŚW 18, DB 18, KSZ 18, JB 18
146	07-181-i	OL	0,73	15	R: ZAKRZEW: OL 15

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
147	07- 192-c	DB	0,86	100	R: ZADRZEW: DB 100,LP 80,BK 80
148	07- 193-g	ŚW	0,93	20	R: ZADRZEW: ŚW 20,OS 20
149	07- 195-i	OL	1,58	30	Ł: ZADRZEW: OL 30,OL 65; ZAKRZEW: WB, OL 0
150	07- 195-j	SO	0,68	15	R: ZADRZEW: SO 15
151	07- 195-r	BRZ	0,40	30	R: ZADRZEW: BRZ 30,DB 40; ZAKRZEW: BRZ, KRU 0,OL 0,LP 0
152	07- 195-s	SO	0,19	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,WB 50,DB 50; ZAKRZEW: WB, BEZ.K 0,CZM 0,GŁG 0,DB 0
153	07- 195-x	DB	0,03	100	ZADRZEW: ZADRZEW: DB 100
154	07- 195-y	DB	0,17	60	R: ZADRZEW: DB 60,ŚW 60
155	09- 196-k	OL	1,79	20	BAGNO: ZADRZEW: OL 20,SO 20,BRZ 30,SO 30, SO 55,OS 55; ZAKRZEW: WB, CZM 0,BRZ 0
156	09- 198-n	ŚW	0,27		R: ZAKRZEW: ŚW, BRZ 0,GB 0
157	09- 204-h	DB	3,56	145	PL ŁOW-R: ZADRZEW: DB 145,OL 115,JS 55
158	09- 217-h	OL	1,37	50	Ł: ZADRZEW: OL 50; ZAKRZEW: OL
159	09- 223-b	DB	2,00	150	R: ZADRZEW: DB 150,KL 50; ZAKRZEW: WB, LP 0,JW 0,DB 0
160	09- 223-c	DB	0,89	130	PS: ZADRZEW: DB 130,OL 50,WB 50,DB 70,LP 70,TP 70; ZAKRZEW: WB, GŁG 0
161	09- 223-f	DB	1,13	160	R: ZADRZEW: DB 160; ZAKRZEW: GŁG, JW 0
162	09- 223-j	OS	0,07	50	R: ZADRZEW: OS 50; ZAKRZEW: OS, TP 0
163	09- 223-l	DB	0,88	130	R: ZADRZEW: DB 130,JS 130; ZAKRZEW: JW, LP 0,KL 0,OS 0
164	09- 223-m	DB	1,43	130	R: ZADRZEW: DB 130,BK 130,LP 60; ZAKRZEW: LP, KL 0,BEZ.C 0
165	09- 223-n	JB	0,19	50	R: ZADRZEW: JB 50,LP 80
166	09- 223-x	JB	0,33	40	R: ZADRZEW: JB 40; ZAKRZEW: CZM, WB 0,OS 0,AK 0
167	09- 225-h	OL	0,38		BAGNO: ZAKRZEW: OL, CZM 0
168	09- 227-g	OL	0,42	22	BAGNO: ZADRZEW: OL 22; ZAKRZEW: OL, CZM 0
169	09- 229-d	OL	0,60	90	BAGNO: ZADRZEW: OL 90; ZAKRZEW: OL
170	09- 231-a	OL	0,51	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70; ZAKRZEW: OL, CZM 0
171	09- 233-h	OL	0,33	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 55,LP 55; ZAKRZEW: GŁG, CZM 0,OL 0,JS 0
172	09- 235-g	OL	0,19		BAGNO: ZAKRZEW: OL, CZM 0,PRZ.CW 0
173	09- 235-h	OL	0,48		BAGNO: ZAKRZEW: OL, CZM 0
174	09- 235-gx	OL	0,32	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40,DB 40,OL 25; ZAKRZEW: CZM, GŁG 0,BRZ 0,LP 0,DB 0
175	09- 235-ix	OS	0,28	20	BAGNO: ZADRZEW: OS 20,DB 25; ZAKRZEW: WB, CZM 0,OS 0,DB 0
176	11- 237-a	WB	0,61		E-PS: ZAKRZEW: WB
177	11- 237-b	DB	1,09	80	E-PS: ZADRZEW: DB 80; ZAKRZEW: WB
178	11- 237-c	TP	0,12	59	E-PS: ZADRZEW: TP 59
179	11- 238-c	TP	0,68	59	Ł: ZADRZEW: TP 59,DB 59; ZAKRZEW: OL
180	11- 238-f	TP	2,43	60	E-Ł: ZADRZEW: TP 60,DB 60, DB 140,OL 80; ZAKRZEW: CZM, WB 0
181	11- 239-b	DB	14,91	80	E-Ł: ZADRZEW: DB 80,OL 80, OL 65,DB 150; ZAKRZEW: WB, GŁG 0

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
182	11- 239-n	OL	1,00	25	Ł: ZADRZEW: OL 25,BRZ 35; ZAKRZEW: WB, CZM 0,GŁG 0,DER.B 0,OL 0,DB 0
183	11- 239-o	DB	6,19	140	E-Ł: ZADRZEW: DB 140,DB 85,SO 62; ZAKRZEW: OL, BRZ 0,CZM 0,GŁG 0
184	11- 240-c	DB	12,29	130	E-Ł: ZADRZEW: DB 130,OL 70,DB 70; ZAKRZEW: OL, CZM 0,WB 0,ŚL.T 0
185	11- 240-h	DB	2,33	150	E-Ł: ZADRZEW: DB 150,OL 65,OL 35; ZAKRZEW: CZM, WB 0,OL 0
186	11- 241-a	OL	0,64	45	E-Ł: ZADRZEW: OL 45; ZAKRZEW: WB
187	11- 241-c	DB	3,38	110	E-Ł: ZADRZEW: DB 110,OL 70,OL 40; ZAKRZEW: WB
188	11- 241-i	OL	0,17	20	E-Ł: ZADRZEW: OL 20,OL 70
189	11- 241-j	DB	0,43	50	E-Ł: ZADRZEW: DB 50,OL 50,DB 100
190	11- 241-l	WB	0,22		E-Ł: ZAKRZEW: WB
191	11- 242-d	SO	1,03	75	E-PS: ZADRZEW: SO 75,DB 130,SO 20; ZAKRZEW: WB, CZM 0,WZ 0
192	11- 242-f	WB	1,14	80	E-PS: ZADRZEW: WB 80; ZAKRZEW: WB, GB 0,GŁG 0
193	11- 243-f	TP	4,23	45	E-Ł: ZADRZEW: TP 45; ZAKRZEW: WB, ŚL.T 0,OS 0
194	11- 244-a	DB	0,60	60	PS: ZADRZEW: DB 60,JS 45,WB 45,OL 45; ZAKRZEW: WB, DER.B 0,GŁG 0,DB 0,OL 0
195	11- 244-b	OL	0,06	65	PS: ZADRZEW: OL 65,TP 65,JS 65,DB 50
196	11- 244-j	OL	0,45	25	E-Ł: ZADRZEW: OL 25
197	11- 244-l	OL	0,87	25	E-Ł: ZADRZEW: OL 25,ŚW 25; ZAKRZEW: OL
198	11- 245-d	OL	1,44	60	Ł: ZADRZEW: OL 60,DB 60; ZAKRZEW: WB, DB.B 0,OL 0,WZ 0
199	11- 246-c	OL	3,36	80	E-Ł: ZADRZEW: OL 80,DB 130; ZAKRZEW: WB, OL 0,CZM 0
200	11- 247-a	DB	2,37	120	E-Ł: ZADRZEW: DB 120,DB 80,WZ 80,OL 80
201	11- 248-a	JB	0,40	40	PS: ZADRZEW: JB 40
202	11- 248-b	ŚL.T	0,48		R: ZAKRZEW: ŚL.T
203	11- 248-i	JB	0,31	40	R: ZADRZEW: JB 40
204	11- 248-fx	WB	0,18		Ł: ZAKRZEW: WB, OL 0
205	11- 257-i	OL	0,33	49	BAGNO: ZADRZEW: OL 49,BRZ 49,OS 49,DB 49; ZAKRZEW: CZM, KRU 0,OL 0,WB 0
206	10- 260-d	OL	0,28	22	BAGNO: ZADRZEW: OL 22,BRZ 22
207	10- 263-d	DB	0,28	80	BAGNO: ZADRZEW: DB 80,WB 50; ZAKRZEW: WB, KRU 0
208	10- 279-c	ŚW	0,28	60	BAGNO: ZADRZEW: ŚW 60,SO 60,BRZ 60; ZAKRZEW: CZM.P, DER.B 0
209	10- 286-h	WB	0,31		PS: ZAKRZEW: WB
210	10- 293-b	BRZ	0,53	59	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 59,OS 59,WB 59
211	10- 304-f	WB	9,54	50	Ł: ZADRZEW: WB 50
212	10- 311-d	OL	1,01	60	E-PS: ZADRZEW: OL 60,DB 60,BRZ 60,OS 50,GB 50,DB 90; ZAKRZEW: WB, LSZ 0,BEZ.C 0,DER.B 0
213	10- 311-k	LP	0,44		PS: ZAKRZEW: LP, SO 0,ŚW 0,KL 0,ŚL.T 0
214	11- 317-g	OL	1,70	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,DB 70,BRZ 70,DB 130
215	11- 318-f	OL	0,34	25	PS: ZADRZEW: OL 25,JS 25,BRZ 25,OL 40; ZAKRZEW: CZM, KRU 0,WB 0
216	11- 318-j	OL	1,64	25	PS: ZADRZEW: OL 25,BRZ 35,SO 35

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Gatunek panujący	Pow. [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy
217	11- 318-k	BRZ	0,94	35	PS: ZADRZEW: BRZ 35,OL 25,OS 35
218	11- 319-d	OL	0,39	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50
219	11- 325-m	DER.B	0,29		R: ZAKRZEW: DER.B, ŚNG.B 0,AK 0
220	11- 325-o	AK	0,19	35	R: ZADRZEW: AK 35; ZAKRZEW: DB.B, AK 0
221	11- 326-f	SO	2,14	20	R: ZADRZEW: SO 20,BRZ 20,LP 120
222	11- 328-i	OL	0,82	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70; ZAKRZEW: OL, CZM 0
223	11- 328-j	OL	5,52	70	E-Ł: ZADRZEW: OL 70,DB 42
224	11- 329-l	WZ	0,29	20	BAGNO: ZADRZEW: WZ 20; ZAKRZEW: WB, BRZ 0,OL 0
225	11- 329-m	KRU	3,14		E-Ł: ZAKRZEW: KRU, CZM 0,WB 0,OL 0,BRZ 0,OS 0
226	11- 330-h	DB	0,87	70	BAGNO: ZADRZEW: DB 70,OL 70; ZAKRZEW: CZM, WB 0,OL 0
227	11- 330-j	OL	2,99	40	E-Ł: ZADRZEW: OL 40
228	11- 330-k	OL	0,27		E-Ł: ZAKRZEW: OL, WB 0,LSZ 0
229	11- 330-m	OL	3,23	40	E-Ł: ZADRZEW: OL 40,DB 70
230	11- 332-f	DB	3,84	120	E-Ł: ZADRZEW: DB 120,DB 60
231	11- 332-k	DB	2,61	60	E-Ł: ZADRZEW: DB 60,SO 60
232	11- 339-c	DB	1,83	120	BAGNO: ZADRZEW: DB 120,OL 95,OL 50,BRZ 50
233	11- 341-f	BRZ	2,56	80	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 80,OL 60,WB 60,OL 30
234	11- 342-p	DER.B	0,36		E-Ł: ZAKRZEW: DER.B, WB 0,OL 0,BRZ 0,CZM 0
235	11- 342-r	BRZ	1,79	22	E-Ł: ZADRZEW: BRZ 22,OL 22
236	11- 345-t	OL	0,52	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,DB 120
237	11- 346-g	WB	1,09		BAGNO: ZAKRZEW: WB, OL 0
238	11- 346-t	WB	1,75		PS: ZAKRZEW: WB
239	11- 347-fx	KRU	0,29		ZAKRZEW: KRU
Powierzchnia ogółem			296,33		

V.5. OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH

Gmina Milicz

Zróznicowana struktura litologiczna podłoża (utwory morenowe, wodnolodowcowe i rzeczne), a przede wszystkim bogaty system hydrograficzny, stanowią o bogactwie warunków siedliskowych gminy. Wyraża się to w mozaikowym układzie sposobów użytkowania gruntów i ekosystemów: leśnych, polnych, łąkowych, wodnych i osadniczych. Naturalne zbiorowiska roślinne zostały w znacznym stopniu przekształcone w wyniku wielowiekowej gospodarki rolnej i leśnej. Dominują więc ekosystemy sztuczne - agrocenozy, ekosystemy osadnicze, a także przekształcone ekosystemy leśne i wodne (stawy). Miejscami zachowały się jednak cenne przyrodniczo zbiorowiska półnaturalne (min. łąki i stawy) lub niewielkie fragmenty zbiorowisk naturalnych. Biocenozy związane z siedliskami wodnymi i wodno-błotnymi, chociaż w większości sztucznymi (stawy), należą do najcenniejszych w gminie. Siedliska te umożliwiają vegetację takich roślin jak salwinia pływająca, grzybień biały, grąźel żółty, grzybieńczyk żółty, grzybieńczyk wodny, fiołek mokradłowy, namulnik brzegowy, cibora brunatna, sit błotny, storczyk szerokolistny. Wokół stawów, w strefie przybrzeżnej, występują

zbiorowiska roślinności szuwarowej, przechodzące (w kierunku łądu) w zakrzaczone turzycowiska a dalej w zadrzewienia olchowo-brzozowe. Z przyrodniczego punktu widzenia wody i towarzyszące im tereny podmokłe są szczególnie cenne jako siedliska licznych gatunków ptaków wodno-błotnych, w tym rzadkich, takich jak min. czapla purpurowa i łabędź krzykliwy, a ponadto żuraw, bocian czarny, bąk, bączek, perkoz, perkoz rdzawoszyi, cyranka, cyraneczka, krwawodziób, sieweczka rzeczna, zausznik, krakwa, podgorzałka, wąsatka, gągoł, zielonka, kropiatka, kulik wielki, rycyk, rybitwa czarna. Znajduje się tu również kilka kolonii mewy śmieszki, kormorana czarnego i czapli oraz jedna z najważniejszych ostoi łągowych gęgawy w Europie. Stawy stanowią też ważne miejsce odpoczynku i żerowania dla ptaków przelotnych. Z ryb w stawach dominują gatunki hodowlane – głównie karp, a ponadto lin, amur, tołpyga, sum, sandacz i szczupak.

Gmina Prusice

Gmina Prusice, ze względu na typowy charakter rolniczy, posiada relatywnie niewielkie skupiska lasów. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 3682 ha, wskaźnik lesistości wynosi 24,1%. Powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych wynosi 122 ha (źródło: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Prusice*, 2011). Zadrzewienia śródpolne, obsadzone miedze, drogi i częściowo zadrzewione doliny rzeczne stanowią dobrą podstawę dla tworzenia sieci zadrzewień i korytarzy ekologicznych na terenie gminy. Spełniają one bardzo ważną rolę w ochronie krajobrazu, a także w ochronie upraw przed erozją wietrzną, biologicznej walce ze szkodnikami upraw. Te z zadrzewień, które stanowią wzorcowy model zadrzewień śródpolnych (kształt, skład gatunkowy i wartości krajobrazowe lub usytuowane są nad terenami podmokłymi) zostały zaproponowane do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. Niewielkie zalesienie gminy i brak dużych zwartych kompleksów leśnych, potęguje potrzebę ich zachowania. Najcenniejsze gatunki zwierząt związane są głównie z ekosystemami leśnymi. Stwierdzono tu występowanie łącznie około 200 gatunków zwierząt kręgowych. W liczbie tej największy udział mają ptaki (ponad połowa), następnie ssaki, ryby, płazy i gady. Gromadę ryb reprezentuje 11 gatunków. Najliczniejsze występowanie ryb stwierdzono w Sąsiecznicy i w dolnym odcinku Krępej. Pod względem składu gatunkowego herpetofauny Prusice należą do ciekawszych w województwie dolnośląskim - stwierdzono tu występowanie 11 gatunków płazów oraz 4 gatunków gadów. Na terenie gminy występują również liczne chronione gatunki ptaków pospolitych, występujące lokalnie gatunki ptaków rzadkich i niewielka liczba gatunków chronionych bardzo rzadkich, o stałych miejscach gniazdowania. Najcenniejsze przyrodniczo fragmenty gminy objęte są ochroną w formie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Gmina Żmigród

Lasy zajmują ok. 29,4% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne znajdują się w jej północnej części. Na szczególne podkreślenie zasługuje atrakcyjność przyrodnicza terenów w dolinie Baryczy. Ponad połowa powierzchni gminy znajduje się w zasięgu Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, spore powierzchnie zostały włączone do rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”. Wyróżniające się naturalnością ekosystemy leśne zostały objęte ochroną rezerwatową. Rezerwat przyrody „Radziądz” chroni fragment 140-letniego grądu z udziałem buka. Rezerwat „Olszyny Niezgodzkie” chroni olszyny na terenach zabagnionych. Największe bogactwo przyrody znajdziemy wśród

stawów oraz okalających je lasach, moczarach i trzcinowiskach. Na groblach rosną kilkusetletnie dęby, sadzone jeszcze przez Cystersów. Rozległe pozarastane płycizny tworzą archipelag wysepek i szuwarów, w których obok bogatej flory można znaleźć około 150 gatunków ptaków gniazdujących i około 50 gatunków przelotnych - głównie wodnych i brodzących. Obszar ten jest atrakcyjny nie tylko pod względem przyrodniczym, znajduje się tutaj wiele interesujących obiektów historycznych, architektonicznych i kulturowych. Istnieje też możliwość uprawiania wędkarstwa i myślistwa.

Gmina Trzebnica

Wzgórza Trzebnickie to najbardziej urozmaicona pod względem rzeźby część Wału Trzebnickiego, zwanego popularnie Kocimi Górami. Ich kulminacje stanowią najwyższej położone miejsce pomiędzy Sudetami a Wieżycą na Pomorzu, oddzielając zarazem Nizinę Śląską od Doliny Baryczy na północy. Wzgórza powstały na skutek nacisku olbrzymich mas lądolodu skandynawskiego podczas zlodowacenia środkowopolskiego. Powstały w ten sposób unikalne z geologicznego punktu widzenia struktury glacitektoniczne. Najwyższe kulminacje Wzgórz Trzebnickich stanowią Ciemna Góra (258 m n.p.m) i Farna Góra (257 m n.p.m) koło Trzebnicy. Grzbiet wzgórz jest w większości wylesiony, co sprawia, że posiada unikalne walory widokowe. Zróżnicowana rzeźba terenu gminy Trzebnica, pomimo stosunkowo niskiego wskaźnika lesistości, stwarza warunki do występowania wielu rzadkich siedlisk przyrodniczych, a także zagrożonych i chronionych gatunków roślin naczyniowych oraz zwierząt. Część cennych przyrodniczo obszarów została objęta ochroną w formie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” i użytków ekologicznych.

V.5.1. OBIEKTY I MIEJSCA O WARTOŚCI HISTORYCZNEJ I KULTUROWEJ

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród występują liczne obiekty zabytkowe: kościoły, pałace, zespoły pałacowo-parkowe, budownictwo wiejskie oraz historyczne układy urbanistyczne wsi. W gminach istnieje kompleksowa dokumentacja inwentaryzacyjna obiektów zabytkowych, przedstawiających wartość kulturową. Część obiektów ujęta jest w rejestrze zabytków prowadzonym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID) oraz rejestrze aktualizowanym przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu, a pozostałe objęte są ochroną w postaci stref ochrony konserwatorskiej. Bardzo licznie reprezentowane są również stanowiska archeologiczne, obejmujące w większości cmentarzyska i osady oraz nieliczne grodziska, głównie z okresu średniowiecza.

Tabela 46. Zabytkowe parki podworskie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru zabytków	Opis obiektu
1	Park w zespole pałacowym z XVIII, XIX w.	Żmigród	A/3633/423/W z dnia 19.10.1978 r.	Park naturalistyczno-krajobrazowy. Główne gatunki: buk zwyczajny, dąb szypułkowy, grab pospolity. Cenne gatunki i odmiany: buk zwyczajny odm. żółtolistna, odm. Zwisająca; sosna wejmutka, dąb błotny. Na terenie parku znajdują się dwa pomniki przyrody: dąb szypułkowy i cis.
2	Park w zespole pałacowym z 2 poł. XVII – XIX w.	Sułków	A/2442/554/W z dnia 15.10.1984 r.	Park romantyczny. Główne gatunki: dąb szypułkowy, buk pospolity. Cenne gatunki: dąb burgundzki, platan klonolistny.

Tabela 47. Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Obręb, leśnictwo wydzielenie	Gmina obr. ewid.	Opis obiektu	Data powst. obiektu	Nr rejestru
1	Żmigród Chodlewo 236 p	Żmigród Bychowo	Osada; cmentarzysko	mezolit; epoka brązu	547/Arch/1971
2	Żmigród Wilkowo 71 b	Żmigród Radziądz	Grodzisko stożkowate „Szarzyna”	XII-XIII w.	35/Arch/1964
3	Żmigród Przywsie 315 A	Żmigród Korzeńsko	Grodzisko	b.d.	-
4	Żmigród Radziądz 217 g	Żmigród Radziądz	Grodzisko Żmigródek (Zapadły Zamek)	b.d.	-

Tabela 48. Wykaz obiektów kultury materialnej zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Leśnictwo	Oddz. pododdz.	Typ obiektu, opis
1	Gruszczecka	143 a	Pozostałości żeńskiego obozu pracy przymusowej (FAL Birnbaumel) w Gruszczece (filia obozu Gross-Rosen).
2	Gruszczecka	140 k	Dawny cmentarz ewangelicki w Gruszczece.
3	Łąki	131 h	Kamień Napoleona – słup z piaskowca z wypisanymi kierunkami i przybliżonymi odległościami do pobliskich miejscowości na granicy dawnych hrabstw milickiego i żmigrodzkiego.
4	Łąki	47 i	Drewniany krzyż na mogile szwedzkiego generała z czasów wojen szwedzkich, data: 28.7.1645
5	Łąki	47 d	Krzyż i głaz upamiętniający miejsce bitwy ze Szwedami z 1645 r.
6	Wilkowo	35 i	Leśniczówka Wilkowo. Rok budowy 1919. Ściany z muru pruskiego na podmurówce betonowej.
7	Olsza	12 o	Strażnica graniczna

V.6. CHARAKTERYSTYKA DRZEWOSTANÓW W ASPEKTCIE TYPOLOGII URZĄDZENIOWEJ

V.6.1. SIEDLISKOWE TYPY LASU

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród wyróżniono 13 typów siedliskowych lasu. Dominującą grupę pośród wyróżnionych siedlisk stanowią siedliska lasowe, które łącznie zajmują ponad 56% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Głównymi siedliskami z tej grupy są siedliska lasu mieszanego świeżego i lasu mieszanego wilgotnego, zajmujące odpowiednio 15,9% i 15,7% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Z pozostałych siedlisk z tej grup wykazuje las wilgotny wyróżniony na 13,6% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Pozostałe siedliska zajmują mniej niż 10% powierzchni leśnej. Najmniejsze powierzchnie zajmują siedliska lasu łęgowego, olsu, olsu jesionowego, lasu mieszanego bagiennego obejmując łącznie około 11% powierzchni. Drugą grupę siedlisk stanowią

siedliska borowe obejmujące około 44% powierzchni nadleśnictwa. Największą powierzchnię z tej grupy zajmują bory mieszane świeże - prawie 17% powierzchni, bory świeże – ponad 14% oraz bory mieszane wilgotne (12%). Pozostały 1% powierzchni obejmują bory wilgotne i bory mieszane bagienne. Udział procentowy poszczególnych typów siedliskowych lasu dla całego nadleśnictwa ilustruje zamieszczona poniżej tabela.

Tabela 49. Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu wyróżnionych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród

TSL	Obręb Sułów		Obręb Żmigród		Nadleśnictwo Żmigród wg stanu na 1.01.2015	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Bśw	1815,88	24,24%	311,67	4,26%	2127,55	14,36%
Bw	77,60	1,04%	5,31	0,07%	82,91	0,56%
BMśw	1330,06	17,76%	1168,38	15,95%	2498,44	16,87%
BMw	1494,76	19,96%	284,82	3,89%	1779,58	12,01%
BMb	1,71	0,02%	0,00	0,00%	1,71	0,01%
LMśw	642,07	8,57%	1723,12	23,53%	2365,19	15,97%
LMw	1527,79	20,40%	799,86	10,92%	2327,65	15,71%
LMb	7,45	0,10%	5,37	0,07%	12,82	0,09%
Lśw	76,85	1,03%	134,18	1,83%	211,03	1,42%
Lw	394,86	5,27%	1618,13	22,09%	2012,99	13,59%
OI	24,22	0,32%	483,52	6,60%	507,74	3,43%
OIJ	79,70	1,06%	113,59	1,55%	193,29	1,30%
Lł	16,96	0,23%	676,47	9,24%	693,43	4,68%
Razem	7489,91	100,00%	7324,42	100,00%	14814,33	100,00%

V.6.2. BOGACTWO GATUNKOWE I STRUKTURA PIONOWA DRZEWOSTANÓW

Bogactwo gatunkowe drzewostanów dobrze charakteryzuje liczba gatunków wchodzących w ich skład. Drzewostany można podzielić na: jednogatunkowe, dwugatunkowe, trzygatunkowe, cztero- i więcej gatunkowe (pod uwagę wzięto jedynie warstwę drzew tworzących I, II, i III piętro drzewostanu). Lasy Nadleśnictwa Żmigród charakteryzują się dużym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Rozkład powierzchni w poszczególnych grupach jest równomierny. Największą powierzchnię zajmują drzewostany jednogatunkowe (28,2%), głównie w wieku od 41 do 80 lat. Drzewostany dwu- i trzygatunkowe obejmują łącznie 46,3% powierzchni leśnej. Drzewostany cztero- i więcej gatunkowe to około 25,5% powierzchni.

Tabela 50. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Sulów	jednogatunkowe	555,79	1586,34	312,11	2454,24	33,2
		92295	484678	101428	678401	37,8
	dwugatunkowe	718,02	774,87	343,48	1836,37	24,8
		89568	249288	119480	458336	25,5
	trzygatunkowe	627,77	673,59	357,16	1658,52	22,4
		70311	199030	113858	383198	21,4
cztero- i więcej gatunkowe	795,44	359,24	293,42	1448,10	19,6	
	70060	105969	98316	274345	15,3	
Obręb Żmigród	jednogatunkowe	433,47	950,10	272,28	1655,85	23,1
		86309	315700	95812	497821	24,7
	dwugatunkowe	410,04	851,21	278,22	1539,47	21,5
		71762	279153	98226	449140	22,3
	trzygatunkowe	463,42	798,13	451,15	1712,70	23,9
		55464	262024	149602	467091	23,2
cztero- i więcej gatunkowe	683,03	828,17	756,70	2267,90	31,6	
	86305	265965	250470	602740	29,9	
Nadleśnictwo Żmigród	jednogatunkowe	989,26	2536,44	584,39	4110,09	28,2
		178603	800378	197240	1176221	30,9
	dwugatunkowe	1128,06	1626,08	621,70	3375,84	23,2
		161330	528440	217706	907477	23,8
	trzygatunkowe	1091,19	1471,72	808,31	3371,22	23,1
		125775	461054	263460	850289	22,3
cztero- i więcej gatunkowe	1478,47	1187,41	1050,12	3716,00	25,5	
	156365	371933	348787	877085	23,0	

Budowa pionowa to jeden z podstawowych elementów określających charakter drzewostanów. Drzewostany można podzielić pod względem budowy pionowej na jednopiętrowe, dwupiętrowe, trzypiętrowe i wielopiętrowe oraz o budowie przerębowej w klasie odnowienia (KO) i klasie do odnowienia (KDO). Złożona budowa pionowa jest pochodną wielu czynników związanych zarówno z prowadzeniem gospodarki leśnej, jak również wynikającą z uwarunkowań siedliskowych i wysokościowych. Nerozerwalnie wiąże się ona ze zwarciem pionowym decydującym o stopniu wykorzystania światła. Im bardziej zróżnicowana jest budowa pionowa tym bardziej odporny jest drzewostan na ogólnie pojmowane czynniki szkodliwe. Pomimo dużego zróżnicowania gatunkowego drzewostany Nadleśnictwa Żmigród charakteryzują się uproszczoną strukturą pionową. Dominują tu drzewostany jednopiętrowe, zajmujące około 85,8% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Drugą grupę

stanowią drzewostany w klasie odnowienia i do odnowienia zajmujące 7,1% powierzchni leśnej oraz drzewostany dwupiętrowe – 7,0%. Nie występują tu drzewostany wielopiętrowe i drzewostany o budowie przerębowej.

Tabela 51. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]					
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]	
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat			
Obręb Sułów	jednopiętrowe	2697,02	3259,25	635,58	6591,85	89,1	
		322234	989295	215986	1527515	85,1	
	dwupiętrowe	0,00	117,57	224,83	342,40	4,6	
		0	46166	95724	141891	7,9	
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
	w KO i KDO	0,00	17,22	445,76	462,98	6,3	
		0	3503	121373	124875	7,0	
	Obręb Żmigród	jednopiętrowe	1982,33	3140,99	790,11	5913,43	82,4
			298940	1012238	271731	1582909	78,5
dwupiętrowe		1,12	234,09	448,76	683,97	9,5	
		413	98572	188228	287213	14,2	
wielopiętrowe		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
o budowie przerębowej		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
w KO i KDO		6,51	52,53	519,48	578,52	8,1	
		487	12032	134151	146670	7,3	
Nadleśnictwo Żmigród		jednopiętrowe	4679,35	6400,24	1425,69	12505,28	85,8
			621174	2001533	487717	3110424	81,6
	dwupiętrowe	1,12	351,66	673,59	1026,37	7,0	
		413	144738	283952	429104	11,3	
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	w KO i KDO	6,51	69,75	965,24	1041,50	7,1
		487	15535	255524	271545	7,1

V.6.3. POCHODZENIE DRZEWOSTANÓW

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród drzewostany pochodzenia sztucznego zajmują powierzchnię 2402,23 ha, co stanowi 16,5% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Drzewostany z samosiewu to jedynie 28,42 ha, co stanowi 0,2% powierzchni leśnej. W nadleśnictwie nie występują plantacje drzew szybko rosnących ani plantacje gatunków obcych. Na gruntach nadleśnictwa występują drzewostany odroślowe, obejmujące powierzchnię 158,84 ha. Na ponad 82% powierzchni nadleśnictwa nie określono pochodzenia drzewostanów. Dane te są niepełne z uwagi na brak odnotowywania w poprzednich rewizjach pochodzenia drzewostanów. W ocenie ujęto całą I klasę wieku oraz w innych klasach tylko te drzewostany, w których można było bezspornie stwierdzić ich pochodzenie.

Tabela 52. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]					
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]	
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat			
Obręb Sułów	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
	plantacje drzew szybko rosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
	odroślowe	2,60	3,91	2,83	9,34	0,1	
		491	936	761	2189	0,1	
	z samosiewu	8,46	0,00	0,00	8,46	0,1	
		1086	0	0	1086	0,1	
	z sadzenia	1510,60	2,08	0,00	1512,68	20,4	
		118966	640	0	119607	6,7	
	brak informacji	1175,36	3388,05	1303,34	5866,75	79,3	
		201690	1037388	432321	1671399	93,2	
	Obręb Żmigród	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
plantacje drzew szybko rosnących		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
		0	0	0	0	0,0	
odroślowe		57,36	60,31	31,83	149,50	2,1	

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
		12000	20490	8073	40563	2,0
	z samosiewu	13,31	0,00	6,65	19,96	0,3
		1907	0	924	2831	0,1
	z sadzenia	889,55	0,00	0,00	889,55	12,4
		99207	0	0	99207	4,9
	brak informacji	1029,74	3367,30	1719,87	6116,91	85,2
186726		1102351	585114	1874191	92,9	
Nadleśnictwo Żmigród	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	odroślowe	59,96	64,22	34,66	158,84	1,1
		12491	21427	8834	42752	1,1
	z samosiewu	21,77	0,00	6,65	28,42	0,2
		2993	0	924	3918	0,1
	z sadzenia	2400,15	2,08	0,00	2402,23	16,5
		218173	640	0	218814	5,7
	brak informacji	2205,10	6755,35	3023,21	11983,66	82,2
		388416	2139739	1017435	3545590	93,0

V.6.4. ZGODNOŚĆ SKŁADU GATUNKOWEGO Z SIEDLISKIEM

Analizując zgodność składu gatunkowego drzewostanów w odniesieniu do siedliska wyróżniamy drzewostany:

- o składzie zgodnym z warunkami siedliskowymi,
- o składzie częściowo zgodnym z siedliskiem,
- niezgodne.

Drzewostany o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem uznaje się wówczas, gdy gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem drzewostanu) jest gatunkiem panującym i w składzie gatunkowym drzewostanu występują wszystkie gatunki przyjętego typu drzewostanu, zaś suma udziałów występujących gatunków typu drzewostanu stanowi, co najmniej 50% składu gatunkowego tego drzewostanu (przy ocenie uwzględnia się również II piętro oraz podrost w KO - proporcjonalnie do ich udziału w składzie drzewostanu).

Skład drzewostanów jest częściowo zgodny z siedliskiem, kiedy gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem drzewostanu) jest gatunkiem panującym w drzewostanie lub gdy gatunek główny nie jest gatunkiem panującym i wraz z pozostałymi gatunkami typu drzewostanu stanowią, co najmniej 50% składu gatunkowego tego drzewostanu (przy ocenie uwzględnia się również II piętro oraz podrost w KO - proporcjonalnie do ich udziału w składzie drzewostanu).

Skład gatunkowy drzewostanów jest niezgodny z siedliskiem, jeżeli nie spełnia wymogów określonych powyżej, co oznacza, że gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem drzewostanu) nie jest gatunkiem panującym i jednocześnie w składzie gatunkowym drzewostanu nie występują wszystkie gatunki przyjętego typu drzewostanu. W drzewostanach niezgodnych, dodatkowo wyróżnia się niezgodność obojętną – w przypadku, gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez inny gatunek liściasty oraz niezgodność negatywną - gdy zalecany gatunek liściasty oraz jodła i modrzew zastąpiony jest przez sosnę lub świerk.

Podczas prac taksacyjnych obecnej rewizji urządzenia lasu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród dokonano oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem. Drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują około 61% powierzchni nadleśnictwa, są to głównie drzewostany sosnowe wykształcone na siedlisku boru świeżego i boru mieszanego świeżego, drzewostany dębowo-sosnowe na siedlisku lasu mieszanego świeżego, drzewostany dębowo-lipowe na siedlisku lasu świeżego i lasu wilgotnego oraz drzewostany olchowe na siedlisku olsu. Drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 35,3% i występują praktycznie w każdym siedliskowym typie lasu. Drzewostany niezgodne z siedliskiem występują jedynie na 3,6% powierzchni nadleśnictwa i są to przede wszystkim drzewostany na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego, lasu świeżego i lasu wilgotnego.

Tabela 53. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie		
			ha	%	ha	ha	%	ha	
Obręb Sułów	BMB	SO	1,71	100,0					
	BMŚW	DB SO	576,46	44,0	727,59	55,5	7,11	0,5	
	BMW	SO	1426,63	95,7	43,56	2,9	20,05	1,3	
	BŚW	SO	1796,11	99,9	1,83	0,1			
	BW	SO	74,73	100,0					
	LŁ	DB				0,67	100,0		
		JS WZ DB	9,10	61,4	1,48	10,0	4,23	28,6	
		OL JS				0,53	100,0		
	LMB	OL	3,72	60,4	2,44	39,6			
	LMŚW	DB	12,64	100,0					
		DB SO	404,57	67,1	188,61	31,3	9,71	1,6	
		LP DB	15,19	64,7	8,29	35,3			
	LMW	DB	9,65	90,3	1,04	9,7			
		LP DB	19,07	61,5	3,29	10,6	8,67	27,9	
		SO DB	375,29	25,6	1003,15	68,4	89,15	6,1	
	LŚW	DB	33,51	52,0	24,64	38,2	6,28	9,7	
		LP DB	3,41	28,3	8,62	71,7			
LW	DB	50,95	14,6	248,93	71,4	48,67	14,0		

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	ha	%	ha
		JS WZ DB	13,58	87,1	2,02	12,9		
		LP DB	4,75	25,5	13,88	74,5		
	OL	OL	8,98	53,3	7,86	46,7		
	OLJ	OL JS			74,88	100,0		
Obręb Żmigród	BMŚW	DB	7,05	100,0				
		DB SO	614,02	52,9	535,53	46,2	10,16	0,9
	BMW	SO	276,02	97,5	4,25	1,5	2,97	1,0
	BŚW	SO	306,65	99,7	0,93	0,3		
	BW	SO	5,31	100,0				
	LŁ	DB	41,78	10,7	305,25	77,9	44,61	11,4
		JS WZ DB	136,57	68,0	62,54	31,1	1,69	0,8
		LP DB	19,76	94,8	1,08	5,2		
		OL JS			0,95	100,0		
	LMB	OL	5,37	100,0				
	LMŚW	DB	10,11	86,0	1,64	14,0		
		DB SO	906,71	61,3	557,77	37,7	14,90	1,0
		LP DB	114,86	52,7	76,54	35,1	26,57	12,2
	LMW	DB	19,34	59,7	9,50	29,3	3,54	10,9
		LP DB	28,92	67,3	11,75	27,3	2,31	5,4
		SO DB	127,92	17,9	500,94	70,3	84,09	11,8
	LŚW	DB	39,75	62,9	16,62	26,3	6,80	10,8
		JS WZ DB	1,14	27,4	3,02	72,6		
		LP DB	52,22	78,7	3,79	5,7	10,37	15,6
	LW	DB	269,81	33,7	427,15	53,4	103,20	12,9
		JS WZ DB	244,18	63,3	133,23	34,6	8,09	2,1
		LP DB	308,30	76,6	84,74	21,0	9,67	2,4
		OL JS	1,94	14,8	11,13	85,2		
OL	OL	445,90	96,9	13,28	2,9	0,99	0,2	
OLJ	JS WZ DB	34,52	100,0					
	OL JS	42,02	63,5	24,16	36,5			
Nadleśnictwo Żmigród	BMB	SO	1,71	100,0				
	BMŚW	DB	7,05	100,0				
		DB SO	1190,48	48,2	1263,12	51,1	17,27	0,7
	BMW	SO	1702,65	96,0	47,81	2,7	23,02	1,3
	BŚW	SO	2102,76	99,9	2,76	0,1		
	BW	SO	80,04	100,0				
	LŁ	DB	41,78	10,6	305,92	78,0	44,61	11,4
JS WZ DB		145,67	67,6	64,02	29,7	5,92	2,7	
LP DB		19,76	94,8	1,08	5,2			

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	ha	%	ha
		OL JS			1,48	100,0		
	LMB	OL	9,09	78,8	2,44	21,2		
	LMŚW	DB	22,75	93,3	1,64	6,7		
		DB SO	1311,28	63,0	746,38	35,8	24,61	1,2
		LP DB	130,05	53,9	84,83	35,1	26,57	11,0
	LMW	DB	28,99	67,3	10,54	24,5	3,54	8,2
		LP DB	47,99	64,8	15,04	20,3	10,98	14,8
		SO DB	503,21	23,1	1504,09	69,0	173,24	7,9
	LŚW	DB	73,26	57,4	41,26	32,3	13,08	10,3
		JS WZ DB	1,14	27,4	3,02	72,6		
		LP DB	55,63	70,9	12,41	15,8	10,37	13,2
	LW	DB	320,76	27,9	676,08	58,9	151,87	13,2
		JS WZ DB	257,76	64,3	135,25	33,7	8,09	2,0
		LP DB	313,05	74,3	98,62	23,4	9,67	2,3
		OL JS	1,94	14,8	11,13	85,2		
	OL	OL	454,88	95,4	21,14	4,4	0,99	0,2
	OLJ	JS WZ DB	34,52	100,0				
		OL JS	42,02	29,8	99,04	70,2		

V.7. FORMY DEGENERACJI EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH

V.7.1. BOROWACENIE

Zjawisko borowacenia, zwane także pinetyzacją, określa się w drzewostanach na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. Polega ono na ponadnormatywnym udziale gatunków iglastych takich jak sosna czy świerk w składzie gatunkowym drzewostanów. W zależności od udziału sosny lub świerka w górnej warstwie drzew wyróżniono następujące stopnie borowacenia:

- słabe, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi: ponad 80% na siedliskach borów mieszanych, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych, 10-30% na siedliskach lasowych,
- średnie, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi: ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych, 30-60% na siedliskach lasowych,
- mocne, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi ponad 60% na siedliskach lasowych.

Tabela 54. Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – borowacenie

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Sułów	brak	1326,77	1657,77	374,68	3359,22	45,4
	słabe	1098,69	1513,11	697,63	3309,43	44,7
	średnie	255,19	217,53	220,39	693,11	9,4
	mocne	16,37	5,63	13,47	35,47	0,5
Obręb Żmigród	brak	1097,61	1483,04	1089,21	3669,86	51,1
	słabe	627,80	1493,74	456,41	2577,95	35,9
	średnie	254,98	432,98	186,05	874,01	12,2
	mocne	9,57	17,85	26,68	54,10	0,8
Nadleśnictwo Żmigród	brak	2424,38	3140,81	1463,89	7029,08	48,2
	słabe	1726,49	3006,85	1154,04	5887,38	40,4
	średnie	510,17	650,51	406,44	1567,12	10,8
	mocne	25,94	23,48	40,15	89,57	0,6

Według powyższego zestawienia niemal połowa drzewostanów Nadleśnictwa Żmigród nie wykazuje zjawiska borowacenia. Borowacenie w stopniu słabym stwierdzono na 40% powierzchni leśnej. Zjawisko to w stopniu średnim obejmuje blisko 11% powierzchni leśnej, natomiast borowacenie w stopniu mocnym występuje na niewielkiej powierzchni poniżej 1%. Stopień borowacenia wynika ze sposobu prowadzenia gospodarki leśnej kiedyś i obecnie - odchodzenie od monokultur iglastych w kierunku drzewostanów wielogatunkowych z dużym udziałem gatunków liściastych powoduje osłabienie borowacenia.

V.7.2. NEOFITYZACJA

Forma degeneracji lasu polegająca na wprowadzeniu sztucznym lub samoistnym wnikaniu do drzewostanów gatunków obcych drzew i krzewów nosi miano neofityzacji. Drzewostany posiadające w swoim składzie gatunkowym, co najmniej 10% gatunków obcego pochodzenia tj.: dąb czerwony, daglezję zieloną, robinie akacjową, sosnę Banksa, sosnę czarną i sosnę wejmutkę wykazano w obszarze nadleśnictwa, jako zdegenerowane pod względem neofityzacji.

Neofity zostały zaewidencjonowane podczas prac urządzeniowych w składzie gatunkowym drzewostanu we wszystkich warstwach, przy czym w warstwie podszytu nie notowano procentowego udziału poszczególnych gatunków. W zestawieniu tabelarycznym gatunki neofitów występujące w podszytzie znajdują się w kolumnie „wiek <= 40 lat”. Wszystkie neofity są wynikiem prowadzenia gospodarki leśnej i zostały wprowadzone sztucznie.

Tabela 55. Wykaz gatunków obcych występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród

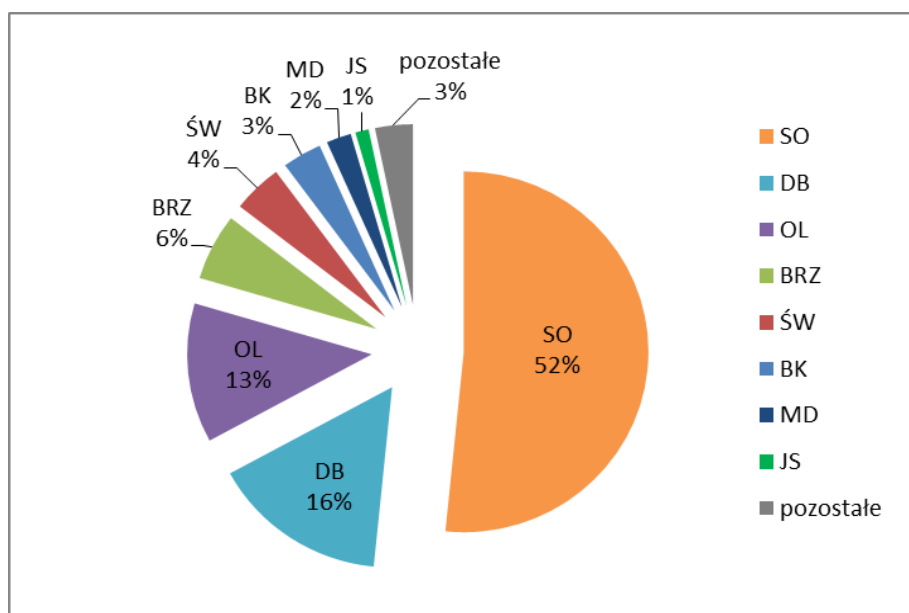
Gatunek	Powierzchnia [ha]					
	Wiek			KO	KDO	Ogółem
	<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat			
Sosna Banksa	-	-	0,43	-	-	0,43
Sosna czarna	0,45	-	-	-	-	0,45
Sosna wejmutka	1,72	-	-	-	-	1,72
Daglezja zielona	-	3,82	3,56	0,07	0,22	7,67
Dąb czerwony	8,42	1,22	1,29	0,05	-	10,98
Robinia akacyjowa	3,47	14,54	1,83	-	0,85	20,69

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zjawisko neofityzacji występuje w niewielkim stopniu. Ogólna powierzchnia zajmowana przez gatunki obce wynosi 41,94 ha. Wszystkie gatunki neofitów występujące jako domieszki miejscami lub pojedynczo nie zostały uwzględnione w powyższym zestawieniu ze względu na niewielkie znaczenie. Z gatunków obcych największe powierzchnie w drzewostanach zajmuje robinia akacyjowa (20,69 ha), występująca niemal w każdej klasie wieku. Najmniej liczna jest sosna Banksa i sosna czarna. Z uwagi na niekorzystne zjawiska, jakie są następstwem procesu neofityzacji należy dążyć do eliminowania obcych gatunków ze środowiska leśnego.

V.7.3. MONOTYPIZACJA

Monotypizacja to ujednoczenie gatunkowe i wiekowe drzewostanu, uproszczenie struktury warstwowej będące efektem gospodarki leśnej opartej na systemie zrębowym lub przerębowym. Przejawia się w skrajnym zubożeniu składu gatunkowego drzewostanu do jednego - dwóch gatunków lasotwórczych.

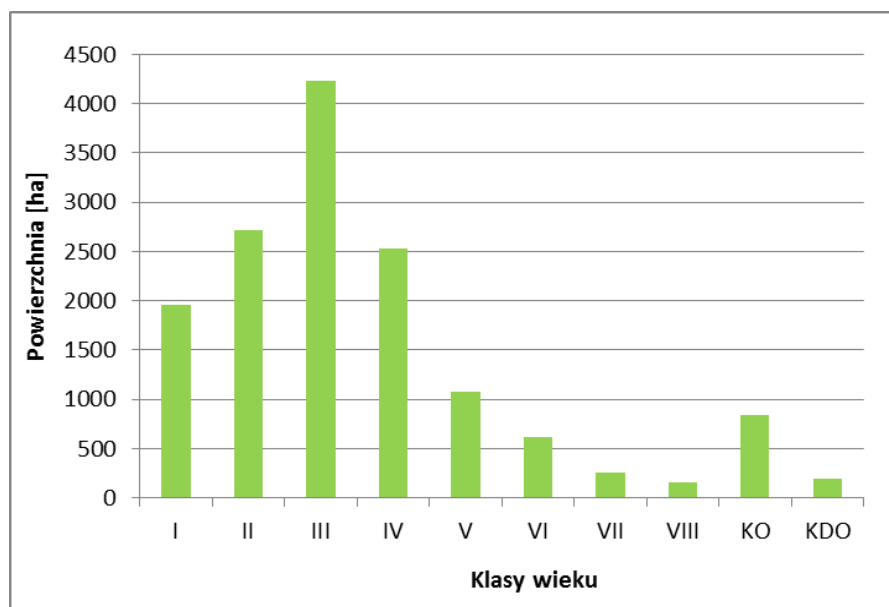
Lasy Nadleśnictwa Żmigród charakteryzują się dużym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Wyraźnie dominującym gatunkiem w drzewostanach Nadleśnictwa Żmigród jest sosna występująca na ponad połowie powierzchni nadleśnictwa. Znaczny udział w zajmowanej powierzchni posiadają dąb (16%) i olsza (13%). W mniejszym udziale występuje brzoza (6%), świerk (4%), buk (3%), modrzew (2%) i jesion (1%). Pozostałą powierzchnię ok. 3% porastają min.: grab, jawor, wiąz, lipa, osika, topola, klon, jodła, robinia akacyjowa, daglezja, dąb czerwony, sosna wejmutka.

Rycina. 7. Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych Nadleśnictwie Żmigród

V.7.4. JUWENALIZACJA

Juwenalizacja to jedna z form degeneracji ekosystemu leśnego polegająca na utrzymywaniu drzewostanu w młodym stadium rozwojowym poprzez cykliczne zręby. W lasach użytkowanych gospodarczo wiek zbiorowiska leśnego wyznacza wiek rębności gatunku głównego. Po zrębie sadzona jest nowa, młoda generacja drzew. Takie wielkopowierzchniowe „odmłodzenie” drzewostanu czasowo zaburza strukturę i funkcję ekosystemu i ogranicza znaczenie lasu dla podtrzymania różnorodności biologicznej. Średni wiek drzewostanów w Nadleśnictwie Żmigród wynosi 58 lat.

Rycina. 8. Struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Żmigród

Drzewostany obrębu Żmigród są starsze o ok. 10 lat od drzewostanów obrębu Sułów. W nadleśnictwie wyraźnie dominują drzewostany w niższych klasach wieku, z których największe

powierzchnie zajmują drzewostany w III klasie wieku (41-60 lat) ok. 29% powierzchni leśnej. Drzewostany w I i II klasie wieku (do 40 lat) zajmują łącznie 32% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Znaczny jest udział drzewostanów w wieku 60-80 lat (17%). Najmniejsze powierzchnie zajmują drzewostany w wieku powyżej 120 lat i drzewostany w klasie do odnowienia. Drzewostany w klasie odnowienia obejmują 6% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

VI. ZAGROŻENIA

VI.1. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Pod względem emisji zanieczyszczeń do powietrza Dolny Śląsk znajduje się corocznie na jednym z czołowych miejsc w kraju. Pod względem wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z największych zakładów przemysłowych czołowe miejsce w województwie dolnośląskim zajmuje miasto Wrocław. Obecnie, wśród 146 zakładów szczególnie uciążliwych dla powietrza, 88 posiada urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 27 – do redukcji zanieczyszczeń gazowych. W 2012 r. urządzenia do redukcji zatrzymały 88,5% zanieczyszczeń gazowych i 99,9% zanieczyszczeń pyłowych (źródło: *Raport WIOŚ 2012*).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród nie zlokalizowano żadnej stacji pomiarowej wykorzystywanej w ocenie jakości powietrza. Najbliższa znajduje się we Wrocławiu, na ulicy Wybrzeże J. Conrada-Korzeniowskiego. Prowadzone są tu pomiary stężenia w powietrzu takich substancji jak: SO₂, NO₂, ozon, C₆H₆, PM10, ołów, arsen, kadm, nikiel oraz WWA/BaP. W 2013 roku zarejestrowano przekroczenia wartości kryterialnych dla PM10 oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) oznaczanych w pyłe PM10. Monitorowaniu podlega 7 WWA, w tym benzo(a)piren. Dla zanieczyszczeń tych nie ma określonych dopuszczalnych poziomów stężeń, jedynie została określona wartość docelowa dla benzo(a)pirenu (1 ng/m³), traktowanego jako znacznik rakotwórczego ryzyka związanego z obecnością WWA w otaczającym powietrzu. O wysokim, średniorocznym poziomie benzo(a)pirenu zadecydowały bardzo wysokie stężenia rejestrowane w sezonie grzewczym. W 2013 roku zanotowano także 77 dni przekroczenia dopuszczalnej normy średniodobowej dla PM10. Przekroczenia średniodobowej wartości normatywnej pyłu zawieszonego PM10 występowały głównie w sezonie grzewczym. Najwyższe stężenia rejestrowano w styczniu i pierwszej połowie lutego (źródło: *Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2013 roku*).

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2013 (źródło: *Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2013 roku*) stwierdzono potrzebę opracowywania programów ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla wszystkich czterech stref województwa, w tym:

- strefa dolnośląska (O₃, PM10, As, benzo(a)piren).

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego według kryteriów dla ochrony roślin wskazane jest opracowanie programu ochrony powietrza w strefie dolnośląskiej ze względu na ponadnormatywne stężenia ozonu (współczynnik AOT 40).

VI.1.1. ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE UCIAŹLIWE DLA ŚRODOWISKA

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie występuje kilka mniejszych zakładów przemysłowych:

- Energomontaż Zachód Wrocław Sp. z o.o. Oddział Produkcyjny Żmigród,

- Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. – kopalnie gazu ziemnego „Radziądz” i „Borzęcin”,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "PROMAD" Producent Maszyn Drogowych w Żmigrodzie,
- W. Quandt JUMBODACH Sp. z o.o. w Żmigrodzie.

Na terenie w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa brak dużych zakładów przemysłowych, które produkowałyby znaczne ilości szkodliwych substancji. Największe zagrożenie dla czystości powietrza stwarza emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków oraz ruch środków transportowych.

VI.2. STREFY ZAGROŻENIA PRZEMYSŁOWEGO

Zgodnie z postanowieniami Komisji Założeń Planu strefy uszkodzeń przemysłowych zostały przyjęte z IV rewizji planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Żmigród. Powierzchnię gruntów leśnych przyjętych w minionym okresie gospodarczym i gruntów zalesionych włączono do stref uszkodzeń przemysłowych wynikających z zakwalifikowania danego oddziału do poszczególnej strefy w IV rewizji PUL. Całość gruntów leśnych nadleśnictwa zaliczona została do I strefy uszkodzeń przemysłowych (uszkodzeń słabych).

Do najbardziej uciążliwych zakładów przemysłowych dla środowiska przyrodniczego nadleśnictwa w minionym okresie gospodarczym należały zakłady produkcyjne aglomeracji wrocławskiej. Ich uciążliwość dla środowiska maleje w związku z ograniczeniem wielkości produkcji wielkoprzemysłowej oraz ze skuteczną realizacją inwestycji proekologicznych zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. Taki spadek stężeń zanieczyszczeń do środowiska jest wyraźnie notowany w ostatnich latach.

VI.3. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZABEZPIECZAJĄCE LASY PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM PRZYSZŁYCH INWESTYCJI

Podstawowe działania mające na celu zabezpieczenie środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przyszłych inwestycji zawarte są w programach ochrony środowiska gmin, planie gospodarki odpadami województwa opolskiego oraz w planach zagospodarowania przestrzennego gmin, uwzględniające równocześnie działania na rzecz:

- ograniczenia zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, zwłaszcza w dużych aglomeracjach i wzdłuż tras komunikacyjnych;
- uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa i bezpośrednim sąsiedztwie;
- inwestowanie w budowę instalacji unieszkodliwiania i przerobu odpadów z terenu gmin;
- zwiększenia wykorzystania odpadów na cele gospodarcze;
- likwidacji i rekultywacji dzikich wysypisk śmieci, starych wyeksploatowanych składowisk;
- maksymalnej redukcji zanieczyszczeń stałych, płynnych i gazowych;
- dostosowanie procesów produkcji do wymogów ochrony środowiska;
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych stosownie do wymogów europejskich;

- przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska w związku z poważnymi awariami przemysłowymi;
- eliminowanie lub zmniejszanie skutków awarii przemysłowych dla środowiska;
- ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

Główne kierunki działań w gospodarce leśnej zmierzające do ograniczenia negatywnych skutków przyszłych inwestycji to:

- właściwe prowadzenie prac z zakresu kształtowania stosunków wodnych;
- zwiększanie różnorodności biologicznej i zróżnicowania genetycznego kształtującego naturalną odporność lasów;
- doskonalenie gatunkowej i funkcjonalnej struktury lasów;
- kształtowanie granicy rolno-leśnej;
- właściwe zagospodarowanie łowieckie lasu;
- stosowanie biologicznych metod ochrony lasu;
- utrzymanie właściwego stanu sanitarnego lasu;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej z zachowaniem zasad ochrony przyrody;
- dostosowanie prac hodowlanych do warunków mikrosiedliskowych;
- odpowiednia infrastruktura techniczna;
- odpowiednie rekreacyjne użytkowanie i zagospodarowanie lasu;
- zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo;
- współdziałanie leśnictwa z samorządami i administracją państwową na różnych poziomach w regionie;
- współdziałanie i doskonalenie związków leśnictwa z innymi sektorami gospodarczymi w zakresie rozwoju regionalnego;
- kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

VI.4. STAN I KSZTAŁTOWANIE SIĘ STOSUNKÓW WODNYCH

VI.4.1. STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

W latach 2010-2012 monitoring stanu jakości wód powierzchniowych nadleśnictwa był prowadzony dla rzek: Barycz, Sowina, Sąsiecznica, Łacha, Orla, Kanał Młyński, Kanał Książęcy, Masłówka. Dla Baryczy powyżej Żmigrodu i ujścia Sąsiecznicy oraz Łachy potencjał ekologiczny został oceniony jako dobry i powyżej dobrego. Barycz poniżej ujścia Sąsiecznicy, Sąsiecznica oraz Kanał Młyński i Książęcy mają umiarkowany potencjał biologiczny, zaś Orla oraz Masłówka - słaby. Mimo to wymagania jakościowe dla obszarów chronionych spełnia jedynie Łacha. Poza tą rzeką stan pozostałych oceniono jako zły (źródło: *Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2012*). W zakresie monitoringu stanu czystości wód podziemnych na w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród nie prowadzono w latach 2010-2013 żadnych badań monitoringowych.

VI.4.2. STAN GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ NA TERENIE GMIN

Problem gospodarki wodno-ściekowej w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród analizowano w poszczególnych gminach, leżących w zasięgu granic nadleśnictwa.

Gmina Milicz

Na obszarze gminy Milicz głównym poziomem wodonośnym o znaczeniu eksploatacyjnym jest poziom czwartorzędowy. Zasoby piętła czwartorzędowego użytkowane są dla celów komunalno-przemysłowych. Na terenie gminy znajduje się 13 ujęć wód podziemnych. Na obszarze miasta Milicza źródłem zaopatrzenia w wodę jest ujęcie wód podziemnych zlokalizowane w północno-zachodniej części miasta. Ujęcie składa się z 8 studni wierconych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych $Q = 500 \text{ m}^3/\text{h}$. Z wodociągu miejskiego zaopatrywani są w wodę również mieszkańcy okolicznych wsi. Stopień wyposażenia wiejskiej części gminy Milicz w infrastrukturę zbiorowego zaopatrzenia w wodę jest bardzo wysoki. Sieć wodociągowa dociera do wszystkich wsi w gminie. Do większości z nich woda doprowadzana jest z ujęć zlokalizowanych na terenie gminy. Obecny stan zaopatrzenia w sieć kanalizacyjną w gminie nie jest zadowalający. Oprócz miasta Milicz sieć kanalizacyjną posiadają: Sułów (częściowo), Sławoszowice (częściowo) oraz Wszewilki. Na terenie gminy eksploatowane są trzy oczyszczalnie ścieków: miejska oczyszczalnia ścieków w Miliczu (mechaniczno-biologiczna), której odbiornikiem jest rzeka Barycz; grupowa oczyszczalnia ścieków w Sułowie (mechaniczno-biologiczno-chemiczna), jej odbiornikiem jest również Barycz; oraz oczyszczalnia ścieków osiedla mieszkaniowego w Słacznie (mechaniczno-biologiczna), której odbiornikiem jest Rów Brzeziński. Poza wyżej wymienionymi, funkcjonuje również jedna przyzakładowa oczyszczalnia w Miliczu. W niektórych wsiach istnieją pojedyncze przydomowe oczyszczalnie ekologiczne, np. w Miłosławicach, Rudzie Milickiej, Wrocławicach i Wziąchowie Wielkim. Jednak zdecydowana większość domostw korzysta z szamb, osadników gnilnych lub dołów chłonnych. Rozwiązaniu problemu kanalizacyjnego w gminie służyć ma studium „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy” opracowane przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Doliny Baryczy. Przewiduje ono modernizację oczyszczalni w Miliczu i Sułowie oraz budowę nowej oczyszczalni w Gądkowicach, do której podłączone zostaną również wsie z sąsiedniej gminy Cieszków.

Gmina Prusice

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy odbywa się z wodociągu grupowego „Bychowo”. Źródła wody i stacja uzdatniania znajdują się w Bychowie. Gmina w całości jest zwodociągowana z dwóch wodociągów grupowych. Wsie Borów, Chodlewko, Kopaszyn, Kosinowo oraz Świerzów zostały zwodociągowane w ostatnich latach. Większość wsi nie posiada systemowych urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych. Na terenie gminy zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków sanitarnych i przemysłowych o przepustowości $Q=1000\text{m}^3/\text{d}$ obsługująca mieszkańców Prusic. W Brzeźnie znajduje się roślinno-glebowa oczyszczalnia ścieków, natomiast w Skokowej, Pawłowie Trzebnickim oraz Pększynie zlokalizowane są zakładowe oczyszczalnie ścieków. Projektowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Pietrowicach Małych. Prawie 90% odprowadzanych ścieków w gminie podlega oczyszczeniu.

Gmina Trzebnica

Wszystkie miejscowości znajdujące się na terenie gminy są w pełni zwodociągowane. Zaopatrzenie w wodę poszczególnych miejscowości gminy odbywa się z wodociągów grupowych i zbiorowych zasilanych przez trzy ujęcia wód podziemnych zlokalizowane na terenie miasta Trzebnica. Jedenaście wsi zaopatrywanych jest w wodę spoza obszaru gminy Trzebnica. Systemem kanalizacyjnym w gminie objęte są jedynie miasto Trzebnica oraz wieś Księginice. Część wiejskich gospodarstw domowych zaopatrzona jest w zbiorniki bezodpływowe. Wiele jednak nie posiada takich urządzeń, a ścieki odprowadzane są bezpośrednio do przydrożnych rowów. Oczyszczalnia ścieków w Trzebnicy jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną ze wspomaganiami chemicznymi. Jest to jedyna oczyszczalnia na terenie gminy. Do oczyszczalni trafiają zarówno ścieki przemysłowe z zakładów pracy jak i ścieki bytowo gospodarcze z terenu całego miasta. Jedynym zakładem który posiada własną oczyszczalnię ścieków jest Tarczyński S.A., przetwórstwo mięsne w Ujeźdźcu Małym oraz firma Kulik. Na chwilę obecną brak jest planu działań inwestycyjnych mających na celu doprowadzenie do skanalizowania terenu całej gminy.

Gmina Żmigród

Obecnie niemal wszystkie tereny osadnicze miasta i gminy są zwodociągowane. Zaopatrzenie miasta i gminy w wodę odbywa się z 9 ujęć wód podziemnych z piętra czwartorzędowego: Żmigródek, Barkowo, Kaszyce Milickie, Radziądz, Osiek, Korzeńsko, Borzęcin, Bychowo. Szacuje się, że około 28% (w skali całej gminy) gospodarstw domowych i zakładów przemysłowych podłączonych jest do sieci kanalizacji sanitarnej. W mieście około 98% mieszkańców korzysta z tej sieci. Podstawowymi urządzeniami do usuwania ścieków bytowych są na wsi suche ustępy, bezodpływowe osadniki gnilne – okresowo opróżniane oraz doły chłonne. Osadniki gnilne odznaczają się różnym stanem technicznym i nie zawsze eksploatowane są prawidłowo. Często obserwuje się bezpośrednio zrzucanie surowych ścieków do kanalizacji deszczowej lub rowów. Przy wysokim stopniu zwodociągowania gminy, taka praktyka stwarza wysokie zagrożenie środowiska gruntowo-wodnego. Przejawem tego zagrożenia na obszarze gminy jest znaczny stopień degradacji ekosystemów wodnych w rzekach Baryczy, Orli, Sącicznicy oraz ich dopływów, a także wód w rowach melioracyjnych. Szacuje się, że około 35% ścieków komunalnych wytwarzanych na obszarze miasta i gminy trafia do oczyszczalni ścieków. Na obszarze miasta działa komunalna oczyszczalnia ścieków o maksymalnej przepustowości $Q_{\max} = 2200 \text{ m}^3/\text{d}$. Obecnie oczyszczalnia ta jest obciążona w 40-50%. Oprócz tej oczyszczalni, na obszarze gminy działa 11 indywidualnych systemów odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków, w tym 6 oczyszczalni zakładowych. W koncepcjach rozwoju gospodarki ściekowej w gminie przewiduje się dwa główne systemy: jeden związany z istniejącą komunalną oczyszczalnią ścieków w Żmigrodzie (oczyszczalnia ta wymagać będzie pewnej modernizacji wynikającej ze zwiększonego zrzutu ścieków) oraz drugi system związany z budowaną nową oczyszczalnią ścieków w Korzeńsku, do której podłączone będą kanalizacje wsi Korzeńsko, Chodlewo, Laskowa, Dębno i Przywsie (tj. północna część gminy). Przewiduje się ponadto budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Ruda Milicka i Niezgoda, zakończone oczyszczalnią ścieków w Rudzie Milickiej.

VI.5. GOSPODARKA ODPADAMI NA TERENIE GMIN

Jednym z ważniejszych aktów prawnych regulujących gospodarkę odpadami jest znowelizowana Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013 poz. 21). Implementuje ona prawo unijne, w tym m.in. dyrektywę 2008/98/WE dotyczącą gospodarki odpadami w Unii Europejskiej. Wraz z wejściem w życie zmian do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach całkowicie zmienił się system gospodarowania odpadami komunalnymi. Zgodnie z nową ustawą gmina zapewnia odbieranie i bezpieczne zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych oraz gwarantuje możliwość selektywnego zbierania odpadów. Aktualnie obowiązującym dokumentem regulującym gospodarkę odpadami w województwie dolnośląskim jest *Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego (2012)*.

VI.5.1. SELEKTYWNA ZBIÓRKA ODPADÓW

Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych na terenie województwa dolnośląskiego sukcesywnie wzrasta. Mimo, że procent wyselekcjonowanych odpadów jest coraz większy, w dalszym ciągu wynosi on mniej niż 10% ogólnej masy zagospodarowanych odpadów komunalnych. Na koniec 2010 r. 88% dolnośląskich gmin wykazało prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych. Mimo nieznacznego spadku ilości gmin prowadzących zbiórkę, w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwuje się znaczny wzrost efektywności systemu zbiórki odpadów opakowaniowych. Głównymi rodzajami selektywnie zbieranych odpadów są w województwie dolnośląskim tworzywa sztuczne, szkło oraz papier i tektura.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa każda gmina prowadzi selektywną zbiórkę odpadów, głównie tworzyw sztucznych, szkła i makulatury. Ilość segregowanych odpadów systematycznie wzrasta z roku na rok, co wpływa na odciążenie lokalnych składowisk śmieci, ograniczenie powstawania dzikich wysypisk i przede wszystkim zwiększenie wykorzystania surowców do produkcji wtórnej. Skala i zakres selektywnego zbierania odpadów są silnie zróżnicowane w poszczególnych gminach, od symbolicznego wystawienia kilku lub kilkunastu zestawów pojemników do znacznego nasycenia obszarów gmin zestawami pojemników lub powszechnego stosowania worków.

VI.5.2. ODPADY NIEBEZPIECZNE

Odpady niebezpieczne, to odpady, które ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny, inne właściwości lub okoliczności stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego. Na terenie województwa dolnośląskiego odpady niebezpieczne powstają przede wszystkim w wyniku działania przemysłu wydobywczego oraz chemicznego.

Na przestrzeni ostatnich lat masa wytwarzanych odpadów przemysłowych utrzymuje się na względnie stałym poziomie. W roku 2012 na terenie województwa dolnośląskiego wytworzono 34519 tys. Mg odpadów przemysłowych. W 2012 r. 23 581,8 tys. Mg poddano odzyskowi, co stanowi 68% wszystkich wytworzonych odpadów przemysłowych. Unieszkodliwieniu przez składowanie poddano 9 936 tys. Mg (29%). Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również w gospodarstwach

domowych, służbie zdrowia, szkolnictwie oraz w resorcie obronności. Większość z nich poddawana jest odzyskowi.

VI.5.3. PROGNOZA ILOŚCI ODPADÓW

Na prognozowane ilości wytwarzanych odpadów mają wpływ takie czynniki jak zmiana liczby ludności, tempo rozwoju gospodarczego województwa oraz kraju, zmiany w systemie gospodarki odpadami. Prognozując ilości wytwarzanych odpadów opierano się nadanych dotyczących przewidywanej liczby ludności w województwie dolnośląskim, a także na wskaźnikach wytwarzania odpadów określonych w *Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014*. Prognoza ta uwzględnia podział gmin wg wielkości i charakteru (duże miasta, małe miasta i wsie). Prognozując ilości wytworzonych odpadów komunalnych dla województwa dolnośląskiego założono, iż wskaźniki wytwarzania odpadów przypadającego na jednego mieszkańca będą wzrastać o 1,2% w skali roku. Prognozy ilości wytwarzanych odpadów komunalnych na lata 2012-2023 obliczono na podstawie wartości wskaźnika wytwarzania przypadającego na jednego mieszkańca województwa oraz prognozowanej liczby ludności na lata 2012-2023. Z danych tych wynika, iż ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie całego województwa będzie wzrastać, osiągając wartość około 1 025, 8 tys. Mg w roku 2017 oraz około 1 080,6 tys. Mg w roku 2023. Powstające odpady komunalne ulegające biodegradacji będą stanowiły około 55% ogółu odpadów komunalnych wytworzonych na terenie województwa dolnośląskiego. Wyznaczony wskaźnik wytwarzania komunalnych odpadów ulegających biodegradacji w roku 2012 wyniesie 0,189 Mg/M, a w roku 2023 osiągnie wartość 0,214 Mg/M (źródło: *Wojewódzki Plan gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego*, 2012).

VI.5.4. ZAŁOŻENIA I CELE GOSPODARKI ODPADAMI

System gospodarowania odpadami komunalnymi obejmuje szereg działań, których realizacja prowadzi do osiągnięcia wymaganego stanu gospodarki odpadami. Planowane działania gospodarki odpadami poszczególnych gmin rozkładają się w czasie krótko- i długoterminowym. Za zasadnicze cele przyjęte zostają założenia *Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami* (2012), są to następujące działania:

- uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi;
- prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”;
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji (OUB) kierowanych na składowisko odpadów;
- zwiększenie liczby nowoczesnych instalacji do odzysku, recyklingu oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie odpadów;
- prowadzenie właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi zarówno przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- zmniejszenie dodatkowych zagrożeń dla środowiska wynikających z transportu odpadów komunalnych z miejsc ich powstania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania, przez podział

województw na regiony gospodarki odpadami, w ramach których prowadzone będą wszelkie czynności związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Dodatkowo *Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami* wskazuje konieczne do realizacji cele i działania w zakresie poszczególnych rodzajów odpadów oraz przedstawia ogólny zarys funkcjonowania całego systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa.

VI.6. ZAGROŻENIA BIOTYCZNE

Szkody powodowane przez czynniki biotyczne są najczęściej skutkiem osłabienia drzewostanów przez czynniki abiotyczne. Powtarzające się latami susze, obniżenie się poziomu wód gruntowych, zanieczyszczenia przemysłowe doprowadziły do osłabienia drzewostanów i spadku odporności drzew na szkody powodowane przez owady i patogeny. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na zwiększenie podatności drzewostanów na gradacje i epifitozy jest ich budowa, czyli wielkopowierzchniowe monokultury.

Poniższa tabela przedstawia główne przyczyny zagrożenia biotycznego zarejestrowane podczas prac urządzeniowych na gruntach Nadleśnictwa Żmigród. Łącznie uszkodzenia biotyczne zarejestrowano na 4677,23 ha powierzchni gruntów leśnych, co stanowi blisko 32% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Najbardziej istotne z gospodarczego punktu widzenia są szkody wynikające z nadmiernie wysokich stanów zwierzyny płowej w lasach nadleśnictwa.

Tabela 56. Zestawienie uszkodzeń biotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych

Przyczyna uszkodzenia	Procent uszkodzeń				
	10-20 %	21-50 %	ponad 50%	Ogółem	%
	powierzchnia całkowita [ha]				
GRZYBY	941,89	91,40	-	1033,29	6,97
OWADY	99,35	5,96	-	105,31	0,71
ZWIERZ	2899,29	639,34	-	3538,63	23,89
Razem	3940,53	736,70	-	4677,23	31,57

VI.6.1. CHOROBY GRZYBOWE

Podczas prowadzonych prac urządzeniowych szkody powodowane przez patogeny grzybowe stwierdzone zostały na łącznej powierzchni 1033,29 ha, stanowi to blisko 7% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Do patogenów grzybowych powodujących największe szkody w szkółkach nadleśnictwa należy zaliczyć: pasożytniczą zgorzel siewek, mączniaka dębu, rdze liści, osutkę sosny. Dla drzewostanów starszych klas wieku największe zagrożenie stanowią: huba korzeni, opieńkowa zgnilizna korzeni, mączniak dębu. Obecnie do największych zagrożeń biotycznych nadleśnictwa zalicza się zamieranie dębów, jesionu i olszy będące wynikiem działania wielu czynników. Dążąc do ograniczenia szkód powodowanych przez patogeny grzybowe w szkółkach nadleśnictwo prowadzi

działania profilaktyczne zgodne z wytycznymi IOL, a w przypadku wystąpienia chorób, także ich zwalczanie zgodnie z zaleceniami ZOL. Natomiast działania związane z ograniczaniem szkód w dojrzałych drzewostanach sprowadzają się do zmniejszania szkód wyrządzanych przez zwierzynę płąwą, profilaktycznego zabezpieczania pni biopreparatem w trakcie corocznych cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach na gruntach porolnych, usuwania porażonych drzewek w uprawach i młodnikach oraz popierania odnowień naturalnych i dostosowywania odpowiednich składów gatunkowych do poszczególnych siedlisk.

VI.6.2. SZKODNIKI OWADZIE

Rejestrowane podczas prac urządzeniowych szkody od owadów stwierdzono na powierzchni 105,31 ha, stanowi to ok. 1% powierzchni leśnej nadleśnictwa. W minionym okresie gospodarczym notowano niewielkie zagrożenie od szkodników korzeni, dotyczyły one głównie występowania pędraków chrabąszczy oraz rolnic. Stanowią one potencjalnie największe zagrożenie na szkółkach oraz uprawach porolnych, w związku, z czym powierzchnie te stanowią obszar profilaktycznego poszukiwania szkodników korzeni. Na szkółkach poszukiwania szkodników korzeni odbywają się corocznie, na innych zalesianych i odnawianych powierzchniach okres poszukiwań określa IOL. Kolejną ważną grupą szkodników owadzych są szkodniki upraw i młodników, z których największe znaczenie w uprawach nadleśnictwa mają szeliniaki powodujące uszkodzenia kory pędów. Zalecenia ochronne dotyczące profilaktyki przed szeliniakiem sprowadzają się do kontroli stanu populacji tych owadów, kontroli wielkości uszkodzeń, stosowania chemicznego zabezpieczania sadzonek przed ich wysadzeniem, a w przypadku powierzchni otwartych ich porządkowania i stosowania okresu przelegiwania, zwłaszcza na obszarach o potencjalnie silnym zagrożeniu przez szeliniaka, oraz jako działanie ograniczające liczebność szkodnika jego zwalczanie. Szkodniki pierwotne drzewostanów iglastych nie stwarzają większego zagrożenia dla drzewostanów nadleśnictwa, spośród tych szkodników notowano występowanie barczatki sosnowki i brudnicy mniszki, w drzewostanach modrzewiowych potencjalnie występować może krobik modrzewiowiec. Z szkodników pierwotnych drzewostanów liściastych w minionym okresie gospodarczym notowano występowanie kuprówki rudnicy, większe szkody spowodowała ona w latach 2006-2008, drugim notowanym gatunkiem była zwójka dębowa. W ramach prognozowania i kontroli obecności szkodników pierwotnych nadleśnictwo prowadzi wykładanie pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę oraz jej obserwację metodą transektu, a także prowadzi jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny na partiach kontrolnych drzewostanów. Ze względu na znaczną i zróżnicowaną grupę czynników szkodotwórczych wpływających na ogólną kondycję drzewostanów występowanie szkodników wtórnych stanowi istotne zagrożenie dla drzewostanów nadleśnictwa. Spośród tej grupy owadów największe znaczenie mają cetyńce, przyplaszczek granatek, rytownik pospolity i kornik drukarz. W ramach profilaktyki i zwalczania szkodników wtórnych nadleśnictwo, oprócz wykładania pułapek feromonowych i klasycznych, stosuje metodę usuwania pojawiającego się posuszu czynnego, wywrotów i złomów, a także przestrzega określonych w Instrukcji Ochrony Lasu terminów wywozu drewna.

VI.6.3. SZKODY POWODOWANE PRZEZ ZWIERZYNĘ PŁOWĄ

Istotne znaczenie pośród wszystkich biotycznych czynników szkodliwych w drzewostanach Nadleśnictwa Żmigród mają szkody powodowane przez zwierzynę płową, które podczas prac urządzeniowych stwierdzono na powierzchni 3538,63 ha, co stanowi blisko 24% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Wśród szkód powodowanych przez zwierzynę płową można wyodrębnić szkody w uprawach i młodnikach (spałowanie i zgryzanie), które występują w średnich i wysokich stopniach uszkodzeń oraz szkody w drągowinach (uszkodzenia w trakcie zablizniania) w niskich stopniach uszkodzeń. W ramach profilaktyki nadleśnictwo prowadzi działania ochronne polegające na gradzeniu upraw oraz chemicznym bądź mechanicznym zabezpieczeniu odnowień i młodników. Istotne znaczenie mają również działania pomocnicze związane ze stałym powiększaniem naturalnej bazy żerowej dla zwierzyny, zwiększanie odnowień naturalnych dających większe możliwości selekcji i wykazujące znacznie mniejsze uszkodzenia w porównaniu z odnowieniami sztucznymi, wykonywanie zabiegów hodowlanych w okresie zubożenia bazy pokarmowej dla jeleniowatych, wykładanie drzew ogryzowych do spałowania oraz utrzymywanie odpowiedniego stanu zwierzyny.

VI.6.4. SZKODY POWODOWANE PRZEZ ZWIERZYNĘ DROBNĄ

Szkody powodowane przez zwierzynę drobną należą do grupy szkód notowanych w młodnikach i uprawach. Gryzonie powodują głównie ogryzanie korowiny, przegryzanie szyi korzeniowej oraz ścinanie pędów wierzchołkowych. Wzmożone występowanie drobnych gryzoni posiada charakter cykliczny. Szkody są niewielkie i gospodarczo znośne. W ostatnich latach notuje się również szkody wyrządzone przez bobry. Oprócz uszkodzenia systemu korzeniowego i zgryzania drzew bobry przyczyniają się do podtapiania całych partii drzewostanów, co prowadzi do obumierania podtopionych drzew. Do zabiegów zapobiegawczych i zmniejszających szkody od gryzoni należą: systematyczna pielęgnacja upraw, poprawa warunków bytowych naturalnych wrogów gryzoni (ptaki drapieżne, lisy, drobne drapieżniki) oraz indywidualna ochrona sadzonek w miejscach o znacznym nasileniu szkód.

VI.7. ZAGROŻENIA ABIOTYCZNE

Szkody abiotyczne są wynikiem wystąpienia klęsk żywiołowych w skali lokalnej (zmrozowiska), regionalnej (huragany) lub całego kraju (powódzie). W przeważającej części przeciwdziałanie im jest niemożliwe. Niemniej jednak, poprzez poprawne wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych można w pewnym stopniu ograniczyć szkody powodowane przez okiść lub silne wiatry w drzewostanach II klasy wieku, które są najbardziej narażone na uszkodzenia. Poniższa tabela przedstawia główne przyczyny zagrożeń abiotycznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zarejestrowane podczas prac urządzeniowych. Ogółem szkody od czynników abiotycznych zarejestrowano na powierzchni 2050,40 ha, co stanowi blisko 14% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Główną przyczyną szkód abiotycznych są zakłócenia stosunków wodnych stwierdzone na ponad 9% powierzchni leśnej.

Tabela 57. Zestawienie uszkodzeń abiotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych

Przyczyna uszkodzenia	Procent uszkodzeń				
	10-20 %	21-50 %	ponad 50%	OGÓŁEM	%
	powierzchnia całkowita [ha]				
ANTROP	16,87	-	-	16,87	0,11
INNE	104,98	10,95	-	115,93	0,78
KLIMAT	499,89	17,9	-	517,79	3,50
POŻAR	-	2,76	-	2,76	0,02
WODNE	862,23	478,4	56,42	1397,05	9,43
Razem	1483,97	510,01	56,42	2050,40	13,84

VI.7.1. POŻARY

Rejestrowane podczas prac urządzeniowych szkody w drzewostanach wywołane przez pożary stwierdzono na powierzchni 2,76 ha, co stanowi 0,02% powierzchni leśnej nadleśnictwa. W minionym okresie gospodarczym zarejestrowano 49 pożarów na łącznej powierzchni 8,83 ha, co średnio daje 0,2 ha/rok. Głównymi przyczynami pożarów są zaprószenia ognia, awarie linii energetycznych, celowe podpalenia, wyładowania atmosferyczne. Do czynników mających największy wpływ na ilość i wielkość powstających w nadleśnictwie pożarów należą:

- stosunkowo blisko siebie położone, średnie i duże kompleksy leśne;
- duży udział drzewostanów iglastych (obejmujące 65% powierzchni leśnej);
- duży udział drzewostanów w młodszych klasach wieku (drzewostany w I i II klasa wieku zajmują blisko 32% powierzchni leśnej);
- zadarniona, silnie zadarniona i silnie zachwaszczona pokrywa glebowa (występująca na 83% powierzchni leśnej);
- nasilenie ruchu turystycznego;
- penetracja lasu przez zbieraczy runa leśnego;
- wypalanie nieużytków w okresie wczesnej wiosny;
- istniejąca sieć linii komunikacyjnych;
- pora roku (częste występowanie gwałtownych burz w okresie wiosenno-letnim).

VI.7.2. CZYNNIKI KLIMATYCZNE

VI.7.2.1. WIATR

Wiatr jest jednym z czynników przyrody nieożywionej mający duże znaczenie dla prowadzenia gospodarki leśnej. Słabo, ale stale wiejący wiatr może powodować szkody w drzewostanach zaniedbanych gospodarczo, jak również na ścianach lasu graniczących z otwartą powierzchnią.

Wiatry powodują przesychnienie gleby, zubożenie jej, utratę ciepła i wilgoci. Szkody powodowane przez wiatry mają głównie charakter uszkodzeń mechanicznych (obłamywanie gałęzi, naruszanie systemu korzeniowego, pęknięcia strzał, wiatrołomy, wiatrowały). Najbardziej narażone na szkodliwe działanie wiatru są drzewostany wzrastające na siedliskach wilgotnych, lukowate, przeredzone, jednogatunkowe, zaniedbane pod względem pielęgnacyjnym (niebezpieczne jest gwałtowne rozluźnienie zwarcia w drzewostanach nietrzebionych). Na powstawanie szkód od wiatru w szczególności narażone są drzewostany porażone przez opieńkę i hubę korzeni oraz intensywnie spalowane przez zwierzyńkę. Mniejsza stabilność drzewostanów przedrębnych i rębnych na siedliskach wilgotnych może skutkować wymuszonym i przedwczesnym ich użytkowaniem po silniejszych wiatrach. W trakcie minionego okresu gospodarczego uszkodzenia drzewostanów od silnych wiatrów obejmowały łącznie 2511,9 ha, z czego 2480 ha uległo uszkodzeniu w jednym roku gospodarczym (2009 r.), pozyskano wówczas ponad 75 tys. m³ drewna w ramach cięć sanitarnych, a w kolejnym roku ponad 90 tys. m³ drewna.

VI.7.2.2. WYŁADOWANIA ATMOSFERYCZNE

Na pioruny najbardziej narażone są wysokie drzewa rosnące na wilgotnych glebach, dobrze zakorzenione. Szkody mają charakter mechaniczny i fizjologiczny. Uszkodzenia polegają na powstawaniu rysy, obłamywaniu wierzchołków, rozłupaniu lub powalaniu pni. Szkodliwe jest zamieranie grup drzew stojących wokół drzewa rażonego piorunem. Porażone kępy mogą stwarzać zagrożenie rozwojem szkodników wtórnych. Pioruny mogą być także przyczyną powstawania pożarów, zwłaszcza przy braku opadów.

VI.7.2.3. OPADY I OSADY ATMOSFERYCZNE

Nadmierne opady atmosferyczne mogą stanowić zagrożenie dla lasu. Występują one w postaci deszczu, gradu i śniegu. Duży problem mogą stanowić również zjawiska występującej okiści czy gołoledzi i szadzi. Bardzo silne deszcze mogą powodować mechaniczne uszkodzenia roślin. Nadmierne nagromadzenie się wody w glebie może powodować upłynnienie wierzchniej warstwy gruntu. Szkody wywołane gradem mogą być bardzo duże zwłaszcza w młodych drzewostanach do 15 roku życia: sadzonki na uprawach mogą być całkowicie zniszczone. W starszych drzewostanach szkody polegają na uszkodzaniu liści, kwiatów, owoców, pędów i kory. Następstwem uszkodzeń mogą być choroby drzew, wzrost podatności na zasiedlenie przez szkodniki wtórne. Śnieg przy bezwietrznej pogodzie i temperaturze około 0°C może powodować okiść. Szkody powodowane przez okiść mają charakter uszkodzeń mechanicznych - łamanie gałęzi i wierzchołków, przeginanie, a nawet wywroty drzew. Gołoledź powstaje, gdy na zmrożone kory i pnie drzew pada deszcz. Powstająca warstwa lodu może powodować nadmierne obciążenie drzew i ich uszkodzenia. Wrażliwe gatunki to sosna, olsza i buk. Mało wrażliwe są jodła, modrzew i brzoza. Szadz powstaje w wyniku zetknięcia oziębionej mgły z gałązkami korony drzew. Powoduje szkody podobne do tych od gołoledzi. W ostatnim okresie gospodarczym uszkodzenia drzewostanów od śniegu obejmowały łącznie 88,32 ha, z czego 68 ha uległo uszkodzeniu w latach 2010-2011, szkody dotyczyły głównie upraw i młodników.

VI.7.2.4. NISKIE TEMPERATURY

Szacowane w ostatnim okresie gospodarczym szkody wynikające z występowania przymrozków obejmowały ogólnie 1136,26 ha powierzchni leśnej nadleśnictwa. Najbardziej narażone na przymrozki są gatunki liściaste głównie buk i dąb, wprowadzane na powierzchni otwartej, przy braku osłony górnej i bocznej upraw. Gatunki te najczęściej ulegają uszkodzeniom podczas spóźnionych przymrozków wiosennych. Działania profilaktyczne zmniejszające wielkość szkód powodowanych przez przymrozki dotyczą odpowiedniego przygotowania gleby na potencjalnych zmrozowiskach i dobrego doboru materiału sadzeniowego, w możliwych miejscach preferowanie lokalnych ekotypów do odmów naturalnych, a także umiejętne wykonywanie cięć odslaniających w uprawach podokapowych i przestrzeganie zaplanowanych sposobów odnowienia lasu.

VI.7.2.5. ZAKŁÓCENIA STOSUNKÓW WODNYCH

Rejestrowane podczas prac urządzeniowych szkody w drzewostanach wywołane przez zmiany stosunków wodnych stwierdzono na powierzchni 1397,05, co stanowi ponad 9% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Bezpośrednie sąsiedztwo hodowlanym Stawów Milickich z obszarem leśnym nadleśnictwa wpływa na poziom szkód będących skutkiem prowadzonej tam gospodarki wodnej. W okresie jesiennym następują zrzuty wód ze stawów powodujące okresowe podtapianie i zalewanie dużych partii kompleksów leśnych nadleśnictwa. Zalewane są drzewostany położone w obrębie większych cieków i zbiorników. Na stopień zalewania i podtapiania drzewostanów wpływa słabe utrzymanie techniczne rowów opaskowych i odpływowych podległych zarządcy stawów. W minionym okresie gospodarczym zarejestrowano 8501,19 ha zalanych lub podtopionych drzewostanów, co średnio daje 850,119 ha/rok. W okresie poboru wody do stawów dochodzi do jej niedoboru w lesie, co z kolei skutkuje cyklicznymi okresami suszy. W ostatnim okresie gospodarczym notowano 1889,93 ha powierzchni leśnej uszkodzonej przez suszę. Wahania stanu wód wpływają bezpośrednio na zdrowotny stan lasu i prowadzoną w nim gospodarkę.

VI.7.3. CZYNNIKI ANTROPOGENICZNE

Z czynników antropogenicznych mających negatywny wpływ na zdrowotny stan drzewostanów Nadleśnictwa Żmigród wymienić należy:

- imisje przemysłowe (stopniowo coraz mniejsze znaczenie na skutek wdrażania inwestycji proekologicznych w dużych zakładach przemysłowych i tym samym znacznego zmniejszenia stopnia zanieczyszczenia środowiska naturalnego);
- zaśmiecanie lasu wskutek intensywnego ruchu turystycznego;
- zanieczyszczenie wód płynących (rowy, potoki) wskutek nielegalnego wypuszczania ścieków komunalnych w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych;
- zagrożenie zaprószenia ognia w lesie;
- nadmierna penetracja lasów przez miejscową ludność w okresach zbioru jagód i grzybów;
- kłusownictwo;
- nielegalne pozyskiwanie choinek i stroiszu;

- niszczenie roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową.

VI.7.3.1. ZAŚMIECANIE LASU

Istotnym problemem nadleśnictwa jest zaśmiecanie lasu odpadami komunalnymi, które spotyka się w postaci dzikich wysypisk śmieci. Wprowadzona stosunkowo od niedawna możliwość korzystania z usług zakładów komunalnych przez indywidualne gospodarstwa rolne nie zmieniła ogólnej sytuacji. Nadleśnictwo prowadzi w tym zakresie akcje edukacyjne wśród mieszkańców pobliskich miejscowości, jednak nie przynoszą one oczekiwanych rezultatów, a ilość odpadów komunalnych wywożonych do lasu stanowi nadal poważny problem dla nadleśnictwa.

VI.7.3.2. ZANIECZYSZCZENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH

O przydatności wód powierzchniowych decydują występujące zanieczyszczenia fizykochemiczne i mikrobiologiczne pochodzące ze źródeł punktowych, obszarowych i liniowych. Podstawowymi punktowymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych pozostają nadal zakłady przemysłowe i większe skupiska ludności, odprowadzające ścieki do odbiorników systemami kanalizacyjnymi. Dla obszaru działania nadleśnictwa istotną rolę odgrywa oddziaływanie źródeł przemysłowych i mniejszą źródeł komunalnych. Zwiększająca się ilość przyłączy wodociągowych sprzyja powstawaniu większych ilości ścieków, które niejednokrotnie odprowadzane są, wspólnie ze ściekami z hodowli zwierząt, bez jakiegokolwiek oczyszczenia do rowów melioracyjnych i rzek. Zanieczyszczenia obszarowe pochodzą głównie z wypłukiwania opadami atmosferycznymi obszarów przede wszystkim rolnych. Substancjami zanieczyszczającymi, wymywanymi z terenów użytkowanych rolniczo do wód są w szczególności składniki nawozów mineralnych i organicznych, chemiczne środki ochrony roślin, a także ścieki i osady odprowadzone do gleby.

VII. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO, REGULACJI ZASOBÓW ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH

VII.1. OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROWADZENIA GOSPODARKI LEŚNEJ

Prowadzenie gospodarki leśnej powinno być zgodne z zasadą trwałości lasów. Zasada ta powinna być jednakowo rozumiana przez wszystkie środowiska, zarówno przez leśników jak i pozostałe grupy zawodowe oraz innych uczestników życia gospodarczego i społecznego. W jednoznacznym rozumieniu pomocne są kryteria i wskaźniki trwałości lasów. Ujednolicenie pojęcia ciągłości lasów przy pomocy kryteriów i wskaźników pozwala na dokonywanie porównań na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Kryteria miar i cech trwałego rozwoju w europejskim ujęciu posiadają 6 głównych kierunków:

- zachowanie i zwiększanie udziału lasów w globalnym bilansie węgla,
- utrzymanie zdrowia i trwałości ekosystemów leśnych,
- utrzymanie produkcyjnej zasobności lasów,
- zachowanie biologicznej różnorodności,
- ochrona zasobów genowych i wodnych w lasach,
- utrzymanie i wzmacnianie długofalowych, wielostronnych korzyści społecznych i ekonomicznych płynących z lasów.

Przedstawione kryteria uzupełnione są 20 wskaźnikami trwałego i zrównoważonego rozwoju lasów. Jest to wybór naukowo uzasadnionych, technicznie możliwych do praktycznego zastosowania i ekonomicznie niezbyt kosztownych przedsięwzięć. Całość umożliwia śledzenie i porównanie kierunków i tempa zmian w lasach i leśnictwie europejskim

VII.2. REGULACJA UŻYTKOWANIA RĘBNEGO

Zgodnie z założeniami zawartymi w protokole z posiedzenia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Żmigród, dla celów planowania urządzeniowego, całość lasów podzielono na gospodarstwa wg pełnionej przez nie dominującej funkcji (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych) oraz przyjętych celów gospodarowania. Podział ten przedstawia zamieszczona poniżej tabela

Tabela 58. Zestawienie powierzchniowe i procentowe gospodarstw w ramach obrębów

Gospodarstwo	Obręb Sułów		Obręb Żmigród		Nadleśnictwo Żmigród	
	Powierzchnia (zalesiona i niezalesiona) [ha / %]					
Specjalne (S)	484,26	6,47	1082,54	14,78	1566,80	10,58
Ochronne (O)	3033,95	40,51	3279,70	44,78	6313,65	42,62
Zrębowe (GZ)	1710,47	22,84	317,16	4,33	2027,63	13,69

Gospodarstwo	Obręb Sułów		Obręb Żmigród		Nadleśnictwo Żmigród	
	Powierzchnia (zalesiona i niezalesiona) [ha / %]					
Przerębowo-zrębowe (GPZ)	2261,23	30,19	2645,02	36,11	4906,25	33,12
Ogółem	7489,91	100,00	7324,42	100,00	14814,33	100,00

VII.2.1. GOSPODARSTWO SPECJALNE

Gospodarstwo specjalne (S) obejmuje drzewostany na powierzchni 1566,80 ha, pełniące specyficzne funkcje, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych. Do gospodarstwa specjalnego zaliczono:

- rezerwy przyrody;
- wyłączone drzewostany nasienne;
- obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych, w tym lasy na priorytetowych siedliskach przyrodniczych Natura 2000, lasy na siedliskach bagiennych i łągowych (do tej grupy zaliczone zostały drzewostany stanowiące w całości zbiorowisko roślinne *Ribeso nigri-Alnetum* i *Circaeo-Alnetum* na siedliskach bagiennych i łągowych, oraz w całości siedlisko priorytetowe - 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe);
- drzewostany objęte prawnym zakazem pozyskiwania drewna ze względu na szczególne znaczenie dla ochrony przyrody, w tym lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową (dotyczy ostoi powołanych Decyzją Dyrektora RDOŚ).

VII.2.2. GOSPODARSTWO WIELOFUNKCYJNYCH LASÓW OCHRONNYCH

Gospodarstwo lasów ochronnych (O) obejmuje lasy z wiodącą funkcją ochronną na powierzchni 6313,65 ha, której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych.

VII.2.3. GOSPODARSTWO WIELOFUNKCYJNYCH LASÓW GOSPODARCZYCH ZE ZRĘBOWYM SPOSOBEM ZAGOSPODAROWANIA

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ) o powierzchni 2027,63 ha utworzone zostało z drzewostanów w lasach gospodarczych (nieujętych w gospodarstwie specjalnym lub gospodarstwie do przebudowy), w których ze względu na typ siedliskowy lasu oraz typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania rębniami zupełnymi.

VII.2.4. GOSPODARSTWO WIELOFUNKCYJNYCH LASÓW GOSPODARCZYCH Z PRZERĘBOWO-ZRĘBOWYM SPOSOBEM ZAGOSPODAROWANIA

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) o powierzchni 4906,25 ha utworzone z drzewostanów w lasach gospodarczych (nieujętych w gospodarstwie specjalnym lub przebudowy), w których ze względu na

typ siedliskowy lasu oraz typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy stosuje się sposób zagospodarowania rębniami częściowymi, gniazdowymi lub stopniowymi.

VII.3. WYTYCZNE W SPRAWIE POPRAWY STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO W TRAKCIE WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH

Dla zminimalizowania szkód w środowisku przyrodniczym podczas wykonywania prac leśnych należy praktykować i wprowadzać możliwie najmniej uciążliwe technologie. W tym celu wskazane jest:

- w miarę posiadanych możliwości pozyskiwanie drewna kłodowanego;
- w miarę możliwości stosowanie w szerszym zakresie zrywki nasiębirnej;
- wykorzystywanie stałych szlaków operacyjno-zrywkowych w celu ograniczenia zasięgu szkód powodowanych w czasie pozyskiwania drewna;
- w miejscach lokalizacji stanowisk rzadkich gatunków roślin objętych ochroną prawną wykonywanie prac związanych z pozyskaniem drewna po zakończeniu wegetacji przez rośliny runa;
- stosowanie w trakcie prac leśnych olejów biodegradowalnych;
- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych;
- zachowanie w dolinach rzek lasów łągowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz regulatorów wilgotności siedlisk i mikroklimatu;
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak np. bagna, trzęsawiska, mszary, torfowiska, remizy wraz z ich florą i fauną w celu ochrony pełnej różnorodności przyrodniczej;
- inicjowanie naturalnego odnowienia lasu na wszystkich siedliskach o ile uzasadnia to skład gatunkowy drzewostanów ich jakość i pochodzenie;
- ograniczenie powierzchni zrębów zupełnych zgodnie z zapisami PUL i unikanie prostych linii zrębowych;
- wzbogacanie składu gatunkowego drzewostanów i rozpraszanie ryzyka hodowlanego na możliwie dużą liczbę gatunków drzew i krzewów leśnych;
- w drzewostanach zdrowych, niezagrażonych przez szkodliwe owady leśne i grzyby patogeniczne, należy pozostawiać w lesie drobne gałęzie i posusz jałowy;
- dostosowanie liczebności zwierzyny płowej w lasach oraz jej struktury wiekowej i płciowej do poziomu zapewniającego możliwości realizacji celów hodowli lasu;
- zwiększanie naturalnej bazy żerowej dla zwierzyny w lasach;
- pozostawianie na zrębach grupy i kępy drzew domieszkowych i biocenotycznych;
- kanalizowanie ruchu turystycznego na odpowiednie szlaki i trasy, przygotowane na jego przyjęcie.

VIII. PLAN DZIAŁAŃ - ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY

VIII.1. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH

Podstawą w kształtowaniu odpowiednich stosunków wodnych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa jest właściwa ochrona siedlisk leśnych, głównie siedlisk wilgotnych i łągowych. Pełnią one w przyrodzie swoistą rolę magazynu, który przyjmuje wodę, magazynuje ją, a na końcu uwalnia poprzez transpirację i wysięki. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród siedliska te zajmują łączną powierzchnię 7596,06 ha, co stanowi około 47% powierzchni nadleśnictwa.

Jedną z podstawowych metod pozwalających właściwie regulować zasobami wodnymi jest mała retencja wodna. Stanowi ona istotną część racjonalnej gospodarki człowieka. Oznacza wszelkie działania ukierunkowane na magazynowanie wody w zbiornikach, ciekach, glebie, które będzie skutkowało zwiększeniem lokalnych zasobów wodnych i pozytywnym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze. Dlatego w ramach poprawy retencyjności na obszarze nadleśnictwa zalecane są następujące działania:

- przebudowa drzewostanów zmierzająca do dostosowania ich składu gatunkowego do zgodnego z siedliskiem;
- przeciwdziałanie degradacji gleb leśnych;
- ograniczanie spływów powierzchniowych;
- ograniczanie nadmiernego odpływu wód powierzchniowych siecią rowów melioracyjnych zlokalizowanych na gruntach będących w zarządzie nadleśnictwa, np. poprzez budowę urządzeń piętrzących;
- zwiększanie uwilgotnienia siedlisk przez podniesienie poziomu zwierciadła wód gruntowych;
- ochrona naturalnych obiektów małej retencji, tj. zbiorników wodnych, źródeł, itp.

VIII.2. KSZTAŁTOWANIE STREFY EKOTONOWEJ

Ekoton pełni szczególne funkcje ekologiczne. Jako strefa przejściowa stanowi naturalną barierę chroniącą środowisko leśne przed negatywnymi czynnikami związanymi z bezpośrednim sąsiedztwem terenów otwartych. Ochronę tej strefy, jak również formowanie jej w miejscach, gdzie będzie ona pełnić pożądaną rolę, wymuszają zasady zrównoważonej gospodarki leśnej. Zgodnie z nimi na obrzeżach lasów zaleca się tworzenie pasa ochronnego o szerokości 20-30 m, na który składają się odpowiednie gatunki krzewów i drzew. Dotyczy to również szerokich dróg oraz linii kolejowych przebiegających przez lasy.

Skład gatunkowy tworzonych stref musi być dostosowany do warunków siedliskowych. Przy planowaniu, zakładaniu i pielęgnowaniu ekotonów należy:

- promować istniejące odnowienia naturalne różnych gatunków drzew i krzewów;
- wprowadzać gatunki drzew i krzewów rodzimego pochodzenia, zgodne z danym siedliskiem;
- stosować luźniejszą więźbę sadzenia;

- dla sadzonek krzewów stosować zmieszanie grupowe (kilka sadzonek jednego gatunku w jednej grupie);
- wykonywać odpowiednie cięcia pielęgnacyjne prowadzące do formowania się silnie ugałęzionych drzew;
- w trakcie cięć należy popierać drzewa silnie ukorzenione i ugałęzione.

VIII.3. Kształtowanie granicy polno – leśnej

Głównym zagadnieniem związanym z kształtowaniem granicy polno-leśnej jest odpowiednie zagospodarowanie terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie kompleksów leśnych. Dotyczy to przede wszystkim budownictwa mieszkaniowego i zagrodowego na terenach enklaw wśród kompleksów leśnych lub wzdłuż granicy z lasami. Zabudowa tego typu miejsc zwiększa lokalnie presję na środowisko leśne i powoduje pojawianie się negatywnych zjawisk, przyczyniających się do jego degradacji. Należą do nich:

- dzikie wysypiska śmieci;
- nielegalny wywóz nieczystości do lasu zanieczyszczających wody gruntowe;
- obniżenie poziomu wód gruntowych przez kopanie studni;
- zakłócanie spokoju i ciszy;
- wydeptywanie brzegów lasu;
- pojawienie się szkodników w postaci wałęsających się psów i kotów;
- nielegalne pozyskiwanie stroiszu i choinek;
- kłusownictwo.

Zapobieganie tego typu problemom powinno odbywać się na etapie planowania w ramach sporządzania planów przestrzennego zagospodarowania lub w czasie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Właściwa lokalizacja budynków oraz związanej z nimi infrastruktury pozwoli zminimalizować negatywne ich oddziaływanie na środowisko leśne.

Kolejnym problemem związanym z właściwym kształtowaniem granicy polno-leśnej jest ochrona nieleśnych siedlisk sąsiadujących bezpośrednio z lasem. W wielu przypadkach decydują one o różnorodności zarówno krajobrazowej, jak i gatunkowej, ponieważ stanowią często miejsca występowania cennych przyrodniczo gatunków roślin i zwierząt. W celu ochrony tego typu miejsc należy właściwie planować nowe zalesienia. Przed ich zaplanowaniem i przeprowadzeniem zaleca się wykonywanie odpowiedniej waloryzacji przyrodniczej, która pozwoli uniknąć niezamierzonego zniszczenia cennych przyrodniczo siedlisk nieleśnych.

VIII.4. Ochrona różnorodności biologicznej

VIII.4.1. Szczegółowe zagadnienia w zakresie ochrony bioróżnorodności

Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zarządzeń i instrukcji. W celu ochrony, jak również powiększenia

różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Żmigród, należy w miarę możliwości dostosować się do następujących zaleceń:

- w celu zachowania różnorodności ekosystemowej należy jak najszerzej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki;
- w celu zachowania bogactwa i różnorodności krajobrazowej należy unikać zalesiania śródleśnych pastwisk, bagien, łąk, nieużytków i innych podobnych im powierzchni. Jednakże w przypadku pojawienia się zaawansowanej sukcesji, na obszarach bez zidentyfikowanych osobliwości przyrodniczych, dopuszcza się wyłączenie ich i uznanie ich za powierzchnie leśne;
- dla zachowania różnorodności gatunkowej należy w lasach zwracać uwagę na dostosowanie się do zalecanych składów odnowieniowych przy zakładaniu upraw. W lasach na siedliskach żyzniejszych należy dążyć do zapewnienia dostępu światła do dolnych warstw;
- dla zachowania różnorodności genowej należy dążyć, by pozyskiwany materiał siewny pochodził z jak największej liczby osobników oraz różnych miejsc nadleśnictwa.

VIII.4.2. OCHRONA FAUNY KRĘGOWCÓW – ZALECENIA

Praktyczne działania na rzecz ochrony fauny kręgowców powinny skupiać się na eliminowaniu zagrożeń ze strony człowieka i odtwarzaniu warunków siedliska, umożliwiających zachowanie i rozwój populacji chronionych gatunków. Szczególnie ważna jest tu ochrona naturalnych schronień. W celu zapewnienia odpowiedniej ochrony siedlisk chronionych gatunków kręgowców na obszarze Nadleśnictwa Żmigród, jak również zabezpieczenia potencjalnych miejsc ich bytowania wskazane jest prowadzenie dodatkowych działań ochronnych.

W zakresie ochrony nietoperzy ważne jest:

- oszczędzanie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) w trakcie prac zrębowych;
- utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego;
- preferowanie biologicznych metod ochrony lasu;
- zakładanie budek lęgowych w drzewostanach młodszych klas wieku;
- odpowiednie kształtowanie granicy polno-leśnej w taki sposób, aby była jak najbardziej urozmaicona;
- ochrona śródleśnych oczek wodnych, stawów i innych zbiorników wodnych.

W zakresie ochrony ssaków ziemnowodnych ważne jest:

- ochrona stawów bobrowych;
- pozostawianie wzdłuż cieków gatunków drzew i krzewów preferowanych w diecie bobra (wierzba, topola, osika, brzoza).

W zakresie szczegółowych zaleceń w sprawie realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej w strefach ochrony gatunków istotne jest:

- wykonanie zabiegów rębnych w granicach stref ochronnych ptaków zostało rozłożone na całe dziesięciolecie;
- jeżeli wykonanie któregośkolwiek zabiegu wpłynie negatywnie na występowanie ptaków w wyznaczonych dla nich strefach ochronnych, należy niezwłocznie wstrzymać wszystkie prace przewidziane do wykonania w w/w strefach;
- pozostawienie starodrzewia podczas prowadzenia cięć uprzętających w rębniach gniazdowych i częściowych powinno nastąpić możliwie najbliżej granicy strefy ścisłej (w kierunku gniazda ptaków).

W zakresie ochrony płazów i gadów ważne są:

- ochrona zbiorników wodnych przed zanieczyszczeniami chemicznymi;
- ochrona istniejących oczek wodnych – nie dopuszczanie do ich zaśmiecania, nadmiernego zamulenia i zaciemnienia;
- pozostawianie martwego drewna, stert gałęzi i liści w rejonie zbiorników;
- wskazane jest tworzenie niewielkich oczek wodnych na terenach leśnych; pozostawianie wybranych karp korzeniowych na powierzchniach leśnych.

VIII.4.3. OCHRONA FAUNY BEZKRĘGOWCÓW – ZALECENIA

Działania dotyczące fauny bezkręgowców polegają na ochronie pierwotności i naturalności siedlisk oraz naturalnych procesów w nich zachodzących. Ochronie powinny podlegać zarówno siedliska gatunków, w których stwierdzono ich obecność, jak również miejsca ich potencjalnego występowania. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród faunę bezkręgowców reprezentuje przede wszystkim grupa chrząszczy *Coleoptera*. Należą do nich między innymi chrząszcze saproksyliczne związane z siedliskami leśnymi. Ich ochrona powinna obejmować:

- zabezpieczenie odpowiedniej ilości starodrzewia na powierzchniach leśnych;
- pozostawianie drzew dziuplastych i z widocznymi wypróchnieniami do ich naturalnego rozpadu;
- zabezpieczenie odpowiedniej ilości martwego drewna na powierzchniach leśnych;
- ochronę fragmentów drzewostanów, w których stwierdzono obecność cennych i rzadkich gatunków chrząszczy saproksylofagicznych (np. kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*), w celu zapewnienia im swobodnego rozwoju i rozprzestrzeniania się; szczególnie dotyczy to oddziałów: 203 a, 204 c,d, 207 f, 211 a, 212 a, 203 i 208 – wzdłuż drogi na granicy oddziałów oraz brzegów rowu przebiegającego równoległe do drogi wojewódzkiej nr 439 w leśnictwie Radziądz, obręb leśny Żmigród (zgodnie z Decyzją RDOŚ-02-WSI-6614-3/6-11/09/apc);
- rozluźnianie zwarcia oraz ograniczanie podszytu i części podrostu w zasiedlonych przez cenne i rzadkie gatunki chrząszczy fragmentach drzewostanów;

- zapewnienie następstwa pokoleniowego drzew wolno rosnących wokół zasiedlonych przez cenne i rzadkie chrząszcze starych drzew.

Drugą grupę chronionych gatunków fauny bezkręgowej w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żmigród stanowią motyle *Lepidoptera* związane z siedliskami łąkowymi i siedliskiem łągowym, jak w przypadku przeplatki matura. W zakresie ochrony tych gatunków właściwe są następujące działania:

- przestrzeganie właściwych terminów koszenia łąk wraz z usuwaniem z nich pokosu;
- utrzymanie dotychczasowego poziomu wilgotności łąk;
- ograniczenie stosowania herbicydów, ciężkiego sprzętu oraz intensywnego nawożenia;
- zapobieganie naturalnej sukcesji krzewów i drzew na terenie występowania motyli łąkowych.

Pozostałe działania w zakresie ochrony potencjalnych miejsc występowania cennych gatunków bezkręgowców powinny skupiać się również na:

- właściwym kształtowaniu stref ekotonowych na granicy las-pole, las-woda;
- promowaniu naturalnych odnowień jesionu wyniosłego na siedliskach wilgotnych;
- ochronie śródleśnych oczek wodnych, torfowisk i wysięków wodnych.

VIII.4.4. OCHRONA CENNYCH ROŚLIN NACZYNIOWYCH – ZALECENIA

Właściwa ochrona cennych gatunków flory na obszarze nadleśnictwa powinna skupiać się nie tylko na ochronie ich siedlisk, ale również na bezpośredniej ochronie stanowisk tych gatunków.

Chronione gatunki związane z siedliskami wodnymi nie wymagają szczególnych zabiegów ochronnych. W ich przypadku należy utrzymywać w stanie niezmienionym naturalne zbiorniki wodne, w których one występują.

W przypadku gatunków roślin związanych z siedliskami leśnymi, występujących na obszarze nadleśnictwa rzadko i szczególnie cennych w skali regionu należy w miarę możliwości:

- w trakcie wykonywanych cięć rębnych w miarę możliwości stosować w szerszym zakresie zrywkę nasiębierną, ograniczającą uszkodzenia roślinności runa, w którym występują chronione gatunki;
- wykorzystywać stałe szlaki operacyjno-zrywkowe w celu ograniczenia zasięgu szkód powodowanych w czasie pozyskiwania drewna;
- na powierzchniach zrębowych miejsca występowania chronionych gatunków ujmować w biogrupy;
- nie zaburzać i nie zmieniać stosunków wodnych na siedliskach gatunków chronionych.
- w uzasadnionych przypadkach wykonywać prace leśne poza okresem wegetacyjnym;
- przeprowadzać odpowiednie szkolenia pracowników z rozpoznawania i zakresu ochrony gatunków.

W zakresie ochrony gatunków roślin związanych z siedliskami nieleśnymi należy:

- chronić płaty nieleśnych siedlisk znajdujące się w mozaice z drzewostanem;
- nie lokalizować składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000;
- przeciwdziałać sukcesji wtórnej na łąkowych siedliskach przyrodniczych.

VIII.4.5. OCHRONA SIEDLISK HYDROGENICZNYCH – ZALECENIA

Siedliska hydrogeniczne to siedliska, o których istnieniu i funkcjonowaniu decyduje woda. Zalicza się do nich siedliska związane z zalewanymi dnami dolin rzecznych, tarasów nadzalewowych, bezodpływowych obszarów bagiennych oraz mniejszych i większych zbiorników wodnych i cieków. Siedliska te odgrywają znaczącą rolę w krajobrazie i stanowią miejsca występowania szczególnie cennych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród są to: starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*, bory i lasy bagienne oraz łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe.

Z racji swojego szczególnego bogactwa przyrodniczego oraz dużych zasobów wodnych siedliska te powinny być szczególnie chronione. W związku z tym w miejscach ich występowania działania powinny się koncentrować wokół następujących kwestii:

- utrzymanie stałych stosunków wodnych i zachowanie właściwego stanu siedlisk hydrogenicznych;
- odtwarzanie właściwych siedlisku stosunków wodnych w miejscach, gdzie zostały one zaburzone przez wcześniej prowadzone melioracje;
- niewprowadzanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie hydrogenicznym siedliskom leśnym;
- wyłączenie z użytkowania gospodarczego szczególnie cennych fragmentów lasów łągowych i bagiennych;
- zapobieganie sukcesji wtórnej na nieleśnych siedliskach hydrogenicznych (łąki wilgotne);
- niezalesianie nieleśnych siedlisk przyrodniczych (np. łąk, ziołorośli);
- prowadzenie prac konserwacyjnych rowów w sposób, który nie spowoduje zagrożenia w hydrogenicznych siedliskach przyrodniczych.

VIII.5. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO

Niektóre zapisy projektu pul wymagają zastosowania pewnych ograniczeń i towarzyszących im rozwiązań, które pozwolą zminimalizować krótkoterminowe negatywne ich oddziaływanie. W Prognozie w poszczególnych rozdziałach zostały umieszczone odpowiednie wytyczne w sprawie właściwego postępowania na siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków w celu uniknięcia negatywnych zjawisk związanych z realizacją zapisów projektu pul.

Tabela 59. Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w Prognozie rozwiązania minimalizujące ten wpływ

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 – siedliska przyrodnicze	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	<p>Siedlisko grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i> 9170: Konieczne zapewnianie zasobów martwego drewna, z dostosowaniem do konkretnych uwarunkowań lokalnych (wieku i stanu sanitarnego drzewostanu, wymogów przeciwpożarowych i zagrożeń wynikających z wpływów antropogenicznych) poprzez pozostawianie na powierzchni drzew dziuplastych, nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie starych, próchniejących egzemplarzy drzew, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.</p> <p>Siedlisko łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe</i> 91E0: W trakcie realizacji trzebieży późnych i rębni pozostawiać na powierzchni leśnej drzewa dziuplaste oraz stare, próchniejące egzemplarze drzew, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.</p> <p>Siedlisko łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i> 91F0: W trakcie realizacji trzebieży późnych i rębni złożonych pozostawiać na powierzchni leśnej drzewa dziuplaste oraz stare, próchniejące egzemplarze drzew, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 – gatunki zwierząt	Pogorszenie stanu zachowania gatunku i jego siedlisk w obszarze Natura 2000	<p>Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> 1084: 1. W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych w wydz. leśn.: 65b (obręb Sułów), 45l, m, 46c, h, 194a, 215f, 216g (obręb Żmigród) oraz rębni złożonych w wydz. leśn.: 66a, h (obręb Sułów), 46n, 125a, 181a, 209i, 212a (obręb Żmigród) należy zachowywać stare dziuplaste drzewa oraz drzewa z widocznymi owocnikami grzybów nadrzewnych, z wyłączeniem drzew i konarów, które należy usunąć ze względów bezpieczeństwa. 2. Pozostawiać również drzewa martwe. 3. Wykorzystywać naturalne odnowienia rodzimych dębów (bez wprowadzania gatunków drzew iglastych) przy jednoczesnym usuwaniu zbyt gęstego podszytu, który powoduje zacienianie stanowisk gatunku. 4. Zgodnie z zapisami decyzji RDOŚ we Wrocławiu (RDOŚ-02-WSI-6614-3/6-1/09/apc z dnia 23.11.2009) odnośnie odpowiedniego postępowania na siedliskach pachnicy dębowej zaleca się co następuje: a) W trakcie realizacji planowanej rębni w wydz. leśn.: 204c, d (obręb Żmigród) należy pozostawiać drzewa o pierśnicy powyżej 2,3 m; b) W trakcie realizacji planowanej rębni w wydz. leśn.: 207f (obręb Żmigród) należy pozostawiać drzewa o pierśnicy powyżej 2,5 m; c) W trakcie realizacji planowanej rębni w wydz. leśn.: 211a (obręb Żmigród) należy pozostawiać drzewa o pierśnicy powyżej 2,5 m (w szczególności wzdłuż rowu przebiegającego centralnie przez wskazane wydzielenie leśne); d) W trakcie realizacji planowanej rębni w wydz. leśn.: 212a (obręb Żmigród) należy pozostawiać drzewa o pierśnicy powyżej 2,5 m; e) W trakcie realizacji planowanych zabiegów trzebieży późnych i rębni w wydz. leśn.: 206c, d, 207a-f, 208a-f, h (obręb Żmigród) należy wzdłuż rowów pozostawiać olchy o średnicy powyżej 45 cm i pozostałe drzewa liściaste o pierśnicy powyżej 2,0 m.</p> <p>Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> 1088: W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych w wydz. leśn.: 112a, c, f, h (obręb Sułów), 51w, 54i, l, 68a, 71i, 98a, 99b, 111a, g, 112f, 114c, 229g, 230g (obręb Żmigród) oraz rębni złożonych w wydz. leśn.: 68d, 90f, 99c, d, 101m, 106h, j, 113a, 114a, 181a, 209i, 222b, 229h, 231b, 232b, h (obręb Żmigród) należy: a) Zachować na powierzchni wydzieleni leśnych zasiedlone przez kozioroga egzemplarze drzew; b) W trakcie cięć nadmiernie ocienione zasiedlone drzewa odsłaniać i zapewnić na powierzchni leśnej udział podobnych parametrami egzemplarzy drzew zastępczych; c) Utrzymać zaplanowany sposób użytkowania wskazanych powierzchni leśnych z pozostawianiem luk w zwartych fragmentach drzewostanu w sąsiedztwie</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>zasiedlonych egzemplarzy drzew.</p> <p>Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> 1166: W trakcie realizacji planowanych zabiegów w wydz. leśn.: 310b oraz 345h (obręb Żmigród) należy zachować wokół zbiorników lub innych miejsc mogących stanowić miejsca rozrodu traszki grzebieniastej buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności.</p> <p>Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> 1308, nocek duży <i>Myotis myotis</i> 1324: W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych i zabiegów rębnych pozostawiać na powierzchni wydzieleń leśnych drzewa dziuplaste.</p>
<p>Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OSO Dolina Baryczy PLB020001 – gatunki ptaków i ich siedliska</p>	<p>Pogorszenie stanu zachowania gatunku i jego siedlisk w obszarze Natura 2000</p>	<p>Nurogęś <i>Mergus merganser</i> A070: W drzewostanach przylegających do stawów lub koryta Baryczy w trakcie wykonywania zabiegów rębnych należy pozostawiać od strony zbiornika lub rzeki bufor w postaci pasa drzewostanu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A030 (strefa ochrony okresowej Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/16/10/mk z dnia 11 maja 2010 r.): a) Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 15.03-31.08. b) W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.</p> <p>Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A075 (strefa ochrony okresowej Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/17/09/mk z dnia 15 października 2009 r.; Decyzja SR.V.6631/s/30/km/05 z dnia 29 lipca 2005 r.; Decyzja SR.V.6631/s/33/km/05 z dnia 25 lipca 2005 r.): a) Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07. b) W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.</p>
<p>Siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000</p>	<p>Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych</p>	<p>Siedlisko grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i> 9170; kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i> 9190; łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae</i>, olsy źródłiskowe 91E0; łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i> 91F0: W trakcie realizacji trzebieży późnych oraz zabiegów rębnych pozostawiać na powierzchni wydzielenia leśnego drzewa dziuplaste i zabezpieczać odpowiednią ilość martwego drewna.</p>
<p>Siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000, niestanowiące przedmiotów ochrony ostoi</p>	<p>Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych</p>	<p>Siedlisko kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i> 9190: W trakcie realizacji trzebieży późnych oraz zabiegów rębnych pozostawiać na powierzchni wydzielenia leśnego drzewa dziuplaste i zabezpieczać odpowiednią ilość martwego drewna.</p>
<p>Stanowiska chronionych gatunków roślin</p>	<p>Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku lub zniszczenie stanowiska</p>	<p>Bagno zwyczajne W drzewostanach, gdzie w mozaice występują fragmenty borów bagiennych z dużymi skupiskami bagna zwyczajnego zaleca się w miarę możliwości ich ochronę i zachowanie odpowiedniej odległości od tego typu miejsc w czasie realizacji prac na pozostałej powierzchni wydzielenia (dotyczy wydz. leśn. z planowaną rębnią zupełną: 124p, 125p – obręb Sułów).</p> <p>Gnieźnik leśny Planowany zabieg w wydz. leśn.: 286 g obręb Sułów wykonać poza okresem wegetacyjnym.</p> <p>Kruszczyk drobnolistny Planowane zabiegi w wydz. leśn.: 216 b obręb Żmigród (rębnie złożone) oraz 210 b, 216 a – obręb Żmigród (trzebież późna) wykonać poza okresem wegetacyjnym.</p> <p>Kruszczyk szerokolistny a) Planowane zabiegi w wydz. leśn.: 46 n, 200 c, 211 a, 332 d - obręb Żmigród (rębnie złożone) oraz 236 b – obręb Sułów, 147 a, 201 a, 319 h – obręb Żmigród (trzebież późna) wykonać poza okresem wegetacyjnym. b) W czasie realizacji zabiegów w obrębie upraw W wydz. leśn. 236 d – obręb Sułów w miarę technicznych możliwości chronić widoczne stanowiska gatunku.</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>Listera jajowata Planowany zabieg w wydz. leśn.: 40 o obręb Sułów oraz 45 j obręb Żmigród wykonać poza okresem wegetacyjnym.</p> <p>Podejrzon marunowy Planowany zabieg w wydz. leśn.: 288 j obręb Sułów wykonać poza okresem wegetacyjnym.</p> <p>Podkolan biały Planowane zabiegi w wydz. leśn.: 234 f obręb Sułów (czyszczenia późne), 234 g obręb Sułów (trzebież późna) oraz 286 g obręb Sułów (rębnia IIIAU) wykonać poza okresem wegetacyjnym.</p> <p>Wiciokrzew pomorski W czasie realizacji planowanych zabiegów w wydz. leśn.: 140 n obręb Sułów oraz 147a, 188a, 189b, 190a, b, c, 191a, 192g, 163d obręb Żmigród pozostawiać na powierzchni wydzieleń egzemplarze drzew ze wskazanym gatunkiem.</p> <p>Widlicz cyprysowy W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 237a, 164d, 176b, g, 177d obręb Sułów chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.</p> <p>Widlicz spłaszczony W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 171f obręb Sułów chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.</p> <p>Widłak goździsty a) W czasie realizacji planowanych zabiegów w wydz. leśn.: 12j, 126d, 150a, 172a, 176g, 177d – obręb Sułów oraz 43o obręb Żmigród (trzebież późna), a także wydz. leśn.: 23b, 126b, 201i obręb Sułów (rębnia złożona) chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem. b) W miejscach planowanej rębni zupełnej (wydz. leśn. 236a obręb Sułów) w miejscach występowania gatunku pozostawiać fragmenty starodrzewia w postaci biogrup.</p> <p>Widłak jałowcowaty W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 15 a, 220 f – obręb Sułów chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.</p>
Stanowiska chronionych gatunków grzybów	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku lub zniszczenie stanowiska	<p>Siedziun sosnowy W czasie realizacji planowanego zabiegu w wydz. leśn.: 156 b, g – obręb Żmigród chronić widoczne stanowiska gatunku przed zniszczeniem.</p>
Siedliska chronionych gatunków zwierząt	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku w miejscach bytowania	<p>Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A030 (strefa ochrony okresowej Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/16/09/mk z dnia 15 października 2009 r.): a) Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 15.03-31.08. b) W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.</p> <p>Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A075 (strefa ochrony okresowej Decyzja SR.V.6631/s/33/km/05 z dnia 25 lipca 2005 r.; Decyzja SR.V.6631/s/30/km/05 z dnia 29 lipca 2005 r.; Decyzja RDOŚ-02-WPN-6631/s/17/09/mk z dnia 15 października 2009 r.): a) Zaplanowane zabiegi wykonywać poza okresem 1.01-31.07. b) W przypadku planowanych odnowień, jeśli zabieg będzie wykonywany w okresie ochronnym wymaga uzgodnienia z RDOŚ we Wrocławiu.</p> <p>Traszka zwyczajna, ropucha szara, żaba moczarowa, żaba trawna, żaba śmieszka, rzekotka drzewna, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata (dotyczy wszystkich gruntów w zarządzie nadleśnictwa, dla których planowane są zabiegi gospodarcze): a) Ochrona w miarę technicznych możliwości widocznych osobników płazów i gadów w czasie wykonywanych czynności związanych z realizacją wskazania gospodarczego. b) Zachowanie wokół zbiorników (również stawów bobrowych) i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. c) W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchni leśnej pozostawiać</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>fragmenty dobrze zachowanego starodrzewia. Z kolei w obrębie drzewostanów, które sąsiadują bezpośrednio z drogami leśnymi, lukami, zbiornikami lub innymi powierzchniami nieleśnymi pozostawiać wykształcony na ich krawędziach pas drzew i krzewów o charakterze ekotonu w nienaruszonym stanie.</p> <p>Borowiec wielki, gacek brunatny, mopek, nocek duży, nocek Natterera, nocek Brandta, nocek rudy, nocek wąsatek: W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych i zabiegów rębnych pozostawiać na powierzchni wydzielen leśnych drzewa dziuplaste.</p> <p>Pachnica dębowa (poza obszarem OZW): W trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych w wydz. leśn. 289 g (obręb Sułów) należy zachowywać stare dziuplaste drzewa oraz drzewa z widocznymi owocnikami grzybów nadrzewnych, z wyłączeniem drzew i konarów, które należy usunąć ze względów bezpieczeństwa. Pozostawiać również drzewa martwe.</p> <p>Remiz, zimorodek, żuraw, nurogęś (w trakcie realizacji planowanych trzebieży późnych i zabiegów rębnych na powierzchniach leśnych sąsiadujących z ciekami lub zbiornikami):</p> <ol style="list-style-type: none"> Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. Pozostawianie drzew dziuplastych na powierzchniach leśnych przylegających bezpośrednio do Baryczy i dużych zbiorników wodnych (stawów). <p>Makolągwa, myszołów, sierpówka, bogatka, czarnogłówka, drożdżik, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, grzywacz, jastrząb, krętogłów, krogulec, kruk, kukułka, muchołówka żałobna, paszkoł, pełzacz leśny, pierwiosnek, puszczyk, raniuszek, rudzik, słonka, sójka, świstunka leśna, trzmielojad, turkawka, zniczek, uszatka, czubatka, czyż, dzięcioł trójpalczasty, gil, kobuz, krzyżodziób, mysikrólik, sosnowka, sóweczka (w trakcie realizacji planowanych zabiegów pielęgnacyjnych oraz trzebieży późnych i zabiegów rębnych w drzewostanach z dominacją gatunków iglastych):</p> <ol style="list-style-type: none"> Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste. Przed wykonaniem planowanego zabiegu dokonać kontroli powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych. Odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących prace leśne na powierzchni drzewostanu oraz osób nadzorujących te prace tak, aby w sytuacji zaobserwowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew nie wykonywali czynności związanych z zabiegiem w bezpośrednim otoczeniu takiego miejsca. Przeszkolenie osób nadzorujących prace leśne, kontrola powierzchni pod kątem występowania gniazd w koronach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników przed wykonaniem zabiegu Kontrola powierzchni pod kątem występowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników przed wykonaniem zabiegu. <p>Makolągwa, myszołów, sierpówka, bogatka, czarnogłówka, drożdżik, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, grzywacz, jastrząb, krętogłów, krogulec, kruk, kukułka, muchołówka żałobna, paszkoł, pełzacz leśny, pierwiosnek, puszczyk, raniuszek, rudzik, słonka, sójka, świstunka leśna, trzmielojad, turkawka, zniczek, uszatka, czubatka, czyż, dzięcioł trójpalczasty, gil, kobuz, krzyżodziób, mysikrólik, sosnowka, sóweczka (w trakcie realizacji planowanych zabiegów rębnych w drzewostanach z dominacją gatunków iglastych):</p> <ol style="list-style-type: none"> Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste. Na wszystkich powierzchniach leśnych z zabiegiem zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu. <p>Dzięcioł zielony, kwiczoł, makolągwa, myszołów, sierpówka, słowik rdzawy, szczygieł, szpak, śpiewak, bogatka, czarnogłówka, drożdżik, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięciołek, gajówka, grubodziób, grzywacz, jastrząb, kos, kowalik, krętogłów, krogulec, kruk, kukułka, modraszka, muchołówka białoszyja, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, paszkoł, pełzacz leśny, pełzacz ogrodowy, pierwiosnek, puszczyk, raniuszek, rudzik, sikora uboga, siniak, słonka, sójka, strumieniówka, strzyżyk, świstunka leśna, trzmielojad, turkawka, wilga, wójcik, zaganiacz, zięba, zniczek, dzwonec (w trakcie realizacji planowanych zabiegów pielęgnacyjnych oraz trzebieży późnych i zabiegów rębnych w drzewostanach z</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>dominacją gatunków liściastych):</p> <p>a) Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste.</p> <p>b) Przed wykonaniem planowanego zabiegu dokonać kontroli powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych.</p> <p>c) Odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących prace leśne na powierzchni drzewostanu oraz osób nadzorujących te prace tak, aby w sytuacji zaobserwowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew nie wykonywali czynności związanych z zabiegiem w bezpośrednim otoczeniu takiego miejsca.</p> <p>d) Przeszkolenie osób nadzorujących prace leśne, kontrola powierzchni pod kątem występowania gniazd w koronach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników przed wykonaniem zabiegu.</p> <p>e) Kontrola powierzchni pod kątem występowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników przed wykonaniem zabiegu.</p> <p>Dzięcioł zielony, kwiczoł, makolągwa, myszołów, sierpówka, słowik rdzawy, szczygieł, szpak, śpiewak, bogatka, czarnogłówka, drożdżik, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięciołek, gajówka, grubodziób, grzywacz, jastrząb, kos, kowalik, krętogłów, krogulec, kruk, kukułka, modraszka, muchołówka białoszyja, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, paszkoł, pełzacz leśny, pełzacz ogrodowy, pierwiosnek, puszczyk, raniuszek, rudzik, sikora uboga, siniak, słonka, sójka, strumieniówka, strzyżyk, świstunka leśna, trzmielojad, turkawka, wilga, wójcik, zaganiacz, zięba, zniczek, dzwoniec (w trakcie realizacji planowanych rębni złożonych w drzewostanach z dominacją gatunków liściastych):</p> <p>a) Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste.</p> <p>b) Na wszystkich powierzchniach leśnych z zabiegiem zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.</p>
Zabytki i materialne dobra kultury	Obniżenie stanu zachowania obiektu	<p>Kamień Napoleona – słupek z piaszczawca z wypisanymi kierunkami i przybliżonymi odległościami do pobliskich miejscowości na granicy dawnych hrabstw milickiego i żmigrodzkiego.</p> <p>Zaleca się, aby w trakcie wykonywania rębni zupełnej w wydz. leśn. 131 h (obręb Sułów) pozostawić nienaruszony fragment drzewostanu w bezpośrednim sąsiedztwie wskazanego obiektu.</p>

VIII.6. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PROJEKCIE PUL

Projekt planu urządzenia lasu (pul) jest dokumentem określającym zadania z zakresu gospodarki leśnej na dużym poziomie szczegółowości (wskazania gospodarcze dla konkretnych wydzieleń). Podstawą tworzenia planu są między innymi zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej uwzględniające potrzeby ochrony lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych.

Oczywistą alternatywą dla przyjętego projektu planu urządzenia lasu, podlegającego ocenie w trakcie przeprowadzania procedury oceny jego oddziaływania na środowisko, jest brak pul. Taki wariant należałoby nazwać zerowym (jego skutki omówione są w *Prognozie* w rozdziale V). Z punktu widzenia obowiązującego prawa wariant ten jest niemożliwy. W związku z powyższym w rzeczywistości nie ma realnych możliwości stworzenia wariantu zerowego pul. Dlatego do oceny w *Prognozie* przedstawiony został tylko jeden wariant, najkorzystniejszy z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz użytkowania gospodarczego lasów.

Proces tworzenia ostatecznego wariantu planu jest złożony i długotrwały. Rozwiązania alternatywne konkretnych wskazań są analizowane w trakcie konstruowania całego pul, a ostateczny wybór dokonywany jest na etapie uzgadniania wskazań gospodarczych i planu cięć. Oznacza to rozważanie na etapie tworzenia planu wielu wariantów alternatywnych zapewniających realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, obowiązującymi instrukcjami i zasadą przezorności. Rozwiązania niewłaściwe, szkodliwe dla środowiska lub niezgodne z przyjętymi zasadami zagospodarowania lasu są odrzucane już na etapie tworzenia pul, a przyjęte rozwiązania podlegają ostatecznie dodatkowej analizie i ocenie w trakcie tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu pul.

Pierwszym etapem opracowywania wariantów alternatywnych (wariantowania) pul były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych. Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji. Pierwotny zakres cięć w planie jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, społecznymi, a także zasadami planowania. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach. Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegane są następujące zasady: wymogu ładu czasowego i przestrzennego; ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany; wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.); wytycznych Komisji Założeń Planu.

Ostatnim etapem, na którym rozważano różne warianty, było posiedzenie Narady Techniczno-Gospodarczej, na której rozpatrywano warianty dotyczące intensywności projektowanego użytkowania przedrębego.

Wariantowanie pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia *Programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa (POP)*. W Programie wskazano na miejsca i problemy, które wymagają szczególnego podejścia w gospodarowaniu w lasach i odpowiednio modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej. W POP obok szczegółowej charakterystyki obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo na terenie nadleśnictwa zamieszczono propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na te obiekty. Modyfikacje i zalecenia te zostały opisane w sposób tekstowy przy omawianiu poszczególnych typów obiektów. Najczęstszym zaleceniem w zakresie właściwej ochrony chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych było odpowiednie dostosowanie terminów przeprowadzania prac leśnych lub ograniczenie ich zakresu w celu zabezpieczenia fragmentów starodrzewia lub pojedynczych drzew lub ich grup na powierzchniach operacyjnych. Planowanie urządzeniowe w swoich zasadach nie uwzględnia potrzeby planowania terminów wykonania poszczególnych zabiegów, zarówno w ramach

roku jak i w ramach 10-lecia, dlatego wariantowanie czasowe jest znacznie ograniczone w trakcie tworzenia planu.

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona wersja projektu planu urządzenia lasu wraz prognozą oddziaływania na środowisko zawierają optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na środowisko naturalne wypracowane podczas konstruowania planu urządzenia lasu, konsultacji społecznych oraz tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

VIII.7. TRUDNOŚCI NAPOTKANE PODCZAS SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Głównym problemem związanym z ochroną zasobów przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród były rozbieżności pomiędzy dostępnymi informacjami na temat lokalizacji siedlisk przyrodniczych a wynikami inwentaryzacji fitosocjologicznej przeprowadzonej przez BULiGL w latach 2013-2014. Za podstawowe kryterium identyfikacji siedliska przyrodniczego przyjęto kryterium fitosocjologiczne według aktualnej wiedzy o roślinności rzeczywistej zgromadzonej w terenie w postaci zdjęć fitosocjologicznych (Pielech i in. 2015). Efektem prac było wyróżnienie 9 typów siedlisk przyrodniczych na terenie całego nadleśnictwa.

W związku z pojawieniem się nowych, wiarygodnych informacji o lokalizacji siedlisk przyrodniczych, w aktualizowanym Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Żmigród przyjęto rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych za Pielech i in. (2015). Za takim podejściem przemawia zapis zawarty w uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Żmigród (pismo RDOŚ z 31 sierpnia 2012 r., znak: WPN.416.6.2012.PS), który wskazywał, że „*w przypadku rozbieżności w danych z różnych źródeł dotyczących występowania siedlisk przyrodniczych, należy w prognozie przedstawić wyniki weryfikacji.*” Jest to zgodne z art. 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.), który mówi, że informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy.

Kolejnym problemem stwierdzonym w trakcie prac nad prognozą było występowanie na gruntach w zarządzie nadleśnictwa obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, które przez właściwe miejscowo rady gmin uznane zostały za użytki ekologiczne. W ich przypadku jednak do dnia 1.01.2015 roku nie dokonano właściwej zmiany w powszechnej ewidencji gruntów i budynków. Bezpośrednim skutkiem takiej sytuacji prawnej jest to, że w dalszym ciągu tego typu powierzchnie stanowią grunty leśne zalesione, podlegające planowaniu w ramach zrównoważonej gospodarki leśnej, gwarantującej trwałość i ciągłość ekosystemów leśnych.

VIII.8. WNIOSKI KOŃCOWE PROGNOZY

Dobre rozpoznanie większości gruntów w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowanych w obrębie obszarowych form ochrony przyrody pod kątem lokalizacji cennych siedlisk przyrodniczych i stanowisk

chronionych lub zagrożonych roślin, grzybów i zwierząt, pozwoliło przeprowadzić kompleksową ocenę potencjalnego wpływu zapisów projektu pul i wskazać miejsca, w których konieczne jest stosowanie działań minimalizujących ten wpływ. Przeprowadzone analizy i ocena pozwalają na sformułowanie następujących wniosków:

- analiza projektu pul nie wykazała obecności zapisów z zakresu planowania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397);
- analiza projektu pul nie wykazała, aby realizacja zapisów projektowanego dokumentu mogło znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 (OSO Dolina Baryczy PLB020001, OZW Ostoja nad Baryczą PLH02041) w rozumieniu art. 33 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.);
- prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Żmigród na środowisko obejmuje analizę zidentyfikowanego negatywnego oddziaływania zapisów projektu pul oraz zawiera odpowiednie działania minimalizujące ten wpływ; dla zidentyfikowanego negatywnego wpływu zapisów projektowanego dokumentu, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska zgodnie z zatwierdzonym planem urządzenia lasu, dla którego przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko nie ma zastosowania art. 6 ust. 11 Ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity - Dz.U. 2014 poz. 210);
- zapisy projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Żmigród uwzględniają cele ochrony obszarów Natura 2000, a przy zastosowaniu zamieszczonych w Programie Ochrony Przyrody działań minimalizujących staną się narzędziem do skutecznej ochrony zasobów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w nadchodzącym dziesięcioleciu oraz do sukcesywnej poprawy ich stanu zachowania;
- stwierdzone w czasie analiz możliwe potencjalne oddziaływania negatywne niektórych zabiegów na gatunki roślin i zwierząt związanych z siedliskiem leśnym nie mają charakteru oddziaływań znaczących. W prognozie zostały zamieszczone zapisy o sposobach minimalizacji tego typu oddziaływań. Przy uwzględnieniu tych zapisów i zastosowaniu się do zaleceń zawartych w prognozie zostanie zapewnione bezpieczeństwo chronionych gatunków roślin i zwierząt na ich naturalnych stanowiskach;
- prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Żmigród na środowisko obejmuje analizę oddziaływania zapisów dokumentu na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedliska; ustalenia prognozy zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z projektem pul nie będą szkodliwe dla zachowania ww. gatunków we właściwym stanie ochrony;
- w opinii autorów Prognozy wykonawca pul będzie mógł skorzystać ze zwolnienia z zakazów przewidzianego w art. 52a Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.).

VIII.9. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

W oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie *szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów* (Dz. U. Nr 58 poz. 405) wraz z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie *szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów*, na podstawie wyliczeń określono kategorię zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa Żmigród zaliczając je do **I kategorii zagrożenia pożarowego** - dużego zagrożenia pożarowego lasu. Decydujący wpływ na taką klasyfikację zagrożenia miała średnia liczba powstałych pożarów w minionym okresie gospodarczym oraz średnia wilgotność względna powietrza i procentowy udział dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godzinie 9.00.

Nadleśnictwo Żmigród, jako jednostka organizacyjna Lasów Państwowych, jest częścią systemu alarmowo-dyspozycyjnego RDLP we Wrocławiu – tworzy w nim punkt alarmowo-dyspozycyjny (P.A.D.). Punkt alarmowo-dyspozycyjny nadleśnictwa znajduje się w siedzibie nadleśnictwa. W nadleśnictwie funkcjonuje sprawny system monitorowania pożarów oparty na stałych punktach obserwacji naziemnej, w postaci dostrzegalni p.poż. - punkty wyposażone są w kamerę przemysłową z przekazem obrazu do P.A.D. w nadleśnictwie. Dostrzegalnie stałe zlokalizowane są w leśnictwie Koniowo i Wilkowo. System monitorowania wspierają dostrzegalnie zlokalizowane w sąsiednich nadleśnictwach oraz naziemne patrole przeciwpożarowe. Leśna Baza Lotnicza zlokalizowana jest na terenie Nadleśnictwa Lubin. Dodatkowo do dyspozycji pozostaje samolot patrolowy na lotnisku Wrocław - Szymanów. Na wyposażeniu nadleśnictwa znajduje się samochód patrolowo- gaśniczy oraz baza sprzętu gaśniczego. Ze względu na liczbę i lokalizację pożarów w drzewostanach obrębu leśnego Sułów (kompleks leśny na południe od miejscowości Sułów) wskazane jest zlokalizowanie bazy sprzętu przeciwpożarowego w bliskiej odległości od tego kompleksu (np. w miejscowości Łąki). Nadleśnictwo posiada dobrze zorganizowaną łączność bezprzewodową w celu szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia pożaru. Dostępność terenów leśnych w przypadku wystąpienia pożaru jest dobra, a ilość dróg jest wystarczająca pod względem gęstości, jakości technicznej dróg i ich stanu i jest sukcesywnie dostosowywana do istniejących w tym względzie wymagań. Wszystkie dojazdy pożarowe są oznaczone w terenie znakami informacyjnymi, zawierającymi numer drogi i kierunek dojazdu do zbiorników wody gaśniczej. Ilość punktów zaopatrzenia wodnego jest wystarczająca, a punkty czerpania wody zlokalizowane w terenie są dostępne dla pojazdów i oznaczone przy pomocy tablic. Nadleśnictwo nie dysponuje wyznaczonym źródłem czerpania wody dla samolotów.

VIII.10. PROMOCJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z ważnych zadań realizowanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Zadanie to wynika z przyjętych w 1997 r. przez polski Rząd założeń „Polityki Leśnej Państwa” oraz „Wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa...” zawartych w Zarządzeniu nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 9 maja 2003 roku. Edukacja leśna społeczeństwa, prowadzona przez Lasy Państwowe, ma na celu upowszechnianie

w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym i zrównoważonej gospodarce leśnej, podnoszenie świadomości w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z darów lasu oraz budowanie zaufania społecznego do działalności zawodowej leśników.

Na terenie Nadleśnictwa Żmigród realizowane są dwa projekty edukacyjne realizowane przez LKP Lasy Doliny Baryczy. Pierwszy z nich to *Tworzenie infrastruktury edukacji ekologicznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy” w Nadleśnictwie Żmigród* dotowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w ramach Priorytetu 7.2 *Prowadzenie działań edukacyjnych, zgodnych z Programem Edukacji Ekologicznej dla Dolnego Śląska, poprzez: realizację programów edukacji ekologicznej, akcje i kampanie edukacyjne, warsztaty i szkolenia, tworzenie infrastruktury edukacji ekologicznej, wystawy i konkursy, konferencje i seminaria w kategorii VII Infrastruktura edukacji ekologicznej, w tym ścieżki przyrodnicze*. W ramach tego programu Nadleśnictwo Żmigród wykonało:

- zakup i montaż urządzeń do prowadzenia zajęć z edukacji ekologicznej na ścieżkę stacjonarną w miejscowości Niezgodza, w tym: tablica edukacyjno-informacyjna na ścieżkę edukacyjną wokół rezerwatu przyrody „Olszyny Niezgodzkie” (1 szt.) oraz tablice interaktywne z cyklu *Zdobywamy sprawność* (3 szt.);
- zakup urządzeń do prowadzenia zajęć z edukacji ekologicznej na ścieżkę mobilną zlokalizowaną na Szkółce Czarny Las, w tym: tablice interaktywne zawieszkowe (4 szt.), tablice interaktywne suwakowe (5 szt.), puzzle magnetyczne – figury zwierząt (4 szt.);
- budowę wiaty dla 60 osób do prowadzenia zajęć z edukacji ekologicznej, wraz z grillem i wydzielonym miejscem na ognisko przy siedzibie nadleśnictwa i projektowanej siedzibie LKP (teren ogrodzony i monitorowany) oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Zespołu Pałacowo-Parkowego w Żmigrodzie;
- budowę wiaty edukacji ekologicznej na 40 osób, wraz z miejscem na ognisko w miejscowości Niezgodza, w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Olszyny Niezgodzkie”.

Drugi projekt pn. *Upowszechnianie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony obszarów NATURA 2000 w gminie Żmigród* dotowany przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w ramach działania 4.7 *Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna* w Priorytecie IV *Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska (Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne)* Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (RPO WD) - nabór nr 61/K/4.7/2012. W ramach tego programu Nadleśnictwo Żmigród wykonało:

- ścieżkę edukacyjną długości 770 m wzdłuż wału rowu Skórnego na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Żmigrodzie oraz zakup wyposażenia na tą ścieżkę;
- ogrodzenie i wyposażenie nowo powstającego ośrodka edukacji ekologicznej przy Nadleśnictwie Żmigród (zakup komputerów i mikroskopów wraz z preparatami, lornetki i lunety do obserwacji przyrody w terenie);
- stronę internetową Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy”.

W celu uatrakcyjnienia zajęć z edukacji przyrodniczej powołano w roku 2004 punkt edukacyjny w szkółce leśnej Czarny Las z zapleczem socjalnym i miejscem na ognisko. W ramach programu *Tworzenie infrastruktury edukacji ekologicznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Doliny Baryczy* powstała tam mobilna ścieżka edukacyjna.

W ramach wspólnych działań nadleśnictwa i gminy Żmigród powstaje kompleks ekologiczno-edukacyjny na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Żmigrodzie. Tym samym część zespołu pałacowo-parkowego w Żmigrodzie, która dotychczas została wspaniale odrestaurowana, ma zostać wzbogacona o nowe elementy:

- remont Stawu Małego (odtworzenie podmytych skarp, umocnienie obrzeży i skarp przy budowlach) oraz brzegów starorzeczy i głównego odprowadzalnika ze stawów;
- remont doprowadzalnika wody z rzeki Baryczy do stawów z parku z przystosowaniem dolnego i środkowego odcinka dla kajaków, utworzenie szlaku spacerowo-edukacyjnego po szerokiej grobli odprowadzalnika, wykonanie i montaż miejsc odpoczynku, ustawienie tablic edukacyjnych o obszarach Natura 2000;
- remont dwóch odnóg odprowadzalnika, stworzenie możliwości przenoszenia kajaków do Baryczy, utworzenie szlaku spacerowo-edukacyjnego.

Działalność edukacyjna LKP prowadzona jest przy współpracy m. in. z Centrum Edukacyjno-Metodycznym „Dolina Baryczy”, Dolnośląskim Zespołem Parków Krajobrazowych, Zespołem Szkół Leśnych im. Prof. Władysława Jedlińskiego w Miliczu oraz pozostałymi szkołami na terenie działania LKP, Zamiejscowym Ośrodkiem Dydaktycznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz innymi instytucjami i organizacjami społecznymi i ekologicznymi, a także środkami masowego przekazu. Charakter edukacyjny mają także indywidualne wycieczki po ścieżkach edukacyjnych oraz szlakach turystycznych, preferowane szczególnie przez dorosłych oraz dorosłych z dziećmi.

Obecnie na terenie LKP lasy Doliny Baryczy realizowany jest Projekt „Las bez barier”. Program ten ma na celu przystosowanie infrastruktury terenowej na potrzeby osób niepełnosprawnych ruchowo.

Tabela 60. Wykaz ścieżek i obiektów edukacyjnych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Żmigród

Lp.	Nazwa ścieżki	Lokalizacja	Opis
1	Stawy w Rudzie Sułowskiej	Kompleks Ruda Sułowska	Długość około 5 km.
2	Ruda Żmigrodzka – Rezerwat Olszyny Niezgodzkie - Szarżyna	Rezerwat Olszyny Niezgodzkie	Długość około 8 km.
3	Trzy Stawy	Staw Niezgodza i staw stary w gminie Żmigród	Długość 2 lub 6,5 km. Sześć przystanków edukacyjnych.
4	Nasze drzewa	Szkółka „Czarny Las”	Jedenaście tablic z opisami: czterech gatunków drzew iglastych (sosna zwyczajna, świerk pospolity, modrzew europejski, dagleżja zielona) i siedmiu gatunków drzew liściastych (brzozy brodawkowatej, olszy czarnej, klonu jaworu, jesionu wyniosłego, dębu szypułkowego i bezszypułkowego oraz buka zwyczajnego).

VIII.11. ROZWÓJ TURYSTYKI I REKREACJI

Tereny leśne są w naturalny sposób predysponowane do pełnienia funkcji turystycznych i rekreacyjnych. Nadleśnictwo Żmigród, usytuowane w dolinie Baryczy posiada bardzo dogodne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji. Rozległy dolinny, płaski obszar, którego centralną oś stanowi rzeka Barycz wzbogacona licznymi dopływami oraz rozbudowaną siecią stawów oraz cieków sztucznych, to obszar niezwykle różnorodny. Różnorodność ta uzupełniona wartościami jakie wiążą się z występowaniem dużych zasobów leśnych oraz wodnych stanowi o walorach, które mogą przyciągnąć turystów zainteresowanych aktywnym i urozmaiconym spędzeniem czasu. Głównymi czynnikami kształtującymi walory turystyczno-rekreacyjne obszarów leśnych regionu są:

- położenie lasów w dogodnej odległości od Wrocławia,
- gęsta sieć szlaków komunikacyjnych przebiegających przez atrakcyjne kompleksy leśne,
- położenie lasów w dolinie rzeki Barycz i w sąsiedztwie licznych stawów rybnych,
- bogata sieć szlaków turystycznych,
- możliwość uprawiania łowiectwa,
- lokalizacja zabytków historycznych i osobliwości przyrodniczych.

Skanalizowanie ruchu turystycznego, mające na celu pokazanie ciekawych miejsc i jednocześnie ochronę cenniejszych fragmentów przyrody, osiąga się poprzez tworzenie miejsc postoju dla pojazdów, miejsc odpoczynku dla turystów oraz szlaków turystycznych. Przez teren nadleśnictwa przebiegają liczne szlaki turystyczne – piesze, rowerowe, konne, kajakowe, edukacyjne, o randze lokalnej, regionalnej, a nawet europejskiej (viaBaltica, Euro Velo). Sieć szlaków przede wszystkim pozwala uprawiać turystykę aktywną, jednak jako element uzupełniający należy tutaj wskazać możliwość poznawania historii i tradycji regionu (są to funkcje turystyki kulturowej) oraz edukację ekologiczną. Na szlakach można bowiem zwiedzić starożytnie kurhany sprzed 3500 lat, zabytkowe parki, obiekty sakralne, zamki i pałace, bądź też pozostałości po nich.

Niewątpliwym walorem turystycznym są Stawy Milickie stanowiące rozległy obszar wód i rozlewisk, zbudowane dla celów gospodarki rybackiej. Położone w dolinie Baryczy stanowią największy zespół tego typu obiektów w kraju i jeden z większych w Europie, a jednocześnie największy w kraju, objęty ochroną rezerwatową. Z punktu widzenia wykorzystania turystycznego trzeba jednak mieć na uwadze fakt wyłączenia obszaru rezerwatu z użytkowania kąpieliskowego oraz sportów wodnych. Możliwe do wykorzystania są natomiast wybitne walory krajoznawcze i dydaktyczne w zakresie ekologii i w tym sensie stanowi on specyficzny i cenny obszar turystyczny.

Na potrzeby opracowania *Koncepcji subregionalnego produktu turystycznego Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy* (Kobielska i in. 2007) zaproponowano wskaźnik pojemności i chłonności turystycznej dla obszarów leśnych regionu, który wynosi 30-50 osób/ha. Mając na uwadze zachowanie walorów przyrodniczych w stanie pierwotnym wskaźniki chłonności turystycznej obniżono o 50 % dla parków krajobrazowych i o 75% dla rezerwatów przyrody. Zestawiając wielkości chłonności turystycznej środowiska przyrodniczego z pojemnością turystyczną wyrażoną liczbą miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania należy zauważyć, iż pojemność bazy noclegowej jest znacznie mniejsza niż chłonność środowiska. Powoduje to duże możliwości

rozbudowy infrastruktury turystycznej bez jej negatywnego wpływu na stan środowiska przyrodniczego. Ponadto pojemność socjopsychologiczna obszaru daje wrażenie komfortu wypoczynku, braku znacznego natężenia ruchu turystycznego co daje możliwość obcowania z przyrodą.

Subregion posiada niezwykle atrakcyjne warunki do rozwoju turystyki pieszej. Składają się na to bogactwo walorów naturalnych, ukształtowanie terenu, położenie geograficzne oraz bogata tradycja i historia. Na zaplecze i potencjał turystyki pieszej w Subregionie Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy składają się przede wszystkim szlaki tematyczne. Są to:

- **Szlak Barokowych fundacji Hatzfeldów:** kolor zielony; trasa: Raki - Żmigród - Żmigródek - Czarny Las - Chodlewo - Kędzie - Barkowo - Wierzbina.
- **Szlak Zamkowy:** kolor czerwony; odcinek Żmigród - grodzisko Osiek - Książęca Wieś - Gruszcza - Sułów - Pracze - Postolin.
- **Szlak Archeologiczny:** kolor niebieski; odcinek Bartków - Kędzie - Żmigród - Żmigródek - Szarżyna - Dąbki - Grabówka - Brzezina Sułowska - Słaczno - Sulimierz - Sułów - Kaszowo.

Przez teren Subregionu wytyczono również międzynarodową trasę rowerową **EuroVelo R-9 Adriatyk – Bałtyk** (tzw. *Szlak Bursztynowy*). Biegnie ona przez kilka miejscowości położonych na Wzgórzach Trzebnickich i Dolinie Baryczy (odcinek Trzebnica - Nowy Dwór - Brzyków - Komorówko - Żurawia Łąka - Domanowice - Przeborów - Koniowo - Stawy Koniowskie - Przewory Milickie - Gruszcza - Sułów). Pozostałe trasy rowerowe biegnące przez obszar nadleśnictwa to:

- **Trzebnicka Pętla Rowerowa:** kolor czerwony; Szewce - Skokowa - Piotrowice - Zakrzewo - Raszowice - Aleksandrowice - Barkowo - Kędzie - Karnice - Bychowo - Węglewo - Żmigród - Żmigródek - Nowe Domy - Gatka - Wilkowo - Olsza - Grabówka - Ruda Sułowska - Olszyny Niezgodzkie - Bukołowo - Gąski - Przeborów - Ujeździec Wielki - Janiszów - Biedaszków Wielki – Szewce.
- **Szlak Rowerowy Doliny Baryczy:** kolor pomarańczowy; odcinek Kędzie - Żmigród - Radziądz - Szarżyna - Niezgodza - Ruda Sułowska - Łąki - Sułów - Pracze - Postolin.
- **Ścieżka rowerowa trasą dawnej kolejki wąskotorowej:** Sułów - Pracze - Postolin - Kaszowo - Milicz - Ruda Milicka - Grabownica.
- **Szlak rowerowy Żmigród - Krzyżanowice:** kolor zielony; odcinek Żmigród - Powidzko - Dobrosławice - Ligołka. Długość około 11 km. Szlak prowadzi dalej przez Prusice i Trzebnicę do Krzyżanowic.
- **Szlak Grodzisk, Kapliczek i Krzyży Pokutnych:** kolor czarny; Żmigród - Powidzko - Osiek - Ruda Żmigrodzka - Borek - Korzeńsko - Chodlewo - Barkowo - Żmigród.

Na obszarze doliny Baryczy można także uprawiać turystykę konną. Sprzyjają temu różne czynniki, od rozwijającej się sieci ośrodków konnych i gospodarstw oferujących tego typu usługi, poprzez wytyczanie szlaków, aż po mnogość zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. Turysta odwiedzający region i pragnący spędzić pojeździć konno nie ma jednak zbyt wielu możliwości wyboru. Na przedmiotowym terenie odnotowano występowanie kilkunastu gospodarstw/stadnin konnych oraz kilkanaście małych gospodarstwach dysponujących 1 lub 2 końmi ujeżdżonymi pod wierzch. Na

obszarze Doliny Baryczy istnieje ponad 250 km szlaków konnych, z czego znaczna część wytyczona została niedawno. Obszar powiatu trzebnickiego posiada natomiast koncepcję zagospodarowania w tym zakresie (ok. 400 km szlaków), również z fazą koncepcyjną mamy do czynienia jeśli chodzi o szlaki twardogórskie. Podsumowując można więc stwierdzić, że infrastruktura pozwalająca uprawiać jazdę konną jest w fazie powstawania. Na Baryczy i jej dopływach - Orli, Polskiej Wodzie, Młyńskiej Wodzie i Sąsiecznicy wyznaczone są szlaki kajakowe o łącznej długości 230 km.

W regionie istnieje spore zaplecze do uprawiania wędkarstwa. Możliwości w tym zakresie istnieją przede wszystkim w rejonie Żmigrodu, gdzie znajduje się duży zespół stawów rybnych w dolinie Baryczy. Zlokalizowane są tu dwa łowiska: komercyjne w Rudzie Sułowskiej oraz sportowe w Rudzie Żmigrodzkiej.

IX. LITERATURA

- Aktualizacja Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015. Wrocław, 2010.
- Anioł-Kwiatkowska J. 1988. Rozmieszczenie niektórych interesujących gatunków segetalnych na Dolnym Śląsku. *Acta Univ. Wratislaviensis, Prace Bot.* 40: 7-35.
- Anioł-Kwiatkowska J. 1990. Zbiorowiska segetalne Wału Trzebnickiego. Florystyczno-ekologiczne studia porównawcze. *Acta Univ. Wratislaviensis, Prace Bot.* 46: 1-30.
- Anioł-Kwiatkowska J., Pender K. 1997. Plan ochrony leśnego rezerwatu przyrody „Olszyny Niezgodzkie”. Instytut Botaniki Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław.
- Atlas Śląska Dolnego i Opolskiego. 1997. Pracownia Atlasu Dolnego Śląska. Uniwersytet Wrocławski, PAN oddział we Wrocławiu.
- Bobrowicz G., Konieczny K. 2004. Waloryzacja przyrodnicza gminy Trzebnica. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”. Wrocław.
- Bobrowicz G., Konieczny K. 2004. Waloryzacja przyrodnicza gminy Trzebnica. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”. Wrocław.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.). 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
- Głowaciński Z. (red.). 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Inwentaryzacja i system zarządzania szlakami turystycznymi w Dolinie Baryczy. Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”. Milicz, 2012.
- IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2
- Jankowski W. (red.). 1998. Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Trzebnickie”. Msc. Fulica Wojciech Jankowski. Wrocław.
- Kaźmierczakowa R., Zarzycki K. (Red.). 2001. Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. PAN Instytut Botaniki im. W. Szafera, Instytut Ochrony Przyrody Kraków.
- Kącki Z. (red.). 2003. Zagrożone gatunki flory naczyniowej Dolnego Śląska. IBR UW., PTPP „pro Natura”. Wrocław.
- Klasyfikacja gleb leśnych Polski 2000. Praca zbiorowa. Wydanie III PTG. CILP. Warszawa.
- Kleczkowski A. S. (red.), Adamczyk A. F. i in. 1990. Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) w Polsce - własności hydrogeologiczne, jakość wód, badania modelowe i poligonowe. SGGW-AR. Kraków.
- Kobielska K. (kier.), Nawrocka E., Gryszel P. i in. 2007. Koncepcja subregionalnego produktu turystycznego Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy. Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego. Wrocław.
- Kocia Góry – góry najbliższe Wrocławowi. Turystyka aktywna na terenie powiatu trzebnickiego. Starostwo Powiatowe w Trzebnicy. Warszawa, 2010.
- Koncepcja subregionalnego produktu turystycznego Wzgórz Trzebnickich i Doliny Baryczy. Dolnośląskie Centrum Rozwoju Lokalnego. Wrocław, 2009.

- Kondracki J. 2011. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Macicka T. 1991. Inwentaryzacja stanowisk roślin chronionych na terenie gminy Trzebnica. Maszynopis. Urząd Wojewódzki. Wrocław.
- Macicka-Pawlik T. 1997. Plan ochrony leśnego rezerwatu przyrody „Radziądz”. Instytut Botaniki Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław.
- Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (wg stanu CAG na marzec 2012 r.). Państwowy Instytut Geologiczny.
- Mapa Podziału Hydrograficznego Polski. 2007. Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
- Matuszkiewicz J. M. 2002. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M. 2008a. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN. Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M. 2008b. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN. Warszawa.
- Michalska-Hejduk D., Kopeć D. 2012: Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*). W: MRÓZ W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. 3. s. 40-52. GIOŚ, Warszawa.
- Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki monitoringu, aktualizacja 2012-04-18.
- Operat glebowo siedliskowy dla Nadleśnictwa Żmigród, wg stanu na 1.01.2003 r. Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Brzegu. Brzeg.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Prusice. Wrocław, 2011.
- Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne. Wrocław, 2005.
- Opracowanie ekofizjograficzne gminy Trzebnica sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica. Wrocław, 2007-2008.
- Plan urządzeniowo-rolny. Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych. Wrocław 2006.
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Perspektywa 2020 (projekt). IRT. Wrocław, 2013.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Załącznik do Uchwały nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 roku.
- Program gospodarczo-ochronny dla Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy”. Milicz, 2012.
- Program ochrony środowiska dla gminy Milicz. Warszawa, 2004.
- Program ochrony środowiska dla gminy Prusice na lata 2004-2014. Prusice, 2004.
- Program ochrony środowiska dla gminy Trzebnica na lata 2010-2014 z perspektywą na lata 2015-2018. Trzebnica, 2010.
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Żmigród. Żmigród, 2004.
- Program ochrony środowiska dla powiatu milickiego. Wrocław, 2003.
- Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami dla powiatu trzebnickiego. Wrocław, 2003.
- Richling A., Ostaszewska K. (red.). 2009. Geografia fizyczna Polski. Wydawnictwo PWN. Warszawa.

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z dnia 7 października 2014 r. poz. 1348).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1409).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1408).
- Sadurski A., Paczyński B.(red.). 2007. Hydrogeologia regionalna Polski. Państwowy Instytut Geologiczny. Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Ostoja nad Baryczą PLH020041. Data aktualizacji: 04.2014. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Baryczy PLB020001. Data aktualizacji: 04.2014. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Strategia innowacji powiatu milickiego. Wrocław, 2006.
- Strategia rozwoju turystyki gminy Trzebnica. Trzebnica, 2008.
- Strategia zrównoważonego rozwoju miasta i gminy Żmigród opracowana zgodnie z zaleceniami AGENDY 21. Żmigród, 2003.
- Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu trzebnickiego w latach 2007 – 2015. Trzebnica, 2006.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Milicz. Projekt 2013.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Prusice. Załącznik do Uchwały Nr XII/64/11 Rady Miasta i Gminy Prusice z dnia 8.06.2011 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Trzebnica. Załącznik do Uchwały Nr XXVII/268/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 września 2012 roku.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród. Załącznik do Uchwały Nr XII/73/07 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 27 września 2007 r.
- Świerkosz K. 2012. Identyfikacja rozmieszczenia i stanu zachowania siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy 92/43/EEC na terenie rezerwatu „Stawy Milickie”. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław.
- Trzy Stawy. Przewodnik po przyrodniczej ścieżce dydaktycznej w Gminie Żmigród. Fundacja EkoRozwoju. Wrocław, 2010.
- Witkowski A., Kotusz J., Przybylski M. 2009. Stopień zagrożenia słodkowodnej ichtiofauny Polski: Czerwona lista minogów i ryb – stan 2009. Chrońmy Przyr. Ojcz. 65 (1): 33–52, 2009.
- Witkowski J. (red.). 1991. Inwentaryzacja zoologiczna gminy Trzebnica. Maszynopis. Urząd Wojewódzki. Wrocław.
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012. Załącznik do Uchwały nr XXIV/616/12 z dnia 27 czerwca 2012.
- Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1 stycznia 2013 r. Praca wykonana przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej na podstawie informacji z Banku Danych o Lasach. Sękocin Stary, styczeń 2014.

- Zarzycki K., Mirek Z. 2006. Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Polska Akademia Nauk. Kraków.
- Zielony R., Kliczkowska A. 2012. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa.